Elektronikusan aláírta:
Dr. Szabó Attila László
2026-10-30 12:52:54 +0100

2026. október 30. 2026. 38. szám

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

11/2026. (X. 27.) AB határozat a Kúria Pfv.IV.20.865/2025/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről 2742

12/2026. (X. 27.) AB határozat a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 26/A. §-a alaptörvény-ellenessé nyilvánításáról és megsemmisítéséről, valamint alkalmazásának kizárásáról . 2764

3029/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2772

3030/2026. (X. 30.) AB határozat alkotmányjogi panasz elutasításáról 2779

3031/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2793

3032/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2797

3033/2026. (X. 30) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2802

3034/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2805

3035/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2809

3036/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2813

3037/2026. (X. 30) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2816

3038/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2819

3039/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2824

3040/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2828

3041/2026. (X. 30) AB végzés bírói kezdeményezés visszautasításáról 2833

3042/2026. (X. 30.) AB végzés bírói kezdeményezés visszautasításáról 2839

3043/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2845

3044/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2851

3045/2026. (X. 30) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2856

3046/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2860

3047/2026. (X. 30.) AB végzés alkotmányjogi panasz visszautasításáról 2864

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉTETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 11/2026. (X. 27.) AB HATÁROZATA

a Kúria Pfv.IV.20.865/2025/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Handó Tünde* és *dr. Patyi András* alkotmánybírók párhuzamos indokolásával, valamint *dr. Márki Zoltán* alkotmánybíró különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a Kúria Pfv.IV.20.865/2025/6. számú ítélete alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását.

[2] 1.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alkotmánybíróságtól a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.865/2025/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény II. cikke, VI. cikk (3) bekezdése (közérdekű adatok megismeréséhez való jog), IX. cikk (1) bekezdése (véleménynyilvánítás szabadsága), valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése (tisztességes bírósági eljáráshoz való jog) sérelmére hivatkozással kérte. Emellett megjelölte az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdését, X. cikk (1) és (2) bekezdését, továbbá hivatkozott az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, valamint annak 28. cikkére.

[3] 1.2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott bírósági iratok alapján a következőképpen foglalható össze.

[4] A felperesi indítványozó 2024. július 3-án adatigényléssel élt, – többek között – kérve a Fővárosi Ítélőtáblát (amely az előzményi per alperese volt) az arra vonatkozó adatok kiadására, hogy 2020-ban a bíróságnál előterjesztett adatigénylések közül hány darabot továbbított a benyújtástól számított tizenöt napon belül az Országos Bírósági Hivatalnak (a továbbiakban: OBH); a 2020-ban a bíróságnál előterjesztett adatigénylések közül hány darab megválaszolásához kapott javaslatot az OBH-tól. Az alperes az említett adatigénylések teljesítését megtagadta. Indokolása szerint a kért adatok alkalmasak lehetnek a bíróságok ítélkezési tevékenységével és a központi igazgatással összefüggő feladataihoz kapcsolódó törvényes működési rendjének, illetve feladat- és hatáskörének illetéktelen, külső befolyástól mentes ellátásának veszélyeztetésére. Az alperes a kereset elutasítását kérte.

[5] Az indítványozó mint felperes keresetében az adatigénylésben megjelölt adatok kiadására kérte kötelezni az alperest. Keresete jogalapját az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésére, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 26. § (1) bekezdésére alapította. A Pesti Központi Kerületi Bíróság mint elsőfokú bíróság a 10.P.303.657/2024/8. számú ítéletével az indítványozó kereseti kérelmét elutasította. Indokolása szerint az adatigény teljesítésének megtagadása jogszerű volt, mert az Infotv. 1. §-a szerinti célt figyelembe véve a kiadni kért adatok nem minősülnek közérdekű

adatnak. Az alperes közfeladata az ítélkezés, e közfeladat ellátása szempontjából lényegtelen, hogy egy meghatározott évben az alperes a nála előterjesztett adatigénylések közül hányat továbbított a benyújtástól számított 15 napon belül az OBH-nak, és tőle hány megválaszolásához kapott javaslatot. Miután a kért adatok nem minősülnek az Infotv. 3. § 5. pontja szerint közérdekű adatnak, nem tartoznak az Infotv. tárgyi hatálya alá, ezért az alperes által megjelölt további megtagadási ok vizsgálata szükségtelen volt.

[6] A felperesi indítványozó az elsőfokú ítélet ellen fellebbezéssel élt, amelyet a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 72.Pf.632.049/2025/4. számú jogerős ítéletével megváltoztatott, és kötelezte az alperest a következő adatok kiadására: 2020-ban a bíróságnál előterjesztett adatigénylések közül hány darabot továbbított a benyújtástól számított 15 napon belül az OBH-nak; 2020-ban a bíróságnál előterjesztett adatigénylések közül hány darab megválaszolásához kapott javaslatot az OBH-tól. A jogerős ítélet indokolásában kifejtette, hogy az elsőfokú bíróságnak téves az a következtetése, hogy a kiadni kért adatok nem tartoznak az Infotv. tárgyi hatálya alá és nem minősülnek az Infotv. 3. § 5. pontjában meghatározott közérdekű adatoknak. Utalt a Kúria Pfv. IV.20.563/2024/6. számú precedens határozatára, amelytől a jogkérdésben való eltérést azzal indokolta, hogy az alperes feladata az Alaptörvény 25. cikke szerint az igazságszolgáltatás, amely tevékenység nyilvánossága alapvetően nem különbözik más, közpénzből finanszírozott szervezet működésének a nyilvánosságától. A közpénzből finanszírozott más állami szervhez képest az eltérő megítélést az alperes főtevékenysége, az ítélkezés indokolhatja. Az indítványozó adatigénylése azonban nem az alperes ítélkezési, hanem az igazgatási tevékenységének ellátása során keletkezett adatok kiadására irányult, amelyek során meghozott döntések nyilvánosságát a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 12. § (3) bekezdése biztosítja. A Kúria precedens határozataitól való eltérést az Infotv. 1. §-a és 3. § 5. pontja közötti összefüggésnek a Kúriától eltérően kialakított jogértelmezése is indokolta. Eszerint ugyanis a jogalkotó önmagában az Infotv. 3. § 5. pontjában meghatározta a közügyek átláthatósága biztosítására vonatkozó célt. Mivel az Infotv. 3. § 5. pontja a közérdekű adat fogalmát egyértelműen meghatározza, ezért ez a fogalom nem hagyható figyelmen kívül az Infotv. 1. §-ában foglalt közügy értelmezése során sem. Utóbbi nem minősíthető az alapjog gyakorlása önálló feltételeként. Az Infotv. 3. § 5. pontja értelmében közérdekű adatnak minősül a közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő és a közfeladatuk ellátásával összefüggésben keletkezett adat is, ezért önmagában ezen rendelkezésből következően a közpénzből működő alperes igazgatási tevékenysége során keletkezett adatok is közérdekű adatnak tekinthetők. Az alperes működésének átláthatóságát nem kizárólag az ítélkezéssel összefüggésben kell biztosítani. Azok az adatok is megfelelnek a közérdekű adat fogalmának, amelyeket az alperes a bírósági ügyvitel szabályairól szóló 14/2002. (VIII. 1.) IM rendelet (a továbbiakban: Büsz.) 2. § 6. pontjában foglaltak szerint elnöki ügyben, igazgatási feladatai ellátása során kezel, mivel a közügyek átláthatósága szempontjából van annak jelentősége, hogy a közérdekű adat kiadása iránti kérelmeket az alperes miként intézi el. A jogerős ítélet indokolásában kitért továbbá arra, hogy az alperes által hivatkozott megtagadási ok sem indokolta a kereset elutasítását. A kért számadatok ugyanis önmagukban nem minősíthetők döntés megalapozását szolgáló adatként, ezért az Infotv. 27. § (6) bekezdésében foglalt további feltételek fennállását nem kellett vizsgálni. A kereset teljesítését nem zárja ki az alperes azon hivatkozása, mely szerint az adatok megismerése a feladat- és hatáskörének illetéktelen külső befolyástól mentes ellátását veszélyeztetné. Kiemelte, hogy önmagában kizárja az igazgatás ítélkezésre gyakorolt hatásával összefüggő alaptalan feltételezéseket az, hogy a jogszabályok egyértelműen elkülönítik az alperes ítélkezési és igazgatási tevékenységét. Ezért a jogerős ítélet alaptalannak ítélte az alperes azon védekezését is, miszerint a kért adatok kiadása alkalmas lenne az alperes ítélkezésének pártatlanságába vetett közbizalom megkérdőjelezésére.

[7] A jogerős másodfokú ítélet ellen az alperes felülvizsgálati kérelemmel élt, melyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte a Kúriától. Míg a felperesi indítványozó felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, valamint az eljárás szabálytalansága miatti kifogást terjesztett elő a jogerős ítélet végrehajthatóságának felfüggesztése miatt.

[8] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet alaposnak találta, ezért a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[9] Döntésében előrebocsátotta, hogy a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 405. § (1) bekezdése, valamint 364. §-a alapján alkalmazandó Pp. 156. § (2) bekezdése alapján a felperes eljárás szabálytalansága elleni kifogása nem alapos, mivel annak feltételei a felperes által megjelölt okból nem álltak fenn. Míg a felülvizsgálati kérelemmel összefüggésben hangsúlyozta, hogy az alapján azt kellett megítélnie, hogy a másodfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályt sértve, a közzétett kúriai határozatoktól eltérve kötelezte-e az alperest a kért számadatok kiadására. Indokolásában részletesen kitért az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében biztosított információszabadsághoz való jog tartalmára vonatkozó gyakorlatára. Utalt továbbá az Alkotmánybíróságnak a közérdekű adatminőség vizsgála-

távaI összefüggő gyakorlatára, mely szerint az Alaptörvény értelmében az adatnyilvánosság a közérdekű adatokra vonatkozik, de az Alaptörvény – a 39. cikk (2) bekezdését kivéve – nem határozza meg, hogy mely adatok tartoznak ebbe a körbe. Az érintett adatkört az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alkotmányos rendeltetésével, valamint a demokratikus társadalomban betöltött funkciójával összhangban, az Infotv. vonatkozó rendelkezései alapulvételével szokás behatárolni. Adatigénylés esetében az Infotv. 3. § 5. és 6. pontjának értelmezésére és megfelelő alkalmazására van szükség. Utalt továbbá arra, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján {lásd: 3233/2023. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [27]} a közérdekű adat meghatározása során alapvetően az Infotv. fogalommeghatározásából kell kiindulni. Emellett utalt a bíróságoknak a jogalkalmazásuk során az Alaptörvény 28. cikke szerinti, a jogszabályok céljával, valamint az Alaptörvénnyel összhangban történő jogértelmezési kötelezettségére.

[10] Indokolásában hangsúlyozta, hogy az Alkotmánybíróság által meghatározott szempontrendszer alapján annak megítélése során, hogy a megismerni kívánt adat megfelel-e az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti fogalomnak, az Infotv. célját is figyelembe kell venni. Kifejtette, a konkrét ügyben a másodfokú bíróság ugyan egyetértett az elsőfokú bíróság azon jogértelmezésével, miszerint az Infotv. 3. § 5. pontjában foglalt feltételek teljesülésének megállapítása során az Infotv. 1. §-ában foglalt célt is figyelembe véve kell meghatározni; ennek ellenére a jogerős ítélet a közügyek átláthatóságához fűződő cél vizsgálatát szükségtelennek tartotta. Megítélése szerint ugyanis a jogalkotó az Infotv.-ben maga határozta meg és egyben behatárolta a közügyek átláthatósága biztosítására vonatkozó célt a közérdekű adat definíciójának törvényi normaszintű megfogalmazásával. Utalt továbbá a Kúria számos precedens határozatára, hogy mi minősül közérdekű adatnak. Ezzel összefüggésben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság jogértelmezése volt helytálló abban a kérdésben, miszerint a közérdekű adat igénylése iránti perben az Alaptörvény 28. cikke szerinti alkotmánykonform értelmezésnek az felel meg, ha a bíróság a közérdekű adatminőség megítélése (Infotv. 3. § 5. pont) során az Infotv. célját (1. §), a közügyek átláthatóságát is figyelembe veszi. Kifejtette továbbá, hogy az Infotv. rendelkezései a közérdekű adat fogalmának meghatározásánál egyértelműen összekapcsolják a közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő és egyben a tevékenységére vonatkozó, illetve a közfeladat ellátásával összefüggésben keletkezett adatok körét, ezáltal érvényesül a közügyek átláthatósága a megismerhetőségüket biztosító információszabadságon keresztül. A közérdekű adatok és a közérdekből nyilvános adatok kiadásának kötelezettségét ugyanis az Infotv. 1. §-a szerinti cél, a közügyek átláthatóságához fűződő közérdek alapozza meg. Azt is kiemelte, hogy az alperes közfeladatot ellátó szerv, amelynek a Bszi. 16. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti közfeladata az igazságszolgáltatás. A kúriai döntés indokolása szerint a másodfokú bíróság helytállóan indult ki az Alkotmánybíróság 13/2019. (IV. 8.) AB határozatának a bírósági eljárásokat érintő adatok közérdekű jellegét megállapító értelmezéséből. Erre figyelemmel az alperes közfeladata az ítélkezés (mint fő tevékenység), amelynek átláthatósága szempontjából lényegtelen az a számadat, hogy az alperes 2020-ban a bíróságnál előterjesztett adatigénylések közül hány darabot továbbított a benyújtástól számított 15 napon belül az OBH-nak, a 2020-ban a bíróságnál előterjesztett adatigénylések közül hány darab megválaszolásához kapott javaslatot az OBH-tól. A Kúria indokolása szerint mivel a kért adat semmiben sem járul hozzá az alperes által gyakorolt közhatalom (ítélkezési tevékenység) működéséről való tájékozott véleményformáláshoz, továbbá nincs az ítélkezés, az egyes bírósági szinteken vagy egy-egy bíróságon folyó ítélkező munka, avagy a bírói igazságszolgáltatás működését egészében jellemző tartalma sem. A Kúria az alapul szolgáló ügyben sem kívánt eltérni a korábbi jogértelmezésétől, mely szerint az igazságszolgáltatási közfeladat átláthatóságát nem szolgáló, lényegtelen adat nem tartozik az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti fogalmi körbe, mert az lényegtelen a közügyek (a bíróságon folyó ítélkezés) átláthatósága szempontjából. Ezért nézete szerint – egyetértve az elsőfokú bírósággal ebben a kérdésben – a kért adatok nem tekinthetők az alperes közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett adatnak. Kitért továbbá arra, hogy a megismerni kívánt adat közérdekű adatigénylés útján történő megismerhetőségének hiányában a Kúria mellőzte az alperes további, másodlagos felülvizsgálati érvelése helytállóságának vizsgálatát. A döntés elvi tartalmaként a kúriai határozat megállapította: „Annak megítélése során, hogy az adatigény útján megismerni kívánt adat a közérdekű adatnak minősül-e, az Infotv. célját is figyelembe kell venni. Ha a kért adat nem járul hozzá az alperes által gyakorolt közhatalom – ítélkezési tevékenység – működéséről való tájékozott véleményformáláshoz és nincs az ítélkezés, az egyes bírósági szinteken, vagy egy-egy bíróságon folyó ítélkező munka, avagy a bírói igazságszolgáltatás működését egészében jellemző tartalma, akkor nem tartozik az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti fogalom körébe."

[11] 2. Az indítványozó ezt követően az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, kérve a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.865/2025/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Nézete szerint a támadott kúriai döntés sérti az Alaptörvény II. cikké-

ben foglalt emberi méltóságát, a VI. cikk (3) bekezdése szerinti „közadat megismeréséhez és terjesztéséhez" fűződő jogát, az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése szerinti véleménynyilvánítás szabadságát, továbbá az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljárás követelményét. Emellett utalt az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, VI. cikk (2) bekezdésére, X. cikk (1) és (2) bekezdésére, 28. cikkére, valamint 39. cikkére.

[12] Az indítványozó a befogadhatósági okok egyenkénti számbavételét, ismertetését követően indokolásában az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegeként azt adta elő, hogy a megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességét az indokolja, hogy a döntést hozó Kúria felismerte ugyan az ügy alapjogi érintettségét, de önkényesen beleavatkozott az alsóbb fokú bíróságok jogalkalmazásába. Tévesen értelmezte a közérdekű adatokhoz fűződő jog tartalmát, és alaptörvény-ellenesen értelmezte a konkuráló alapjogi érdekeket. Álláspontja szerint a Kúria döntése felülírta az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti közérdekű adat fogalmát, továbbá önkényes, és homályos kritériumot alkalmaz azzal, hogy a döntés indokolása szerint a kért adat azért nem közérdekű adat, mert nem járul hozzá az alperes által gyakorolt közhatalom – ítélkezési tevékenység – működéséről való tájékozott véleményformáláshoz; továbbá annak nincs az ítélkezés, az egyes bírósági szinteken, vagy egy-egy bíróságon folyó ítélkező munka, avagy a bírói igazságszolgáltatás működését egészében jellemző tartalma. Érvelése szerint ezzel a Kúria egyrészt megsértette az indítványozó tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, továbbá kiüresítette a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő, továbbá a véleményformáláshoz és véleménynyilvánításhoz fűződő jogát. Emellett sértette az indítványozó emberi méltóságát is, ugyanis a kúriai ítélet lényegileg azt az üzenetet tartalmazza, hogy „miután semmilyen következtetést nem tudsz levonni a kiadni kért adatokból, ezért megkímélünk attól, hogy az adatokat megkapd." Álláspontja szerint a kúriai döntés indítványozó által igényelt adat nem közérdekű adatra vonatkozó ítéleti indokolása annak üressége, formalitása miatt veszélyes a demokráciára, lévén minden adatra (pl. közpénzekkel, szerződésekkel kapcsolatos adatokra is) ugyanúgy kijelenthető.

[13] Az indítványozó az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének sérelmével összefüggésben részletesen ismertette a másodfokú bíróság, valamint a kúriai döntés közérdekű adat definíciójának egymástól eltérő értelmezését, kitérve a döntések indokolásában foglaltakra. Az indítványozó hivatkozása szerint az Infotv. 1. §-a értelmében a jogalkotó által megfogalmazott törvényi cél az, hogy megvalósítsa a közügyek átláthatóságát a közérdekű (közérdekből nyilvános) adatok megismeréséhez és terjesztéséhez fűződő jog érvényesítésével. A közérdekű adat fogalmának a közügyek átláthatósága érdekében meghatározott, az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti definíciójának megfelelő adat esetében a törvényi cél meghatározása, vizsgálata alapján a jogalkalmazó számára a törvény nem biztosít külön mérlegelési lehetőséget arra nézve, hogy a kiadni igényelt közérdekű adat megismerése mögött áll(hat)-e közérdek. Kifejtette, hogy amennyiben a kiadni kért adat megfelel a célmeghatározás alapján megalkotott törvényi definíciónak, az Infotv. 26. § (1) bekezdése értelmében (az Infotv.-ben meghatározott, nevesített kivételekkel) az adott közérdekű adat megismerésére irányuló igényt teljesíteni kell, függetlenül az igénylő (a normaszövegben kifejezetten nem behatárolt és korlátozott) céljától. Emellett utalt arra is, hogy az Infotv. (erre vonatkozó, kifejezett rendelkezése hiányában) az adatigénylés teljesítésének nem feltétele, hogy az igénylő közölje az adatkérése indokát, okát, célját, ezért az nem is vizsgálható, hogy az igénye a közügyek átláthatóságát, illetve a közérdeket szolgálja-e. Ezzel összefüggésben az indítványozó utalt az Alkotmánybíróság 3077/2017. (IV. 28.) AB határozata indokolásának [30] bekezdésében kifejtettekre. Eszerint az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatra nézve ezen adatok megismerésének biztosítása az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésében foglalt alapjog érvényesülését szolgálja. Amennyiben a jogalkalmazó jogértelmezés útján leszűkíti az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok körét (az Infotv.-ben nem szabályozott további feltételek figyelembevételével), s így indokolatlanul korlátozza az információszabadság érvényesülését, e jogértelmezés az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdése szerinti alapjog sérelmére vezet.

[14] Indokolásában kitért a kúriai határozatok korábbitól általa eltérőnek vélt, az adatigénylés elbírálása során a közérdekű adat definíciójára vonatkozó gyakorlatára. Érvelése szerint helytelen az a jogi álláspont, amely szerint az adatkezelőnek vagy a bíróságnak joga van mérlegelni, hogy valamely, egyébként kétségtelenül a törvényi definíció alapján közérdekű adatnak vagy közérdekből nyilvános adatnak minősülő adat kiadása megtagadható-e azért, mert a közérdekű adat csak „kicsit" közérdekű adat, vagy az „nem hordoz jelentős információt", vagy az „nem szolgálja az állami szerv átláthatóságát". Azt is hangsúlyozta, hogy az Infotv. 3. § 5. pontjában megfogalmazott közérdekű adat definíciójában sem az átláthatóság, sem a jelentős információtartalom feltételének követelménye nem szerepel. Az, hogy az alperes szerint az adatnak van-e relevanciája, vagy sem, a saját átláthatósága szempontjából, az indítványozó nézete szerint nem vezethet az adatigénylés megtagadásához. Továbbá a bíróság mérlegelése sem terjedhet ki az átláthatóságra. Az Infotv. 30. § (5) bekezdése értelmében ameny-

nyiben a közérdekű adat megismerése iránti igény teljesítésének megtagadása tekintetében törvény az adatkezelő mérlegelését teszi lehetővé, a megtagadás alapját szűken kell értelmezni. Így a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítése kizárólag abban az esetben tagadható meg, amennyiben a megtagadás alapjául szolgáló közérdek nagyobb súlyú a közérdekű adat megismerésére irányuló igény teljesítéséhez fűződő közérdeknél. Emellett azt is kifejtette, hogy az Infotv. egyrészt nem definiálja a közérdek fogalmát, másrészt csak a közérdek súlyának mérlegelését teszi lehetővé a 27. § (5) bekezdésében meghatározott esetben, az Infotv. 30. § (5) bekezdésében meghatározva, hogy mikor lehet törvény által biztosított mérlegelés eredményétől függően a közérdekű adat kiadását megtagadni. Ugyanakkor sem a Kúria, sem az alperes nem nevezett meg semmilyen közérdeket, ami a megtagadás alapjául szolgálna, és nem is bizonyította ennek súlyosabb voltát. Azt is hangsúlyozta, hogy az indítványozó Alaptörvényben garantált joga, hogy a közérdekű adat definícióját kielégítő adatból maga vonjon le következtetést (akár helytállóan, akár nem).

[15] Az indítványozó a kifogásolt bírói döntés folytán az Alaptörvény 28. cikke, továbbá XXVIII. cikk (1) bekezdése, ezen belül az indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye sérelmét is állította. Nézete szerint a Kúria csak kirívóan okszerűtlen indokolású ítéletet bírálhat felül, melyet köteles megindokolni. Ugyanakkor az adott ügyben a kúriai ítéletben felhívott jogszabályokból, valamint annak indokolásából – a jogértelmezés általános szabályainak megtartása mellett – nem következik az indítványozót marasztaló kúriai döntés. Hangsúlyozta továbbá: azzal, hogy a Kúria megfelelő indokolás helyett csak kinyilatkoztatta a döntés elvi tartalmaként megjelölt indokolás [32] bekezdésében foglaltakat, megsértette az indítványozó közérdekű adat megismeréséhez és terjesztéséhez való, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerinti jogát. Míg az Alaptörvény II. cikkében foglalt, az emberi méltósága sérelmét abban látta, hogy a Kúria nem tartotta az indítványozót érdemesnek arra, hogy a kiadott adat alapján saját véleményt formáljon, valamint azt újságírói tevékenységéhez, valamint kutatói tevékenységéhez felhasználhassa.

[16] Az indítványozó utalt az Alkotmánybíróság véleménynyilvánítás szabadságára vonatkozó főbb megállapításaira, továbbá az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglaltakra. Kifejtette továbbá, hogy az általa kiadni kért adatok jelentős információt hordoznak, emellett fenntartja magának azt a jogot, hogy véleménye eltérhessen a bíróság véleményétől. Nézete szerint az adatok közérdekű minőségének az alperes általi el nem ismerése ellentétes a jogalkotói céllal, valamint a szabad véleménynyilvánítás és a szabad kutatás jogával.

[17] Az indítványozó továbbá az Alaptörvény VI. cikk (2) bekezdésének sérelmével összefüggésben utalt – többek között – az Alkotmánybíróság 5/2014. (II. 14.) AB határozatának azon megállapítására, amely szerint „[a] közérdekű adatok megismeréséhez való jog súlyos sérelmét eredményezi […] ha az adatkezelő a nyilvánosság korlátozásakor pusztán arra hivatkozik, hogy az adat döntést megalapozó adat, de ennek igazolását mellőzi; ezzel ugyanis kiüresíthetővé válik a közérdekű adat nyilvánosságához való jog". Ez alapján a közérdekű adatok megismeréséhez való jog súlyos sérelmét eredményezi, ha az adatkezelő a nyilvánosság korlátozásakor pusztán arra hivatkozik, hogy az adat nem szolgálja az adatkezelő átláthatóságát, de ennek igazolását mellőzi; ezzel ugyanis kiüresíthetővé válik a közérdekű adatok nyilvánosságához való jog. Ezért az indítványozó az Alkotmánybíróságtól alkotmányos követelmény megállapítását kérte arra vonatkozóan, hogy a közérdekű adat kiadása iránt indított ügyben eljáró bíróság az adat közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatkénti minősítése során kizárólag az Infotv. általi definícióban foglaltakat vizsgálhatja, az adatkorlátozás kiadásának nincs helye azon az alapon, hogy az adat a bíróság vagy az adatkezelő megítélése szerint szolgálja-e az adatkezelő szerv átláthatóságát.

II.

[18] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam."

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg."

„VI. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.
(2) Az állam jogi védelemben részesíti az otthon nyugalmát.

(3) Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez."

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához."

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el."

„28. cikk A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak."

[19] 2. Az Infotv. érintett, az adatigényléskor hatályban volt rendelkezései:

„3. § E törvény alkalmazása során:
[…]
5. közérdekű adat: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől, így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat;"

III.

[20] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az indítvánnyal szemben támasztott törvényi követelményeknek. Erre nézve a következőket állapította meg.

[21] 1. Az Abtv. 27. §-a alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés
a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva".

[22] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a határidőben benyújtott indítványában (az indítványozó a kúriai ítéletet 2025. október 31-én vette át, míg az alkotmányjogi panaszát 2025. december 29-én elektronikusan nyújtotta be a bírósághoz) az Abtv. 27. §-a alapján a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.865/2025/6. számú ítélete az ügy érdemében hozott, jogorvoslattal nem támadható döntésének alkotmányossági vizsgálatát kérte, amely ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, továbbá az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogai sérelmére hivatkozott, ezért az alkotmányjogi panasz e tekintetben is megfelel az Abtv. 27. §-ában előírt követelményeknek. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége, mivel a közérdekű adat kiadása iránt indított perben felperes [27. § (2) bekezdés *a)–c)* pontja] volt, fennáll.

[23] A kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek részben tesz eleget. Az indítvány tartalmazza: *a)* azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); *b)* az eljárás megindításának indokát (az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt bírói döntés számos alapjogát sérti); *c)* az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.IV.20.865/2025/6. számú ítéletét); *d)* az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [a II. cikket, a VI. cikk (2) és

(3) bekezdését, IX. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését]; továbbá *e)* indokolást arra nézve, hogy a jogszabály, jogszabályi rendelkezés, (adott esetben) a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, a kérelem részletes indokolását; *f)* kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt. Ugyanakkor az Alaptörvény indítványozó által sérelmesnek vélt B) cikk (1) bekezdésére mint Alaptörvényben biztosított jogra csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetve a visszaható hatály tilalma miatt {3012/2017. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [25]}. Az indítvány azonban nem tartalmaz ezekre vonatkozó érvelést, amelyre alkotmányjogi panasz alapítható lenne. Míg az Alaptörvény 28. cikkére vonatkozóan fontos kiemelni, hogy az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikkére alkotmányjogi panasz önmagában nem alapítható {lásd pl. 3257/2016. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [13]; 12/2020. (VI. 22.) AB határozat, Indokolás [41]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [11]}.

[24] Az Alkotmánybíróság az indítványnak az Alaptörvény II. cikke, IX. cikke, X. cikk (1) és (2) bekezdése, továbbá XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmével összefüggésben az alkotmányjogi panaszra vonatkozó értelmezhető érvelést pedig úgy értékelte, hogy azok alkotmányjogi szempontból nem kellően alátámasztottak. Ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasznak a fenti alaptörvényi rendelkezések sérelmére vonatkozó részét érdemben nem vizsgálta, mivel az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]}.

[25] Az indítvány emellett kérelmet tartalmazott alkotmányos követelmény megállapítására (arra vonatkozóan, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményt állapítson meg arra nézve, hogy a közérdekű adat kiadása iránt indított ügyben eljáró bíróság az adat közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatkénti minősítése során kizárólag az Infotv. általi definícióban foglaltakat vizsgálhatja, az adatkorlátozás kiadásának nincs helye azon az alapon, hogy az adat a bíróság vagy az adatkezelő megítélése szerint szolgálja-e az adatkezelő szerv átláthatóságát) vonatkozóan. E körben fontos kiemelni, hogy az alkotmányos követelmény megállapítása az Abtv. 46. §-a alapján hivatalból lehetséges jogkövetkezmény, annak indítványozására a panaszosnak nincs lehetősége {lásd hasonlóan: 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [62]; 1254/2026. (V. 12.) AB végzés, Indokolás [18]}.

[26] 2. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.

[27] A közérdekű adatok megismeréséhez való jog sérelmét állító indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel, amely az adatigénylés elutasítása tárgyában hozott bírói ítélet érdemét érinti. Az indítvány alapján vizsgálandó, hogy a támadott bírói jogértelmezés – amely szerint nem tartozik az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti fogalom körébe, és nem minősül közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatnak, s így nem ismerhető meg az a(z) (indítványozó által) kért adat, amely nem járul hozzá az alperes által gyakorolt közhatalom, az ítélkezési tevékenység működéséről való tájékozott véleményformáláshoz, és nincs az ítélkezés, az egyes bírósági szinteken, vagy egy-egy bíróságon folyó ítélkező munka, avagy a bírói igazságszolgáltatás működését egészében jellemző tartalma – leszűkíti-e az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok körét, s ezzel indokolatlanul korlátozza-e az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében foglalt alapjogának gyakorlását.

[28] 3. Az Alkotmánybíróság – a fentieket figyelembe véve – megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasza a fentiek szerint a befogadhatóság Abtv.-ben szabályozott törvényi kritériumának eleget tesz, ezért annak befogadásáról az Ügyrend 31. § (6) bekezdésében biztosított jogkörben eljárva az Alkotmánybíróság jelen, érdemi elbírálást tartalmazó határozatában döntött.

IV.

[29] Az alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint megalapozott.

[30] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt kiemeli, hogy az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, illetve az Abtv. 27. §-a értelmében alkotmányjogi panasz alapján a támadott bírói döntés Alaptörvénnyel való össz-

hangját vizsgálja. Az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálatát az Alaptörvény 28. cikkére figyelemmel végzi el. Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az Alkotmánybíróság már többször rámutatott arra, hogy: „Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit […] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]; 16/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [16]; 17/2016. (X. 20.) AB határozat, Indokolás [25]}.

[31] 2. Az Alkotmánybíróság jelen panaszeljárásában az indítvány alapján a támadott kúriai döntésnek, a benne foglalt bírói jogértelmezésnek az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével való összhangját arra vonatkozóan vizsgálta, hogy az indokolatlanul szűkíti-e a közérdekű, illetve a közérdekből nyilvános adatok körét, és ennek folytán a bírói jogértelmezés az információszabadság indokolatlan korlátozását eredményezi-e, amely folytán sérül az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében foglalt alapjoga.

[32] 2.1. Ehhez elsőként az Alkotmánybíróság szükségesnek tartotta röviden áttekinteni a közérdekű adatok megismerése és terjesztése jogával kapcsolatos gyakorlatának főbb megállapításait.

[33] Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alapján „[m]indenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez”. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben – többek között – a 13/2019. (IV. 8.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) foglalta össze addigi vonatkozó gyakorlatát. Az Abh. mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése – az Alaptörvény hetedik módosításának 2018. június 29-én történő hatálybalépéséig a VI. cikk (2) bekezdése – biztosítja a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot. Kiemelte továbbá, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog (összefoglaló néven: az információszabadság) az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített gyakorlata szerint „az informáltsághoz való jogot, az információk megszerzésének szabadságát és állami elismerését, továbbá biztosítását jelenti”, ami azért lényeges, mert az „információkhoz való hozzáférhetőség, az információk szabad áramlása különösen a közhatalom és az állam szervei tevékenységének átláthatósága körében alapvető jelentőségű” [34/1994. (VI. 24.) AB határozat, ABH 1994, 177, 185.].

[34] Az Alaptörvény fenti rendelkezése értelmében mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez, vagyis minden közérdekű adat nyilvános. Az Abh. – megerősítve a 21/2013. (VII. 19.) AB határozatban áttekintett gyakorlatát – hangsúlyozta: ezek mögött alapvetően két, egymással összefüggő indok áll, egyrészt a közhatalom működéséről való tájékozott véleményformálás feltételeinek megteremtése, másrészt a demokratikus és hatékony működés külső kontrollja és ösztönzése. Pontosabban írható le a két jog kapcsolata, ha az információszabadság két elemét – az információhoz való hozzáférést és annak terjesztését – külön kezeljük. Az információhoz való hozzáférés, a közérdekű információ megismerésének joga alapvetően megelőzi és elősegíti a véleményalkotást, míg a közérdekű adat terjesztésének a joga lényegében már a véleménynyilvánítási jog részeként értékelhető.

[35] A 21/2013. (VII. 19.) AB határozat {megerősítve – többek között – a 3483/2023. (XI. 17.) AB határozattal, Indokolás [30]} kiemelte: az alanyi jogon biztosított információszabadság jogának kiemelkedő jelentősége abban áll, hogy „[a] nyílt, áttetsző és ellenőrizhető közhatalmi tevékenység, általában az állami szervek és a végrehajtó hatalom nyilvánosság előtti működése a demokratizmus egyik alapköve, a jogállami államberendezkedés garanciája. A nyilvánosság próbája nélkül az állam polgáraitól »elidegenedett gépezetté«, működése kiszámíthatatlanná, előreláthatatlanná, kifejezetten veszélyessé válik, mert az állam működésének átláthatatlansága fokozott veszélyt jelent az alkotmányos szabadságjogokra.”

[36] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta továbbá, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog kapcsán az „átlátható állam” a pénzügyi átláthatóság mellett közvetlenül, szövegszerűen is összefüggésbe hozható az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésével, mely szerint: „A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok.”

[37] A közérdekű adatokat illetően a nyilvánosság-elv főszabályként érvényesüléséhez szükséges, hogy az arra köteles adatkezelő a közérdekű adatok megismerését – proaktív módon, illetve adatigénylés alapján – biztosítsa {21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [35]; 2/2014. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [41]}. Az Abh. a nyilvánosság-elvvel összefüggésben utalt a 3252/2016. (XII. 6.) AB határozat azon megállapítására, mely szerint „[a]z Alaptörvényben rögzített alapvető jognak […] a közérdekű adatok megismerésére irányuló adatigénylés útján lehet érvényt szerezni (már amennyiben a közérdekű adatok proaktív közzétételére nem kerül sor). Az adat-

igénylés jogosítványa nélkül a közérdekű adatok megismeréséhez való jog valódi alanyi jogot nem is tudna jelenteni. Az alapvető jog biztosításával ezért elválaszthatatlanul összefonódik az adatigénylés lehetőségének, illetve az adatigény teljesítésének megfelelő biztosítása" (Indokolás [25]).

[38] 2.2. Az Alkotmánybíróság már több határozatában részletesen foglalkozott a bírói igazságszolgáltatás mint különálló hatalmi ág szervi és ítélkezési tevékenységének a nyilvánosságával is {erre nézve összefoglalóan lásd: 1002/2026. (I. 26.) AB határozat}, amely kapcsán kifejtette, hogy az előbbi alapvetően nem különbözik más, közpénzből finanszírozott szervezet működése nyilvánosságától (Abh., Indokolás [36]), utalva a vonatkozó korábbi alkotmányossági gyakorlatra {3056/2015. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [15]; 873/B/2008. AB határozat, ABH 2011, 1826; 879/E/2004. AB határozat, ABH 2011, 1478.}.

[39] Az ítélkezési tevékenységével összefüggésben kiemelte, hogy a bírói ítélkező munka kontrollja főszabály szerint elsődlegesen a tárgyalások és az ítélethirdetés nyilvánosságán keresztül valósul meg {3171/2017. (VII. 14.) AB határozat, Indokolás [51]–[54]}. Erre vonatkozóan hangsúlyozta, hogy a bírósági határozatok egyaránt tartalmazhatnak személyes adatokat, valamint közérdekű (közérdekből nyilvános) adatokat. Ugyanis, bár a bírósági döntéseket a közhatalmi szervek hozzák, valamint a közhatalmi szervek által kezelt adatokat tartalmazzák, alapvetően a természetes és más személyek jogait és kötelezettségeit rendezik (legyen szó akár a magánjog, akár a büntetőjog vagy a közigazgatás területéről). „Ebben a körben ugyanis lényegesen különbözőek azok a szempontok, amelyek a hozzáférés jogosultságának szabályozását és értelmezését meghatározzák. A bírósági eljárások alanyai és érdekeltjei egy zárt kört jelentenek, aminek következtében a személyes adatvédelemnek a közérdekű adatokhoz való hozzáférés jogával szembeni korlátozó funkciója megnövekedett", adott esetben, – így különösen egyes polgári eljárásokban, elsősorban a személyállapoti perekben – az kizáró szerephez jut {3056/2015. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [14]}.

[40] Az Abh. a nyilvános (közérdekű) adatok körével mint az információszabadság tárgyával összefüggésben kiemelte, hogy az Alaptörvény értelmében az adatnyilvánosság a közérdekű adatokra vonatkozik, de az Alaptörvény, a 39. cikk (2) bekezdését kivéve, nem határozza meg, hogy mely adatok tartoznak ebbe a körbe. Ezért az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének alkotmányos rendeltetésével, valamint a demokratikus társadalomban betöltött funkciójával összhangban, az Infotv. vonatkozó rendelkezései alapulvételével szokásos az érintett adatkört behatárolni, mely esetében az Infotv. 3. § 5. és 6. pontjának értelmezésére és megfelelő alkalmazására van szükség. Ez jogalkalmazói feladat, amely bírói felülvizsgálat tárgya lehet {lásd: 3077/2017. (IV. 28.) AB határozat, Indokolás [27]}, azonban – szűk körben – alkotmánybírósági kontroll alá veendő (Indokolás [40]).

[41] Az Abh. rögzítette továbbá {erre nézve lásd még: a 3077/2017. (IV. 28.) AB határozat indokolásának [30] bekezdését}, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntés alkotmányossági felülvizsgálata során nem foglalhat állást abban a kérdésben, hogy az alapul fekvő ügyben kiadni kért konkrét adatok közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok, miután az a törvényi fogalom alkalmazását igénylő jogalkalmazási feladat. Azonban abban az esetben, amikor megállapítható, hogy a jogalkalmazó ez irányú jogértelmezése leszűkíti az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti közérdekű, illetve közérdekből nyilvános adatok körét (az Infotv.-ben nem szabályozott további feltételek figyelembevételével), és ezzel indokolatlanul korlátozza az információszabadság érvényesülését, az erre irányuló jogértelmezés már az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében rögzített közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való alapjog sérelmére vezet.

[42] Az Abh. megállapította, hogy a bírói gyakorlat a közérdekű adat tartalma alatt a közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő adat mellett mindazon adatot beleérti, amely nem esik a személyes adat fogalmi körébe és amely a közfeladatot ellátó szerv vagy személy tevékenységére vonatkozik, vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett. Ezek ismeretében lehetséges a közhatalom működéséről való tájékozott véleményformálás, valamint a demokratikus és hatékony működés külső kontrollja.

[43] Az Alkotmánybíróság az említett határozatban az adatkezelés fogalmának az értelmezésével összefüggésben (Indokolás [43]–[45]) nyomatékosította, hogy az szintén alapvető jelentőséggel bír az információszabadság érvényesülése szempontjából. Az adatkezelés tényének fennállásáról dönteni alapvetően jogalkalmazási feladat, ugyanakkor az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panaszeljárásokban folytatott alapjogvédelmi szerepéből következő feladatához tartozik annak megválaszolása is, hogy „egy adott jogszabály mely jogalkalmazói értelmezése találkozik az Alaptörvényben elismert jogokban rejlő egyes követelményekkel" {vö: 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [51]}. Ezért az Alkotmánybíróság megadhatja azokat a szempontokat, amelyeket az adatkezelés fogalmának – az információszabadság alkotmányos védelmét garantáló – értelmezésekor figyelembe kell venni. Az adatközlés kötelezettsége nyilvánvalóan fennáll (és nem is vitatott), amennyiben az információ létezik, közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatnak minősül (Infotv. 3. § 5. és 6. pont), és a kérelme-

ző azt kezeli (erre nézve részletesebben lásd: Infotv. 3. § 10. pont), továbbá az adat azonnal elérhető, „készen és rendelkezésre áll” (Indokolás [46]).

V.

[44] Az Alkotmánybíróság a fentiekre figyelemmel az Abtv. 27. §-a alapján indult eljárásában az alkotmányjogi panasszal támadott kúriai döntés alkotmányosságát vizsgálta, mely során indokolása IV. pontjában tett, összefoglaló megállapításait jelen ügyben is irányadónak tekintette.

[45] 1. Az Alkotmánybíróságnak a konkrét alkotmányjogi panaszeljárásban azt kellett megvizsgálnia, hogy a kifogásolt kúriai döntés jogértelmezése korlátozta-e, leszűkítette-e a közérdekű adatok körét, továbbá amennyiben igen, e korlátozás az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint szükséges és arányos volt-e, s ezáltal a kifogásolt jogértelmezés összhangban áll-e az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében foglaltakkal, avagy az az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése sérelmére vezetett.

[46] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt kifogásolta, hogy a kúriai döntés jogértelmezése során közérdekű adatnak kizárólag azt az adatot tekintette, amely – az egyéb feltételek fennállása mellett – hozzájárul az alperes által gyakorolt közhatalom működéséről való tájékozott véleményformáláshoz, és az alperes ítélkezési tevékenységével összefüggő, az ítélkezés az egyes bírósági szinteken, illetve egy-egy bíróságon folyó ítélkezési munka, valamint a bírói igazságszolgáltatás működését jellemző tartalommal bír. Mindezek hiányában az általa kért adatokat a jogerős bírói döntés nem tekintette közérdekű adatnak.

[47] 2.1. Az indítványozó adatigénylésében az alperestől arra vonatkozó adatok kiadását kérte, hogy a 2020-ban a bíróságnál előterjesztett adatigénylések közül hány darabot továbbított a benyújtástól számított tizenöt napon belül az OBH-nak; továbbá a 2020-ban a bíróságnál előterjesztett adatigénylések közül hány darab megválaszolásához kapott javaslatot az OBH-tól.

[48] A Kúria ítélete indokolása szerint azt, hogy a fenti adatok nem tekinthetők közérdekű adatnak, az alábbiakra figyelemmel állapította meg. Érvelése szerint az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlata alapján az Alaptörvény értelmében az adatnyilvánosság a közérdekű adatokra vonatkozik, amely Alaptörvény – a 39. cikk (2) bekezdését kivéve – nem határozza meg, hogy mely adatok tartoznak ebbe a körbe. Az érintett adatkört az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alkotmányos rendeltetésével, valamint a demokratikus társadalomban betöltött funkciójával összhangban, az Infotv. vonatkozó rendelkezései alapulvételével szokás behatárolni. Ennek meghatározására ugyanakkor az Infotv. fogalommeghatározásából kell kiindulni. Annak megítélése során, hogy a megismerni kívánt adat megfelel-e az Infotv. 3. § 5. és 6. pontja szerinti fogalomnak, az Infotv. célját is figyelembe kell venni. Indokolása szerint mivel az alperes közfeladata az ítélkezés (mint fő tevékenység), annak átláthatósága szempontjából lényegtelen az a számadat, hogy az alperes 2020-ban a bíróságnál előterjesztett adatigénylések közül hány darabot továbbított a benyújtástól számított 15 napon belül az OBH-nak, a 2020-ban a bíróságnál előterjesztett adatigénylések közül hány darab megválaszolásához kapott javaslatot az OBH-tól. A Kúria hivatkozása szerint mivel a kért adat semmiben sem járul hozzá az alperes által gyakorolt közhatalom (ítélkezési tevékenység) működéséről való tájékozott véleményformáláshoz, továbbá nincs az ítélkezés, az egyes bírósági szinteken, vagy egy-egy bíróságon folyó ítélkező munka, avagy a bírói igazságszolgáltatás működését egészében jellemző tartalma sem.

[49] 2.2. Az Alkotmánybíróságnak erre figyelemmel vizsgálnia kellett, hogy a Kúria döntése leszűkítette-e a közérdekűség fogalmát. Ugyanakkor jelen eljárásában figyelemmel kellett lennie arra is, mint ahogyan azt a jelen határozata indokolásának IV. pontjában már hangsúlyozta, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozását kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálhatja.

[50] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint (erre nézve lásd: Abh., Indokolás [42]) a közérdekű adat tartalma (az Infotv. 3. § 5. és 6. pontjával egyezően) magában foglalja a közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő adatok mellett mindazon adatot, amely nem esik a személyes adat fogalmi körébe, és amely a közfeladatot ellátó szerv vagy személy tevékenységére vonatkozik, illetve közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett.

[51] Erre figyelemmel jelen ügyre vonatkoztatva magának az alperesnek, a Fővárosi Ítélőtáblának mint közfeladatot ellátó szervnek abban az esetben nem áll fenn a felelőssége az alapjogi jogviszonyban a kötelezetti oldalon az alapjog érvényre juttatásában, amennyiben az adatot a Fővárosi Ítélőtábla vagy nem kezeli (az adatkezelői

minőség hiánya okán) (1), vagy az adat nem közérdekű adat és nem is közérdekből nyilvános adat (2), valamint amennyiben az adat közérdekű adat vagy közérdekből nyilvános adat, de annak kiadását törvényben meghatározott okból, jogszerűen tagadja meg (3).

[52] Az alapul szolgáló bírósági eljárások egyikében sem merült fel, hogy az indítványozó által kért adatokat az alperes ne kezelné. Emellett az is egyértelműen megállapítható, hogy mivel a kiadni kért adatok csupán számadatok (pontosabban darabszámot jelölnek, ahogy a másodfokú bíróság ítélete fogalmazott), azok nem tekinthetők személyes adatnak sem.

[53] Míg a harmadik feltétellel összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbiakat állapította meg. A Kúria két feltétel fenn nem állására hivatkozással nem tekintette az indítványozó által kiadni kért adatokat közérdekű adatnak. Egyrészt értelmezése szerint az alperes által gyakorolt közhatalmi tevékenysége kizárólag az ítélkezésben ölt testet, így a közérdekű adatigénylés kizárólag azzal összefüggésben, arra vonatkozó adatra irányulhat (1). Emellett a kért adatnak – a Kúria értelmezése szerint – hozzá kell járulnia az alperes által gyakorolt közhatalom működéséről való tájékozott véleményformáláshoz, és az ítélkezés, az egyes bírósági szinteken, vagy egy-egy bíróságon folyó ítélkező munka, avagy a bírói igazságszolgáltatás működését egészében jellemző tartalommal kell bírnia (2). Ezen feltételek hiányában a kiadni kért adatokat nem tekintette közérdekűnek.

[54] Az Alkotmánybíróság már több határozatában hangsúlyozta, hogy „[a] közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog nem abszolút jog: más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával törvényben korlátozható [I. cikk (3) bekezdés]" {lásd pl. 21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [37]}. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor a közérdekű adatok nyilvánossága korlátozásának körében alapvető elvként határozta meg, hogy az információszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni. Az Alkotmánybíróság következetes értelmezése szerint „[e]gy demokratikus társadalomban tehát a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételnek kell tekinteni" {21/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [39]}. Ebből következik az is, hogy a közérdekű adatok vonatkozásában a nyilvánosság korlátozása csak akkor fogadható el alkotmányosan indokoltnak, ha azt más alapjog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme kényszerítően indokolja, illetve elkerülhetetlenül szükségessé teszi.

[55] Az Alkotmánybíróság a konkrét ügyben azt állapította meg, hogy nem azonosítható egyetlen olyan alapjog vagy más alkotmányos érték sem, amely a Kúria döntésében foglalt jogértelmezést, az indítványozó által kért közérdekű adatok megismerhetőségének a fentiekben nevesített két feltétellel (csak az ítélkezési tevékenységével összefüggő, valamint az adatfelhasználási céltól függő) korlátozását a fentiek szerint szükségessé tenné.

[56] Jelen határozata indokolásának IV. pontjában az Alkotmánybíróság már megerősítette, hogy gyakorlata szerint a bírói igazságszolgáltatás mint külön hatalmi ág nyilvánossága az ítélkezési tevékenysége mellett annak szervi tevékenységét is magában foglalja. Utóbbi alapvetően nem különbözik más, közpénzből finanszírozott szervezet működése nyilvánosságától (Abh., Indokolás [36]), utalva a vonatkozó korábbi alkotmányossági gyakorlatra {3056/2015. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [15]; 873/B/2008. AB határozat, ABH 2011, 1826; 879/E/2004. AB határozat, ABH 2011, 1478.}. Ahogy arra az Alkotmánybíróság a 3154/2017. (VI. 21.) AB határozatában rámutatott, a státuszbeli és szervezeti garanciák is a független ítélkezés biztosítását szolgálják. „A bíráknak nem csak a másik két hatalmi ág képviselőitől, hanem a többi bírótól is függetlennek kell lenniük. Ez a belső (a bírósági szervezetrendszeren belüli) függetlenség is kétirányú: az ítélkezési tevékenység függetlenségét egyrészt biztosítani kell a többi bíróval szemben, azaz garantálni kell, hogy a bírók saját szakmai meggyőződésük alapján ítélkezhessenek, másrészt ki kell zárni az igazgatási befolyásolás lehetőségét is [elsőként lásd: 38/1993. (VI. 11.) AB határozat, ABH 1993, 256, 261–262.] (Indokolás [19]).

[57] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésével összhangban kiemeli, hogy az információszabadsághoz való jog részeként az igazgatási befolyásolás kizárása okán a bíróságok szervi működése, ezen tevékenységükről való adatok megismerése, az arról való tájékoztatás is a közhatalom működéséről való tájékozott véleményformálás feltételeinek a megteremtését, valamint a demokratikus és hatékony működés külső kontrollját és ösztönzését szolgálja. A Kúria ítélete azzal, hogy a bíróságok ezen szervi tevékenységére vonatkozó adatokat értelmezése során nem tekinti közérdekű adatoknak, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében foglaltakat szükségtelenül leszűkíti, mely szűkítő értelmezés az indítványozó Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerinti alapjogának sérelmét eredményezi.

[58] A Kúria értelmezése emellett az igényelt adatok kiadását további, a fentiekben bemutatott feltétel alapján is megszűrte. Attól téve függővé a kért adat kiadását – az adatkezelő megítélésétől függően –, hogy a kiadni kért adat hozzájárul-e és mennyiben a tájékozott véleményformáláshoz.

[59] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy a közérdekű adat megismeréséhez való jognak ugyan valóban van egy célja (tájékozott közvélemény, átlátható állam), az adatkezelő viszont nem hivatkozhat arra, és nem dönthet arról, hogy az adatigénylés teljesítése nem járul hozzá ehhez a célhoz. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdéséből ugyanis megdönthetetlen vélelemként következik, hogy a közérdekű adatok megismerése hozzájárul a közügyek megvitatásához. A közérdekű adat megismeréséhez való jog a kötelezett számára azt eredményezi, hogy tevékenysége és gazdálkodása bárki számára megismerhető lehet, és az átláthatóság önmagában ösztönzi a jogszerű magatartást és a pazarlás megelőzését. A közérdekű adatok megismeréséhez való jog az adatok, és nem a megismerés közérdekűségét védi, a megismerés közérdekű célokra történő korlátozása ugyanis alapjogba ütköző módon szűkíti a védelmi kört. Ezért az adatkezelő csak az Infotv. valamely konkrét rendelkezésére hivatkozva tagadhatja meg az adat megismerését (és ezáltal a kiadását), önmagában az Infotv. 1. §-ában foglalt célra hivatkozással azonban nem.

[60] Az Alkotmánybíróság a 21/2013. (VII. 19.) AB határozatában (Indokolás [41]) a törvényhozó vonatkozásában állapította meg, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog gyakorlásának elősegítése, az adatigénylés rendje, az adatok kiadásának megtagadása és az az ellen igénybe vehető jogorvoslat vonatkozásában köteles megfelelő garanciákat kiépíteni. Ugyanakkor ezen kiépített garanciákat nem lehet fogalmilag tisztázatlan, bizonytalan jogi kategóriák használata révén relativizálni, mert az ezekre való hivatkozással a közérdekű adatokat kezelő szerv végső soron megkerülhetné a közérdekű adatok kiadását.

[61] Az Alkotmánybíróság ezen követelményeket a jogalkotó mellett a bíróságokra (amelyek jogalkalmazásukkal a normát maguk is tartalommal tölthetik meg) is irányadónak tekinti. Jelen ügyben megállapította, hogy az a kúriai jogértelmezés, amely szerint a bíróság adatkezelőként maga dönt arról, hogy a kiadni kért adat elősegíti-e a tájékozott véleményformálást, az Infotv. 3. § 5. pontjának alkalmazása során az információszabadság érvényesülését az Infotv. 1. §-ában foglalt céljának a figyelembevételéhez kötve, szükségtelenül, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésébe ütköző módon korlátozta az indítványozó alapjogát.

[62] 3. Megállapítható tehát, hogy a Kúria az indítvány által kifogásolt döntésében a közérdekű adat fogalmának értelmezése során két olyan feltételt/szempontot alkalmazott, amely oly módon leszűkítette a közérdekű adat fogalmát, amely az indítványozó közérdekű adat megismeréshez való jogát korlátozva, annak az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésébe ütközését eredményezte.

[63] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által kifogásolt kúriai ítélet a közérdekű adat fogalmának szűkítő jogértelmezése folytán az indítványozónak az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerinti alapjogának sérelmét eredményezte.

[64] Ezért az Alkotmánybíróság a kúriai ítéletnek az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésébe ütközése okán az alaptörvény-ellenességét állapította meg, és erre figyelemmel az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján azt a rendelkező részben foglaltak szerint megsemmisítette.

[65] 4. Az Alkotmánybíróság – gyakorlatának megfelelően, lásd: 21/2013. (VII. 19.) AB határozat (Indokolás [52]–[53]) és 6/2016. (III. 11.) AB határozat (Indokolás [46]–[47]) – ugyanakkor rámutat arra, hogy a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozását érintő ügyben a támadott bírói döntést kizárólag alkotmányossági szempontból vizsgálta felül. Ezért az Alkotmánybíróság határozatából a kért adatok megismerhetővé tételére irányuló közvetlen kötelezettség nem származik. A kúriai döntés megsemmisítésének az az oka, hogy a Kúria a nyilvánosságkorlátozással szemben az Alaptörvényből nem levezethető, két további, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése sérelmét eredményező korlátozó szempontot támasztott. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában foglalt panaszok természetéhez igazodva a konkrét ügy érdemét érintő alkotmányossági vetületű kérdésekről dönt, ugyanakkor a konkrét ügyre vonatkozó konzekvenciák levonása – az Alkotmánybíróság által kijelölt értelmezési tartományon belül – az eljáró bíróság, jelen ügyben a Kúria feladata.

[66] 5. Az Alkotmánybíróság határozatának a Magyar Közlönyben történő közzététele az Abtv. 44. § (1) bekezdésének második mondatán alapul.

Budapest, 2026. október 13.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács András György s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sonnevend Pál s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[67] A határozat rendelkező részét támogattam, de kizárólag azon ítéleti érvelés miatt, amely szerint az a bíróság által kezelt adat lehet közérdekű adat, amely az ítélkezési tevékenységgel közvetlenül összefüggő. Másrészt azért támogattam, mert a megismételt eljárásban – a konkrét adatkérelem viszonylatában – továbbra is mérlegelheti azt a Kúria, hogy a szervezeti döntés előkészítésében keletkezett adatok viszonylatában a felperes adatmegismerési igénye mennyivel esik nagyobb súllyal a latban, mint a bírósági integritás biztosításának alkotmányos követelménye.

[68] 1. Mindenekelőtt érdemes felidézni azt, hogy mely adatokról van szó. A 2024. évi kérelem a Fővárosi Ítélőtáblától annak közlését kérte, hogy a 2020. évben a bíróságon előterjesztett adatigénylések közül, hány darabot továbbított az OBH-hoz, és az OBH hány darab megválaszolásához adott javaslatot.

[69] A Fővárosi Ítélőtábla arra hivatkozva tagadta meg az adatkiadást, hogy ezek jövőbeli döntéseket megalapozó adatok, s a megismerésük veszélyeztetné a Fővárosi Ítélőtábla törvényes működési rendjét, feladat- és hatáskörének külső illetéktelen befolyástól mentes ellátását és az álláspont szabad kifejtését veszélyeztetné. Az elsőfokú eljárásban – kúriai döntésekre is hivatkozva – azzal is érvelt, hogy a kért adatok az Infotv. 1. §-ában jelzett célokra tekintettel nem is minősülnek közérdekű adatoknak. Ugyanitt a felperes maga jelölte meg azt az okot, amely miatt ezeknek az adatoknak a kiadását kéri. Állítása szerint a két számadattal bemutathatná azt, hogy „az OBH és a Kúria IV. tanácsa hogyan irányítja az alperest, utasítást ad fontos ügyekben, megmondják milyen ítélet szülessen." Az elsőfokú ítélet a felperes keresetét elutasította, és indokolásában a Kúria által kialakított ítélkezési gyakorlatnak megfelelően érvelt.

[70] A Kúria a döntésének az elvi tartalmát a következőképpen foglalta össze: „Annak megítélése során, hogy az adatigénylés útján megismerni kívánt adat közérdekű adatnak minősül-e, az Infotv. célját is figyelembe kell venni. Ha a kért adat nem járul hozzá az alperes által gyakorolt közhatalom – az ítélkezési tevékenység – működéséről való tájékozott véleményformáláshoz és nincs az ítélkezés, az egyes bírósági szinteken, vagy egy-egy bíróságon folyó ítélkező munka, avagy a bírói igazságszolgáltatás működését egészében jellemző tartalma, akkor nem tartozik az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti fogalom körében." (Indokolás [31]–[32]). A Kúria ítélete a joggyakorlatából kiemelten hivatkozott a Pfv.IV.20.254/2023/6. számú ítéletére, amely döntésnek az elvi tartalma

a következő volt: „Annak megítélése során, hogy az adat megismerése iránti igény tárgya közérdekű adatnak, közérdekből nyilvános adatnak minősül-e, az Infotv. célját is figyelembe kell venni. Az Infotv. a közérdekű adat fogalmának meghatározásánál összekapcsolja a közfeladatot ellátó szerv kezelésében levő és egyben a tevékenységére vonatkozó, illetve a közfeladat ellátásával összefüggésben keletkezett adatok körét, e feltételeknek együttesen kell érvényesülniük ahhoz, hogy azok közérdekű adatnak minősüljenek.” (Indokolás [33]–[34]) Ebben az ügyben a Budapest Környéki Törvényszéktől annak közlését kérte a felperes, hogy 2022. január 1. és február 1. időszakban az x számú számra hány fax érkezett és hány faxot küldtek el, valamint ehhez a faxszámhoz milyen típusú, márkájú faxkészülék tartozik.

[71] Józan ésszel átgondolva az adatigénylésben feltett kérdéseket, bárkiben alappal merül fel a kétely, hogy ezen adatok megismerése, akár azok terjesztése hozzájárulhatna-e a közügyek átláthatóságához? Vajon ezen adatok ismerete mennyiben szolgálná a közhatalom működéséről való tájékozott véleményformálás feltételeinek megteremtését, másrészt a demokratikus és hatékony működés külső kontrollját és ösztönzését? [21/2013. (VII. 19.) AB határozat] A kétség a tekintetben merül fel, hogy bizonyos adatok igénylése valóban megfeleltethető-e a törvényi célnak, illetve a VI. cikk (3) bekezdése szerint alapjog rendeltetésének?

[72] 2. Az alapjogok ismeretelméleti megközelítésben is kategorizálhatók. Vannak olyan alapjogok, amelyeket eleve adottnak, fennállónak tekinthetünk, míg másokat későbbi döntésekből és tapasztalatokból vezetünk le. Ebben a megközelítésben a közérdekű adatok megismeréséhez való jog nem tekinthető a priori jognak, hiszen az a véleménynyilvánítás szabadságához kapcsolt és onnan eredeztethető alapjog. Egyetértek ezért *dr. Márki Zoltán* különvéleményben kifejtett gondolataival, pl. „Az információszabadság szűkebb szabadság, mint a véleménynyilvánítás szabadsága. Mivel a közhatalom valójában közbirtok, a közhatalmi működés valójában közbirtoklás, következésképpen a közösség, illetve annak bármely tagja részére nem idegen. A véleménynyilvánítás szabadsága viszont nem ebből a közösségi birtoklásból fakadó érdekből való, hanem annál tágabb érdekű szabadság, önmagában az emberi mivoltból fakadó. S azzal bárki – felkészültségétől, információéhségétől, illetve igényétől függetlenül – élhet. Ezért lehet azt mondani, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága esetében közömbös a szubjektivitás (öncélúság), illetve annak jelentősége (ide nem értve a közmegegyezés tárgyát képező korlátokat). Viszont ezért nem lehet azt mondani, hogy az információszabadság, illetve annak közérdekű adatkérésben megnyilvánuló magatartása esetében ne lenne jelentősége (ne lenne vizsgálható pervitában) az adatkérő magatartás öncélúsága, illetve az információszabadságra hivatkozás helyénvalósága vizsgálatának (aminek természetes terepe a bírói út).”

[73] 2.1. Az 1988-as évben jelent meg az Alkotmánybíróság majdani elnökének, Sólyom Lászlónak két nagyhatású tanulmánya. A Világosság című folyóiratban az „Adatvédelem és személyiségi jog” címmel, a Valóság című folyóiratban „Egy új szabadságjog: az információszabadság” címmel. Ezekben megfogalmazta azokat az elveket, amelyeket a közérdekű adatok megismerésének jogát illetően irányadónak kell tekinteni. Ezekben a tanulmányokban bemutatásra kerültek más országok szabályozási modelljei, különféle jogesetek. A szerző egy helyen azt írja: „Az információ akkor a szabadság eszköze, ha egyrészt a közérdekű információk nyilvánosak, ha a polgárt szolgáló államapparátus működése áttetsző, másrészt viszont akkor, ha a személyes szféra adatai teljesen az érintett személy rendelkezésére állnak, s ez az önrendelkezés garantálva van.” Máshol pedig – az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében kijelölt mérlegelés alapját előre láttatva – a következőt írta: „a különböző szabadságok egymást korlátozzák, a rend pedig a szabadságot”.

[74] A közérdekű adatok megismeréséhez való jog lényegében jogtörténeti előzmények nélkül került a hazai jogba. Megjelenése – a nemzetközi hatásoknak is köszönhetően – a rendszerváltáshoz kapcsolódik. Egy olyan korhoz, amely egy olyan rendszert igyekezett maga mögött hagyni, ahol az állam működése átláthatatlan volt, míg az egyének az állam számára átláthatók voltak. Ennek a volt jogrendszernek a megtörése és a jogi szemléletmódnak a demokratikus jogállam irányába való elmozdítása nagyon határozott fellépést követelt meg az Alkotmánybíróságtól is.

[75] Az ún. rendszerváltó alkotmánymódosítással – 1989. október 23-i hatálybalépéssel – került be az Alkotmányba a 61. § (1) bekezdésébe: „A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra, továbbá arra, hogy a közérdekű adatokat megismerje, illetőleg terjessze.” A 61. § további bekezdései a sajtószabadságról rendelkeztek. Az Alkotmány 61. § (3) bekezdése azt is elrendelte, hogy a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának szavazata szükséges. A személyes adatok védelméről – a magánszféra védelmének keretében – az Alkotmány 59. § (2) bekezdése rendelkezett. Az Alaptörvény felől visszanézve érdemes rátekinteni arra, hogy mi az, amiről kifejezett rendelkezést nem tartalmazott az Alkotmány. Az Alkotmány VII. fejezete „Alapvető jogok és kötelességek” cím

alatt rendelkezett a személyes adatok védelméről, a közérdekű adatok megismeréséhez való jogról és az egyéb alapjogokról. Ez a fejezet azonban nem rendelkezett az alapjogok egymáshoz való viszonyáról, a versengő értékek és érdekek egyensúlyának megtalálásának módjáról. Az alapvető jogokról az Alkotmány 8. § (1) és (2) bekezdése rendelkezett általánosságban. Az (1) bekezdés szerint: „A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége." A (2) bekezdése szerint: „A Magyar Köztársaságban az alapvető jogokra és kötelességekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, alapvető lényeges tartalmát azonban nem korlátozhatja." Az Alkotmány nem tartalmazott kifejezett rendelkezést a hatalommegosztás elvéről, a közvetett és közvetlen demokrácia különbségéről, az Alkotmány és a törvények értelmezésének szempontjairól. A bírói jogalkalmazást illetően az Alkotmány 50. § (3) bekezdése annyit rendelt, hogy „[a] bírák függetlenek és csak a törvényeknek vannak alárendelve." Az Alkotmány 32/A. §-a nem tartalmazott kifejezett rendelkezést arról, hogy a bíró alkotmánybírósági eljárást kezdeményezhet. A 32/A. § (1) bekezdése az Alkotmánybíróság elsődleges feladataként a jogszabályok alkotmányosságának a felülvizsgálatát jelölte meg, azzal, hogy megállapíthatja az alkotmányellenességet és megsemmisítheti a törvényeket és más jogszabályokat.

[76] A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 1992. november 17-én került kihirdetésre, s egyes rendelkezései már 1992-ben, mások 1993-ban léptek hatályba. A sarkalatos törvénynek minősülő Avtv. 1. § (1) bekezdése szerint: „annak biztosítása, hogy – ha e törvényben maghatározott jogszabály kivételt nem tesz – személyes adatával mindenki maga rendelkezzen, és a közérdekű adatokat mindenki megismerhesse". A (2) bekezdés rögzítette, hogy „[e] törvényben foglaltaktól eltérni csak akkor lehet, ha ezt a törvény kifejezetten megengedi." A közérdekű adatok nyilvánosságáról az Avtv. III. fejezete a 19–22. §-ban rendelkezett. Az Avtv. a hatálybalépésekor a közérdekű adat fogalmát a következőképpen határozta meg: „az állami vagy helyi önkormányzati feladatot ellátó szerv kezelésében lévő, a személyes adat fogalma alá nem eső és a törvényben meghatározott kivételek körébe nem tartozó adat." A III. fejezet rendelkezett a közvélemény tájékoztatásának kötelezettségéről, lehetővé tette, hogy törvény (honvédelmi, nemzetbiztonsági, bűnüldözési vagy bűnmegelőzési, központi pénzügyi vagy devizapolitikai érdekből, külügyi kapcsolatokra, nemzetközi kapcsolatokra, bírósági eljárásra tekintettel) korlátozza a közérdekű adatok nyilvánosságához való jogot. Rendelkezett az adatkérés, adatkiadás és megtagadás, valamint a bírósági eljárás megindításának lényegi szabályairól. A későbbi években ezek a szabályok további rendelkezésekkel egészültek ki, részben az adatvédelmi biztos tevékenységének, részben az alkotmánybírósági döntéseknek a hatására. Az Avtv.-t váltó törvény a közérdekű adatokra vonatkozó korábbi rendelkezéseket – a szerkezeti változások mellett is – lényegében megtartotta. Az Infotv. 2011. július 27-én lépett hatályba.

[77] Tanulságosak lehetnek az új jogintézményről egykor megjelent jogirodalmi közlések. A rendszerváltás hevületében forradalmi momentum volt a közérdekű adat megismeréséhez való jog Alkotmányba illesztése. Azért merek így fogalmazni, mert az első adatvédelmi biztos maga is forradalmi eredetet ad ennek a jognak: „Az angol Polgári forradalom egyik legelső megnyilvánulásaként 1640-ben, még a rövid parlament idején, a parlament követelte, hogy I. Károly nevezze meg azokat, akik gonosz tanácsaikkal döntéseit befolyásolták. Ezt az igényt bátran nevezhetjük az információszabadság korabeli megnyilvánulásának. Már itt látszik, hogy milyen súlya lehet az információszabadság iránti alkotmányos igénynek, hiszen a dolgok odáig fajultak, hogy Thomas Straffordot, a király főtanácsadóját 1641-ben lefejezték." (A szerző nem említi, de tudjuk, hogy 8 évvel később I. Károlyt is lefejezték.) Ebben a tanulmányban arról ír, hogy az Alkotmány 61. § (1) bekezdése – amely egy mondatba foglalta a sajtószabadságot és – a közérdekű adatokhoz való jogot Nyugat-Európánál is haladóbb módon szabályozta: „[…] nem kell jogi vagy egyéb érdeket bizonyítania. Ellenkezőleg, ha az érdeklődés indokát kéri a közérdekű adat birtokosa, elegendő azt válaszolni, hogy az ok: személyes kíváncsiság. Mondhatjuk, hogy a kíváncsiságon kívül sem okunk, sem célunk nincs az érdeklődéssel, amint állíthatjuk azt is, hogy a célt nem közöljük."

[78] Mindez a rendszerváltás éveire, első évtizedére visszatekintve érthető megközelítés volt. Akkor egy olyan rendszert kellett lebontani, amelyben az állam működése nem volt átlátható, ahol az állampolgárok nem juthattak a közre tartozó információkhoz. Új jogszabályokat kellett meghozni, új intézményeket kellett létrehozni, új szemléletet kellett kialakítani az emberi jogok, az alapjogok valós érvényesíthetősége végett. Ebben a korban születtek meg azok az alkotmánybírósági határozatok, amelyek a ma is élő tételmondatokat megfogalmazták.

[79] Az elmúlt 35 évben azonban kialakultak, megerősödtek a közhatalom gyakorlására felhatalmazott intézmények (Országgyűlés, bíróságok, Alkotmánybíróság stb.), és az Alaptörvény már egy hangsúlyosan értékelkötelezett szemléletet jelenít meg. Másrészt az elmúlt évtizedekben a kommunikáció területén óriási technológiai fejlődés ment végbe. Ezt a jogszabályok megismerhetőségének változásai is jól példázzák: az 1980-as évek végén ezek csak papír alapon voltak elérhetők, és mára mindez már bárki számára online elérhető, a különféle állami szer-

vek – ahogyan más jogi személyek is – saját weblapokkal rendelkeznek, ahol jogszabályi kötelezettség okán vagy saját elhatározásból rengeteg információt tesznek közzé. A 80-as évek kihívásaihoz képest új kihívások is megjelentek. Ilyen új kihívás az, hogy a személyes adatok magántársaságoknak, a közösségi médiának csaknem annyira kitettek, mint a közhatalmi szerveknek. Az állami intézmények működését, az irántuk való bizalmat kikezdő gazdasági és politikai érdekek, olykor a kommunikációs alapjogokat felhasználva – az elsődleges céljukat elleplezve – valójában a destabilizálás, a destrukturálás, a párhuzamos intézmények kialakításának irányába igyekeznek elmozdítani a gazdasági vagy politikai közéletet. Ezek a kihívások nem kezdhetik ki az alapjogok védelmének jelentőségét. De az új kihívásoknak mégis abba az irányba kell elmozdítaniuk az Alkotmánybíróságot, hogy az alapjogok, illetve az alkotmányos értékek közötti egyensúly mérlegelésekor az egykori tételmondatait újragondolja, és – az Alaptörvényben is megjelenített – szélesebb összefüggésekre rátekintve tegye meg ezt az újragondolást. (Tanulságos lehet Somló Bódog jogszemlélete. Első művei megjelenése után az első igazán nyilvános megjelenése az ún. „Somló-affért" kiváltó írása, felszólalása volt, amelyben a jog változását, változtatását követelte. Későbbi éveiben arra összpontosított, hogy a jog mögött lévő változatlan értékeket s a változás és a változatlanság helyes egyensúlyát, arányát lelje meg.)

[80] 2.2. Az Alaptörvény szerkezete és értelmezési kerete, illetve a közérdekű adatok megismerésével közvetlenebb kapcsolatba hozható rendelkezései – amelyek nagyrészt éppen a korábbi alkotmányra, az alkotmánybírósági gyakorlatra vezethetők vissza – az egykori tételmondatok újragondolását igényelte volna. Kiemelkedő jelentőséget kell tulajdonítani a „Nemzeti hitvallásnak", az „Alapvetéseknek" (benne a történeti alkotmány vívmányainak beemelése az értelmezési keretbe), az alapjogoknak a „Szabadság és felelősség" cím alá sorolásának, valamint az Állam egy fejezetben történő megjelenítésének. Jelentős változás az, hogy az I. cikk (3) bekezdése a versengő alapjogok, illetve alkotmányos értékek mérlegelésére szabályt adott, valamint, hogy a bírói törvényértelmezés – a klasszikus normaértelmezési módszereken is túli – mikéntjét az Alaptörvény 28. cikkében meghatározta. Az Alaptörvény még a saját rendelkezéseinek az értelmezésére is egyértelmű iránymutatást adott az R) cikk (3) bekezdésében.

[81] Az Alaptörvény az információszabadsággal kapcsolatos alapjogokat a véleménynyilvánítás szabadságáról rendelkező szabályok közül a magánszférát védő alapjogi rendelkezésekhez helyezte át. Ezt vélhetően éppen az alkotmánybírósági gyakorlatban felmerült kétségek indokolták, amelyben a személyes adatok védelméhez való jog és az információkhoz való hozzáférés jogának versengéséről kellett döntést hozni. Az Alaptörvény VI. cikke az emberi méltósággal közvetlen kapcsolatban álló, az eredendőnek tekinthető szabadságjogként értelmezhető magánszféra védelmének lényegi tartalmát szabályozza. Nyilvánvaló, hogy ennek az alapjognak lényegi jogosítványa a VI. cikk (3) bekezdés első fordulatában megfogalmazott jog: „[m]indenkinek joga van személyes adatai védelméhez […]". A rendelkezés második fordulata azonban inkább tartozik az Alaptörvény IX. cikkéhez. Ennek (1) bekezdése a következőt rendeli: „[m]indenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához." A VI. cikk (3) bekezdés második fordulatában szabályozott alapjog – a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog – a rendeltetését és eredetét illetően inkább kapcsolódik a véleménynyilvánítás jogához.

[82] Az Alkotmánybíróság a régi alkotmánybírósági döntésekhez kapcsolódóan a következő megállapítást tette: „Az Alkotmánybíróság az újabb ügyekben vizsgálandó alkotmányjogi kérdések kapcsán felhasználhatja a korábbi határozataiban kidolgozott érveket, jogelveket és alkotmányos összefüggéseket, ha az Alaptörvény adott szakaszának az Alkotmánnyal fennálló tartalmi egyezése, az Alaptörvény egészét érintő kontextuális egyezősége, az Alaptörvény értelmezési szabályainak figyelembevétele és a konkrét ügy alapján a megállapítások alkalmazhatóságának nincs akadálya, és szükségesnek mutatkozik azoknak a meghozandó döntése indokolásába történő beillesztése." {13/2013. (VI. 17.) AB határozat, Indokolás [32]}. Előbbiek fényében értékelhető az, hogy a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatban kialakított tételmondatok mennyiben állják meg a helyüket az Alaptörvénnyel való összhang vizsgálatakor.

[83] 3. A fentiekre tekintettel a határozatban megjelenő, a régi alkotmánybírósági gyakorlatból áthozott tételmondatok újraértelmezést igényelnének.

[84] A határozat adottnak veszi azt, hogy a közérdekű adatok alkotmányos fogalma azonos az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti definícióval, és még azt is kizárja, hogy a perben eljáró bíróság az adat jellegének meghatározásakor tekintettel legyen az Infotv. 1. §-ában foglaltakra, arra, hogy a szóban forgó adat valóban szolgálja-e a közügyek átláthatóságát. Ez ugyanakkor ellentmond az Alaptörvény 28. cikkének, mely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Az állami és önkormányzati feladatokat vagy egyéb közfeladatot ellátó szerveknél milliónyi adat keletkezik, mil-

liónyi adatot kezelnek. A határozatban megismételt közérdekű adat fogalommeghatározásból az következik, hogy ebből a milliónyi adatból – sőt akár az azokból előállítható, előállítandó adatokból – minden kiadandó, s a kivételt csak az Infotv. tételes rendelkezései határozhatják meg. Ezek vonatkozásában is az a határozat iránymutatása, hogy az ún. megtagadási okokat is megszorítóan kell értelmezni. Ez a gondolatmenet azonban az Infotv.-t az Alaptörvény fölé emeli, és így az Alkotmánybíróság valójában nem azt vizsgálja, hogy egy jogszabály, egy bírói döntés összhangban van-e az Alaptörvénnyel, hanem azt, hogy ezek összhangban vannak-e az Infotv.-vel.

[85] A határozat – a régi tételmondatot ismételve – azt hangsúlyozza, hogy a közérdekű adat megismeréséhez való jog nem abszolút jog, azaz nem korlátozhatatlan. Fel is hívja itt az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, mégis az ott leírtaktól eltérő határokat szab az alapjoggal versengő más alapjogok vagy alkotmányos értékek mérlegelésének. Az I. cikk (3) bekezdése a következőket rendeli: „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.” A határozat tételmondatai azonban túlmennek az Alaptörvény rendelkezésén, hiszen kinyilvánítják azt, hogy „az információszabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni”, illetve, hogy „a közérdekű adatok vonatkozásában a nyilvánosság korlátozása csak akkor fogadható el alkotmányosan indokoltnak, ha azt más alapjog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme kényszerítően indokolja, illetve elkerülhetetlenül szükségessé teszi.” Ezzel azonban (pl. kényszerítően, elkerülhetetlenül szükséges) az Alkotmánybíróság éppen azt lehetetleníti el, hogy az Alaptörvénnyel való összhang az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésének megfeleltethető módon legyen megítélve.

[86] A téves határozati mérce és mérlegelés miatt következett be az, hogy az Alkotmánybíróság mégiscsak abszolút jogként tételezi a közérdekű adat megismeréséhez való jogot, hiszen azzal szembe állítható más alapjogra vagy alkotmányos értékre semmiféle tekintettel sincs. Sőt a bírósági integritás külső behatástól való védelmét, amely közvetetten a bíróság (bíró) szervezeti függetlenségének a záloga, a határozat teljesen figyelmen kívül hagyja. Jóllehet ez a Kúria érvelésének az egyik sarokpontja. A határozat nemhogy figyelmen kívül hagyja a jogbiztonság elemeként azonosítható alkotmányos értékeket, az ennek megfeleltethető bírósági érveket, hanem azt a látszatot is kelti, hogy a bírói függetlenséget, a bíróság integritását kívülről semmi sem veszélyeztetheti, hanem csak és kizárólag a bírósági igazgatás részéről.

[87] A határozat – mintegy a saját hatása alá kerülve – odáig jut, hogy a következőket nyilvánítja ki: „Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdéséből ugyanis megdönthetetlen vélelemként következik, hogy a közérdekű adatok megismerése hozzájárul a közügyek megvitatásához.” Ez nyilvánvalóan nem egyeztethető össze az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésével, illetve az Alaptörvény egyéb rendelkezéseivel. E mögött a tételmondat mögött az a forradalmi megközelítés áll, amelyet korábban idéztem. Eszerint, ha állami szervtől bárki bármely adatra rákérdez, attól az adat azonnal és megmásíthatatlanul közérdekűvé válik. Ennek azonban még a sokszor hivatkozott EJEB gyakorlat is ellentmond, amely jelentőséget tulajdonít annak, hogy a kért információ tárgya egyáltalán közérdekű-e, sőt bizonyos esetekben még az adatkérő személyes motivációját is vizsgálhatónak tartja (puszta kíváncsiság, joggal való visszaélés).

[88] Meg kell említeni azt is, hogy a határozat megállapításával ellentétben, itt nem az adatkezelő szerv (Fővárosi Ítélőtábla) döntött arról, hogy a kiadni kért adat elősegíti-e a tájékozott véleményformálást, hiszen ő a kért adatok kiadását nem ezzel az indokkal utasította vissza. Az adat közérdekűségéről való döntést végső soron a Kúria, azaz a perben eljáró bíróság hozta meg, azaz a Kúria volt az – amely az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően – a törvény céljára, az alapjog rendeltetésére és a bírósági szervezet integritásának védelmére is tekintettel döntött arról, hogy az adat a közügyek átláthatóságát, a tájékozott véleményformálást nem szolgálja.

Budapest, 2026. október 13.

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[89] A Kúria ítéletének a rendelkező rész szerinti megsemmisítésével egyetértek, ugyanakkor a döntés indokai tárgyában további szempontok megfontolását tartottam volna szükségesnek, ezért a végzés indokolásához az Abtv. 66. § (3) bekezdésében foglaltak alapján az alábbi párhuzamos indokolást csatolom.

[90] 1. Kétségtelen tény, hogy a Kúria ítéletében megfogalmazott, a bíróságok működésével összefüggő adatok kiadására vonatkozóan meghatározott feltételek szűkítik az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti (és az Alaptörvényből levezethető) közérdekű adat fogalmát, és nem vitatom, hogy ez a jogértelmezés megvalósíthatja az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének sérelmét. Az igazságszolgáltatási tevékenységben közhatalmat gyakorló bíróságok szervi (intézményi) működésével összefüggő adatok *ab ovo* nem rekeszthetők ki a közérdekű adatként megismerhető adatok halmazából.

[91] A közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog (összefoglaló néven: az információszabadság) – ahogy arra a többségi indokolás is rámutat – az Alkotmánybíróság következetesen érvényesített gyakorlata szerint az informáltsághoz való jogot, az információk megszerzésének szabadságát és állami elismerését, továbbá biztosítását jelenti, ami azért lényeges, mert az információkhoz való hozzáférhetőség, az információk szabad áramlása különösen a közhatalom és az állam szervei tevékenységének átláthatósága körében alapvető jelentőségű {vesd össze: Abh., Indokolás [27]}. A közérdekű adatok megismerése, megismerhetősége hiányában a közhatalom demokratikus ellenőrzése jelentős csorbát szenved, ezért alkotmányjogi szempontból el kell kerülni az olyan gyakorlatot, amely az adatigénylések sommás indokokon alapuló megtagadásához, illetve a közérdekű adatok fogalmának önkényes szűkítéséhez vezet.

[92] 2. Általánosságban a közérdekű adatok megismerhetőségével kapcsolatos ügyekben az alkotmányjogi dilemma központi eleme leggyakrabban az, hogy bármely, a közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő információ megismerhetőségét, illetve megismerését önértéknek tekintjük-e (azaz a közérdekű adat fogalmában az adat létére helyezzük a hangsúlyt), vagy megkövetelhető-e valamely, a közérdekűséget – akár csak távolról is – alátámasztó feltétel (vagyis a közérdekű adat esetében jelentőséget tulajdonítunk a közérdekű jelzőnek).

[93] Az Infotv. 3. § 5. pontja tartalmaz egy példálózó felsorolást arról, hogy különösen mi minősül közérdekű adatnak [„így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat”]. Ugyanakkor éppen az „így különösen” fordulat és a példák mutatják, hogy fogalmilag nem minden, a szerv kezelésében lévő adat közérdekű, hiszen akkor nem lenne szükség felsorolásra. Hasonlóképpen az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése kimondja: a közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok. Amennyiben a közérdekű adatok fogalma az Alaptörvény rendszerében nem tűrne tartalmi szűkítést – *a contrario* –, erre a rendelkezésre sem lenne szükség.

[94] Az Abh. elvi éllel rögzítette: „Az információszabadság és az azon alapuló alapjogi jogviszony tartalma kötelezettséget teremt a közfeladatot ellátó szervek és személyek számára, hogy bizonyos, a közfeladataikkal összefüggésbe hozható, illetve azt jellemző adatokat proaktív módon nyilvánosságra hozzanak, vagy igény esetén hozzáférhetővé tegyenek. Másrészről pedig a közösség minden tagját megilleti a jog ezen adatok megismerésére és terjesztésére” (Indokolás [28]). Az Abh. azt is megállapította, hogy a „nyilvános (közérdekű) adatok körét – az információszabadság tárgyát – illetően szükséges kiemelni, hogy az Alaptörvény értelmében az adatnyilvánosság a közérdekű adatokra vonatkozik, de az Alaptörvény – a 39. cikk (2) bekezdését kivéve – nem határozza meg, hogy mely adatok tartoznak ebbe a körbe. Ezért az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésének alkotmányos rendeltetésével, valamint a demokratikus társadalomban betöltött funkciójával összhangban, az Infotv. vonatkozó rendelkezései alapulvételével szokásos az érintett adatkört behatárolni. Tehát adatigénylés esetében az Infotv. 3. § 5. és 6. pontjának értelmezésére és megfelelő alkalmazására van szükség” (Indokolás [40]).

[95] Vagyis a közérdekű adat fogalmának értelmezése, a közérdekű adatigénylések teljesítése vagy megtagadása mögött érdemi jogalkalmazói tevékenységnek kell állnia, amelynek kereteit az Alaptörvény jelöli ki, amely bírói felülvizsgálat tárgya lehet, és amely – szűk körben, mint jelen esetben is – alkotmánybírósági kontroll alá veendő. Mindebből ugyanakkor a jelen ügyre vonatkoztatva is fontos következmények fakadnak.

[96] 3. Egyrészt, azt a logikai fonalat, amely a Kúria ítéletében foglalt jogértelmezés alaptörvény-ellenességét részben abból vezeti le, hogy a Kúria az ítéletében az Infotv. célja szerint értelmezte a közérdekű adat fogalmát, nem tudom támogatni [vesd össze a többségi indokolás alábbi megállapításával: „Jelen ügyben megállapította, hogy az a kúriai jogértelmezés, amely szerint a bíróság adatkezelőként maga dönt arról, hogy a kiadni kért adat elősegíti-e a tájékozott véleményformálást, az Infotv. 3. § 5. pontjának alkalmazása során az információszabadság érvényesülését az Infotv. 1. §-ában foglalt céljának a figyelembevételéhez kötve, szükségtelenül, az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésébe ütköző módon korlátozta az indítványozó alapjogát.”].

[97] Ha ugyanis a közérdekű adat fogalmi körének megállapítása jogalkalmazói tevékenység, akkor arra természetszerűleg irányadó az Alaptörvény 28. cikke, amely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. Ezért az Infotv. 3. § 5. pontja és így a törvény hatályának értelmezésénél az Infotv. céljának figyelembevétele álláspontom szerint nem kizárt. Az a tény, hogy a Kúria a közérdekű adatok megismerhetőségét a közügyek átláthatóságával mint az Infotv. 1. §-ában foglalt céllal kapcsolja össze, önmagában nem tekinthető alaptörvény-ellenesnek [vesd össze a többségi álláspont szerinti indokolás alábbi megállapításával: „Ezért az adatkezelő csak az Infotv. valamely konkrét rendelkezésére hivatkozva tagadhatja meg az adat megismerését (és ezáltal a kiadását), önmagában az Infotv. 1. §-ában foglalt célra hivatkozással azonban nem."]; az alaptörvény-ellenességet a bíróságok tevékenységére vonatkozó közérdekű adatok körének indokolatlan – sem az Infotv.-ből, sem az Alaptörvényből le nem vezethető – szűkítő értelmezése okozza.

[98] Másrészt, sem az Alaptörvény, sem az Infotv. értelmezése, sem a korábbi alkotmánybírósági gyakorlat alapján nem tartom alátámaszthatónak a többségi indokolás azon megállapítását, amely szerint „[a]z Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdéséből ugyanis megdönthetetlen vélelemként következik, hogy a közérdekű adatok megismerése hozzájárul a közügyek megvitatásához." Ez az Alaptörvény szövegéből tételesen nem következő megállapítás ugyanis felülírja az Infotv. célját, és egy olyan automatizmusokon alapuló gyakorlathoz vezethet, amely erodálhatja a közérdekű adat fogalmának értelmezését. Ahogyan a közérdekű adatigénylések megtagadása, ugyanúgy azok teljesítése során sem mellőzhető az Alaptörvény és az azt leképező törvényi környezetből fakadó követelmények érdemi vizsgálata és következetes érvényesítése.

[99] Mindezekre tekintettel – és hangsúlyozottan nem vitatva, hogy a Kúria jogértelmezése a konkrét esetben súlyosan hibás – a közérdekű adat fogalmának értelmezése kapcsán cizelláltabb megközelítést tartottam volna szükségesnek.

Budapest, 2026. október 13.

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán alkotmánybíró különvéleménye

[100] 1. Nem értek egyet a határozat rendelkezése szerinti alaptörvény-ellenesség megállapításával és a Kúria ítéletének megsemmisítésével. Kisebbségben maradva a határozathoz különvéleményt csatolok [Abtv. 66. § (2) bekezdés]. Álláspontom a következő.

[101] 2. Nem értek egyet azzal a felfogással, miszerint az információszabadság a véleménynyilvánítás szabadságának feltétlen része lenne. S ekként a közérdekű adat megismerésének mindenkit megillető alkotmányos joga, s ennélfogva annak nyilvánossága alapvetően előzménye a véleménynyilvánításnak, és elősegíti a véleménynyilvánítást, s a közérdekű adat terjesztésének a joga pedig lényegében már a véleménynyilvánítási jog részeként értékelhető. Álláspontom szerint a véleménynyilvánítás szabadságának – nyilvánvalóan – tartalmi bázisát (felkészültségi forrását) ad(hat)ja az információszabadság, viszont utóbbi nem része az előbbinek, nem *sine qua nonja*.

[102] Az információszabadság szűkebb szabadság, mint a véleménynyilvánítás szabadsága. Mivel a közhatalom valójában közbirtok, a közhatalmi működés valójában közbirtoklás, következésképpen a közösség, illetve annak bármely tagja részére nem idegen. A véleménynyilvánítás szabadsága viszont nem ebből a közösségi birtoklásból fakadó érdekből való, hanem annál tágabb érdekű szabadság, önmagában az emberi mivoltból fakadó. S azzal bárki – felkészültségétől, információéhségétől, illetve igényétől függetlenül – élhet.

[103] Ezért lehet azt mondani, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága esetében közömbös a szubjektivitás (öncélúság), illetve annak jelentősége (ide nem értve a közmegegyezés tárgyát képező korlátokat).

[104] Viszont ezért nem lehet azt mondani, hogy az információszabadság, illetve annak közérdekű adatkérésben megnyilvánuló magatartása esetében ne lenne jelentősége (ne lenne vizsgálható pervitában) az adatkérő magatartás öncélúsága, illetve az információszabadságra hivatkozás helyénvalósága vizsgálatának (aminek természetes terepe a bírói út).

[105] Ha azonban az információszabadság és a véleménynyilvánítás szabadsága (ami mindkettő kétségtelen a demokrácia záloga, s egyaránt az egyén általi revízió demokratikus eszköze és lehetősége) egymás részeként feltétlen összekapcsolódó, akkor egyszerű szillogisztikus következmény, hogy a közérdekű adatkérés (bárminemű) szubjektivitása (öncélúsága) is közömbös.

[106] Amivel nem értek egyet. S csupán az imént vázolt felfogás, illetve érvelés eredménye.

[107] 3. Önmagában véve a „nyilvánosság” nem alapjog, önmagában nem nevesített alapjog, hanem az állami, a közhatalom intézményi működésére vonatkozó törvény által rögzített működési elv. Következésképpen – annak leszögezése mellett, hogy az állami működés átláthatósága a demokrácia záloga – a nyilvánosság határainak megszabása az Országgyűlés törvényalkotó felelőssége, s a törvényhozó az önmaga érdekegyeztetésének eredményeként eldöntött normával közvetíti a magatartásra vonatkozó akaratát. Ha a magatartás kapcsán vita keletkezik, akkor pedig egy másik döntéshozó, a bíróság (a perbíróság) dolga a törvényi norma alapján a magatartás helyénvalóságának (jogszerűségének) megítélése. Ha pedig a törvény válik vitatottá, akkor az Alkotmánybíróságnak lesz dolga (mert jogállamban az igazság kiperelhető, az igazság a joggal szemben is kiperelhető).

[108] Jelen ügyben nincs vitatott törvényi norma. Jelen ügyben a jogkereső egyén a perbíróság döntését vitatja.

[109] 4. Jelen ügyben az Alkotmánybíróság többségi határozata a (már említettek szerinti) felfogásomhoz képest expanzív. A Kúria döntésének megsemmisítése olyan beavatkozás, ami (álláspontom szerint) óhatatlanul egyoldalú, vagyis feltétlen, szükségképpen igénylőbarát, miáltal az alkotmányosság lényegét jelentő egyensúlyi állapot igénye viszont háttérbe szorul.

[110] Tisztában vagyok azzal, hogy – mint jelen ügyben – az alkotmánybírósági revízió természetszerűen vonzódik az alapjogi kályha (valamely alapjog) megtalálásához, ami a közérdekű adat megismeréséhez való jog [VI. cikk (3) bekezdés]. S ettől, illetve ebből indulva az információszabadság, az azáltal alapozott véleménynyilvánítás szabadsága, s annak folytán az állami működés ellenőrzésének, ellenőrizhetőségének igénye sommásan a demokratikus legitimációjával osztozó. Amiből pedig visszafelé tekintve – talán még világosabban látható, hogy – a közérdekű adatot igénylő, amennyiben ilyen jogcím címén igényel, valójában már eleve demokráciaérvényesítő. És akkor már ebben alkotmányosan nem gátolható. Ez pedig már nem mást jelent, mint azt, hogy a „nyilvánosság” (az imént említett gondolkodási apparátus révén) ténylegesen alanyi, alapjogi pozícióba ültetett. (S fel sem merül az esetleges kockázat, öncélúság, szubjektív vezérlés szempontja.)

[111] Közmegegyezés van abban, hogy mi alapjog, mi tekintendő annak. Ha azonban arra a kérdésre kell felelni, hogy miért, akkor már tág tere van a nézeteknek, felfogásoknak. S nyilvánvalóan ezért van (erre való) az a kompetenciamegosztás, ami a törvényhozó, a perbíróság (törvénykező) és az Alkotmánybíróság rendeltetésének lényege és gyökere.

[112] 5. Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése alapján mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. Ezen alapjog kétségtelen rendeltetése a közügyek intézésének ellenőrzése, ellenőrizhetősége s ezáltal a közügyekben való részvétel mindenkit megillető esélyének biztosítottsága, ami a demokrácia magától értetődő mibenlétében gyökerező, abból fakadó.

[113] Ezen alapjog gyakorlása (mint magatartás) értelemszerűen egyfelől (a közérdekű adat birtokosa, kezelője oldaláról) a közérdekű adat átadásának, másfelől (a közérdekű adatot megismerni szándékoló, illetve ezt célzó oldaláról) pedig a közérdekű adat igénylésének magatartását jelenti.

[114] A jognak pedig (ami mindig magatartásra vonatkozó norma) e két magatartásra vonatkozó, vonatkoztatható normát kell tartalmaznia, s vita esetén pedig biztosítania kell a vitázó felek számára a bírói úton való kiperlés lehetőségét.

[115] 6. A hatályos jogállapotban önmagában a „közérdekű adat” törvényi, s a törvényi szabályozás működőképességéhez elengedhetetlen fogalmából (amihez képest nem kizárt más jelentéstartalom kifejlesztése) egyértelműen következik, hogy az Infotv. szerinti szabályozás tárgya (e fogalom alá az tartozik; vö.: Infotv. 3. § 5. pont), ami vagy (funkcióját tekintve) az adott szerv tevékenységére vonatkozó; vagy (állagát tekintve) az adott szerv közfeladata ellátásával összefüggésben keletkezett. Vagyis mindkét esetben meglévő és egyben (egyidejűleg) az adott szerv kezelésében van.

[116] Másképpen szólva a szabályozás meglévő (nem jövőbeli, avagy reménybeli) adatra vonatkozó és olyanra (arra), amit a szerv kezel, azaz uralma alatt áll. E két feltétel (tehát a meglévőség és az uralom alatt állás) konjunktív, és azt jelenti, hogy reális (valóságos) lehetőség van az adatátadásra, ami másfelől az adatátadásra vonatkozó szabályozás teljesíthetőségének is értelemszerű záloga.

[117] Következésképpen kívül esik a törvényi szabályozáson (a törvényi szabályozás alapján eleve nem áll fenn kötelezés, illetve a szabályozás szerinti törvényi fogalmiságból nem következő kötelezés) az olyan adatra, aminek „fizikai állaga szerinti” jellemzője vagy az, hogy nem meglévő (azaz még „nem keletkezett”), vagy pedig az,

hogy nem áll a szerv uralma alatt (utóbbi egyben nyilvánvalóan azt is jelentheti, hogy nem az adott szerv az adat kezelője).

[118] Ehhez képest (értelemszerűen) kívül esik a szabályozáson, és ekként nincs törvényi alapja a meg nem lévő, csupán (értelemszerűen az adott szerv tevékenységén s közfeladata ellátásán kívül eső) gyűjtés eredményeként jövőben keletkező (előálló) adat kérésének, illetve átadásának. S álláspontom szerint erre a VI. cikk (3) bekezdése szerinti alkotmányos alapjog értelmezése révén sem teremthető alkotmányos alap.

[119] 7. Nyilvánvalóan kérdéses lehet a „gyűjtés" jelentéstartalma, mibenléte. Egyfelől a meglévő (tehát már keletkezett) adatok „összeszedése" önmagában technikai kérdés, ami nem lehet a hozzáférhetőség akadálya. Másfelől – tehát az adott szerv tevékenysége s közfeladata szempontjából (oldaláról) – viszont nem lehet azt mondani, hogy az ilyen „összeszedési", „kigyűjtési" tevékenységre az adott szerv (csupán a kinyerni célzott adat okán, illetve azáltal szándékoltan), alapjogi jogérvényesítés címén feltétlen kötelezhető.

[120] Másképpen szólva nem lehet azt mondani, hogy ilyen feltétlen kötelezésre az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerinti alapvető jog (kikényszeríthetően) alapot ad.

[121] Nyilvánvaló ugyanis, hogy – függetlenül a megcélzott szerv leterheltségétől, illetve a kérés szerinti megterheléstől – minden szervtől csak olyan kérhető, aminek teljesítésére rendeltetésszerűen alkalmas és a rendeltetése szól. Ad hoc (és *hic et nunc*) adatkérési igényhez – s önmagában a hozzáférési igény megnyilvánulásával egyben az ilyen igény (alkotmányos) igazoltságát eleve adottnak venni és ehhez – igazítani a megcélzott szerv rendeltetésszerű működését, magatartását aggályos. S ez nem lehet alkotmányos elvárás, avagy késztetés.

[122] S az sem lenne tartható, hogy az adott tevékenységű szerv, pusztán a tevékenysége folytán (s szubjektív adatigénylési indokból) feltétlen ki lenne szolgáltatva adatátadási kötelezésnek.

[123] A bíróság iránt nyilvánvaló a törvényi kötelezés a statisztikai adatszolgáltatás vonatkozásában, aminek központi intézője az OBH [a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény; a hivatalos statisztikáról szóló 2016. évi CLV. törvény végrehajtásáról szóló 184/2017. (VII. 5.) Korm. rendelet]; másrészt a bíróság szintúgy „célszemélye" az Infotv.-nek, mint bármely más hasonló szerv. (Mindemellett annak is van jelentősége, hogy ezen intézmények felelős vezetői az Országgyűlésnek rendszeres beszámolással tartoznak.)

[124] 8. Mindezek nyomán merül fel annak kérdése, hogy a hatályos jogállapotban az alkotmányos, alapjogi elvárás és a magatartások szabályozását szolgáló törvényi rendelkezések nyomán valóban kiismerhető ezen alapjog kapcsán a közérdekű adat iránti s a közügyek intézésében való részvétel demokratikus zálogát jelentő és másfelől ugyanezen alapjog kapcsán a nem vagy nem feltétlen a közügyek intézésében való részvétel demokratikus zálogát jelentő, csupán az adatmegismerés iránti szubjektív természetű szándék elválása, esetleges pervitában való megkülönböztethetősége, illetve ilyen megkülönböztetés reális esélye.

[125] Álláspontom szerint a közérdekű adat Infotv. szerinti törvényi fogalma a magatartások vitájában (így perben) nem ad valódi alapot a helyes és helytelen magatartás közötti különbségtételre, illetve ebben való döntésre. S ehhez képest a pervita – természetszerűen, de szükségszerűen – arra irányuló, s abban merül ki, hogy az alkotmányos alapjog terjedelme válik értelmezendővé.

[126] Ez egyben azt is jelenti, hogy az ilyen pervitában a bíró valójában nem a törvényi norma szabályozása szerinti magatartás(ok)ról, hanem az alkotmányos alapjogról, elvekről dönt, aminek helyénvalósága pedig nyilvánvalóan nem kérdőjelezhető meg, nem csorbulhat. Viszont az egyben azt is jelenti, hogy az alkotmányos alapjog címén való igénylés eleve közömbösíti azt, hogy a magatartások helyénvalóságában való döntés kapcsán a mégoly igazolható körülmények tárgyában legyen bírói döntés. S a perjogi vitában vesztes – alkotmányjogi panasz útján – nem a joggal szemben perel az Alkotmánybíróság előtt, hanem a perjogi vitáját perelteti újra.

[127] 9. Ami a „közérdek" törvény adta (és a törvényi szabályozás működőképességéhez elengedhetetlen) fogalma jelentéstartalmát illeti, álláspontom a következő. A köz érdeke és a közérdek egy tőről fakadó, viszont árnyalatnyi, ám lényeges különbséget hordozó fogalmiság. A „köz érdeke" mindaz, amiért felelős, aminek szolgálatában álló minden képviselő [s ekként a mindenkori kormány; vö.: Alaptörvény 4. cikk. (1) bekezdés]. A „közérdek" címzettje (letéteményese) pedig a közösség minden tagja, pusztán a közösségbe tartozása nyomán fennálló részessége folytán.

[128] Ehhez képest a közérdek címén fellépés nem feltétlen jelent egyben a köz érdekében fellépést. A közösség ugyanis a választással kiválasztotta azokat, akiket határozott tartamra szólóan elfogad, akiknek mandátumot ad a köz érdekében álló cselekvésre. Ők a képviselők, akik azután az Alaptörvénnyel és törvénnyel delegálják, meghatározzák a köz érdekében álló feladatot, szolgálatot.

[129] Ugyanakkor a „közérdek” címén fellépő számára biztosított ebbéli, e címen való jogérvényesítése, illetve jogának kiperelhetősége (amint az jelen alapügyben is járt út volt).

[130] A közérdekű adat megismeréséhez fűződő jog alapjog, de nem apriori. A tárgyi jog által kreált, az Alaptörvény által a többi alanyi jog közül kiemelt; ekként szabályozható, korlátozható, viszont lényeges tartalma nem üresíthető ki.

[131] Utóbbi (e jog esetében) azt jelenti, hogy (pervita esetén) az adat közérdekűségében való állásfoglalás kétségtelen kezdőpontja a megismerésre számottartó adat megismerése jogának. Ami nyilvánvaló nehezen absztrahálható, mivel *ad hominem* mindenki másra „kíváncsi”, s ehhez képest álláspontom szerint nem a közérdek sommás „cél”vizsgálatát, hanem az adott adatkérő esetében az igénye releváns közérdek-valószínűsítését, vizsgálatát is igényli, kiszűrendő a nyilvánvaló öncélúságot.

[132] Ha az adat nem közérdekű, akkor nincs a VI. cikk (3) bekezdése szerinti jog, s ekként az ki sem üresíthető.

[133] 10. Az alapügyben a hatályos jogállapot szerinti jogérvényesítési helyzet a következő. Az Infotv. 3. § 5. pontja meghatározza, hogy mi közérdekű adat. A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 220. §-a pedig büntetni rendeli a közérdekű adattal visszaélést. Ekként két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő vétséget követ el, „aki a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvényi rendelkezések megszegésével közérdekű adatot az adatigénylő elől eltitkol, vagy azt követően, hogy a bíróság jogerősen a közérdekű adat közlésére kötelezte, tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget” [Btk. 220. § (1) bekezdés *a)* pont].

[134] Ennek hátterében az Infotv. 31. § (1), illetve (7) bekezdése szerinti rendelkezések vannak. Ehhez képest tehát, ha a bíróság határozata ellenére nem teljesítik a tájékoztatási kötelezettséget, az már oly mértékben sérti a közérdekű adatok nyilvánosságához fűződő érdeket, ami büntetőjogilag tényállásszerű. Így zár össze az Alaptörvény mögött az Infotv. és a Btk.

[135] Az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerint mindenkinek joga a közérdekű adat megismerése. Ennek érvényesítése, a közlés önkéntessége elmaradásának kötelezéssé kényszerítése, bírósági úton kiperelhető (kikényszeríthető). A közérdekűség kérdését eldöntő bírósági döntéssel szembeni engedetlenség pedig hivatalból üldözendő bűncselekmény.

[136] Mindehhez társul a VI. cikk (4) bekezdésén nyugvó intézményi biztosíték, illetve monitorizálás. Alaptörvényben biztosított jog érvényesülésének szolgálatára ennél rigorózusabb kiegyensúlyozás, szabályrendszer, elvárás nehezen elképzelhető, s nem is lenne indokolt. Ezért tartom indokolatlan beavatkozásnak a Kúria ítéletének megsemmisítését.

Budapest, 2026. október 13.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/115/2026.
Megjelent a Magyar Közlöny 2026. évi 159. számában.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 12/2026. (X. 27.) AB HATÁROZATA

a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 26/A. §-a alaptörvény-ellenessé nyilvánításáról és megsemmisítéséről, valamint alkalmazásának kizárásáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítása iránti bírói kezdeményezés tárgyában – *dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó* alkotmánybíró párhuzamos indokolásával – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 26/A. §-a alaptörvény-ellenes, ezért azt megsemmisíti.

2. Az alaptörvény-ellenessé nyilvánított és megsemmisített rendelkezés nem alkalmazható a Fővárosi Törvényszék előtt 109.K.703.878/2025. számon folyamatban lévő ügyben, továbbá valamennyi, bármely bíróság előtt folyamatban lévő, ugyanilyen tárgyú ügyben.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. A Fővárosi Törvényszék tanácsa (a továbbiakban: indítványozó) az előtte folyamatban lévő 109.K.703.878/2025. számú, környezetvédelmi ügyben hozott határozat felülvizsgálatával kapcsolatos közigazgatási jogvitában indított közigazgatási peres eljárásban az eljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján indítványozta, hogy az Alkotmánybíróság a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Fav.) 26/A. §-a alaptörvény-ellenességét állapítsa meg, semmisítse meg, és alkalmazását mind az indítványozó előtt folyamatban levő egyedi ügyben, mind pedig bármely bíróság előtt folyamatban lévő, ugyanilyen tárgyú ügyben zárja ki. Az indítványozó álláspontja szerint a Fav. támadott rendelkezése ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XXI. cikk (1) és (2) bekezdésével, valamint XIII. cikkével.

[2] 1.1. Az alapügyben megállapított tényállás szerint a Közép-Duna-völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 2012. december 18. napján kelt, KTVF:2821-30/2012. számú határozatával a volt Óbudai Gázgyárnak a Budapest […] alatti telephelye vonatkozásában részletes tényfeltárás elvégzésére, valamint beavatkozási terv és kármentesítési monitoring terv készítésére kötelezte a Fővárosi Gázművek Zrt.-t mint környezethasználót. A területi környezetvédelmi hatóság (a Pest Megyei Kormányhivatal) 2015. június 29. napján kelt, PE/KTF/1896-39/2015. ügyiratszámú határozatával (a továbbiakban: beavatkozásra kötelező határozat) a Fővárosi Gázművek Zrt. által benyújtott beavatkozási terv alapján a földtani közeg és a felszín alatti víz tekintetében beavatkozásra és a beavatkozás ideje alatti kármentesítési monitoring végzésére kötelezte a Fővárosi Gázművek Zrt.-t. A beavatkozásra kötelező határozat 2015. július 18. napján jogerőre emelkedett, a határozat a szennyezett földtani közeg kitermelésével, elszállításával és ártalmatlanításával, illetve a szennyeződésmentes talaj visszatöltésével kapcsolatos beavatkozási munkálatokról való záródokumentáció benyújtásának határidejét 2017. november 30. napjában, míg az elektromos központ alatti talajszennyezésnek a helyszínen, kémiai beavatkozás útján történő felszámolásával kapcsolatos munkálatok esetén 2019. április 30. napjában állapította meg.

[3] A Fővárosi Gázművek Zrt. és jogutódjai több alkalommal kérelmezték a beavatkozásra való kötelezés határidejének módosítását. A Pest Megyei Kormányhivatal, illetve a Pest Vármegyei Kormányhivatal ezen kérelmeknek eleget tett. Az indítvány szerint a beavatkozás érdemében a határidők meghosszabbításán kívül további előrelépés nem történt.

[4] Az alapügy alperese (a környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkár) a Fav. 2024. november 19. napján hatályba lépett 26/A. § (1) bekezdése alapján 2024. december 20. napján kelt, KHFF/17275-5/2024-EM számú határozatával hivatalból elrendelte a beavatkozási terv felülvizsgálatát, melynek

teljesítési határidejeként 2026. december 31. napját jelölte meg. Az alapügy I. rendű felperese (egy gazdasági társaság, az érintett ingatlanok egyik tulajdonosa) keresete alapján indult közigazgatási perben a Fővárosi Törvényszék az alperes határozatát megsemmisítette, és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. A megsemmisítés indoka az volt, hogy az alperes az eljárásába az érintett ingatlanok másik tulajdonosát nem vonta be.

[5] Az alperes a megismételt eljárásban hozott, KHHF/8677-13/2025/EM számú, 2025. augusztus 4. napján kelt határozatával a Fav. 26/A. § (1) bekezdése alapján ismételten elrendelte a beavatkozási terv felülvizsgálatát, a felülvizsgált beavatkozási terv benyújtási határidejeként pedig ismét 2026. december 31. napját jelölte meg. A határozat indokolása szerint a beavatkozási terv jóváhagyását követően több mint öt évet meghaladóan nem került sor a kármentesítési beavatkozás megkezdésére, ezáltal a Fav. 26/A. § (1) bekezdése szerinti objektív feltétel megvalósult.

[6] A határozattal szemben a beavatkozással érintett ingatlanok tulajdonosai terjesztettek elő keresetet, arra hivatkozással, hogy az állam nem tartotta be a rá vonatkozó alaptörvényi és európai uniós előírásokat, és a Fav. 26/A. §-a megalkotásával olyan jogszabályi környezetet hozott létre, ami nem csak az alapvető környezetvédelmi elveket sérti, hanem a jogállamiság elvével is összeegyeztethetetlen, ráadásul az érintett ingatlanok tulajdonosai (az alapügy felperesei) tulajdonhoz való jogát is mindenfajta kompenzáció nélkül, súlyosan korlátozza. A felperesek ezért indítványozták az Alkotmánybíróság előtti egyedi normakontroll eljárás lefolytatását. Az indítványozó a felperesek alkotmányossági aggályait osztotta, és az Abtv. 25. §-a alapján bírói kezdeményezést terjesztett elő.

[7] 1.2. Az indítványozó álláspontja szerint a perben alkalmazandó Fav. 26/A. §-a ellentétes az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével, XXI. cikk (1) és (2) bekezdésével és XIII. cikkével, az alábbiak szerint.

[8] Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmét az indítványozó két okból állítja. Egyfelől, a Fav. 26/A. §-a korábbi, a beavatkozás elrendelésével létrejött és még le nem zárult közigazgatási jogviszonyokat érint, és a tűrésre kötelezett tulajdonosok (az alapügy felperesei) számára hátrányos szabályozást valósít meg. A Fav. 26/A. §-a hatálybaléptetése formálisan nem visszamenőlegesen történt, és nem is változtatja meg visszamenőlegesen a múltban létrejött jogviszonyok megítélését, azonban a múltban keletkezett tartós jogviszonyokat a jövőre nézve az egyik fél (jelen esetben a beavatkozással érintett ingatlanok tulajdonosai) számára hátrányosan módosítja. E körben az indítványozó álláspontja szerint arra is figyelemmel kell lenni, hogy a beavatkozás elrendelése egyébként is határozott időre szól, az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata szerint pedig a határozott időre szóló jogviszonyokba történő beavatkozás csak kivételesen, akkor minősíthető elfogadhatónak, ha annak alkotmányosan igazolható indoka van {17/2023. (VIII. 3.) AB határozat, Indokolás [27] és 8/2022. (V. 25.) AB határozat, Indokolás [19]}. Jelen esetben a Fav. 26. § (6) bekezdése a beavatkozás során észleltek alapján, a kötelezett kezdeményezésére, indokolt esetben lehetővé teszi a beavatkozási tervtől való eltérést, a terv módosítását, mely eljárás során az ügyfelek versengő érdekét a hatóságnak figyelembe kell vennie, az Alaptörvény XXIV. cikke szerinti tisztességes hatósági eljárás követelményeinek megfelelően.

[9] Másfelől, a Fav. 26/A. § (1) bekezdése szerint a beavatkozási terv felülvizsgálatának elrendelésére hivatalból kerül sor, akkor is, ha ezt sem a beavatkozásra kötelezett, sem a tulajdonos nem kéri, és akkor is megvalósulhat, ha a beavatkozási tervtől való eltérés igénye az adott ügy konkrét körülményei, sajátosságai alapján egyébként szükségtelen. Az indítványozó álláspontja szerint a Fav. 26/A. §-a a még le nem zárult kármentesítésekben érintett tulajdonosoknak a kármentesítés megfelelő rendben, a már meghozott és jogerős közigazgatási határozat szerint való befejezése iránti, jog által védett várakozásával ellentétes, mellyel szemben nem hozható fel legitim érdek.

[10] Mindez azt jelenti az indítványozó megítélése szerint, hogy a Fav. 26/A. §-a az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti *ad malam partem* visszaható hatályú jogalkotás tilalmába ütközik, továbbá a bizalomvédelem elvét is sérti.

[11] Az Alaptörvény XXI. cikk (1) és (2) bekezdése sérelmét az indítványozó az alábbiakra tekintettel állítja. A beavatkozási terven alapszik a kármentesítés elvégzése, a helyreállítási intézkedés megvalósítása. A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Kvt.) 4. § 16. pontja szerint a helyreállítási intézkedés olyan kárelhárítási, illetve kármentesítési tevékenység vagy intézkedés, amely a környezetkárosodás enyhítésére, az eredeti állapot vagy ahhoz közeli állapot helyreállítására, valamint a környezeti elem által nyújtott szolgáltatás helyreállítására vagy azzal egyenértékű szolgáltatás biztosítására irányul. Az indítványozó álláspontja szerint a beavatkozási terv az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése védelmi körébe tartozik, ekként a Fav. 26/A. §-ának tiszteletben kell tartania a visszalépés tilalmának elvét. Jelen esetben a visszalépés az indítvány szerint azért következik be, mert a helyreállítás a korábbi szabályozáshoz képest csak több idő elteltével, hosszabb folyamat eredményeként érhető el. Miközben tehát a felülvizsgálattól független célkitűzés (a

helyreállítás) nem változik, az odáig vezető út időben meghosszabbodik, azaz a környezetszennyezés tovább marad fenn, mintha a jogalkotói beavatkozásra nem került volna sor. Ez pedig azt jelenti, hogy a védelem szintje a szennyezés időben való fenntartásának megnövekedése révén csökken. Az indítványozó álláspontja szerint, figyelemmel arra, hogy a Fav. 26. § (6) bekezdése kivételes, indokolt esetekben egyébként is lehetővé teszi a beavatkozási tervtől való eltérést, a Fav. 26/A. §-a szerinti eljárás bevezetését semmilyen alapvető jog vagy alkotmányos érték nem igazolja.

[12] Az Alaptörvény XXI. cikk (2) bekezdése szerinti szennyező fizet elvének sérelmét az indítványozó azért látja megvalósulni, mert a Fav. 26/A. §-a szerinti eljárás a kármentesítéssel járó költségviselést a szennyező számára elhalasztja, így a kármentesítésre fordítandó anyagi forrásokat hosszabb ideig eltérő célra is használhatja, anélkül, hogy ezért bárkinek (akár az államnak, akár az érintett ingatlan tulajdonosának) ellentételezést kellene fizetnie. Az indítványozó érvelése szerint a szennyező fizet elve megköveteli az értékgarancia biztosítását, azaz ha egy szabályozás lehetővé teszi a kármentesítés időben történő meghosszabbítását, ezért a szennyezőnek megfelelő ellentételezést kellene fizetnie.

[13] Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése azért sérül az indítványozó szerint, mert ha a beavatkozással érintett terület nem a kármentesítésre kötelezett tulajdonában áll (mint az indítványra okot adó ügyben), akkor a tulajdonos mindaddig köteles a tulajdonjogának korlátozását elszenvedni, amíg a helyreállítás nem fejeződik be. A tulajdonjog korlátozása részben azért valósul meg, mert a tulajdonos köteles tűrni a helyreállítási intézkedések elvégzését, részben pedig azért, mert a szennyezés következtében a tulajdonában álló terület használata is szükségképpen korlátozott. Az indítványozó e körben is utal arra, hogy a Fav. 26/A. §-a a tulajdonhoz való jogba történő olyan jogalkotói beavatkozás, amellyel szemben semmilyen közérdek nem állítható szembe, sőt az éppen a környezeti kockázatokat növeli.

[14] 1.3. Az alapvető jogok biztosa jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettese az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 3. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja alapján *amicus curiae* beadványban fejtette ki szakmai álláspontját

II.

Az Alkotmánybíróság az alábbi alaptörvényi, illetve jogszabályi rendelkezések alapján hozta meg döntését.

[15] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezése:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam."

„XIII. cikk (1) Mindenkinek joga van a tulajdonhoz és az örökléshez, valamint a készpénzzel történő fizetéshez. A tulajdon társadalmi felelősséggel jár."

„XXI. cikk (1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.
(2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni."

[16] 2. A Fav. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„26/A. § (1) A környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkár hivatalból elrendeli a beavatkozási terv felülvizsgálatát, ha a jóváhagyó határozat véglegessé válásától számított öt éven belül a beavatkozási munkák megkezdésére nem került sor, vagy a megkezdett beavatkozási munkálatokat több mint öt éve nem folytatják.
(2) A kötelezett által felülvizsgált beavatkozási terv a 8. számú melléklet szerinti elemeken túl tartalmazza a jóváhagyott beavatkozási tervben alkalmazott technológia bemutatását és a megtett intézkedéseket.
(3) A környezetvédelmi hatóság a (2) bekezdés szerint benyújtott beavatkozási terv alapján a 26. § (4) bekezdésében meghatározott tartalmú határozatot hoz.
(4) Az (1) bekezdés szerinti felülvizsgálat elrendelését követően a felülvizsgálattal érintett beavatkozási terv végrehajtására vonatkozó kötelezések végrehajtásának nincs helye.

(5) A környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkár által az (1) bekezdés szerinti döntésében előírt módon és időközönként a beavatkozási terv felülvizsgálatára kötelezett tájékoztatja a felülvizsgálat folyamatáról a környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkárt és a környezetvédelmi hatóságot."

III.

[17] A bírói kezdeményezés megalapozott.

[18] 1. Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezi az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b)* pontja alapján az Alkotmánybíróságnál a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását, ha az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmazni, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bírói kezdeményezés az Abtv. 25. §-ában és 52. §-ában előírt feltételeknek az alábbiak szerint tesz eleget {vö. 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [8]–[24]; 2/2016. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [26]–[28]; 3064/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [8]–[13]}.

[19] A Fav. támadott rendelkezését az eljárásban alkalmazni kell, az eljárás felfüggesztése megtörtént. Az indítványozó kezdeményezte a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, megsemmisítését, és a jogszabályi rendelkezés egyedi ügyben, valamint bármely bíróság előtt folyamatban lévő, ugyanilyen tárgyú ügyben történő alkalmazása kizárását.

[20] 2. Az Alkotmánybíróság elsőként az Alaptörvény XXI. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét állító indítványi elemet vizsgálta.

[21] 2.1. Az Alkotmánybíróság az 5/2025. (VI. 30.) AB határozatában az alábbiak szerint összegezte az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos, jelen indítvány elbírálása szempontjából releváns gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy jelen határozatában csak az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos gyakorlatának az indítvány elbírálása szempontjából releváns elemeit (és nem azok összességét) mutatja be, mely megállapítások az indítványban egyébként az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként fel nem hívott P) cikk (1) bekezdése vonatkozásában is megfelelően irányadóak.

[22] Az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése egyszerre tartalmaz alanyi alapjogot és egy olyan objektív intézményvédelmi kötelezettséget, melyet az állam mindenekelőtt (környezetvédelmi tárgyú) jogalkotással teljesíthet. Tartalmi értelemben az állam Alaptörvényből fakadó intézkedési kötelezettsége azt kívánja meg a jogalkotótól, hogy intézkedései várható hatását a tudományos ismeretek alapján, az elővigyázatosság és a megelőzés elvének megfelelően értékelje. A környezetvédelmi tárgyú jogalkotási kötelezettséggel kapcsolatosan az Alkotmánybíróság arra is rámutatott, hogy mindazokat a feladatokat, amelyeket másutt alanyi jogok védelmével lát el az állam, az objektív intézményvédelmi kötelezettség keretei között törvényi és szervezeti garanciák biztosításával teljesíti, melynek a jogalkotó csak akkor tud eleget tenni, ha döntéseinek meghozatala során távlatosan, kormányzati ciklusokon átívelően mérlegel (Indokolás [52]).

[23] A visszalépés tilalmának elve (mely az Alaptörvény P) cikkének és XXI. cikkének csupán az egyik, és nem az egyetlen eleme) az egészséges környezethez való jog hatékony érvényesülése (*effet utile*) érdekében egyaránt vonatkozik a környezet és természet védelmére vonatkozó anyagi jogi, eljárásjogi és szervezeti szabályozásra, hiszen ezek együttesen biztosíthatják csak az elv maradéktalan, az Alaptörvényből következő érvényesülését, és azt az egyedi ügyekben eljáró jogalkalmazóknak is figyelembe kell venniük a jogszabályok alkalmazása során (Indokolás [55]). Amíg a visszalépés tilalmának elve jogi természetét tekintve statikus, addig az elővigyázatosság és a megelőzés elvei dinamikus követelményt támasztanak a jogalkotóval és a jogalkalmazóval szemben, és megkövetelik a környezet és természet védelmére vonatkozó szabályozás folyamatos felülvizsgálatát, és szükség esetén a szabályozás (a jogszabályokkal biztosított védelmi szint) szigorítását (előrelépés kötelezettsége) (Indokolás [120]).

[24] Az elővigyázatosság és a megelőzés közvetlenül az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből, illetve XXI. cikk (1) bekezdéséből fakadó elveiből következő módon a jogalkotónak azt kell igazolnia, hogy valamely tervezett szabályozás nem valósít meg visszalépést, és ezáltal nem okoz adott esetben akár visszafordíthatatlan károkozást, illetve nem teremti meg egy ilyen károkozás elvi lehetőségét sem. Mindez azt is jelenti, hogy az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése sérelmének megállapításához nem szükséges a környezet állapotának tényleges romlása, hanem már az állapotromlás kockázata (illetve az állapotromlás kockázatának felmérésére vonatkozó

kötelezettség elmulasztása vagy figyelmen kívül hagyása) is megalapozza az alaptörvény-ellenesség megállapítását (Indokolás [54]).

[25] Az Alaptörvény XXI. cikk (2) bekezdésében immáron önállóan is nevesített, és az Alkotmánybíróság előtt önállóan is felhívható, tartalmi értelemben mind az Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdése szerinti egészséges környezethez való jog, mind pedig a P) cikk részét képező szennyező fizet elve mind a magyar, mind a nemzetközi, mind pedig az uniós jogban kiemelt jelentőséggel bír, és szorosan hozzátartozik a környezet minőségének megőrzéséhez, védelméhez és javításához, az emberi egészség védelméhez, a nemzet közös örökségébe tartozó természeti erőforrások gondos hasznosításához és megóvásához. A szennyező fizet elve nem csupán a jogalkotás számára ír elő abszolút tartalmi korlátot, hanem az egyedi ügyekben eljáró jogalkalmazóknak is mindenkor tekintettel kell lenniük ezen elv érvényesülésére a jogszabályok alkalmazása során (Indokolás [56]).

[26] 2.2. A Fav. megalkotásának célja (annak preambuluma szerint) kifejezetten a felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása, ekként a Fav. rendelkezéseit ennek a célnak a figyelembevételével kell értelmezni. A felszín alatti vizek a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 4. § (1) bekezdés *d)* pontja értelmében az állam kizárólagos tulajdonába tartoznak, az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdése pedig a vízkészletet a nemzet közös örökségének részeként nevesíti, melynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége. Az Alaptörvény 38. cikk (1) bekezdése értelmében a nemzeti vagyon kezelésének és védelmének célja a közérdek szolgálata, a közös szükségletek kielégítése és a természeti erőforrások megóvása, valamint a jövő nemzedékek szükségleteinek figyelembevétele. Ezen célok között az alkotmányozó nem állított fel hierarchiát, azokat egyenlő súllyal kell a jogalkotás és a jogalkalmazás során figyelembe venni, egyik sem élvezhet a többi célhoz képest elsőbbséget. Ez különösen igaz a jelen és a jövő nemzedékek érdekeinek azonos súllyal történő figyelembevételére {nemzedékek közötti méltányosság és *public trust*, 5/2025. (VI. 30.) AB határozat, Indokolás [94]}.

[27] A felszín alatti vízkészletek mennyiségi és minőségi értelemben is végesek, és csak korlátozottan képesek a megújulásra {13/2018. (IX. 4.) AB határozat, Indokolás [36]}. Az Alkotmánybíróság ebben a határozatában arra is utalt, hogy Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási terve is megállapította, hogy a felszín alatti vízbázisok több mint fele sérülékeny, mert olyan természeti-földtani környezetben található, ahol a terepfelszín alá kerülő szennyező anyagok lejuthatnak a vízellátást biztosító víztérbe (Indokolás [72]). A felszín alatti vizek szennyezésének lehetővé tétele, illetve a már bekövetkezett szennyezések elhárításának (a kármentesítésnek) az elhalasztása ellentétes az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdéséből fakadó azon kötelezettséggel is, miszerint törekedni kell arra, hogy a természeti környezetet legalább olyan állapotban adjuk át a jövő nemzedékek számára, mint ahogyan azt az elmúlt nemzedékektől kaptuk {28/2017. (X. 25.) AB határozat, Indokolás [33]}.

[28] 3. A Fav. támadott rendelkezése értelmében a környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkár hivatalból elrendeli a beavatkozási terv felülvizsgálatát, ha a jóváhagyó határozat véglegessé válásától számított öt éven belül a beavatkozási munkák megkezdésére nem került sor, vagy a megkezdett beavatkozási munkálatokat több mint öt éve nem folytatják. A felülvizsgálat elrendelését követően a felülvizsgálattal érintett beavatkozási terv végrehajtására vonatkozó kötelezések végrehajtásának nincs helye. A környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkár döntésében azt is előírja, hogy a beavatkozási terv felülvizsgálatára kötelezett meghatározott módon és időközönként tájékoztatja a felülvizsgálat folyamatáról a környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkárt és a környezetvédelmi hatóságot.

[29] A Fav. 26/A. §-a értelmében tehát *(i)* a beavatkozási terv felülvizsgálatának elrendelésére hivatalból kerül sor; *(ii)* az elrendelés a környezetvédelmi hatósági ügyekért felelős helyettes államtitkár számára nem lehetőség, hanem jogszabályi kötelezettség; *(iii)* a beavatkozási tervvel és a kármentesítéssel kapcsolatos minden további feladat a területileg illetékes, megfelelő szaktudással rendelkező környezetvédelmi hatóságnál marad, egyedül a kármentesítés öt éven át történő elmaradásával kapcsolatos ügyek kerülnek a helyettes államtitkárhoz mint kijelölt hatósághoz telepítésre; *(iv)* a felülvizsgálatra akkor kerül sor, ha a beavatkozási munkák megkezdésére nem került sor, vagy azokat több mint öt éve nem folytatják; *(v)* a felülvizsgálat elrendelését követően a felülvizsgálattal érintett beavatkozási terv végrehajtására vonatkozó kötelezések végrehajtásának nincs helye; *(vi)* a kötelezettel szemben semmilyen szankció kiszabására nem kerül sor azért, mert a beavatkozási munkákat nem kezdte el, vagy azokat nem folytatja, sőt ezek alól kifejezetten mentesül a Fav. 26/A. §-a szerinti eljárás eredményeként; *(vii)* a kötelezettel szembeni egyetlen „jogkövetkezmény" a beavatkozási terv felülvizsgálata mellett, hogy a felülvizsgálat folyamatáról meghatározott módon és időközönként tájékoztatnia kell a helyettes államtitkárt és a környezetvédelmi hatóságot; *(viii)* a szabályozás semmilyen formában nem veszi figyelembe

a kármentesítéssel érintett terület egyedi jellemzőit (így például a szennyezés jellegét és mértékét, az érintett vízbázist); *(ix)* a szabályozás semmilyen formában nem veszi figyelembe a kármentesítéssel érintett ingatlan tulajdonosainak érdekét (amely szempont akkor bír jelentőséggel, ha a kármentesítésre kötelezett és az ingatlan tulajdonosának személye elválik egymástól).

[30] A Fav. 26/A. §-át a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet módosításáról szóló 337/2024. (XI. 14.) Korm. rendelet iktatta be a Fav. rendelkezései közé, 2024. november 19. napjától kezdődő hatállyal. E kormányrendelet kizárólag a Fav. 26/A. §-ának megalkotásáról szól, egyéb rendelkezést nem tartalmaz, és ahhoz indokolás sem kapcsolódik.

[31] 4. Az esetek jelentős részében a rendszerváltást megelőző időszakban keletkezett és rendkívül nagymértékű, súlyosan mérgező vegyületek talajban történő jelenléte fokozott kockázatot jelent a talajra, a felszín alatti vizekre és az ivóvízbázisra is [melyek már önmagukban is az Alaptörvény P) cikkének védelmét élvezik, és ekként a nemzet közös örökségének részét képezik, melyek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára történő megőrzése az állam és mindenki kötelessége]. Ez a kötelezettség egyaránt terheli az államot mint jogalkotót, az állami szerveket (hatóságokat, bíróságokat) mint jogalkalmazót és a kármentesítésre kötelezetteket.

[32] A tudottan szennyezett területek kármentesítésére vonatkozó kötelezettség nem egyszerűen az elővigyázatosság vagy a megelőzés elveiből fakad (hiszen a szennyezés már bizonyíthatóan bekövetkezett), és nem is csupán a visszalépés tilalmából fakad: ilyen esetben a jogalkotót és a jogalkalmazót egyenesen az előrelépés kötelezettségének érvényre juttatása terheli. Figyelemmel arra, hogy az egyes szennyezések pontos jellege (súlyossága, kiterjedése, a felszín alatti vizekre gyakorolt kockázata) esetenként eltér, és adott esetben akár a beavatkozási tervben foglaltaktól is eltérhet, ezért a Fav. 26. § (6) bekezdése lehetőséget biztosít arra a környezetvédelmi hatóság számára, hogy a beavatkozás során észleltek alapján, a kötelezett kezdeményezésére, indokolt esetben a kötelezett számára engedélyezze a beavatkozási tervtől való eltérést, a terv módosítását. Ezen engedély kiadása már csak a jogszabály szövegéből következően is szükségképpen feltételezi, hogy a beavatkozás (kármentesítés) már folyamatban legyen. Ezzel szemben a Fav. 26/A. §-a szerinti eljárás nem csupán a kötelezett kezdeményezésétől függetlenül történik, hanem arra sincs figyelemmel, hogy melyek a kármentesítéssel érintett szennyezés jellemzői, és hogy adott esetben a kötelezett semmilyen lépést nem tett a kármentesítés érdekében. Ellenkezőleg, a szabályozás kifejezetten arra az esetre teszi automatikussá a beavatkozási terv felülvizsgálatát, ha a beavatkozási munkák megkezdésére nem került sor, vagy azokat több mint öt éve nem folytatják. Azáltal pedig, hogy a felülvizsgálat elrendelését követően a felülvizsgálattal érintett beavatkozási terv végrehajtására vonatkozó kötelezések végrehajtásának nincs helye, a kötelezett lényegében mentesül a korábbi beavatkozási terv végrehajtására vonatkozó kötelezettsége alól. Ráadásul, a Fav. 26/A. §-a azt sem zárja ki, hogy amennyiben a kötelezett a beavatkozási terv felülvizsgálatát követő újabb öt évben sem kezdi meg a kármentesítési munkálatokat, ismételten meginduljon a Fav. 26/A. §-a szerinti eljárás (mely egyben a kötelezettet ismét mentesíti a beavatkozási terv végrehajtására vonatkozó kötelezettsége alól). Márpedig a felszín alatti vizek állapotát már önmagában a szennyezés felszámolásának időben történő elhúzódása is súlyosan veszélyezteti.

[33] A Fav. 26/A. §-a szerinti szabályozás éppen ezért nem egyszerűen csak veszélyezteti az egészséges környezethez való jog érvényesülését, hanem nyilvánvalóan hozzájárul a talaj és a felszín alatti vizek állapotának romlásához, ráadásul lényegében automatikusan biztosítja a kötelezett számára a kármentesítés végrehajtásának elmaradása esetén a határidő meghosszabbítását is. Azaz, a kötelezett jogi értelemben kedvezőbb helyzetbe kerül akkor, ha a kármentesítést egyáltalán meg sem kezdi, és ezáltal még súlyosabb környezeti károkozást idéz elő, mint akkor, ha a kötelezettségének csak részben tesz eleget, és ezáltal legalább tesz érdemi lépéseket (még ha nem is elegendőt) a környezeti károkozás felszámolása érdekében. Egy ilyen szabályozás semmilyen, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti más alapvető jog vagy alkotmányos érték védelmével nem igazolható, a környezet és természet védelmére (ideértve a talajt és a vízbázisokat is) vonatkozó kötelezettséggel minden kétséget kizáróan ellentétes, azaz megkérdőjelezhetetlenül szükségtelen.

[34] Az Alkotmánybíróság megjegyzi: a Fav. 26/A. §-a a fenti indokok alapján az Alaptörvény XXI. cikk (2) bekezdésével mint az egészséges környezethez való jog alaptörvényi szinten önállóan is nevesített, és ezáltal az alkotmányozó által külön is kiemelt alkotmányos részjogosítványával is nyilvánvalóan ellentétes, hiszen azáltal, hogy a kármentesítésre kötelezettet mentesíti a felülvizsgálattal érintett beavatkozási terv végrehajtására vonatkozó kötelezések alól akkor, ha legalább öt éven át semmilyen lépést nem tesz a kármentesítés érdekében, és arra ösztönöz, hogy a jövőben se tegyen eleget a kármentesítési kötelezettségének, valójában éppen a „szennyező nem fizet” elvét kodifikálja. E körben az Alkotmánybíróság arra is utal, hogy a Fav. elfogadására kifejezetten a Kvt. felhatalmazása alapján került sor. A Kvt. számos rendelkezése [így különösen a 6. § (1) bekezdés *c)* pontja, a 8. § (2) bekezdése, a 101. § (2) bekezdés *d)* és *e)* pontja, a 102/A. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja, továbbá

az (5) bekezdés *a)* pontja és a (6) bekezdése] egyértelműen meghatározza a környezetben okozott kár helyreállítására vonatkozó kötelezettség módját, idejét és terjedelmét (ideértve a helyreállítás haladéktalanságára vonatkozó kötelezettséget is). A Fav. vizsgált rendelkezése a Kvt. ezen, az Alaptörvény XXI. cikk (2) bekezdését érvényre juttató rendelkezéseivel is ellentétben áll.

[35] Az Alkotmánybíróság a felszín alatti vizek védelmének kiemelt alkotmányos kötelezettségére tekintettel végezetül visszautal az 5/2025. (VI. 30.) AB határozatának azon megállapítására is, hogy kívánatos egy olyan nemzeti vagyontár megalkotása, mely felméri az Alaptörvény P) cikke, illetve 38. cikke hatálya alá tartozó nemzeti vagyon egyes elemeit, illetve azok állapotát (ideértve azok ismert károsodásait is), ezzel is segítve a jogalkotót és a jogalkalmazót abban, hogy a környezet és természet valós állapotának figyelembevételével hozza meg a környezet- és természetvédelmi tárgyú döntéseit (Indokolás [129]). Csak ebben az esetben biztosítható ugyanis, hogy az adott esetben akár évtizedek óta a talajban levő, rendkívül súlyos környezeti károkat okozó szennyezések mindenki számára ismertek legyenek, és felszámolásuk nyomon követhető legyen. Egy-egy szennyezés ugyanis nem csupán egyes ingatlanokat érint (még akkor sem, ha a szennyezés korábban adott esetben kizárólag egy ingatlanon következett be), hanem szinte bizonyosan kiterjed a szomszédos ingatlanokra is (a szennyezés jellemzőitől függően akár rendkívül nagy kiterjedésben is), sőt a felszín alatti vizek és az ivóvízbázis szennyezése révén akár egy egész településre vagy földrajzi régióra is súlyos hatással lehet.

[36] 5. Az Alkotmánybíróság ezért a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a Fav. 26/A. §-a alaptörvény-ellenes, és azt a rendelkező részben foglaltak szerint megsemmisítette. Az Abtv. 45. § (2) bekezdésének megfelelően a megsemmisített jogszabály az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben nem alkalmazható. Figyelemmel arra, hogy a Fav. 26/A. §-a szerinti eljárás automatikusan alkalmazandó valamennyi olyan, a felszín alatti vizeket érintő szennyezés esetén, ahol a jóváhagyó határozat véglegessé válásától számított öt éven belül a beavatkozási munkák megkezdésére nem került sor, vagy a megkezdett beavatkozási munkálatokat nem folytatják, egyrészt mentesítve a kármentesítésre kötelezettet a kármentesítésre előírt határidők és azok elmulasztására vonatkozó jogkövetkezmények alól, másrészt pedig kifejezetten arra ösztönözve a kötelezetteket, hogy a kármentesítés érdekében semmilyen intézkedést ne tegyenek, ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján elrendelte az alaptörvény-ellenessé nyilvánított és megsemmisített jogszabályi rendelkezés folyamatban lévő ügyekben való általános alkalmazási tilalmát is, a rendelkező részben foglaltak szerint.

[37] Az Alkotmánybíróság az indítványozó által előadott további, az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XIII. cikk (1) bekezdése sérelmére vonatkozó érveket a Fav. 26/A. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére tekintettel, következetes gyakorlatának megfelelően, már nem vizsgálta {lásd például: 1003/2026. (I. 26.) AB határozat, Indokolás [43]}.

[38] 6. A határozatot az Abtv. 44. § (1) bekezdés első mondata alapján közzé kell tenni a Magyar Közlönyben.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese,
az aláírásban akadályozott
dr. Kovács András György
alkotmánybíró helyett

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sonnevend Pál s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó alkotmánybíró párhuzamos indokolása

[39] A határozat rendelkező részét támogattam. Az indokolásnak azonban az alábbiakra is figyelemmel kellett volna lennie.

[40] 1. Nem vitatom, hogy a támadott kormányrendeleti szabályozás sérti az egészséges környezethez való jogot. Véleményem szerint az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés második mondatában foglalt szükségességi-arányossági teszt alkalmazását megelőzően vizsgálandó, hogy az alapjogot korlátozó normának törvényben van-e a helye, vagy alacsonyabb szintű jogforrásba is foglalható. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdés első mondata ugyanis így szól: „[a]z alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg."

[41] Ennek megfelelően alakul az Alkotmánybíróság releváns gyakorlata a kezdeti időszaktól. Eszerint „[…] »nem mindenfajta összefüggés az alapjogokkal követeli meg a törvényi szintű szabályozást. Valamely alapjog tartalmának meghatározása és lényeges garanciáinak megállapítása csakis törvényben történhet, törvény kell továbbá az alapjog közvetlen és jelentős korlátozásához is [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 300.].« »[A]z alkotmányos jogokkal ugyancsak kapcsolatban álló, de azokat csupán távolról, közvetetten érintő, technikai és nem korlátozó jellegű szabályok rendeleti formában történő kiadása önmagában nem minősül alkotmányellenesnek [29/1994. (V. 20.) AB határozat, ABH 1994, 155.].« Ugyanakkor az alapjoggal kapcsolatos közvetett és távoli összefüggés esetén – hangsúlyozandó, hogy kizárólag a szabályozásra és nem a korlátozásra vonatkozóan – a rendeleti szabályozás is elfogadható [64/1991. (XII. 17.) AB határozat, ABH 1991, 300.; 31/2001. (VII. 11.) AB határozat, ABH 2001, 261.]. Ebből az is következik, hogy mindig csak a konkrét szabályozásról állapítható meg, hogy – az alapjoggal való kapcsolata intenzitásától függően – törvénybe kell-e foglalni vagy sem" {30/2013. (X. 28.) AB határozat, Indokolás [29]; lásd még például: 30/2021. (XII. 1.) AB határozat, Indokolás [21]}.

[42] Ennek megfelelően akár az is megállapítható lett volna, hogy a támadott kormányrendeleti szabályozás az egészséges környezethez való joggal [Alaptörvény XXI. cikk (1) bekezdés] való közvetlen és közeli kapcsolata okán ellentétes az előbb megjelölt alapjoggal.

[43] 2. Az Alaptörvény XXI. cikk (2) bekezdése úgy szól, hogy „[a]ki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni".

[44] A többségi álláspont ezt a szabályt az egészséges környezethez való alapjog részjogosítványának tekinti. Nem vitatva ennek a szabálynak a lényegét és lényegességét a jelen ügyben, azt gondolom, hogy inkább úgy szükséges ehhez közelíteni, hogy egy alapvető kötelezettségről van szó. Ebben az esetben nem jogosító, hanem kötelezően tanúsítandó magatartási normát tételez az Alaptörvény, amit az Alkotmánybíróság számonkérhet – a tárgyi ügy keretein belül maradva – a jogalkotón. A szóban forgó alapvető kötelezettségnek az alanya az a személy, aki a környezetben kárt okoz, vagyis a szennyező. A kifejtendő magatartás az, hogy a szennyező állítsa helyre az általa okozott kárt, vagy viselje annak a költségét.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1111/2026.
Megjelent a Magyar Közlöny 2026. évi 159. számában.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TELJES ÜLÉSÉNEK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3029/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Szegedi Ítélőtábla Pf.II.20.230/2024/8. számú ítélete ellen előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. Grósz Laura ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványában a Szegedi Ítélőtábla Pf.II.20.230/2024/8. számú ítélete (a továbbiakban: jogerős ítélet) alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel az álláspontja szerint sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállam-elvből fakadó visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmát, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolt bírói döntéshez való jogot, továbbá mivel az megvalósítja a *contra constitutionem* szintet elérő *contra legem* jogalkalmazást.

[2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása a rendelkezésre álló iratok alapján az alábbiak szerint foglalható össze.

[3] 2.1. Az I. rendű alperes jogelődje, az országos közúthálózat fejlesztési és építtetői feladatainak ellátásáért felelős részvénytársasági formában működő, az állam kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaság 2004. évben kért engedélyt az M0-s autóút keleti szakaszának (a továbbiakban: autóút) megépítésére. Az autóút tulajdonosa a Magyar Állam, forgalomba helyezéséig az I. rendű alperes jogelődje, ezt követően az indítványozó mint II. rendű alperes jogelődje volt az autóút vagyonkezelője. A felperesek ingatlanai az autóút közvetlen közelében fekszenek. A felperesek szerint az autóút létesítése és megépítése következtében az ingatlanaikat olyan zajártalom és levegőszennyezés éri, hogy azokat csak korlátozottan tudják használni és az ingatlanok forgalmi értéke is csökkent. A felperesek szerint a forgalmi értékcsökkenés az alperesek jogellenes magatartására vezethető vissza, amely megnyilvánult az autóút nyomvonalának és útburkolatának nem megfelelő megválasztásában, a megfelelő véderdő telepítésének elmaradásában, a növénytelepítés és a zajvédő falak elégtelenségében. A felperesek keresetükben ezért az I. rendű alperest (mint az autóút építtetőjét), illetve II. rendű alperesként az indítványozót (mint az autóút működtetőjét és vagyonkezelőjét) kártérítés egyetemleges megfizetésére kérték kötelezni.

[4] 2.2. A Fővárosi Törvényszék mint elsőfokú bíróság 27.P.20.587/2023/61. számú ítéletében (a továbbiakban: elsőfokú ítélet) az alpereseket (így az indítványozót is) meghatározott összegek, továbbá késedelmi kamat egyetemleges megfizetésére kötelezte. [Az ügy elbírálásában szerephez jutottak az autóút ugyanezen szakaszának környékén lakó, a felperesek állítása szerint a perbeli ingatlanokkal azonos okokból értékvesztést elszenvedő ingatlanok tulajdonosai által indított perben (a továbbiakban: előzményi per) beszerzett bizonyítékok és a perben született – a keresetnek helyt adó – ítéletekben (a Fővárosi Törvényszék 70.P.26.084/2010/130. számú, a Fővárosi Ítélőtábla 3.Pf.20.959/2014/4. számú és a Kúria Pfv.III.20.154/2015/7. számú ítélete) foglalt ténybeli és jogi megállapítások.]

[5] Az elsőfokú ítélet hangsúlyozta: a perbeli autóút tulajdonosa a Magyar Állam; az országos közutak, így az érintett autóút vonatkozásában a Magyar Állam tulajdonjogát az ezen utak építése és működtetése céljából létrehozott költségvetési szervek, illetve gazdasági társaságok útján gyakorolja. Az építkezéskor hatályos, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 29. § (1) bekezdése az országos közutak megépítését a Magyar Állam az I. rendű alperes jogelődjére mint beruházóra bízta, amely a közút építése során a Magyar Állam nevében és javára járt el, és a forgalomba helyezésig a közutat magában foglaló ingatlanok vagyonkezelőjének is minősült. A közút ideiglenes forgalomba helyezését követően a Kkt. 29. § (3) bekezdése alapján, vagyis a törvény erejénél fogva az autóút és közlekedési műtárgyai a II. rendű alperes vagyonkezelésébe kerültek át, mivel a Kkt. 32. § (6) bekezdése alapján az országos közutak vagyonkezelője a II. rendű alperes.

[6] Az elsőfokú ítélet levezette: az autóút építésével és működtetésével összefüggésben az alperesek voltak a tulajdonosi jogokat gyakorló szervezetek, mely minőségüknél fogva az autóút építésével kapcsolatban jogok illették és kötelezettségek terhelték az alpereseket. A felperesek igényeiket az alperesekkel mint a tulajdonosi jogokat gyakorló szervekkel szemben érvényesíthetik. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 100. §-a a mások szükségtelen zavarását tilalmazza, amelynek körében a felperesi ingatlanok tulajdonosainak az ingatlan zavartalan birtoklásához fűződő jogát vetette össze a Magyar Állam tulajdonosi jogait gyakorló alpereseknek az ingatlan használatához és hasznosításához fűződő jogával, vizsgálva, hogy az autóút építése szükségtelen mértékben zavarja-e a felpereseknek az ingatlanok használatához fűződő jogát. Az elsőfokú bíróság a felperesek által felhívott szempontok (nyomvonal, útburkolat, véderdő, zajvédő falak) részletes elemzésével megállapította: az alperesek az autóút létesítésével és működtetésével összefüggésben nem a tőlük elvárható gondossággal, jogellenesen jártak el, melynek következtében a felperesek szükségtelen zavarását okozták. Ezzel ok-okozati összefüggésben a felperesek az ingatlanjaik forgalmi értékvesztésében megtestesülő kárt szenvedtek el, amely kár megtérítésének kötelezettsége az alpereseket terheli. Az alperesek marasztalásának egyetemlegességét a bíróság a közös károkozásra tekintettel állapította meg.

[7] 2.3. Az alperesek fellebbezése és a felperesek csatlakozó fellebbezése folytán másodfokú bíróságként eljáró Szegedi Ítélőtábla a jogerős ítéletben az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette; megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta akként, hogy két felperes keresetét elutasította, és az alperesek által egyetemlegesen fizetendő perköltség összegét felemelte; egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az ítélőtábla kifejtette: „Tény, hogy a Kkt. perindításkor hatályos 32. § (6) bekezdése alapján a II. rendű alperes jogelődje volt a perbeli autóút vagyonkezelője, a vagyonkezelőit pedig (8) bekezdés alapján megilletik a tulajdonos jogai és terhelik a tulajdonos kötelezettségei. Ezáltal a felperesek jogosultak a II. rendű alperessel szemben a rPtk. 100. §-ára alapított igényeiket érvényesíteni. A fentiekből következően a jogvita elbírálása szempontjából nincs jelentősége az Avtv. fellebbezésben hivatkozott rendelkezéseinek, továbbá annak sem, hogy a II. rendű alperes a közútkezelői tevékenysége során a Kkt. és a 6/1998. (III. 11.) KHVM rendeletben foglaltaknak megfelelően teljesíti közútkezelői tevékenységét” (jogerős ítélet, indokolás [244]). A jogerős ítélet megerősítette: A rPtk.-n alapuló kártérítési felelősség alapjául szolgáló jogellenes magatartás a szükségtelen zavarás. Amennyiben az bizonyított, a kifejtettekre tekintettel az I. és a II. rendű alperesek, ahogyan azt az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, egyetemlegesen kötelesek megtéríteni a felperesek ebből eredő kárát. Az ítélőtábla az elsőfokú ítélet e körben kifejtett indokaival egyetértett, azokra csupán visszautalt megismétlésük nélkül.

[8] 2.4. A Kúria az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 273. § (1) bekezdése alapján hivatalból elutasította, mivel a felülvizsgálati kérelemből a tartalom szerinti elbírálás elve alapján sem volt megállapítható, hogy az melyik határozat ellen irányult, milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánta, valamint, hogy azt melyik határozat mely jogszabálysértése miatt kérte.

[9] 3. A jogerős ítélet ellen az indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. [Az I. rendű alperes által a jogerős ítélettel és a Kúria végzésével szemben előterjesztett indítványt az Alkotmánybíróság 1349/2026. (VII. 9.) AB végzésében visszautasította.] Jelen ügyben az indítványozó a jogerős ítélet alaptörvény-ellenességét az 1. pontban felsorolt három szempontból állítja. Azzal kapcsolatban, hogy a bírói döntés *contra legem – contra constitutionem* jogértelmezésen alapul, és mint ilyen megvalósítja az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelmét, az alkotmányjogi panasz központi érve a jogerős ítélet indokolásának fent idézett [244] bekezdése, elsősorban annak „a vagyonkezelőit pe-

dig (8) bekezdés alapján megilletik a tulajdonos jogai és terhelik a tulajdonos kötelezettségei" szövegrésze. Az alkotmányjogi panasz hangsúlyozta: A Kkt.-nak sem a perindításkor (2017. december 22.), sem pedig a kár bekövetkezésekor (2008. december 16.) nem volt 32. § (8) bekezdése, vagyis a Kkt.-nak ilyen rendelkezése soha nem létezett. Az indítványozó szerint a másodfokon eljáró bíróság nyilvánvalóan nem teljesítette az indokolási kötelezettségét akkor, amikor a fellebbezésben hivatkozott, a vagyonkezelői jog tartalmát nyilvánvalóan meghatározó alkalmazandó és hatályos jogszabályi rendelkezés mellőzéséről nem adott számot, és ahelyett magyarázat nélkül egy nem létező jogszabályi rendelkezést alkalmazott.

[10] A visszaható hatályú jogalkalmazás kapcsán az indítvány kifejti: A vagyonkezelői jog tartalmát a perindításkor (2017. december 22.) a bírói döntéssel szemben nem a Kkt., hanem a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) szabályozta, annak azonban nem a bírói döntésben megjelölt 32. § (8) bekezdése, hanem a 11. § (8) bekezdése. Az indítványozó hangsúlyozza: a perindításkor hatályos Nvtv. 11. § (8) bekezdése szerint a vagyonkezelőt valóban megilletik a tulajdonos jogai és terhelik a tulajdonos kötelezettségei, ugyanakkor szerinte az alkalmazandó anyagi jogot nem a perindítás időpontja (mint eljárásjogi esemény), hanem a jogviszony létrejötte, azaz jelen esetben a kár bekövetkezésének időpontja (2008. december 16.) határozza meg. Azaz a sérelmezett bírói döntés nem a jogvitára okot adó eseménykor hatályos, hanem későbbi jogszabályi rendelkezések alapján, az indítványozó számára hátrányosan bírálta el a jogvitát.

[11] Az indokolási kötelezettség sérelme kapcsán az indítványozó azt kifogásolja, hogy sérelmezett bírói döntés őt a rPtk. 100. §-a és 339. §-a együttes alkalmazása alapján marasztalta, ugyanakkor a rendelkezések diszpozíciójában foglalt számos szükségképpeni tényállási elemről – a szükségtelenül zavaró magatartás; okozatosság a szükségtelenül zavaró magatartás és a szükségtelen zavarás között; a károkozó magatartás; kár és a károkozó magatartás közötti okozati összefüggés; mentesülés – egyáltalán nem adott indokolást.

[12] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. Ennek során elsőként annak vizsgálata szükséges, hogy az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételei fennállnak-e.

[13] 4.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ában meghatározott esetben az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az indítványozó korábban olyan időpontban terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, amikor az alkotmányjogi panaszban sérelmezett döntéssel szemben az I. rendű alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem nyomán a felülvizsgálati eljárás még folyamatban volt, ezért a korábbi indítványt az Alkotmánybíróság egyesbíróként eljárva visszautasította. Az indítványozó a Kúria felülvizsgálati kérelmet elutasító végzését 2025. július 10. napján vette át, mely időponthoz képest, figyelemmel az alkotmányjogi panasz folyamatban lévő felülvizsgálati eljárás miatt történő visszautasítására, az indítványozó 2025. július 28. napján ismételten előterjesztett alkotmányjogi panasza az Ügyrend 32. § (4) bekezdésében foglaltakra tekintettel határidőben benyújtottnak minősül. A jogi képviselő meghatalmazását csatolta. A jogerős ítélet az Abtv. 27. §-a szerinti, az ügy érdemében hozott döntés; azzal szemben fellebbezésnek helye nincs.

[14] 4.2. Az indítványozó az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárásban II. rendű alperes volt, így érintettsége megállapítható.

[15] 4.3. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése kimondja: „[a]z indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia". A határozott kérelem követelményeit az alkotmányjogi panasz vonatkozásában az Abtv. 52. § (1b) bekezdése sorolja fel. Ezeknek a feltételeknek az indítvány eleget tesz, figyelemmel arra, hogy egyértelműen megjelöli a támadott bírói döntést, az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, valamint az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit; kitér az eljárás megindításának indokaira, bemutatva, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével; és kifejezett kérelmet fogalmaz meg a bírói döntés megsemmisítésére.

[16] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának minősül, arra alkotmányjogi panasz alapítható. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jog-

alkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani {lásd például: 3378/2023. (VII. 27.) AB határozat, Indokolás [14]; 3380/2025. (XII. 3.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az indítványozó a visszaható hatályú jogalkalmazásra hivatkozik, ezért az indítvány érdemi vizsgálata az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére hivatkozás kapcsán sem kizárt.

[17] 5. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}.

[18] 5.1. Az Alkotmánybíróság előrebocsátja: „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, amely az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d)* pontja szerint a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti. Ezzel összhangban az Alkotmánybíróság hatásköre az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszok elbírálása során a bírói döntésben foglalt jogértelmezés alaptörvény-ellenességének, alapjogokkal való összhangjának vizsgálatára korlátozódik, és nem terjed ki a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára” {3170/2014. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]}. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {lásd: 1123/2026. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [23]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}.

[19] Jelen esetben az indítványozó a bírói döntést egyrészt azért támadja, mert álláspontja szerint a bíróság helytelenül választotta meg a marasztalás jogalapját, másrészt azért, mert indokolási kötelezettségének nem tett kellő mértékben eleget.

[20] 5.2. Ami az indítványnak a marasztalás jogalapjának meghatározásával kapcsolatos érvét illeti, az Alkotmánybíróság rögzíti: a tisztességes eljáráshoz való jog nem nyújt lehetőséget a bírói döntés tartalmi kritikájára. Valamely jogértelmezési hiba, tévedés – még ha az egyértelmű, nyilvánvaló, esetleg kirívó vagy akár súlyos is – nem jelent alaptörvény-ellenességet {lásd: 3045/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [17]}. A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]}. Ha az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-án alapuló alkotmányjogi panaszos eljárásban a bíróság bármely jogi tévedése, hibája miatt rendelkezhetne a döntés megsemmisítéséről, az egyrészt azt eredményezné, hogy a jogalkalmazói tévedés és a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog sérelme összemosódna, másrészt pedig az Alkotmánybíróság hagyományos jogorvoslati fórummá válna. Előbbi körülmény az alapjogok rendszerében idézne elő súlyos dogmatikai zavart, utóbbi pedig az Alkotmánybíróság hatásköreinek implicit módosításával járna.

[21] Kétségtelen tény, hogy a jogerős ítélet indokolása [244] bekezdésében szereplő „a vagyonkezelőit pedig (8) bekezdés alapján megilletik a tulajdonos jogai és terhelik a tulajdonos kötelezettségei” fordulat tartalma bizonytalan. Ahogy arra az indítványozó is rámutat, a mondat első felében hivatkozott Kkt. 32. §-ának valóban nincs és nem is volt (8) bekezdése, ugyanakkor maga az indítvány is elismeri, hogy a (8) bekezdés az ügy kontextusa, előzményei alapján az Nvtv. 11. § (8) bekezdésére vonatkoztatható, amelynek tartalma összhangban van az indokolásban kifejtettekkel. Ezért önmagában a jogszabályhely félreérthető, bizonytalan tartalmú, pontatlan megjelölése nem alapoz meg a bírói döntéssel kapcsolatos alapvető alkotmányjogi aggályt, kételyt.

[22] Ami a visszaható hatályú jogalkalmazás, illetve a *contra constitutionem* szintet elérő *contra legem* jogalkalmazás kérdéseit illeti, az Alkotmánybíróság a következőket hangsúlyozza.

[23] Az Alkotmánybíróság fent idézett gyakorlatából következik, hogy alkotmányjogi panaszban a bírói jogértelmezés akkor támadható, ha az közvetlenül valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmét okozta {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]; 3257/2020. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [25]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata nem zárja ki, hogy a *contra legem* jogalkalmazás a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezessen {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]–[40]}. Ennek megállapításához az irányadó alkotmánybírósági gyakorlat alapján, főszabály szerint három feltétel együttes fennállása szükséges: egyrészt a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta; másrészt, ezzel párhuzamosan, a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe; harmadrészt, a bíróság

döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapítja, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatálybaléptetésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]; 1231/2026. (V. 7.) AB határozat, Indokolás [27]}. A jelen esetben és indítvány alapján azonban nincs kellő következtetési alap annak megállapítására, hogy ezek az együttes feltételek az indítványra okot adó konkrét esetben fennállnának. Az indítványozó fő érve, hogy a jogerős ítélet nem vette figyelembe az indítványozó által hivatkozott és az ügyre irányadónak tartott, az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény (a továbbiakban: Avtv.) rendelkezéseit, és ezt érdemben nem indokolta. Ugyanakkor a jogerős ítéletből megállapítható, hogy a bíróság az indítványozó mint II. rendű alperes fellebbezésében foglalt érveket vizsgálat tárgyává tette, és az elsőfokú bíróság ítéletével azonos érvelés mellett állapította meg a közös károkozást, illetve az egyetemleges felelősséget. [Megjegyzendő, hogy a régi Pp. 254. § (3) bekezdése és a hatályos, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 386. § (4) bekezdése egyaránt úgy rendelkezik, hogy ha a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet indokai alapján hagyja helyben, a másodfokú ítélet indoklásában csupán erre a körülményre kell utalnia. Ennek megfelelő utalást tartalmaz a jogerős ítélet indokolásának [245] bekezdése.] Az ennek megfelelően egymásra vetített ítéletekből kitűnik, hogy az eljáró bíróságok mind a releváns általános polgári jogi szabályokat, mind a vonatkozó ágazati jogszabályokat, valamint az alperesek személyében történt változásokat, és ennél fogva jogaik és kötelezettségeik terjedelmét részletesen áttekintették; nem merül fel olyan körülmény, amely alapján okkal lehetne arra következtetni, hogy az eljáró bíróságok a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem vették volna figyelembe vagy éppen a jogkérdésre nyilvánvalóan nem vonatkozó jogi normák alapján jártak volna el. Az a tény, hogy a bíróságok az indítványozó felelősségét az általa irányadónak vélt szabályoktól eltérő, más jogszabályi rendelkezésekből vezették le, alapvetően a bírói jogalkalmazás körébe tartozó kérdés.

[24] Azzal kapcsolatban, hogy az Avtv. rendelkezéseinek mellőzése és helyette a Kkt., illetve az Nvtv. felhívása egyben visszaható hatályú jogalkalmazást valósít meg, az alábbiak hangsúlyozandók: Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a „hátrányt okozó visszaható hatályú jogalkotás tilalma megfelelően vonatkozik a jogalkalmazásra is” {1/2026. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [54]}. A visszaható hatályú jogalkalmazás esete akkor állapítható meg, ha a jogviszony vagy a jogvita létrejöttekor még nem létező – vagy nem hatályos – előírás alapján kerül egy egyedi ügy elbírálásra {3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [16]; 3314/2017. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [32]}. Jelen esetben ugyanakkor mind az elsőfokú ítélet, mind a jogerős ítélet hangsúlyosan épített a rPtk. 175. §-ában rögzített azon általános jogelvre, amely a jogok és kötelezettségek egyensúlyát az állami vagyon kezelésére vonatkoztatva fogalmazta meg. Eszerint „[a]z állam az egyes vagyontárgyait másra bízhatja, ebben az esetben – a jogszabályok rendelkezéseinek megfelelően – ez utóbbi gyakorolja a tulajdonost a polgári jogi kapcsolatokban megillető jogokat, és teljesíti a tulajdonos ilyen kötelezettségeit”.

[25] A jogerős ítélettel ebben a vonatkozásban helybenhagyott elsőfokú ítélet az ágazati jogszabályok tételes rendelkezései mellett kitért arra, hogy az indítványozó mint II. rendű alperes és az I. rendű alperes egyetemleges felelőssége a polgári jog általános alapelveiből is levezethető. Az elsőfokú bíróság kifejtette: „az autóút a forgalomba helyezést követően ugyanis azzal a »latens« teherrel került a II. rendű alperes vagyonkezelésébe, hogy felelős az autóút építésének létszakában keletkezett károkért is. A fenti jogértelmezés egyértelműen következik a rPtk. 4. § (1) bekezdésében rögzített alapelvéből is, mely szerint a polgári jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során a felek a jóhiszeműség és a tisztesség követelményének megfelelően, kölcsönösen együttműködve kötelesek eljárni. Ezen alapelv irányadó a polgári jogi jogviszonyokban fellépő Magyar Államra illetve azon jogi személyekre is, melyekre az állam »ráruházta« polgári jogai gyakorlását. Ezen megállapításból következik, hogy egy országos autóút építésével és működtetésével összefüggő szerteágazó állami tevékenység – melynek elvégzését a Magyar Állam számos különböző költségvetési szervhez illetve tulajdonában álló gazdasági társasághoz telepítette – vonatkozásában nem egyeztethető össze a tisztességes eljárás követelményével, ha a Magyar Állam megbízása alapján eljáró bármelyik szerv arra való hivatkozással mentesülne a polgári jogi felelősségük alól, hogy az autóút létesítése és működtetése során nem közösen, hanem egymástól függetlenül jártak el, ezért felelőssége csak a Magyar Állam által rábízott feladattal összefüggésben állna fenn. Amennyiben ez az értelmezés teret kapna, úgy az megengedhetetlenül, tisztességtelenül megnehezítené a jogkereső személyeknek a Magyar Állammal – mint polgári jogi jogalannyal – szemben fennálló polgári jogi igényei érvényesítését” (elsőfokú ítélet, Indokolás [78]–[79]).

[26] Mindezek alapján elmondható, hogy az eljáró bíróságok – még ha adott esetben a jogerős ítélet a jogszabályi megjelölésnél téves vagy félreérthető hivatkozást tartalmaz is – az indítványozó mint II. rendű alperes felelőssége kapcsán részletesen és logikusan indokolt választ adtak; a jogerős ítélet az ügy szempontjából releváns jogszabályokon és általános alapelveken alapuló döntést tartalmaz.

[27] 5.3. Az indokolási kötelezettség terjedelme kapcsán felvetett indítványi elemmel – vagyis azzal kapcsolatban, hogy a jogerős ítélet nem tért ki a marasztalással kapcsolatos valamennyi körülményre – az alábbiakat szükséges hangsúlyozni.

[28] Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljárás alkotmányos követelményéből a bírói döntések indokolása kapcsán azt a minimális elvárást vezette le, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon, amelybe nem tartozik bele a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {vesd össze: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]; 4/2022. (III. 23.) AB határozat, Indokolás [23]; 3169/2019. (VII. 10.) AB határozat, Indokolás [32]}.

[29] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a fellebbezésre vonatkozó törvényi követelmények vizsgálata és az alapjog gyakorolhatóságának összefonódása miatt azokban az ügyekben tartja indokoltnak az alkotmányossági célú felülvizsgálatot, ahol a bírói döntés nem ad törvényen alapuló, logikus indokot a fellebbezés elutasítására {18/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [26]; 3235/2020. (VII. 1.) AB határozat, Indokolás [29]–[30]}. Ilyen körülmény a jogerős ítélet alapján – figyelembe véve az általa túlnyomórészt jóváhagyott elsőfokú ítéletben foglaltakat – nem azonosítható. Az indítványozó a kifogásolt ítélet indokolásából választ kaphatott arra, hogy az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit a bíróság milyen szempontok alapján vizsgálta, és azokat a döntéshozatal során miként értékelte.

[30] 5.4. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszban törvényességi kérdéseket vetett fel, az alapügyben eljáró bíróság jogalkalmazásának kritikáját fogalmazta meg, alapvetően nem ért egyet az ügyében eljáró bíróság által megállapított jogértelmezéssel és jogi értékeléssel. Az indítványozó panaszában felvetett kérdések valójában nem alkotmányossági, hanem törvényességi jellegűek. A támadott döntésnek az indítványozó által kérelmezett típusú, hagyományos jogorvoslati jellegű felülvizsgálatára azonban az Alkotmánybíróságnak nincs lehetősége {vesd össze: 3520/2023. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [25]–[26]}.

[31] Az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az eljáró bíróságok a rendelkezésükre álló bizonyítási eszközök segítségével lefolytatott bizonyítás alapján, a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és azoknak a bíróság szerint helyes értelmezését tartalmazó részletes indokolás rögzítése mellett alakították ki a károkozással kapcsolatos jogi álláspontot. Az eljáró bíróságok az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálták, és ennek értékeléséről határozataikban számot adtak.

[32] Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és ezekből kifolyólag magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége, vagyis az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek {3263/2024. (VII. 12.) AB végzés, Indokolás [29]; 3029/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [33]; 1049/2026. (II. 11.) AB határozat, Indokolás [32]}, és – függetlenül az indítványozó érveinek helytállóságától vagy azok esetleges helytelenségétől {lásd: 3332/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [34]; 1327/2026. (VI. 26.) AB végzés, Indokolás [22]} – , nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének a kimondására, ekként az alkotmányjogi panasz befogadására és érdemi vizsgálatára.

[33] 6. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az állított alapjogi sérelmek vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt, az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdéseiben foglaltakra figyelemmel, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
az Alkotmánybíróság elnökhelyettese,
az aláírásban akadályozott
dr. Kovács András György
alkotmánybíró helyett

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sonnevend Pál s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2266/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3030/2026. (X. 30.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítélőtábla 3.Kpkf.750.851/2024/4. számú végzésével összefüggésben felülvizsgált adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény 128. § (8) bekezdés harmadik mondata alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

[1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (dr. Póth Antal ügyvéd) útján eljárva alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján.

[2] A kérelem arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg, hogy az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Air.) 128. § (8) bekezdés – tartalmilag értékelve – harmadik mondata alaptörvény-ellenes, és ezért azt az Alkotmánybíróság semmisítse meg. Az indítványozó az Alaptörvény II. cikke, XV. cikk (1)–(2) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1), (7) bekezdése és 25. cikk (2) bekezdése sérelmére hivatkozott.

[3] 2. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege a következők szerint foglalható össze.

[4] 2.1. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) Kelet-budapesti Adó- és Vámigazgatósága az indítványozónál lefolytatott adóellenőrzés megállapításai alapján a 2023. május 9. napján kelt 9599617272 iktatószámú határozatával általános forgalmi adó (a továbbiakban: áfa) adónemben jogosulatlan visszaigénylést és adóhiányt állapított meg, amire tekintettel jogkövetkezményként adóbírságot szabott ki, valamint késedelmi pótlékot számított fel. Az elektronikus úton kapcsolatot tartó indítványozó az elsőfokú határozatot a letöltési igazolás tanúsága szerint 2023. május 24. napján átvette.

[5] Az indítványozó fellebbezést nem nyújtott be, így az elsőfokú határozat 2023. június 24. napján véglegessé vált.

[6] Az indítványozó 2023. november 23. napján elektronikus úton 1957291280 iktatószámon felügyeleti intézkedés iránti kérelmet terjesztett elő a NAV Fellebbviteli Igazgatóságánál az előbbi elsőfokú határozat vonatkozásában. A felettes adóhatóság a kérelmet megvizsgálta, és megállapította, hogy a sérelmezett elsőfokú határozat megalapozott és megfelel a jogszabályoknak, ezért a 2024. január 22. napján kelt, 1671007228 iktatószámú, összesen 21 oldal terjedelmű indokolt tájékoztató levelében értesítette az indítványozót, hogy a felügyeleti intézkedést mellőzi.

[7] 2.2. A felügyeleti intézkedés mellőzéséről szóló értesítéssel szemben az indítványozó 2024. február 29. napján keresetet terjesztett elő, amelyben annak mint döntésnek a megváltoztatását, másodlagosan a megsemmisítését és az adóhatóság új eljárás lefolytatására utasítását kérte. A NAV Fellebbviteli Igazgatósága védiratában az indítványozó keresetlevelének visszautasítását kérte a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 48. § (1) bekezdésének *d)* pontja alapján, tekintettel arra, hogy az indítványozó olyan köz-

igazgatási tevékenység jogszerűségét vitatja, amelynek vizsgálatát törvény kizárja [lásd: Air. 122. § (1) bekezdés és 130. § (1) bekezdés].

[8] A Fővárosi Törvényszék 21.K.701.114/2024/8. számú, 2024. április 30. napján kelt végzésével az indítványozó keresetlevelét visszautasította. Végzése indokolásában megállapította, hogy az Air. rendszerében – az egyéb feltételek fennállása esetén – az adóhatóság döntései támadhatók fellebbezéssel, illetve keresettel. Az Air. 128. § (8) bekezdése értelmében a felügyeleti intézkedés mellőzéséről az adóhatóság döntést nem hoz, ezért az ellen sem fellebbezésnek, sem közigazgatási per indításának nincs helye.

[9] Az indítványozó fellebbezésére eljáró Fővárosi Ítélőtábla 3.Kpkf.750.851/2024/4. számú, 2024. december 4. napján kelt végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Végzése indokolásában egyrészt megállapította, hogy az indítványozó jogszabálysértés megjelölése nélkül vitatta az elsőfokú végzés jogszerűségét. Másrészt az indítványozó ezirányú kérelmével ellentétben nem tartotta szükségesnek az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését az Air. 128. § (8) bekezdésével összefüggésben.

[10] 3. A Fővárosi Ítélőtábla előbbi végzését követően az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján az Air. 128. § (8) bekezdésével szemben. A főtitkár felhívására kiegészített panaszbeadvány lényege a következőképpen foglalható össze.

[11] 3.1. Azt követően, hogy az indítványozó citálta az Alkotmánybíróság emberi méltósággal (Alaptörvény II. cikk) kapcsolatos egyes döntéseit, arra tért ki, hogy az Air. 128. § (8) bekezdése e szakasz (9) bekezdésével összevetve sérti a megkülönböztetés tilalmát [Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdés]. Amíg ugyanis a támadott szabály szerint az adóhatóság nem hoz döntést a felügyeleti intézkedés iránti kérelemről, addig az Air. utóbbi bekezdése azt írja elő számára, hogy hozzon döntést. Az Air. „a szerint differenciál az egyes adózók között, hogy a kérelmüket az adóhatóság felügyeleti intézkedésre alkalmasnak találja, vagy a felügyeleti intézkedést nem rendeli el (visszautasítja, mellőzi). Adózóként előre nem tudhatom, hogy a hatóságokhoz, adóigazgatási (közigazgatási) szervekhez benyújtott kérelmeim milyen elbírálás alá esnek majd, abban az egyes adóigazgatási (közigazgatási) szervek milyen határozatot hoznak. Mint jogalany csupán abban bízhatok, hogy a közigazgatási szervek által meghozott határozattal, okirattal, jogi aktussal szemben […] bírósághoz fordulhatok. Az Air. 128. § (8) és 128. § (9) bekezdéseire tekintettel azonban az indítványozónak az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében biztosított joga, a törvény előtti egyenlőség elve súlyosan sérült, hiszen az adóigazgatási szerv határozatán múlt, hogy az általa sérelmesnek vélt adóigazgatási határozattal szemben bíróság előtt jogorvoslatot kereshet-e, vagy sem. A különbségtétellel súlyos hátrány érte indítványozót, hiszen amiatt, hogy a felettes adóhatóság milyen formában hozott határozatot a kérelméről, elesett a perindításhoz fűződő jogától, miközben az Air. 128. § (9) bekezdésében hozott határozatok esetén ennek nem lenne akadálya” (kiegészített alkotmányjogi panasz, 8. oldal). Az indítványozó szerint e megkülönböztetésnek nincs alkotmányos indoka, az tehát önkényes.

[12] 3.2. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] részét képező bírósághoz fordulás joga az indítványozó szerint „sérült akkor, amikor az Air. 128. § (8) bekezdésének második (*sic*!) mondata alapján a felettes adóhatóság az indítványozó mint adózó kérelmét visszautasította. Ahogyan azt fentebb kifejtettem már, az Air. 128. § (9) bekezdése alapján a felettes adóhatóság jogszabálysértést megállapító határozata már döntésnek minősül, pedig ugyanazt a típusú rendkívüli jogorvoslati kérelmet bírálja el. Az adóigazgatási eljárásban hozott határozat típusa, formája miatt tehát indítványozó közigazgatási pert az ügyében nem indíthatott, ugyanakkor, ha az adóhatóság a felügyeleti intézkedés iránti kérelmet nem mellőzi, az indítványozó nem lett volna elzárva a bírósághoz fordulás jogától. Így Indítványozó el van zárva azon, Alaptörvényben biztosított jogától, hogy a tárgyi, adózási ügyben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el […]. Álláspontom szerint az adóhatóság Fellebbviteli Igazgatósága lényegében akkor, amikor a felügyeleti intézkedést mellőzte, egy döntést hozott meg, függetlenül attól, hogy ezt formailag »értesítésnek«, »levélnek« nevezzük, vagy más, hasonló jelentésű szinonimával illetjük. Álláspontom szerint súlyosan aggályos, hogy gyakorlatilag egy közigazgatási határozat elnevezése (t.i. döntésként, vagy értesítésként aposztrofálják) az egyes jogalanyokat elzárja az Alaptörvényben megnevezett jogaik érvényesítésétől” (kiegészített alkotmányjogi panasz, 10. oldal).

[13] 3.3. Az indítványozó szerint egyértelmű, hogy sérült a jogorvoslathoz való joga [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés]. Ezt azzal indokolta, hogy „maga a jogszabály (Air.) rendelkezik úgy, hogy a felügyeleti intézkedés iránti kérelem visszautasítása vagy mellőzése esetén döntést a felettes adóhatóság nem hoz. Kijelenthető, hogy az Air. 128. § (8) bekezdésének második mondata (*sic*!) miatt a felettes adóhatóság által lefolytatott eljárás (fel-

ügyeleti intézkedés) nem, illetve nem minden esetben alkalmas jogorvoslati szerepének betöltésére, ugyanis lényegében magából a jogszabály megfogalmazásából következik, hogy az adóhatóság első döntését […] egy második döntés a felügyeleti intézkedés mellőzése és visszautasítás esetén a felettes adóhatóság részéről nem követi. Indítványozónak súlyosan sérült az Alaptörvény által számára garantált jogorvoslathoz való joga akkor, amikor a jogszabály rendelkezésének értelmében az adóhatóság első döntését második döntés nem követte" (kiegészített alkotmányjogi panasz, 11–12. oldal).

[14] 3.4. A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés] sérelmét az indítványozó abban jelölte meg, hogy „az adóhatóság a mellőzést még csak indokolni sem köteles" (kiegészített alkotmányjogi panasz, 17. oldal).

[15] 3.5. Az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésével összefüggésben az indítványozó a következőkkel érvelt. „Azzal a jogi megoldással, hogy a felügyeleti intézkedés mellőzéséről hozott határozatot az Air. 128. § (8) bekezdése kiemeli a döntések köréből, duplán is jogfosztó helyzetet eredményezett az indítványozó számára, hiszen nem csak, hogy az indítványozó jogorvoslattal sem élhetett a mellőzésről szóló értesítéssel szemben, de még csak ezen értesítés törvényessége sem vizsgálható független, pártatlan bíróság előtt, így megvalósul az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésének sérelme is" (kiegészített alkotmányjogi panasz, 17. oldal).

[16] 4. A nemzetgazdasági miniszter az indítványban előadottakról kifejtette az álláspontját az Abtv. 57. § (1b) bekezdésére hivatkozva (a továbbiakban: miniszteri vélemény). Ennek lényege a következő.

[17] 4.1. A miniszter hangsúlyozta, hogy az „indítványozó az adóellenőrzés eredményeként született elsőfokú adóhatósági határozat (döntés) ellen biztosított rendes jogorvoslat lehetőségével – fellebbezéssel – nem élt, így az adóhatóság döntése első fokon jogerőssé vált. […] Leszögezhető, hogy az Air.-ban biztosított rendes jogorvoslat lehetősége megfelel az Alkotmánybírósági kívánalmaknak, mely lehetőséggel az indítványozó nem élt, ennek következménye azonban az alkotmányjogi panasszal érintett alapjogi sérelmekkel összefüggésbe nem hozható. […] Ha az elsőfokú adóhatósági határozat véglegessége azért következik be, mert az adózó a rendes jogorvoslati lehetőséggel nem élt, alapvetően elzárja magát attól a lehetőségtől, hogy az adóhatóságtól független közigazgatási bíróság döntsön az ügye érdemében. […] Álláspontunk szerint, amennyiben a felügyeleti intézkedés mellőzéséről érdemi döntés születne, értelmezhetetlen lenne mind a jogorvoslati jog »kimerítettségének« követelménye, valamint kiüresedne a fellebbezés, mint rendes jogorvoslat jogintézménye, mivel az elsőfokú adóhatósági határozat jogszerűségét fellebbezés hiányában is felülvizsgálhatná a közigazgatási bíróság. Amennyiben a hatóság felügyeleti intézkedést tesz, a felügyeleti intézkedéssel támadott alapdöntés eredeti formájában megszűnik létezni, azt vagy megváltoztatják, vagy megsemmisítik, vagyis a felügyeleti intézkedéssel beleavatkoznak a korábbi döntésbe, így a további jogorvoslat biztosítása alkotmányos és eljárásjogi követelmény. A hatóság felügyeleti intézkedésének mellőzése esetén a felügyeleti intézkedéssel támadott alapdöntés változatlan formában létezik tovább. Az alapdöntéssel szemben biztosított jogorvoslat lehetősége ezt követően attól függ, hogy az adózó kimerítette-e a rendes jogorvoslati lehetőségeit, ugyanis ennek hiányában az indítványozó által hivatkozott jogorvoslati jog tartalmai követelményei sérülnének" (miniszteri vélemény, 4., 7., 9. oldal).

[18] 4.2. Az Alkotmánybíróság figyelembe vette a miniszteri vélemény tartalmát az indokolás IV. pontjában foglaltak szerint.

II.

[19] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg."

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.
(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékosság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja."

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni."

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.
[…]
(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti."

„25. cikk (2) A bíróság dönt büntetőügyben, magánjogi jogvitában, a közigazgatási határozatok törvényességéről, az önkormányzati rendelet más jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről, a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettsége elmulasztásának megállapításáról és törvényben meghatározott egyéb ügyben."

[20] 2. Az Air. érintett rendelkezései:

„128. § (8) A felettes adóhatóság a felügyeleti intézkedés iránti kérelmet visszautasíthatja, ha a döntés ellen közigazgatási per van folyamatban. A felettes adóhatóság a felügyeleti intézkedést mellőzi, ha jogszabálysértést nem állapít meg. *A felügyeleti intézkedés iránti kérelem visszautasításáról a felettes adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter, a felügyeleti intézkedés mellőzéséről a felettes adóhatóság az adózót döntés meghozatala nélkül értesíti.*
(9) A felettes adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter a jogszabálysértő döntést megváltoztatja, megsemmisíti, szükség esetén új eljárás lefolytatását rendeli el, vagy az elsőfokú adóhatóságot eljárás lefolytatására utasítja. A felettes adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter a felügyeleti intézkedésről döntést hoz."

III.

[21] Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság feltételeinek eleget tesz-e.

[22] 1. Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőn belül nyújtották be. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, a bírósági eljárásokban felperesként vett rész, így érintettnek minősül. Az Alkotmánybíróság hatáskörét megjelölte [Abtv. 26. § (1) bekezdés]. Rendes jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.

[23] Az indítványnak egyértelműen meg kell jelölnie az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést [lásd: Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont]. Az Alkotmánybíróság a panasz tartalma alapján ezt a feltételt annak ellenére teljesítettnek tekintette, hogy az indítványozó formálisan és következetesen az Air. 128. § (8) bekezdés második mondatát sérelmezte ahelyett a harmadik mondat helyett, amelyet kiegészített beadványa 2. oldalán idézett. Egyértelműen megállapítható volt, hogy melyik a valójában sérelmezett jogszabályi rendelkezés.

[24] 2. Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdés *a)* pontja, értelmében az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga sérelmét állíthatja.

[25] Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdésére is, de erről az Alkotmánybíróság már megállapította, hogy alkotmányjogi panasz alapjául nem szolgálhat, mivel nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot {lásd például: 3431/2021. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [28]}. E tekintetben nem volt tehát lehetőség az érdemi vizsgálatra.

[26] 3. Az alkotmányjogi panasznak határozott kérelmet kell tartalmaznia [Abtv. 52. § (1b) bekezdés].

[27] 3.1. A határozott kérelem követelménye az Alkotmánybíróság gyakorlatában magában foglalja, hogy az indítványnak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alap-

törvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e)* pont]. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya {lásd pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya" {lásd például: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]}. Visszautasításra ad okot az is, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak {lásd például: 3077/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [17]; 3022/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [18]–[19]; 1141/2026. (III. 23.) AB végzés, Indokolás [12]}.

[28] 3.2. Az indítványozó ugyan hivatkozott az emberi méltóság sérelmére (Alaptörvény II. cikk), de egyáltalán nem tért ki arra, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés konkrétan miért és mennyiben okozna méltóságsérelmet neki mint jogi személynek. Amit e körben előadott, a megkülönböztetés tilalma sérelmével hozható alkotmányjogilag kapcsolatba. Ezért az Alkotmánybíróság az indítvány ezen elemét a diszkriminációs vizsgálat során vette tartalmilag megfelelően figyelembe. Az emberi méltóság sérelmét nem lehetett az indítvány alapján érdemben vizsgálni, mert az nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b*) és *e)* pontjának.

[29] Az indítványozó a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmét egyetlen összefüggésben állította. Ez az volt, hogy az adóhatóság a mellőzést nem köteles indokolni (lásd idézve: jelen határozat, Indokolás [14]). Emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, amit a tényállás részeként az iratok alapján megállapított. A felügyeleti intézkedés mellőzéséről szóló értesítés terjedelme 21 oldal volt és részletes indokolást tartalmazott (lásd: jelen határozat, Indokolás [6]). Annak ellenére, hogy az indítványozó csak a normát támadta, azaz nem sérelmezte az indítványozó ügyében hozott bírósági – és ezeken keresztül az adóhatósági – döntéseket, az alkotmányjogi panasz értékeléséből nem zárhatók ki a hatósági, illetve bírósági eljárás releváns, senki által sem vitatott tényei. Az Alkotmánybíróság ugyanis konkrét normakontrollt folytat az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszeljárásban. A testület az alkotmányjogi panaszban előadott sérelmet nem absztrakt módon, hipotetikusan vizsgálja, hanem abban a kontextusban ragadja meg, amelyben az alapügyben alkalmazták. Mivel tény az, hogy a felettes adóhatóság részletes és terjedelmes indokolással látta el a felügyeleti intézkedés mellőzéséről szóló értesítést, azaz ily módon alkalmazta az Air. támadott mondatát, az indítványozó érvelése alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem tartalmaz. Emiatt nem volt lehetőség az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése sérelmének érdemi vizsgálatára. A panasz e körben nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjának.

[30] 3.3. Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése vonatkozásában határozott kérelmet tartalmaz.

[31] 4. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.

[32] Mivel az indítványozó az ügyében hozott bírósági végzéseket egyáltalán nem támadta, nem volt lehetőség a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét vizsgálni.

[33] Az Alkotmánybíróság három alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést azonosított ebben az ügyben. Ezek a következők voltak. 1) A bírósághoz fordulás jogával vagy 2) a jogorvoslathoz való joggal ellentétes-e az az adóigazgatási norma, amely arról rendelkezik, hogy a felettes adóhatóság hatósági döntés (különösen visszautasító végzés) helyett levélben értesíti az adózót az adózó által kezdeményezett felügyeleti intézkedés mellőzéséről. 3) Megvalósítja-e a támadott norma a megkülönböztetés tilalmát akkor, amikor úgy zárja ki az adóhatósági döntés meghozatalát a felügyeleti intézkedés mellőzéséről, hogy egy hozzá szorosan kapcsolódó másik norma [Air. 128. § (9) bekezdés] kötelezővé teszi a felügyeleti intézkedés adóhatósági döntésbe foglalását.

[34] 5. Az Alkotmánybíróság az előző pontokban foglaltaknak megfelelően megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel a vele szemben támasztott feltételeknek. Az Alkotmánybíróság az érdemi vizsgálatot a befogadási eljárás lefolytatásának mellőzésével – az Ügyrend 31. § (6) bekezdése alapján – az alábbiak szerint végezte el az előző pontban (lásd: jelen határozat, Indokolás [33]) meghatározott kérdések sorrendjében.

IV.

[35] Az indítvány nem megalapozott.

[36] Az Alkotmánybíróság először összefoglalta a bírósághoz fordulás jogával, a jogorvoslathoz való joggal és a megkülönböztetés tilalmával kapcsolatos állandó gyakorlata jelen ügyhöz kapcsolódó részét (IV/1., Indokolás [37] és köv.). Ezt követően a szükséges mértékben áttekintette az adójogi jogorvoslati rendszert, amibe ágyazva a támadott norma érvényesül (IV/2., Indokolás [63] és köv.). Végül ezekre tekintettel felülvizsgálta a sérelmezett szabályt (IV/3., Indokolás [83] és köv.) és meghozta a döntést (IV/4., Indokolás [106] és köv.).

[37] 1. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlattal rendelkezik az érdemi vizsgálatba bevont két alapjog és a megkülönböztetés tilalma tekintetében. Ezeknek a jelen ügy eldöntése szempontjából jelentőséggel bíró leglényegesebb elemei a következők.

[38] 1.1. A bírósághoz fordulás jogával összefüggésben az Alkotmánybíróság a következő releváns gyakorlatot folytatja.

[39] 1.1.1. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt szabály értelmezésekor irányadónak tekinti a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joggal kapcsolatban az Alkotmány hatálya alatt kimunkált gyakorlatot {vesd össze: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [24], [31]; 17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [42]; 5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [17]–[20]}.

[40] „Az Alkotmánybíróság a bírósághoz fordulás jogának értelmezése során több határozatában rámutatott arra, hogy az Alkotmány e rendelkezése [57. § (1) bekezdése] az eljárási garanciákon túl a bírósághoz fordulás alapjogát foglalja magában. Ezen alapjog tartalmát az Alkotmánybíróság több határozatában értelmezte [9/1992. (I. 30.) AB határozat, ABH 1992, 67.; 59/1993. (XI. 29.) AB határozat, ABH 1993, 335.; 1/1994. (I. 7.) AB határozat, ABH 1994, 35. AB határozatok]. Az Alkotmánybíróság az 59/1993. (XI. 29.) AB határozatában (ABH 1993, 353.) megállapította, hogy ez az alkotmányi rendelkezés mindenkinek alanyi jogosultságot biztosít ahhoz, hogy jogát független és pártatlan bíróság előtt érvényesítse. Az alapvető jogból következően az államra az a kötelezettség hárul, hogy – egyebek között – a polgári jogok és kötelezettségek (a polgári joginak tekintett jogviták) elbírálására bírói utat biztosítson. Az Alkotmánybíróság rámutatott arra is, hogy »a bírósághoz fordulás alapvető joga nem csak a beadványok előterjesztésének jogára szorítkozik, hanem a bírósági eljárásban a fél pozícióját biztosítja a személyeknek. A feleknek az Alkotmányban biztosított joguk van arra, hogy a bíróság az eljárásba vitt jogaikat és kötelezettségeiket elbírálja […].« (930/B/1994. AB határozat, ABH 1996, 502, 505.)" {5/2013. (II. 21.) AB határozat (a továbbiakban: Abh1.), Indokolás [43]; lásd még például: 13/2021. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [71]}.

[41] Az Alkotmánybíróság a falugondnoki szolgáltatással kapcsolatos ügyben [8/2020. (V. 13.) AB határozat (a továbbiakban: Abh2.)] a következők szerinti emelte ki, hogy közigazgatási ügyekben mi a különös alkotmányos jelentősége ennek a részjogosítványnak. „A bírósághoz fordulás jogának ugyanakkor sajátos vetülete van a közigazgatási bíráskodás kapcsán. Jelesül az, hogy a vonatkozó eljárási szabályoknak egészében lehetővé kell tennie a közigazgatási szerv jogszerű mérlegelésének bírósági felülbírálatát. E követelmény egyfelől arra vezethető vissza, hogy az alperes joghoz kötött, azaz köteles az anyagi és eljárási jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően eljárni, másfelől a közigazgatási bíróság feladat- és hatáskörébe tartozik az alperesi határozat jogszerűségéről dönteni a kereseti kérelem keretei között. A közigazgatási ügyben ítélkező bíró eljárása fogalmilag tehát akkor lehet *fair* és méltányos, ha nincs kötve az alperes döntéséhez. Ekkor érvényesül valójában a felperest megillető bírósághoz fordulás joga, ezen keresztül valósul meg a közigazgatás működésének jog alá rendelése {17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [43]}. »[A] jogalkotónak olyan eljárást kell lehetővé tennie, amelyben az irányadó jogszabályi rendelkezések tükrében a bíró határozhat arról, mi jogos és mi nem az. Az érintett alapjog célja tehát az eljárás minőségének a védelme. A bírósághoz fordulás értelmét ugyanis az érdemi bírói döntés meghozatalának a lehetősége adja, amely megméri a peresített igényeket az alkalmazandó anyagi jog és eljárásjog mércéivel. A bírósági eljárás során követelmény, hogy a bíróság minden lényeges jogkérdést azonosítson és azokban a jog értelmezése útján döntsön.« {17/2018. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [47]}" (Abh2., Indokolás, [47]–[48]).

[42] Az Alkotmánybíróság elismerte gyakorlatában, hogy a bírósághoz fordulás joga, mint a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog egyik részjogosítványa, az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerint korlátozható {lásd például: Abh1., Indokolás [44]; 3032/2022. (I. 31.) AB határozat, Indokolás [25]}.

[43] A korlátozás lehetőségén túl az Alkotmánybíróság olyan eseteket is azonosított, amelyekben nem szükséges ezt a részjogosítványt garantálni. Az 1254/B/1993. AB határozatban az Alkotmánybíróság a külkereskedelmi forgalom engedélyezése körében hozott államigazgatási döntést vizsgálta. A bírói út kizárása a konkrét szabályozási

konstrukcióban nem sértette az Alkotmány 57. § (1) bekezdését (lásd: 1254/B/1993. AB határozat, ABH 1996, 471, 474.). Az 1146/B/2005. AB határozatban az indítványozó azt kifogásolta, hogy a környezetvédelmi közigazgatási ügyekben az ügyféli jogállást és a közérdekű keresetindítás lehetőségét a törvény csak meghatározott környezetvédelmi egyesületeknek és társadalmi szervezeteknek biztosította, az állampolgároknak nem. Ez azonban nem sértette a bírósághoz fordulás jogát az Alkotmánybíróság szerint. A jogalkotó meghatározhatta, hogy mely szervezetek léphetnek fel a környezetvédelmi közérdek képviseletében. Azok a magánszemélyek azonban, akiknek saját joga a környezetkárosítás következtében sérült, továbbra is bírósághoz fordulhattak saját igényük érvényesítésére (lásd: 1146/B/2005. AB határozat, ABH 2006, 1849, 1852–1853.).

[44] Az Alkotmánybíróság elé egy olyan tényállás is került már, amelyben az építési hatóság tájékoztató levélben közölte az indítványozókkal, hogy nem minősülnek ügyfélnek. Az Alkotmánybíróság elfogadta a közigazgatási bíróság azon megállapítását, miszerint a téves vagy nem alakszerű formában megjelenő közigazgatási aktust, ami a hivatkozott ügyben a tájékoztató levél volt, tartalma szerinti eljárásban kell felülvizsgálni annak érdekében, hogy a bírói út biztosított legyen {lásd: 3278/2019. (XI. 5.) AB határozat, Indokolás [26]}.

[45] 1.1.2. A fentiekből az alábbi következtetés adódik.

[46] A jogalkotó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó módon köteles arra, hogy biztosítsa a bírósághoz fordulás jogát, ami különös jelentőségű közigazgatási ügyekben, mert érdemi garanciája a végrehajtó hatalom (közigazgatás) jog alá rendelésének. A bírósághoz fordulás jogának a tárgyi hatálya azonban nem korlátlan terjedelmű. Ez a részjogosítvány nem foglalja magában azt, hogy minden egyes közigazgatási aktussal, irattal vagy intézkedéssel szemben önállóan álljon rendelkezésre a bírósági út. Ugyanakkor a tárgyi hatály megállapításakor nem az aktus, irat vagy intézkedés elnevezése, hanem annak tartalma az irányadó.

[47] 1.2. A jogorvoslathoz való joggal összefüggésben az Alkotmánybíróság a következő releváns gyakorlatot folytatja.

[48] 1.2.1. Az Alkotmánybíróság számos határozatában rögzítette, hogy „a jogorvoslathoz való alapjog biztosítását jelenti, ha az eljárásban a törvény garantálja az érintett számára, hogy ügyét az alapügyben eljáró szervtől különböző szerv bírálja el {513/B/1994. AB határozat, ABH 1994, 731, 734; megerősítette: 14/2015. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [30]}. A jogorvoslati jog nyújtotta jogvédelem hatékonyságához pedig az szükséges, hogy ténylegesen érvényesüljön és képes legyen a döntés által okozott sérelem orvoslására {22/2013. (VII. 19.) AB határozat, Indokolás [26]}. Minden jogorvoslat lényegi eleme a »jogorvoslás« lehetősége, vagyis a jogorvoslat fogalmilag és szubsztanciálisan tartalmazza a jogsérelem orvosolhatóságát {23/1998. (VI. 9.) AB határozat, ABH 1998, 182, 186, megerősítette: 3064/2014. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [15] és 14/2015. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [29]}.” {18/2020. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [74]}.

[49] „Az Alkotmánybíróság értelmezésében az Alaptörvényben biztosított jogorvoslathoz való jog nemcsak a jogorvoslat létezését, hanem a tényleges és a hatékony jogorvoslat lehetőségének a biztosítását követeli meg, így nemcsak abban az esetben állapítható meg az alapjog sérelme, ha a jogorvoslat lehetőségét teljesen kizárták {lásd például 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [61]}, hanem akkor is, ha a jogszabályban egyébként biztosított jogorvoslat más okból nem tud ténylegesen és hatékonyan érvényesülni, így például, ha azt a részletszabályok rendelkezései akadályozzák, ezáltal kiüresítik, illetve formálissá teszik a jogorvoslathoz való jogot {14/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [31]; 41/1991. (VII. 3.) AB határozat, ABH 1991, 193, 194; 22/1991. (IV. 26.) AB határozat, ABH 1991, 408, 411; 21/1997. (III. 26.) AB határozat, ABH 1997, 103, 105–106}.” {18/2020. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [75]}

[50] Ezekkel összhangban azt is megállapította már az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésébe foglalt jog „lényegi tartalma azt követeli meg a jogalkotótól, hogy a hatóságok vagy bíróságok érdemi, ügydöntő határozatai tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét olyan döntés meghozataláért, amely képes a sérelmezett döntést felülvizsgálni, és a sérelem megállapítása esetén a döntésre visszaható módon a sérelmet orvosolni” {lásd először: 35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]; lásd még például: 13/2021. (IV. 14.) AB határozat, Indokolás [74]}.

[51] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az érdemi, ügydöntő döntések tekintetében követelmény a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségének biztosítása. A jogorvoslathoz való jog szempontjából „valamely döntés érdemi, ügydöntő volta a tételes jogok által ilyennek tartott döntésekhez képest viszonylagos: a vizsgált döntés tárgya és személyekre gyakorolt hatása által meghatározott. […] Így alkotmányjogi értelemben, a jogorvoslathoz való jog alapjog gyakorlásakor érdemi határozatnak minősül-

hetnek kivételesen nem ügydöntő határozatok is" {9/2013. (III. 6.) AB határozat, Indokolás [28]; lásd még: 32/2019. (XI. 15.) AB határozat, Indokolás [39]}.

[52] Arra is szükséges emlékeztetni, hogy a jogorvoslathoz való jog nem foglalja magában a rendkívüli jogorvoslat lehetőségét {lásd például: 22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [95]; 12/2019. (IV. 8.) AB határozat, Indokolás [19]; 3373/2019. (XII. 19.) AB határozat, Indokolás [42]}. „A jogalkotó döntésén múlik ugyanis, hogy intézményesít-e ilyen rendkívüli jogorvoslatot vagy sem, és nagyfokú szabadsággal rendelkezik e jogorvoslat terjedelmét, feltételeit illetően is" {3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [14]}. Ezzel kapcsolatban arra is rámutatott már az Alkotmánybíróság, hogy amennyiben a jogalkotó biztosít a jogerős döntéssel szemben rendkívüli jogorvoslatot, „akkor ennek az eljárási szakasznak is meg kell felelnie a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogból fakadó követelményeknek" {3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlatából lényeges azt is kiemelni, hogy „a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog nemcsak az adott bírósági eljárás sajátosságaihoz, hanem az adott eljárási szak sajátos eljárási szabályaihoz is igazodik (például elsőfokú eljárás, rendes és rendkívüli jogorvoslati szak). Ebből következően nem feltétlenül ugyanazokat a garanciákat jelenti minden eljárási szakban {lásd a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat vonatkozásában: 3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [39]}" {3303/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [53]}.

[53] Az Alkotmánybíróság a 3004/2022. (I. 13.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh3.) számba vette a jogorvoslathoz való jog alóli kivételeket. A „jogorvoslathoz való jog nem követel feltétlen érvényesülést. Egyfelől a jogorvoslathoz való jog alkalmazási hatálya alá tartozó esetekben a korlátozás igazolható. A jogorvoslathoz való jog korlátozásának alkotmányos lehetőségét az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése határozza meg. […] Másfelől több olyan eset létezik, amely nem tartozik ennek az alapjognak az alkalmazási hatálya alá. Ezek között különösen a következők szerepelnek. […] Nem terjed ki a nem állami, például a munkáltatói vagy a tulajdonosi döntésekre, és nem terjed ki az állami, de nem hatósági, így például a katonai elöljárói döntésekre sem. […] A jogorvoslathoz való jog hatókörébe azért nem tartozik bele az országgyűlési képviselőjelölt mentelmi jogának felfüggesztéséről hozott döntés. […] Ugyancsak kivételt képeznek a parlamenti képviselőkkel szemben alkalmazott országgyűlési fegyelmi döntések. […] Az a törvényi szabály, miszerint az Állami Számvevőszék jelentései, az abban foglalt megállapításai, következtetései bíróság vagy más hatóság előtt nem támadhatók meg, azért nem sérti a szóban forgó alapjogot, mert az Állami Számvevőszék nem jár el hatóságként, nem hoz a vizsgált szervre […] kötelező határozatot, vagy más elnevezésű, de határozatnak tekintendő döntést" (Abh3., Indokolás [46]–[50]). A jogorvoslathoz való jog alóli kivételek közé sorolta továbbá az Alkotmánybíróság a Kúria Önkormányzati Tanácsa által hozott törvényességi normakontroll-határozatot (lásd: Abh3., Indokolás [74]–[75]). Az Abh3. ide kapcsolódó összegző megállapítása az volt, hogy a „jogorvoslathoz való jog alkalmazási hatálya nem terjed ki az összes jogilag rendezett eljárásban hozott és joghatás kiváltására alkalmas döntésre. Egyrészt ahhoz, hogy a jogorvoslathoz való jog oltalma megnyíljon, a jogorvoslati jog szempontjából érdeminek minősülő vagy eljárást befejező bírósági, hatósági vagy más közigazgatási döntésre van szükség. Másrészt ennek a döntésnek alanyi jogot vagy konkretizált jogos érdeket kell sértenie" (Abh3., Indokolás [73]).

[54] 1.2.2. A fentiekből az alábbi következtetés adódik.

[55] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből fakadó jog, hogy alkotmányjogi értelemben érdemi döntésnek minősülő hatósági döntéssel szemben akkor is rendelkezésre álljon rendes jogorvoslati lehetőség, ha az a szakjog szerint nem minősül érdemi döntésnek, vagy az formálisan nem is döntés, hanem például tájékoztatás, illetve értesítés. Az alkotmányjogi minősítést a tárgyra és az alanyra gyakorolt joghatás alapján kell elvégezni. Amennyiben a jogalkotó biztosít rendkívüli jogorvoslatot, a tisztességes eljárás követelményének érvényesülnie kell azzal, hogy a belőle fakadó garanciák az adott eljárási szak sajátos processzuális szabályaihoz igazodnak, azaz a feltételrendszer nem ugyanazt jelenti mindegyik hatósági és bírósági eljárásban.

[56] 1.3. A megkülönböztetés tilalmával összefüggésben az Alkotmánybíróság a következő releváns gyakorlatot folytatja.

[57] 1.3.1. „Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés első mondatában megfogalmazott törvény előtti egyenlőség (pozitív irányú megközelítés) és a (2) bekezdés szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalma (negatív irányú megközelítés, amely az alapjogok tekintetében és egyúttal védett tulajdonság alapján tett különbségtételt tiltja) az egyenlőséghez, egyenlő bánásmódhoz való jog két, szorosan összetartozó aspektusát jelentik. Az egyenlőség nem jelenti a megszerezhető jogok, avagy kötelezettségek terjedelmének teljes azonosságát. Az alkotmányosan védett igény az, hogy a releváns szempontból hasonló eseteket hasonlóan kezeljék, illetve, ha valamely, az

Alaptörvényből levezethető többletelem miatt szükséges a különbségtétel, akkor a szabályozás reflektáljon a lényeges és releváns szempontból különböző helyzetben lévők megkülönböztető jegyeire is.

[58] Az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése kapcsán három kérdést kell vizsgálni. Először azt kell megállapítani, hogy fennáll-e az érintett hátrányára eltérő bánásmód. Mivel a diszkrimináció szükségképpen valamilyen viszonyrendszerben érvényesül, vizsgálandó az is, hogy az érintett összehasonlítható helyzetben (homogén csoportban) van-e azokkal, akikhez képest a hátrányát az indítványban állítják. Másodsorban azt kell megvizsgálni, hogy az indítványozó a XV. cikk alapján milyen tartalmú sérelmet állít: a törvény előtti egyenlőség megsértésére hivatkozik [Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése], vagy arra, hogy egy védett tulajdonságra tekintettel tett alapjogi különbségtételről van szó [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése]. Végezetül a megkülönböztetés típusához igazodóan az észszerűségi, illetve a szükségességi-arányossági teszt alkalmazásával mérlegelni kell, hogy az azonosított hátrányos megkülönböztetés igazolható-e, összeegyeztethető-e az Alaptörvénnyel" {22/2023. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [21]–[22]}.

[59] „Az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése alapján valamely megkülönböztetés alaptörvény-ellenessége akkor állapítható meg, ha a jogszabály alkotmányos indok nélkül tesz különbséget a szabályozás szempontjából egymással összehasonlítható helyzetben lévő – homogén csoportba tartozó – jogalanyok között {lásd: 42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [28]; lásd legutóbb: 3002/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [39]}. Alkotmányjogi szempontból a különbségtétel akkor aggályos, ha a megkülönböztetésnek nincs tárgyilagos mérlegelés szerint észszerű indoka, vagyis az önkényes {lásd pl.: 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [54]; 43/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [41]; 14/2014. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [32]; 32/2015. (XI. 19.) AB határozat, Indokolás [80]}. Elsősorban tehát az a kérdés, hogy fennáll-e a korlátozás (fennáll-e megkülönböztetés, eltérő-e a bánásmód; az eltérő bánásmód hátrányos-e az érintettnek; az érintettek összehasonlítható helyzetben vannak-e, tehát a megkülönböztetés homogén csoportba tartozó személyek között áll-e fenn). Ezután azt kell megvizsgálni, hogy az eltérő bánásmód a vonatkozó alkotmányjogi mérce alkalmazásával igazolható-e" {13/2020. (VI. 22.) AB határozat, Indokolás [35]}.

[60] „Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy bár a csoportképzés módszere abszolút érvényű, az mindig a vizsgált ügy egyedi körülményeihez igazodik, ezért ebben az összefüggésben relatív. Ez azt jelenti, hogy a csoport(ok) felállítása a vizsgált tárgyhoz (normához) és az azt körülvevő jogszabályi kontextushoz kötött döntés. Elképzelhető, hogy ugyanaz a személyi kör, amelyik az egyik szempontból homogén, a másikból szemlélve heterogén csoportot alkot. Figyelembe kell venni azokat a tényezőket, amelyek összekapcsolják, és azokat, amelyek elválasztják egymástól az érintett alanyokat. A tényezőket nem számosságuk, hanem súlyuk szerint értékelve adható válasz arra a kérdésre, hogy a támadott rendelkezés(ek) szempontjából kik tartoznak azonos körbe" {34/2019. (XI. 29.) AB határozat, Indokolás [67]; 3040/2021. (II. 19.) AB határozat, Indokolás [52]; 13/2025. (X. 22.) AB határozat, Indokolás [67]}.

[61] 1.3.2. A fentiekből az alábbi következtetés adódik.

[62] A diszkrimináció egyszerű típusa, amely nem alapjog tekintetében és nem védett tulajdonság alapján tesz hátrányos megkülönböztetést homogén csoporton belül, akkor egyeztethető össze az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésével, ha tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka van.

[63] 2. Az Alkotmánybíróság a szükséges mértékben áttekintette a jogorvoslati rendszert az adóigazgatásban (Indokolás IV/2.1., [64] és köv.), különös figyelmet fordított a felügyeleti intézkedések típusaira (Indokolás IV/2.2., [70] és köv.), és levonta az ezekből adódó következtetéseket (Indokolás IV/2.3., [80] és köv.).

[64] 2.1. A jogorvoslati rendszer körvonalai az adóigazgatásban az alábbiak.

[65] Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 8. § (1) bekezdés *c)* pontja értelmében az Ákr. hatálya nem terjed ki az adó-, valamint vámigazgatási eljárásra. Az adóigazgatási eljárás az Air. hatálya alatt áll az Air. 9. §-a szerint.

[66] Az Air. 72. §-a két formáját különbözteti meg az adóhatóság döntésének. Az adóhatóság az adóügy érdemében határozattal, az eljárás során eldöntendő egyéb kérdésben végzéssel dönt. Az adóügy érdeméhez tartozik minden, az adókötelezettséget érintő, az adózó, az adó megfizetésére kötelezett személy jogát, kötelezettségét megállapító döntés.

[67] Az Air. 118. §-a úgy szól, hogy az adóhatóság határozata ellen önálló jogorvoslatnak van helye. Az adóhatóság végzése ellen önálló jogorvoslatnak akkor van helye, ha azt törvény megengedi, egyéb esetben a végzés elleni jogorvoslati jog a határozat, ennek hiányában az eljárást megszüntető végzés ellen igénybe vehető jogorvoslat keretében gyakorolható. Az Air.-ban a jogorvoslati eljárások összetett rendszert alkotnak (lásd: Air. 119. §). Több

kérelemre és több hivatalból induló jogorvoslati lehetőség áll rendelkezésre. Előbbiek közé tartozik a fellebbezés, a felügyeleti eljárás és a közigazgatási per. Utóbbiak közül azt szükséges kiemelni, hogy a felügyeleti eljárás ezek között is helyett kapott.

[68] Fellebbezés benyújtására az jogosult, akire a döntés rendelkezést tartalmaz (Air. 121. §). A fellebbezésre jogosult az adóhatóság elsőfokú határozatával szemben – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – fellebbezhet [Air. 122. § (1) bekezdés]. Az Air. 122. § (3) bekezdése sorolja fel azokat a végzéseket, amelyek ellen önálló fellebbezésnek van helye. Az előbbi bekezdés *b)* pontja értelmében ilyen a kérelmet visszautasító végzés. A többi végzés a határozat ellen benyújtott fellebbezésben támadható meg. A fellebbezést az írásba foglalt döntés közlésétől számított tizenöt napon belül, utólagos adómegállapítás esetén harminc napon belül lehet előterjeszteni [Air. 124. § (1) bekezdés].

[69] Az Air. 130. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az adózó – az önálló fellebbezéssel nem támadható végzések kivételével – a véglegessé vált döntés ellen indíthat közigazgatási pert. Fellebbezéssel támadható döntés esetén közigazgatási per akkor indítható, ha az arra jogosultak valamelyike fellebbezett és a fellebbezést elbírálták.

[70] 2.2. A felügyeleti intézkedésre vonatkozó szabályozás és bírói joggyakorlat a következő.

[71] 2.2.1. A felügyeleti intézkedést mint rendkívüli jogorvoslatot a magyar adójogban az adózás rendjéről szóló 1990. évi XCI. törvény (a továbbiakban: első Art.) már tartalmazta. Ennek 85. § (1) bekezdése szerint felügyeleti intézkedés hivatalból és kérelemre is tehető volt. Az első Art. még nem szabályozta, hogy a felügyeleti intézkedés iránti kérelem mellőzéséről milyen formában szükséges dönteni.

[72] Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: régi Art.) is megtartotta ezt a jogintézményt. A régi Art. 141. § (2) bekezdése harmadik mondatában tartalmilag már az a szabály jelent meg, amelyet az indítványozó indítványával támadott ebben az ügyben. Ez úgy szólt, hogy a „felügyeleti intézkedés mellőzéséről az adóhatóság, illetve a pénzügyminiszter az adózót határozat meghozatala nélkül értesíti". A régi Art. előbb hivatkozott szabályához az alábbi miniszteri indokolást fűzték. „A hatályos Art. rendkívüli jogorvoslati formaként szabályozza a felügyeleti intézkedést. A törvény megtartva e rendkívüli jogorvoslati formát két pontban módosítja az eddig hatályos rendelkezéseket. […] másrészt újraszabályozza a felügyeleti intézkedés iránti kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításának eseteit. A joggyakorlat szerint felügyeleti intézkedés iránti eljárásban az eljáró szerv határozatot csak abban az esetben hoz, ha jogszabálysértést megállapítva felügyeleti intézkedést tesz […]. Ez az eljárási rend megfelel a korábban hatályos jogszabályi előírásoknak, hiszen a rendkívüli jogorvoslat során csak abban az esetben szükséges hatósági aktus, ha a korábbi (jogerős) megállapításokhoz képest eltérő jogot, illetőleg kötelezettséget állapít meg a felettes szerv. Amennyiben jogszabálysértés nem történt, az érintett (jogerős) határozatot határozattal nem kell ismételten megerősíteni. A felügyeleti intézkedés mellőzéséről ezért a felettes szervek levélben tájékoztatják az ügyfelet. Az egységes adóhatósági joggyakorlat ellenére az adózók esetenként vitatják a felügyeleti intézkedés mellőzésének formáját. Ezért a módosítás egyértelműen rögzíti, hogy határozatot csak a felügyeleti intézkedésről kell hozni."

[73] A régi Art. értelmében a kérelem érdemi vizsgálat nélküli kezelésére két esetben volt lehetőség. Akkor, ha a kérelemből megállapíthatóan a határozat jogszabálysértő volta nem volt valószínűsíthető vagy a bírósági felülvizsgálatot az adózó kezdeményezte [régi Art. 141. § (3) bekezdés]. Felügyeleti intézkedés iránti kérelem az adó megállapításához való jog elévülési idején belül azonban tetszés szerinti alkalommal benyújtható volt.

[74] 2.2.2. Ahogyan fentebb már rögzítette az Alkotmánybíróság, felügyeleti eljárás hivatalból és kérelemre is indulhat a hatályos szabályozás szerint is. „A felettes adóhatóság kérelemre vagy hivatalból, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter hivatalból felügyeleti intézkedést tesz, ha az ügyben eljárt adóhatóság határozata, önálló fellebbezéssel megtámadható végzése (intézkedése) jogszabálysértő, vagy a határozat, az önálló fellebbezéssel megtámadható végzés meghozatalára (intézkedésre) jogszabálysértő módon nem került sor" [Air. 128. § (1) bekezdés].

[75] A felügyeleti eljárás felügyeleti intézkedéshez vezethet. Ilyen intézkedés lehet a jogszabálysértő döntés megváltoztatása, megsemmisítése, szükség esetén új eljárás lefolytatásának elrendelése, vagy az elsőfokú adóhatóság új eljárásra utasítása. A felettes adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter a felügyeleti intézkedésről minden esetben döntést hoz [Air. 128. § (9) bekezdés]. Felügyeleti intézkedés nem tehető, ha az adóhatóság döntését közigazgatási bíróság már elbírálta [Air. 128. § (4) bekezdés]. A keresetlevél benyújtása egyebekben nem feltétlenül akadályozza a felügyeleti intézkedés megtételét [vesd össze: Air. 128. § (8) bekezdés].

[76] Mivel a jelen ügyben az indítványozó felügyeleti intézkedés iránt kérelmet nyújtott be, a hivatalból indult változatról csak annyit szükséges szólni, hogy részben eltérő szabályok vonatkoznak rá. Garanciális rendelkezés, hogy hivatalbóli felügyeleti intézkedés keretében sem hozható olyan döntés, amely az adókötelezettséget, az adó alapját, az adó összegét, a költségvetési támogatás alapját, összegét az adózó terhére változtatja meg. Ha a felettes adóhatóság vagy az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter megállapítása szerint a felülvizsgált határozat súlyosításának lenne helye, akkor a jogszabálysértő határozatot megsemmisíti, és új eljárás lefolytatását rendeli el [Air. 128. § (10) bekezdés].

[77] A felügyeleti eljárás kérelemre indult változatára vonatkozó szabály, hogy a kérelem egy alkalommal, a döntés véglegessé válásától számított egy éven belül nyújtható be. A határidő jogvesztő, elmulasztása esetén igazolási kérelem előterjesztésének nincs helye. Az elkésett kérelmet a felettes adóhatóság visszautasítja. Erre az eljárásra is alkalmazni kell azokat a rendelkezéseket, amelyek korlátozzák az új tényre, illetve új bizonyítékra való hivatkozás lehetőségét [lásd: Air. 124. § (3)–(4) és (6) bekezdés]. Kérelem csak a felettes adóhatósághoz nyújtható be, az ágazati miniszterhez nem. A kérelmet a miniszter visszautasítja [Air. 128. § (2)–(2a) és (7) bekezdés].

[78] Az Air. 128. § (8) bekezdése szerint „[a] felettes adóhatóság a felügyeleti intézkedés iránti kérelmet visszautasíthatja, ha a döntés ellen közigazgatási per van folyamatban. A felettes adóhatóság a felügyeleti intézkedést mellőzi, ha jogszabálysértést nem állapít meg. A felügyeleti intézkedés iránti kérelem visszautasításáról a felettes adóhatóság, az adópolitikáért felelős miniszter, illetve az állami adó- és vámhatóságot irányító miniszter, a felügyeleti intézkedés mellőzéséről a felettes adóhatóság az adózót döntés meghozatala nélkül értesíti."

[79] 2.2.3. A Kúria a Kfv.V.39.910/2020/3. és Kfv.III.37.028/2021/6. számú eseti döntéseiben kimondta, hogy amennyiben a hatóság nem tesz felügyeleti intézkedést, erről elegendő levélben értesíteni az ügyfelet, határozathozatali kötelezettsége nincs. A Kúria Kfv.V.35.036/2014/5. számú ítélete értelmében a NAV Elnökének felügyeleti intézkedés iránti kérelem mellőzéséről szóló tájékoztatásai nem tekintendők határozatnak. A Kúria megállapította a Kfv.V.35.074/2012/6. számú határozatában a régi Art.-ra utalva, hogy a fellebbezés és a felügyeleti intézkedés közötti fő különbség abban áll, hogy a fellebbezési eljárás keretében hozott másodfokú döntéssel szemben az adózónak van lehetősége bírósági felülvizsgálatot kezdeményezni, a felügyeleti intézkedés keretében hozott döntés kapcsán azonban a régi Art. hatályban volt szabályai nem adnak lehetőséget bírósági felülvizsgálatra. Ehhez azt szükséges hozzátenni, hogy ezen a fő különbségen az Air. sem változtatott.

[80] 2.3. Az Alkotmánybíróság a fentiekből levonta a fellebbezésre és a felügyeleti intézkedés iránti kérelemre vonatkozó következtetéseket, amelyek kontextusában megválaszolhatóvá váltak az alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdések (a kérdéseket lásd: jelen határozat, Indokolás [33]).

[81] Az adóigazgatási eljárásban az elsőfokú döntéssel szemben az adózó rendelkezésére áll egy 15, illetve 30 napos határidőhöz kötött rendes jogorvoslati lehetőség, ami a fellebbezés. Az elsőfokú határozatok önállóan, az elsőfokú végzések vagy önállóan, vagy az elsőfokú határozatokon keresztül támadhatók fellebbezéssel. Ha ezt a jogot kimeríti a jogosult, a másodfokú döntést keresettel támadhatja. Tehát az adózó számára biztosított a rendes jogorvoslat az adóigazgatás szervezetrendszerében, és azon kívül bírósághoz is fordulhat.

[82] A felügyeleti intézkedés iránti kérelem egy egyszeri rendkívüli jogorvoslati lehetőség az adóigazgatáson belül, ami a fellebbezéshez képest hosszú határidőn belül vehető igénybe és alapvetően jogkérdések felettes adóhatósági felülvizsgálatára szolgál az új tényre, bizonyítékra való hivatkozás korlátozottsága okán. Csak a végleges döntés támadható ilyen kérelemmel, legyen az akár az elsőfokú, akár a másodfokú döntés. Ha a kérelem alapján a felettes adóhatóság felügyeleti intézkedést tesz, azt mindig döntésbe foglalja, mert a felügyeleti intézkedés kihat a támadott végleges döntésre. A jogszabálysértő alaphatározat nem súlyosítható felügyeleti intézkedés keretei között, ilyen esetben mindig annak a megsemmisítéséről és új eljárás lefolytatásáról kell rendelkezni. Ha a kérelem alapján a felettes adóhatóság azt állapítja meg, hogy jogszabálysértés nem történt, az adózót döntés meghozatala nélkül értesíti. Ebben az esetben a felügyeleti intézkedés iránti kérelemmel támadott végleges alapdöntés érintetlenül él tovább az adóigazgatás szervezetrendszerében. A régi Art.-hoz képest tehát garanciális eleme van az Air. 128. § (8) bekezdés második mondatának. A felügyeleti intézkedés mellőzéséhez nem elegendő azt valószínűsíteni, hogy nem történt jogszabálysértés, hanem ezt kifejezetten meg kell állapítani. Az első Art.-hoz képest is előrelépést mutat a szabályozás fejlődése a tekintetben, hogy az Air. – egyébként a régi Art.-hoz hasonlóan – már konkréten meghatározza mikor mellőzhető a hatósági döntés meghozatala.

[83] 3. Az Alkotmánybíróság felülvizsgálta a támadott szabályt az indokolás előző pontjaiban írtakra támaszkodva.

[84] 3.1. Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy sérti-e a bírósághoz fordulás jogát [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] az, hogy az adózó az általa kezdeményezett felügyeleti intézkedés mellőzéséről szóló értesítést nem támadhatja keresettel a közigazgatási bíróságon.

[85] Visszautal az Alkotmánybíróság arra, hogy a bírósághoz fordulás jogának a tárgyi hatálya nem korlátlan terjedelmű. Nem foglalja magában azt, hogy minden egyes közigazgatási aktussal, irattal vagy intézkedéssel szemben önállóan álljon rendelkezésre a bírósági út. Döntő jelentősége ezek tartalmának van (lásd: jelen határozat, Indokolás [46]).

[86] A felügyeleti intézkedés mellőzéséről szóló értesítés tartalma szerint nem fejt ki jogalakító hatást. A felettes adóhatóság éppen azt közli ebben a formában az adózóval, hogy az egyébként már véglegessé vált döntés változatlanul fennmarad az adóigazgatási szervezetrendszeren belül (lásd: jelen határozat, Indokolás [82]). A felettes adóhatóság azért csak tájékoztat és nem dönt, mert a végleges döntésben foglalt jogokat és kötelezettségeket, az abban tett megállapításokat nem változtatja meg. A végleges döntéssel szemben az adózót megilleti a bírói út, ha kimerítette fellebbezési lehetőségét. Mindig döntenie kell azonban a felettes adóhatóságnak, ha rá akar hatni a végleges döntés tartalmára. Ezen újabb döntést vitatva az adózó igénybe veheti a bírói utat. Az Air. tehát tesz lehetővé olyan eljárást, amelyben az irányadó jogszabályi rendelkezések tükrében a közigazgatási bíró határozhat arról, mi jogos és mi nem az.

[87] Összegzésképpen megállapítható: az adózó kérelmére indult felügyeleti eljárásban kiadott felügyeleti intézkedés mellőzéséről szóló értesítés tartalma joghatást nem vált ki az adóigazgatásban, hiszen az nem érinti a végleges adóhatósági döntést, amivel szemben az Air. egyébként biztosítja a rendes jogorvoslatot és a bírósághoz fordulás lehetőségét.

[88] Az indokolás [33] bekezdésében feltett első alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésre ezért azt a választ kell adni, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése részét képező bírósághoz fordulás jogával nem ellentétes az az adóigazgatási norma, amely arról rendelkezik, hogy a felettes adóhatóság döntés helyett levélben értesíti az adózót az adózó által kezdeményezett felügyeleti intézkedés mellőzéséről. A sérelmezett értesítés ennek a részjogosítványnak a tárgyi hatályán kívül áll abban az adóigazgatási jogorvoslati rendszerben, amelybe ágyazva a felügyeleti intézkedés iránti kérelem benyújtható.

[89] 3.2. Ezt követően az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy sérti-e a jogorvoslathoz való jogot [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] az, hogy az adózó az általa kezdeményezett felügyeleti intézkedés mellőzéséről szóló értesítést rendes jogorvoslattal sem támadhatja az adóigazgatási szervezetrendszeren belül.

[90] E tekintetben abból szükséges kiindulni, hogy a szakjog (Air.) szerint az adózó kérelmére indult felügyeleti eljárás nem érdemi döntéssel, hanem a felügyeleti intézkedés mellőzéséről szóló értesítéssel zárul, ami még csak hatósági döntésnek sem minősül. Ez azonban önmagában nem zárja ki azt, hogy vele szemben biztosítani kelljen a jogorvoslatot, ha alkotmányjogi értelemben érdemi döntésnek tekintendő. Ehhez azt kell vizsgálni, hogy az értesítés milyen joghatást gyakorol a tárgyára és az alanyára (lásd: jelen határozat, Indokolás [55]).

[91] Az értesítés tárgya az, hogy a felettes adóhatóság elzárkózik rendkívüli jogorvoslati eljárásban attól, hogy bármilyen felügyeleti intézkedést tegyen (gyakorolja reformatórius vagy kasszációs hatáskörét) a végleges alapdöntés vonatkozásában. Különös súllyal kell itt értékelni egyfelől azt, hogy rendkívüli jogorvoslati eljárásról, másfelől közigazgatáson belüli kivételes lehetőségről van szó. Ezek azért lényegesek, mert az Alkotmánybíróság által összefoglalt állandó gyakorlatnak az is a része, hogy ha bár nincs rá kötelezettsége, mégis biztosít a jogalkotó rendkívüli jogorvoslatot, annak az adott eljárási szak sajátos eljárási szabályaira figyelemmel kell megfelelnie a tisztességesség követelményének (lásd: jelen határozat, Indokolás [55]).

[92] Az Alkotmánybíróság azt már megállapította, hogy az adóigazgatási eljárás az Alaptörvényre visszavezethető módon sajátosságokkal rendelkezik {17/2019. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [45]; 25/2020. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [26]–[27]}. Ezek között kell számontartani azt, hogy az adózó számára az Air. általános rendes jogorvoslatot biztosít fellebbezés formájában. A tárgyi ügyben az indítványozó ezzel nem élt, elzárva tőle azonban nem volt.

[93] A jogorvoslathoz való jogból nem lehet azt levezetni, hogy a fellebbezési eljárással azonos garanciákat felvonultató módon vehesse igénybe az adózó a rendkívüli jogorvoslatnak minősülő felügyeleti eljárást is. Arra is hangsúlyt kell továbbá helyezni, hogy a felügyeleti intézkedés iránti kérelem nem előfeltétele annak, hogy az adózó a közigazgatási bírósághoz tudjon fordulni, amely az adóhatósági működés jog alá rendelésének záloga. E tekintetben tehát osztotta az Alkotmánybíróság a miniszteri véleményben foglaltakat (lásd: jelen határozat, Indokolás [17]). Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése nem követeli meg, hogy a jogalkotó az adóigazgatási szervezetrendszeren belül a rendes jogorvoslati lehetőség egyenértékű alternatíváját teremtse meg rendkívüli jogorvoslat formájában. Ez ugyanis a fellebbezés és a felügyeleti intézkedés iránti kérelem közti fő különb-

séget szüntetné meg, ezáltal az adóigazgatási jogorvoslati rendszer koherenciáját és a rendkívüli jogorvoslat iránti kérelem fennmaradását veszélyeztetné, ami előbbre nem vinné a jogorvoslathoz való alapjog érvényesülését az adóigazgatásban.

[94] A támadott norma nem a bírósági eljárásban, hanem a hatósági eljárás egyik sajátos változatában működő rendkívüli jogorvoslatra vonatkozó szabály. Az Air. azt világosan rendezi, hogy ha a felettes adóhatóság szerint nincs jogszabálysértés az adózó ügyében, hatósági döntést nem adnak ki. A döntéshozatal mellőzésének a funkciója tehát az, hogy a kérelmezett rendkívüli jogorvoslat ne alakulhasson át rendes jogorvoslattá az adóigazgatásban.

[95] Az értesítés nem gyakorol joghatást az alanyára. A felügyeleti intézkedés mellőzéséről szóló értesítés lényege pontosan abban jelölhető meg, hogy az adózót továbbra is a végleges döntésben foglalt jogok illetik és kötelezettségek terhelik. Kérelme mellőzése nem jogfosztó hatású az adózóra nézve, terhesebbé sem teszi kötelezettségét.

[96] Összegzésképpen megállapítható: az adózó kérelmére indult felügyeleti eljárást befejező felügyeleti intézkedés mellőzéséről szóló értesítés alkotmányjogi értelemben nem minősül érdemi döntésnek.

[97] Az indokolás [33] bekezdésében feltett második alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésre ezért azt a választ kell adni, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való joggal nem ellentétes az az adóigazgatási norma, amely arról rendelkezik, hogy a felettes adóhatóság döntés helyett olyan levélben értesíti az adózót az adózó által kezdeményezett felügyeleti intézkedés mellőzéséről, amellyel szemben jogorvoslati kérelem nem nyújtható be. A sérelmezett értesítés ennek az alapjognak az alkalmazási hatályán kívül áll abban az adóigazgatási jogorvoslati rendszerben, amelyben a vonatkozó kérelem benyújtható.

[98] 3.3. Az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy a támadott norma sérti-e a megkülönböztetés tilalmát.

[99] Az Alkotmánybíróság azokon a lépéseken keresztül bírálta el ezt az indítványi elemet, amelyet fentebb összefoglalt (lásd: jelen határozat, Indokolás [62]).

[100] Első lépésként az Alkotmánybíróság azt vizsgálta, hogy fennáll-e az indítványozó hátrányára eltérő bánásmód. E tekintetben a válasz igenlő, mivel kérelme visszautasítását nem foglalják hatósági döntésbe, csupán értesítő levelet kap a mellőzéséről. Az Air. szabályozásában ez azért jelent jogi hátrányt, mert a kérelmet visszautasító végzés önállóan fellebbezhető. A felügyeleti intézkedés mellőzéséről szóló értesítés nem fellebbezhető.

[101] Második lépésben az Alkotmánybíróság vizsgálta, hogy az értesített indítványozó azonos csoportban van-e azokkal, akiknek a felügyeleti intézkedés iránti kérelmére hatósági döntést hoz a felettes adóhatóság. Ezeket a személyeket összekapcsolja az, hogy mindegyikük adózói jogállással rendelkezik, ugyanazon eljárás iránti kérelmet terjesztettek elő egy olyan döntéssel szemben, ami már véglegessé vált. Ehhez képest az különbözteti meg ezeket a személyeket, hogy kérelmükre indokoltnak tartja-e a felettes adóhatóság a felügyeleti intézkedés megtételét vagy sem. Ezt azonban a kérelmet előterjesztők előre nem tudhatják. E tényezőket nem számosságuk, hanem súlyuk szerint értékelve az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy a fenti személyek egy csoportba tartoznak.

[102] Harmadik lépésben az Alkotmánybíróság azt azonosította, hogy a diszkrimináció egyszerű [Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdés] vagy minősített [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdés] típusáról van-e szó. Az indítványozó egyáltalán nem jelölt meg védett tulajdonságot és az Alkotmánybíróság hivatalból sem tudott ilyet feltárni. Emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy az indítványozó két alapjog tekintetében állította hátrányos megkülönböztetését. Ez a bírósághoz fordulás joga és a jogorvoslathoz való jog volt (lásd: jelen határozat, Indokolás [11]). Ugyanakkor azt fentebb megállapította az Alkotmánybíróság, hogy a sérelmezett norma ezek védelmi körén kívül áll. Következésképpen a hátrányos megkülönböztetés nem alapjog tekintetében jelentkezik. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság megállapította, hogy ebben az ügyben az indítvány alapján az egyszerű diszkrimináció sérelmére vonatkozó mércét kell alkalmazni, mert alapjog sem és védett tulajdonság sem volt azonosítható.

[103] Utolsó lépésben az Alkotmánybíróság alkalmazta az irányadó tesztet. A megkülönböztetésnek a szakjogban gyökerező észszerű indoka van. Ez az, ami fentebb már szóba került, és amire a miniszteri vélemény is kitért. Ha a felettes adóhatóság felügyeleti intézkedést tesz, a felügyeleti intézkedés iránti kérelemmel támadott alapdöntés eredeti tartalmában megszűnik létezni, azt vagy megváltoztatják, vagy megsemmisítik, vagyis a felügyeleti intézkedéssel beleavatkoznak a korábbi döntésbe. Ez csak egy másik adóhatósági döntéssel tehető meg. Ezért a felügyeleti intézkedésről az Air. követelményeinek megfelelően döntést kell hozni. Ehhez képest, ha a felettes adóhatóság mellőzi a felügyeleti intézkedést, a felügyeleti intézkedés iránti kérelemmel támadott végleges alapdöntés változatlan formában létezik tovább. Ezért nem szükséges a kérelem alapján döntést hozni. Mivel az alapdöntés már végleges, azt az adóigazgatáson belül megerősíteni, „hatályában fenntartani” se szükséges.

[104] Összegzésképpen megállapítható: tárgyilagos mérlegelés szerinti észszerű indoka van annak, hogy amíg a felettes adóhatóság a felügyeleti intézkedés iránti kérelmet hatósági döntéssel zárja le, ha felügyeleti intézkedést tesz, addig e kérelemre nem hoz döntést, ha a felügyeleti intézkedést mellőzi.

[105] Az indokolás [33] bekezdésében feltett harmadik alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésre ezért azt a választ kell adni, hogy a támadott norma által okozott hátrányos megkülönböztetés igazolható az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése szerinti észszerűségi teszttel.

[106] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján tanácsban eljárva az Air. 128. § (8) bekezdés 3. mondatával szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt a rendelkező résznek megfelelően elutasította. A sérelmezett norma nem tartozik a bírósághoz fordulás jogának és a jogorvoslathoz való jognak a védelmi körébe, az általa okozott hátrányos megkülönböztetés egyszerű típusa igazolt.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sonnevend Pál s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/892/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3031/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VI.20.014/2025/10. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Pintér Zsófia ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be a Kúria Pfv.VI.20.014/2025/10. számú ítélete, valamint a Fővárosi Törvényszék 48.Pf.635.139/2024/6. számú ítélete ellen. Álláspontja szerint a támadott bírósági ítéletek sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.

[2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapját képező ügy tényállása szerint az indítványozó és az alapügy II. rendű alperese 50–50 %-ban tulajdonosai egy az indítványozó nevét viselő Kft.-nek. 2019 májusában az indítványozó kizárta a Kft. tevékenységéből a II. rendű alperest, ugyanezen év szeptemberében pedig törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezett a Kft.-vel szemben, amelynek eredményeképp a cégbíróság felhatalmazta az indítványozót a Kft. közgyűlésének összehívására. A közgyűlés a 2020. február 3-án meghozott határozatával (az indítványozó szavazatával) a II. rendű alperest az ügyvezetői tisztségéből azonnali hatállyal visszahívta. A szavazásból az érintett II. rendű alperes ki volt zárva. Ezen határozat alapján (amelyet a II. rendű alperes nem támadott meg a bíróság előtt) az indítványozó változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő, amelyet azonban a cégbíróság elutasított. Ezt követően 2020. június 2-án a II. rendű alperes ügyvezetői döntést (a továbbiakban: ügyvezetői döntés) hozott, amely alapján a cégbíróság 2020. június 4-én az alapügy további alpereseit mint munkavállalókat, képviseleti joggal a Kft. cégjegyzékébe bejegyezte. Emiatt az indítványozó törvényességi felügyeleti eljárást kezdeményezett (a munkavállalók képviseleti jogának bejegyzésével kelt adatoknak a cégjegyzékből történő törlését kérve), a bejegyző határozat alaki és tartalmi érvénytelenségére hivatkozással, amelyet azonban a cégbíróság elutasított, arra hivatkozással, hogy a bejegyzés alapjául szolgáló okirat érvényessége csak perben vitatható.

[3] Mindezeket követően az indítványozó keresettel fordult a Pesti Központi Kerületi Bírósághoz (a továbbiakban: PKKB), amelyben kérte a II. rendű alperes által 2020. június 2-án hozott ügyvezetői döntés jogszabályba ütközés miatti megsemmisítését, és ez alapján a cégjegyzék eredeti állapotának helyreállítását.

[4] A PKKB ítéletében megállapította, hogy az ügyvezetői döntés érvénytelen, és így elrendelte a III., IV. és V. rendű alperesek cégjegyzékből történő törlését. A PKKB – miután megállapította, hogy az indítványozónak a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) alapján fennállt a jogi érdeke a perindításra, amely a PKKB szerint megállapítási keresetként volt értékelhető – ítéletében hangsúlyozta, hogy mivel a 2020. február 3-ai határozatot a II. rendű alperes nem támadta meg a bíróság előtt (ez azonnal hatályosult), így a Kft. ezen határozat szerint működött tovább, vagyis ezen időponttól kezdve a II. rendű alperes nem volt a Kft. ügyvezetője. Így azonban az ügyvezetői döntést nem a Kft. szerve hozta meg, ezért ezt nem is volt lehetősége a Ptk. rendelkezései szerint az indítványozónak a bíróság előtt megtámadnia. A PKKB ezért megállapította, hogy a képviseleti joggal való felruházás nem felelt meg a jogszabályi feltételeknek.

[5] 1.2. A II., III., IV. és V. rendű alperesek a PKKB ítéletével szemben fellebbezéssel éltek a Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) előtt, amely ítéletében a PKKB ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította.

[6] A törvényszék ítéletében kiemelte, hogy a PKKB ítélete végrehajthatatlan, mivel egy járásbíróságnak nincs hatásköre arra, hogy egy cégbíróságot változásbejegyzésre kötelezzen. Ugyancsak hangsúlyozta a törvényszék, hogy a PKKB tévesen minősítette az indítványozó keresetét megállapítási keresetnek, mivel abban az indítványozó nem csak az ügyvezetői döntés érvénytelenségének a megállapítását, hanem az eredeti állapot helyreállítását is kérte. A törvényszék szerint a PKKB ítélete abban is tévedett, hogy az indítványozó perindítás tekintetében fennálló jogi érdekét igazoltnak vélte, mivel a Ptk. Harmadik Könyve speciális szabályokat tartalmaz a

Ptk. Hatodik Könyvéhez képest, így a vitatott határozat jogszabályoknak való megfelelését csak ezen speciális szabályok alapján lehet vizsgálni.

[7] A törvényszék szerint a II. rendű alperes döntését (akár ügyvezetőként, akár a Kft. tagjaként hozta) a törvényszéknek lenne joga vizsgálni, de csak a határozat meghozatalát követő egy éves jogvesztő határidőn belül [lásd: Ptk. 3:36. § (1) bekezdés]. Ezt a határidőt azonban az indítványozó elmulasztotta (mivel keresetét csak 2022. november 29-én nyújtotta be). Ítéletében kiemelte a törvényszék azt is, hogy a PKKB álláspontjával szemben a II. rendű alperesnek az ügyvezető tisztségéből történő 2020. február 3-ai eltávolítása nem tekinthető érvényesnek, mivel azt a cégbíróság nem jegyezte be, erre is tekintettel jegyezhette be a cégbíróság a 2020. június 2-ai ügyvezetői döntés alapján, képviseleti joggal, a III., IV. és V. rendű alpereseket a Kft. cégjegyzékébe.

[8] 1.3. Az indítványozó a jogerős ítélettel szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Kúriához, amely azonban a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[9] A Kúria ítéletének indokolásában kifejtette, hogy – bár egyes pontokban téves indokok alapján, de – érdemben helytállóan és az egységes bírói gyakorlatnak megfelelően hozta meg a törvényszék az ítéletét (különösen a Ptk. Harmadik Könyvének speciális szabályai tekintetében). E körben megerősítette a Kúria, hogy jelen ügyben csak a határidőben előterjesztett, megfelelő kereseti hivatkozás alapján kezdeményezett per keretei között lehetett volna az ügyvezetői döntést megtámadni. A Kúria is hangsúlyozta, hogy az indítványozó tévesen állította, hogy azért nem tudott az ügyvezetői döntéssel szemben pert indítani, mert a meghozatalakor a II. rendű alperes nem volt ügyvezetőnek tekinthető. Ennek megállapítása ugyanis, felülvizsgálata per tárgyát kellett volna, hogy képezze. Ezen peres eljárás pedig nem kerülhető meg azzal, hogy az ügy felperese (jelen esetben az indítványozó) maga nyilatkozik a társasági jogi per érdemére vonatkozó kérdésben. Ugyancsak ezen per körébe tartozott volna az ügyvezetői döntés jogszerűségének eldöntése is. Ezért a Kúria szerint a törvényszék nem sértette meg az indokolási kötelezettségét azáltal, hogy ezen kérdésekben nem foglalt állást.

[10] A Kúria a fentiek megerősítése mellett feltárta a törvényszéki ítélet téves állításait is (így pl. rögzítette, hogy egy Kft. tagjának határozata nem felülvizsgálható, mivel ő nem döntéshozó szerv), kiemelte azonban, hogy ezek a per érdemére nem hatottak ki. A Kúria is megerősítette ítéletében, hogy jelen perben a Kft. 2020. február 3-ai döntése nem volt vizsgálható, így a törvényszéknek ezen döntés megítélésével és annak hatásával összefüggő megállapításai minden alapot nélkülöztek, ennek azonban a korábbiak okán nem volt jelentősége. Ugyanakkor a Kúria is kiemelte, hogy az indítványozónak az eredeti keresetében kért jogkövetkezmény vonatkozásában a PKKB-nak nincs hatásköre eljárni és dönteni, mivel egy járásbíróság a cégbíróságokat nem kötelezheti.

[11] 1.4. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróság főtitkárának a felhívására kiegészített és módosított alkotmányjogi panaszában a kúriai és a törvényszéki ítélet megsemmisítését kérte, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére történő hivatkozással.

[12] Az indítványozó az eredetileg benyújtott alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének, valamint a XIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét is állította (amelyhez azonban érdemi alkotmányjogi indokolást nem fűzött), ezekre azonban a kiegészített és módosított alkotmányjogi panaszában már nem hivatkozott.

[13] Az indítványozó a támadott ítéleteket azért tartja az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésébe ütközőnek, mivel álláspontja szerint a bíróságok a Ptk. Harmadik Könyvéből olyan speciális jogorvoslati kötelezettséget állapítottak meg a terhére, amelynek elmulasztása jogvesztéshez vezetett. Álláspontja szerint a 2020. február 3-ai döntést a II. rendű alperesnek kellett volna megtámadnia, ezt azonban ő elmulasztotta, így az indítványozó szerint annak joghatása beállt (vagyis elvesztette ügyvezetői státuszát). Azáltal azonban, hogy a jelen ügyben eljáró bíróságok a vitatott ügyvezetői döntés ellen ezt az alperesi mulasztást az ő terhére rótták fel, megsértették a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, valamint a jogorvoslathoz való jogát (vagyis döntésük *contra legem* jellegű volt). Álláspontja szerint az eljáró bíróságok nem adták megfelelő indokát döntésüknek, és ezáltal megsértették az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó indokolási kötelezettségüket is.

[14] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

[15] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.

[16] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[17] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 30. §-a valamint az Ügyrend 28. § (1) bekezdése alapján, a kúriai végzés vonatkozásában, határidőben érkezett.

[18] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt az alapul szolgáló bírósági eljárásban érintett felperes nyújtotta be az ügyet érdemben lezáró bírósági ítélettel szemben, amely tekintetében további jogorvoslatnak nincs helye.

[19] 2.2. Az indítványozó eredetileg benyújtott alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény B) cikkére, valamint XIII. cikk (1) bekezdésére is. Ugyan a kiegészített és módosított alkotmányjogi panaszában ezen cikkek sérelmére való hivatkozást nem tartotta fenn, az Alkotmánybíróság szükségesnek tartja megjegyezni a következőket.

[20] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatot folytat abban a tekintetben, hogy az Alapörvény B) cikk (1) bekezdése önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben, a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a kellő felkészülési idő hiánya esetén {lásd többek között: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]} lehet alapozni.

[21] Az eredetileg benyújtott alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem tartalmazott érdemi alkotmányjogi érvelést. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]}.

[22] A fentiekre tekintettel az alkotmányjogi panasz a fenti alaptörvényi rendelkezések tekintetében akkor sem lett volna érdemben vizsgálható, ha az azokra hivatkozást a kiegészített és módosított alkotmányjogi panaszában az indítványozó fenntartotta volna.

[23] 2.3. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában tehát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére hivatkozott.

[24] Ezen rendelkezések tekintetében megállapítható, hogy az indítvány megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés *a)* pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. A panaszos megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont]. Az indítvány benyújtását részletesen indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés(ek) megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *f)* pont].

[25] Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[26] Fontos kiemelni, hogy a bíróságoknak a jogszabályok keretei között, azokat alkalmazva kell a döntésüket meghozniuk. Ha ezen döntés *contra legem* jellegű, azaz a jogszabályokkal ellentétes, akkor a bírói jogértelmezés felvetheti a jogállami követelmények sérelmét is, és az Alkotmánybíróság irányadó gyakorlata alapján {lásd: 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]} meghatározott feltételek teljesülése esetén az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmére vezethet.. A vizsgált ügyben azonban ilyen kivételes, érdemi vizsgálatra okot adó körülmény az alkotmányjogi panaszban előadottak alapján nem merült fel. Az ugyanis – az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz eljárásban – önmagában nem róható fel egy bíróságnak, ha az a jogszabályok szerint jár el. Jelen ügyben megállapítható, hogy mind a törvényszék, mind a Kúria az irányadó jogszabályok alapján járt el az eljárása során. [Ezzel összefüggésben fontos kiemelni, hogy a Ptk. 3:36. § (1) bekezdése kifejezetten rögzíti, hogy egy – jelen esetben – Kft. által meghozott határozat hatályon kívül helyezése iránti per a határozat meghozatalától számított egyéves, jogvesztő határidő elteltével nem indítható meg.] Az alkotmányjogi panaszban támadott bírósági ítéletek pedig indokát adták annak, hogy miért és hogyan alkalmazták

az indítványozó ügyében az irányadó Ptk. rendelkezéseket, és hogy a Ptk. Hatodik Könyvéhez képest a Harmadik Könyv miért tekinthető *lex specialis*-nak.

[27] Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata szerint nem vizsgálja a jogszabályok bíróságok általi alkalmazását, a jogszabályok értelmezését mindaddig, amíg azok nem vetik fel az alaptörvény-ellenesség kételyét. Jelen ügyben megállapítható, hogy az indítványozó által felhozott érvek alapján az eljáró bíróságok ítéletei tekintetében nem merül fel az alaptörvény-ellenesség kételye, tekintettel arra, hogy az eljáró bíróságok az irányadó anyagi jogszabályoknak a következetes bírói gyakorlat szerinti értelmezését követték.

[28] Mindezek alapján megállapítható, hogy a Kúria (és ezáltal a törvényszék) az irányadó jogszabályok alkalmazásával jutott a támadott ítélet szerinti eredményre, így a támadott ítélet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése tekintetében nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét (tekintettel arra, hogy annak kapcsán nem merül fel a *contra legem* jogalkalmazás kételye), és olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetnek fel, amelynek tisztázását az Abtv. 27. §-a szerinti eljárás keretében az Alkotmánybíróság indokoltnak tartana.

[29] A fentiek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények egyikének sem.

[30] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 52. § (1) bekezdésének, részben pedig nem felelt meg az Abtv. 29. §-ának, így az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sonnevend Pál s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/514/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3032/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.I.37.841/2025/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Dora Márta ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Budapest Környéki Törvényszék 13.K.700.056/2025/20. számú ítélete és a Kúria Kfv.I.37.841/2025/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

[2] 2. Az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy lényege a bírósági határozatokban megállapított tényállás, valamint az indítvány alapján az alábbiak szerint foglalható össze.

[3] 2.1. Az indítványozó (az alapügy felperese) a perben nem álló kiskorú gyermek nagyszülője. A kiskorú gyermeket a gyámhatóság 2022-ben emelte ki a vér szerinti családjából ideiglenes hatállyal, majd 2024-ben az ideiglenes hatályú elhelyezés megszüntetéséről és a nevelésbe vétel elrendeléséről rendelkezett. Az eseti gyám és a nevelőszülő kérelmére eljárás indult az indítványozó nagyszülői kapcsolattartásának szüneteltetése tárgyában, melynek eredményeként a perbeli alperes gyámhatóság határozatával az indítványozó kapcsolattartásának szüneteltetését rendelte el a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésének felülvizsgálata iránti eljárás alatt, valamint az eljárás során hozandó érdemi döntés véglegessé válásáig, de legfeljebb 6 hónap időtartamra. A határozat indokolása szerint a kapcsolattartás szüneteltetése azért vált szükségessé, mert az indítványozó kapcsolattartásának korlátozása a felügyelt kapcsolattartás elrendelése ellenére nem ért célt, mivel az indítványozó továbbra sem hagyott fel a nevelőszülővel szembeni panaszok visszaélésszerű előterjesztésével, a gyermek érzelmi és pszichés veszélyeztetését a továbbiakban is folytatta. A határozattal szemben az indítványozó által előterjesztett keresetlevelet a bíróság – elkésettség miatt – visszautasította.

[4] Az eseti gyám a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezésének felülvizsgálata iránti javaslatot nyújtott be az alperesi gyámhatósághoz, amelyen a helyeztértékelés során ismételten kérte az indítványozó kapcsolattartásának korlátozását maximum 6 hónap időtartamra.

[5] Az alperesi gyámhatóság határozatában a nevelésbe vett gyermek és az indítványozó között szabályozott kapcsolattartást további 6 hónappal szüneteltette azzal, hogy 6 hónap elteltével kerül sor a kapcsolattartás felülvizsgálatára. A gyámhatóság értékelte a rendelkezésére álló igazságügyi pszichológusi szakértői véleményeket, a gyermek nyilatkozatát, a gyermeket kezelő pszichológus pszichológiai véleményét, melyek alapján megállapította, hogy a gyermek nem kíván kapcsolatot tartani a nagyszülővel. A határozat indokolásában foglaltak szerint a szakértői vélemények rámutattak, hogy a gyermekre a nagyszülői kapcsolattartások egyértelműen negatívan hatnak, és az indítványozó pszichés állapota jelenleg veszélyt is jelenthet a gyermekre nézve, ezért a gyermeknek nem áll érdekében a kapcsolattartás. A határozat indokolása rögzítette továbbá, hogy az indítványozó súlyosan visszaélt a kapcsolattartási jogával, a gyermeket nevelő személy sérelmére. A gyámhatóság határozata meghozatala során – egyebek mellett – hivatkozott a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:184. §-ára, továbbá a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 31. §-ára.

[6] Az indítványozó keresetet terjesztett elő a gyámhatósági határozattal szemben. Keresetében vitatta a határozat jogszerűségét, kérte annak megváltoztatását, másodlagosan a határozat megsemmisítését vagy hatályon kívül helyezését, és az alperes új eljárásra kötelezését. Az alperes a kereset elutasítását kérte.

[7] A Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) 13.K.700.056/2025/20. számú ítéletével (a továbbiakban: jogerős ítélet) a keresetet mint alaptalant elutasította a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján. A keresetben foglaltakra tekintettel megállapította, hogy a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a

továbbiakban: Gyvt.) 34. § (2) bekezdése a kapcsolattartás szüneteltetése tárgyában folytatott eljárás során nem releváns, így azt az alperes gyámhatóságnak nem kellett a határozat indokolásának részévé tennie. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az alperes a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján, azok mérlegelésével hozta meg döntését, a tényállást megfelelően feltárta, a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékelve hozta meg a határozatát, e vonatkozásban a jogszabálysértés nem volt megállapítható.

[8] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a jogerős ítélettel szemben, melynek befogadását a Kúria Kfv.I.37.841/2025/2. számú végzésével megtagadta, mivel a Kp. 118. § (1) bekezdésében foglalt befogadási feltételek fennállását az indítványozó felülvizsgálati kérelmében nem támasztotta alá.

[9] 2.2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszát, melyet – a hiánypótlásra történő felhívást követően – kiegészített. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, VI. cikk (1) bekezdésében, XVI. cikk (1) bekezdésében, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseiben foglalt jogok sérelmét állította. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot és a jogorvoslathoz való jogot, mert a bíróság tévesen értelmezte a Gyvt. 34. § (2) bekezdését mint az ügyre irányadó anyagi jogi szabályt. Ezen jogszabályhely kimerítően felsorolja a kapcsolattatás szüneteltetésének eseteit, melyeknek egyike sem áll fenn az ő esetében. Meglátása szerint a hatóság nem tudta igazolni, hogy az indítványozó olyan felróható magatartást követett el, mely a norma alapján a kapcsolattartás megvonását indokolná, a hatóság tévedését a bíróság sem korrigálta, ezért sérült a jogbiztonság elve, a tisztességes eljárás részének tekintett független és pártatlan bírósághoz való jog, valamint a jogorvoslathoz való jog.

[10] Az indítványozó nézete szerint az elsőfokú bíróság megsértette a hatékony jogorvoslathoz való jogot és a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, mert nem teljes körűen bírálta el a kereseti kérelmet, mivel nem foglalt állást a változtatási kérelemről, nem vizsgálta a kapcsolattartás megvonásának szükségességét és arányosságát, figyelmen kívül hagyta a kereseti kérelemben vitatott hatósági jogalkalmazást a Gyer. 31. § (2)–(5) bekezdéseivel kapcsolatban, és ez utóbbit illetően a bíróság indokolási kötelezettségének sem tett eleget.

[11] Az indítványozó meglátása szerint a tisztességes eljáráshoz való joga sérült, mivel az elsőfokú bíróság az eljárás során iratellenesen, okszerűtlenül mérlegelte a bizonyítékokat, lényeges körülményeket hagyott figyelmen kívül a tényállás megállapításakor, és ítélete logikailag ellentmondásos.

[12] A gyermek megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéshez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való joga, a családi élet sérthetetlenségéhez való jog, egyúttal a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét azon okból állítja, hogy a bíróság nem vizsgálta, hogy a gyermek elutasító magatartása milyen okokra vezethető vissza, valamint, hogy a kapcsolattartás teljes megvonása hosszú távon szolgálja-e a gyermek fejlődését. Nézete szerint a kapcsolattartás teljes és tartós megszüntetése a legenyhébb eszköz vizsgálata nélkül aránytalan korlátozásnak minősül, ami a családi kapcsolatok visszafordíthatatlan sérelméhez vezethet.

[13] Az indítványozó előadása szerint a Kúria a felülvizsgálati kérelemben feltárt eljárási hibákat és jogszabálysértéseket érdemben nem vizsgálta, a felülvizsgálati kérelem befogadását formális szempontok alapján megtagadta, anélkül, hogy az abban foglalt kérdések érdemi súlyát mérlegelte volna, és döntését kellően nem indokolta, ezáltal megsértette az indítványozó tisztességes eljáráshoz való jogát, a hatékony jogorvoslathoz való jogot, a családi élet tiszteletben tartásához való jogot, valamint a jogbiztonság követelményét.

[14] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján elsődlegesen azt kell vizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

[15] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján az alaptörvényellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[16] Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik és érintettsége fennáll, mivel a bírósági eljárásban fél volt, és saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. Az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőt – a Kúria Kfv.I.37.841/2025/2. számú végzése kézbesítésének időpontját figyelembe véve – megtartotta, a hiánypótlást határidőben előterjesztette. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, és a jogi képviselője a meghatalmazását csatolta.

[17] 3.2. A Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a Kúria olyan döntése, amelyben megállapítja, hogy felülvizsgálati eljárásra nincs lehetőség, az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti, a bírósági eljárást befejező egyéb döntés, ezért alkotmányjogi panasszal támadható. A jelen ügyben tehát a Kúria végzésével szemben helye volt alkotmányjogi panasz előterjesztésének {lásd: 3480/2023. (XI. 7.) AB végzés, Indokolás [35]}. Ugyanakkor, mivel a Kúria a támadott végzését mérlegelési jogkörben hozta, az Ügyrend 32. § (5) bekezdése alapján a jogerős ítélet állított alaptörvény-ellenessége is vizsgálható jelen alkotmánybírósági eljárásban {lásd: 3095/2024. (II. 29.) AB végzés, Indokolás [33]–[35]; 3088/2025. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [21]}.

[18] 3.3. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére mint Alaptörvényben biztosított jogra csak két esetben alapítható alkotmányjogi panasz: a kellő felkészülési idő hiánya, illetve a visszaható hatály tilalmának megsértése miatt {3012/2017. (II. 8.) AB határozat, Indokolás [28]}. Az indítvány azonban az erre vonatkozó érvelést teljes mértékben nélkülözi, így ebben a vonatkozásban az alkotmányjogi panasz érdemi vizsgálatára nincs lehetőség.

[19] Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy az indítványozó részben nem a saját, hanem az érintett gyermek jogainak a sérelmét állította. Figyelemmel arra, hogy az indítványozó – amint az a sérelmezett bírósági döntésekből megállapítható – a gyermek tekintetében nem gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésére alapított indítványi elem nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjába foglalt feltételnek, ezért ebben a tekintetben a kérelem érdemi elbírálására nincs lehetőség {vesd össze: 3508/2021. (XI. 30.) AB végzés, Indokolás [7], 3073/2025. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [14]}.

[20] 3.4. Az indítvány további része a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit teljesíti: tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására; az eljárás megindításának indokait; az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése], tartalmaz a bírói döntések alaptörvény-ellenességére vonatkozó okfejtést, és kifejezett kérelmet tartalmaz a bírói döntések megsemmisítésére.

[21] 4. Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik. E vagylagos feltételnek az indítvány az alábbiak miatt nem felel meg.

[22] Az Abtv. 29. §-ában írt egyik feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése [lásd például: 3067/2021. (II. 24.) AB határozat, 3214/2020. (VI. 19.) AB határozat], valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése tartalmát érintően [lásd például: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, 3120/2012. (VII. 26.) AB határozat]. A jelen alkotmányjogi panasz mindezekhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.

[23] A befogadás másik alternatív feltétele, hogy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség álljon fent. Miután az Abtv. 29. §-a befogadási feltételt határoz meg, annak normaszövege semmiképp sem érthető úgy, hogy a befogadáshoz szükséges az alaptörvény-ellenesség megállapítása. Sokkal inkább arról van szó, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. § első fordulata alapján *prima facie* vizsgálatot végez. Ennek megfelelően az Abtv. 29. §-a alkalmazása során a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség fennállásához elegendő valószínűsíteni az Alaptörvényben foglalt jog konkrét esetben való sérelmének lehetőségét.

[24] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt rámutat arra, hogy következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}.

[25] Az indítványozó által hivatkozott egyes alapjogsértések tekintetében az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítvány nem veti fel az alapjogi sérelem lehetőségét a következők miatt.

[26] 4.1. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét a jogerős ítélet és a Kúria végzése vonatkozásában is állította.

[27] 4.1.1. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog állított sérelme [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] körében az indítványozó – egyebek mellett – az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelését, tényállás-megállapítását vitatta. Az Alkotmánybíróság gyakorlata azonban következetes, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, illetve a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként", a meglévők melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {3291/2022. (VI. 10.) AB végzés, Indokolás [22]}.

[28] Az értelmezési tartomány tekintetében az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben nem zárta ki, hogy a *contra legem* jogalkalmazás a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezessen {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]}. Ennek megállapítására azonban csak kivételes esetben, és a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája esetén, jellemzően akkor merülhet fel, ha a következő (egymást erősítő) feltételek együttes fennállása megállapítható. Egyrészt a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta. Másrészt, ezzel párhuzamosan, ha a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe. Harmadrészt, ha a bíróság döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapítja, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatálybaléptetésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett {20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]; 3211/2024. (VI. 13.) AB végzés, Indokolás [41]; 3213/2024. (VI. 13.) AB végzés, Indokolás [30]}. A vizsgált ügyben azonban ilyen kivételes, érdemi vizsgálatra okot adó körülmény az alkotmányjogi panaszban előadottak alapján nem merült fel.

[29] Az alkotmányjogi panasz lényege szerint a tisztességes eljáráshoz való jog sérült a bírói jogértelmezés hibájából, az elsőfokú bíróságnak a Gyvt. 34. § (2) bekezdése és a Gyer. 21. § (2)–(5) bekezdései alkalmazását érintő tévedéséből fakadóan. Az Alkotmánybíróság jelen esetben megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az indítványozó által is hivatkozott jogszabályi rendelkezéseket figyelembe vette, valamint meg is indokolta, hogy a Gyvt. 34. § (2) bekezdését az eljárás során miért nem kellett alkalmazni. A bíróság a hivatkozott jogszabályok értelmezésével, a konkrét ügy sajátosságaira tekintettel hozta meg döntését az alperes gyámhatóság határozatáról.

[30] Az alkotmányjogi panasz a jogerős ítélet indokolásának hiányosságait is állította. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni, az indokolási kötelezettségből azonban nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, és különösen nem következik az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntést megalapozatlannak, tévesnek és magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető az eljárás tisztességessége követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek {lásd például: 3071/2025. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [28]}.

[31] Jelen esetben az indokolási kötelezettség megsértése nem merült fel, mert az elsőfokú bíróság ítéletében megfelelően számot adott az döntését alátámasztó lényeges érvekről.

[32] 4.1.2. A Kúria végzését az indítványozó azért vélte a tisztességes eljáráshoz való jogot sértőnek, mert nézete szerint a felülvizsgálati kérelem befogadásának és felülvizsgálati kérelme érdemi elbírálásának lett volna helye. Az Alkotmánybíróság számos döntésében kifejezésre juttatta azon álláspontját, hogy a felülvizsgálati kérelem Kp. 118. § (1) bekezdése szerinti befogadhatóságának megítélése a Kúria mint felülvizsgálati bíróság hatáskörébe tartozó kérdés {például: 3365/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [21]; 3032/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [54]; 3120/2025. (IV. 25.) AB végzés [36]}.

[33] Ez azonban nem jelentheti azt, hogy a jogalkalmazói tevékenység ne állna alkotmányossági kontroll alatt, vagy hogy a Kúriát ezeknek a döntéseknek a meghozatala során ne kötné a tisztességes eljáráshoz való jog. A bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség lehetőségét vetheti fel annak kérdése, hogy eloldotta-e

magát a bíróság a jogszabály szövegétől {3417/2024. (XI. 18.) AB határozat, Indokolás [37]; 3136/2025. (IV. 25.) AB végzés, Indokolás [25]}.

[34] Jelen ügyben a Kúria a sérelmezett végzésében részletesen megvizsgálta és megindokolta valamennyi, az indítványozó által hivatkozott befogadási ok vonatkozásában, hogy azok törvényi feltételei miért nem teljesülnek {lásd: Kúria végzése, Indokolás [11]–[20]}. Így e tekintetben sem merül fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség.

[35] 4.2. Az indítványozó a jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése] sérelmét is állította. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik és nem terjed ki a felülvizsgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra {lásd például: 3189/2024. (V. 17.) AB végzés, Indokolás [25]}. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből az a követelmény fakad, hogy az érdemi, ügydöntő határozatok tekintetében biztosítani kell a más szervhez vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét olyan döntés meghozataláért, amely képes a sérelmezett döntést felülvizsgálni és a sérelem megállapítása esetén a döntésre visszaható módon a sérelmet orvosolni {lásd például: 3257/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [29]}.

[36] Jelen esetben kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alperes gyámhatóság döntésével szemben az indítványozó számára rendelkezésre állt olyan jogorvoslati lehetőség (a Budapest Környéki Törvényszék eljárása), amely az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből fakadó követelményeket teljesíti. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jog nem értelmezhető akként, hogy az magában foglalná az indítványozó számára kedvező döntés meghozatalának jogát {lásd például: 3510/2023. (XII. 1.) AB végzés, Indokolás [21]}.

[37] Ezen túlmenően az indítványozó rendkívüli jogorvoslati eljárást is kezdeményezett, melynek során a Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdésében foglalt befogadási okok alapján megvizsgálta a felülvizsgálati kérelmet.

[38] 4.3. Az indítványban foglaltak szerint az indítványozó családi élet tiszteletben tartásához való joga [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés] sérült, mert a nagyszülői kapcsolattartás teljes és tartós megszüntetésére jogalap nélkül, a szükségesség és arányosság vizsgálata nélkül került sor. Ezzel kapcsolatban az Alkotmánybíróság visszautal a [29] bekezdésben írtakra, mely szerint az eljáró bíróság a gyámhatósági határozat felülvizsgálata tárgyában meghozott ítéletében a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket és az ügy sajátosságait figyelembe vette, és döntése meghozatalához vezető indokairól megfelelően számot adott. Nincs tehát arról szó, hogy a bíróság jogalap nélkül döntött volna, vagy hogy a döntése ne felelt volna meg az arányosság követelményének. Az indítványozó által előadottakra tekintettel tehát az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés sérelme sem merül fel.

[39] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet.

[40] 5. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva – az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a és 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a) és h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sonnevend Pál s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/734/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3033/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 73.Pkf.632.950/2025/7. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.

[2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a közjegyző 11068/Ü/70161/2025/14. számú és a Fővárosi Törvényszék 73.Pkf.632.950/2025/7. számú végzése ellen, azok alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó álláspontja szerint a végzések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével.

[3] 1.1. A közjegyző végzésével a végrehajtási eljárást megszüntette és megállapította, hogy az eljárás költsége 150 000 Ft eljárási díj, melyet az adós visel.

[4] Végzésének indokolása szerint a végrehajtást kérő indítványozó mint jogosult kérelmére az adóssal mint kötelezettel szemben fizetési meghagyást bocsátott ki, amely kézbesítési fikció útján került kézbesítésre a kötelezettnek, és kellő időben előterjesztett ellentmondás hiányában jogerőssé vált. A jogerős fizetési meghagyás alapján a közjegyző végrehajtási lappal elrendelte a végrehajtást. A kötelezett rendkívüli ellentmondást terjesztett elő a fizetési meghagyással szemben, és a végrehajtótól származó okirattal igazolta, hogy az ellentmondásig felmerült végrehajtási költségeket a végrehajtónál megfizette. Ezért a közjegyző a fizetési meghagyásról szóló 2009. évi L. törvény (a továbbiakban: Fmhtv.) 32. §-ának (1) és (2) bekezdése alapján a végrehajtási eljárást megszüntette, és a végrehajtási eljárás során az ellentmondás előterjesztéséig felmerült költségek viselésére az adóst kötelezte.

[5] A közjegyző végzésével szemben az indítványozó élt fellebbezéssel, melyben elsődlegesen a végzés teljes megváltoztatását, az adós rendkívüli ellentmondásának elutasítását, másodlagosan a végzés részleges megváltoztatását, az adós által viselendő végrehajtási költség összegének 220 000 forintban történő meghatározását kérte. Fellebbezése indokolásában hivatkozott arra, hogy nem álltak fenn a rendkívüli ellentmondás elfogadásának az Fmhtv. 32. § (2) bekezdése szerinti feltételei: az adós a végrehajtónak nem végrehajtási költség címén teljesítette a befizetést, a befizetéskor még nem jelezte az ellentmondási szándékát, csak később terjesztette elő az ellentmondást tartalmazó beadványát, ezért a költségek megfizetése nem az ellentmondással egyidejűleg történt meg. Hivatkozott arra is, hogy az ellentmondás nem tekinthető rendkívüli ellentmondásnak, csak „rendes” ellentmondásnak, így el is késett. A fizetési meghagyás ugyan nem kereste jelzéssel érkezett vissza a közjegyzőhöz, azonban a kötelezett jogi képviselője a fizetési meghagyást korábban átvette a közjegyzőnél, ezáltal már nem teljesül azon jogszabályi feltétel, hogy a kötelezett a fizetési meghagyást nem vette át. Utalt arra is, hogy a kötelezett ténylegesen már azelőtt tudomást szerzett a fizetési meghagyásról, hogy azt a jogerőt követően egyszerű postai küldeményként megkapta volna. Kiemelte, hogy a fenti két feltételt az ellentmondás benyújtásának időpontjában kell vizsgálni, függetlenül attól, hogy ezek korábban fennálltak-e. Érvelése szerint az ellentmondás még a végrehajtható okirat kézbesítéséhez képest is elkésett, ugyanis a jogerős fizetési meghagyás minősül végrehajtható okiratnak. Ezért az ellentmondást vissza kellett volna utasítani.

[6] A végrehajtási eljárás megszüntetése tekintetében a másodfokú bíróság egyetértett a közjegyző döntésével és annak indokaival. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel kiemelte, hogy teljesültek a rendkívüli ellentmondás benyújtásának és elfogadásának az Fmhtv. 32. §-ában írt feltételei. Az Fmhtv. 32. § (2) bekezdése ugyanakkor eltérően határozza meg az adós által az ellentmondás elfogadásának feltételeként megfizetendő és a végrehajtás megszüntetésekor viselendő költséget. Míg az előbbi kötelezettsége kizárólag a végrehajtás során felmerült, a jogosult által előlegezett költségekre terjed ki, az utóbbi az ellentmondás előterjesztéséig felmerült valamennyi költséget tartalmazza. Mivel az ellentmondás benyújtásának időpontjában a fellebbezésben hivatkozott 70 000 forint végrehajtási költség előlegezését a végrehajtó már előírta és arra felhívta a végrehajtást kérőt, vi-

szont az előlegezésre ténylegesen az ellentmondást követően, de a végrehajtás megszüntetését megelőzően került sor, az ellentmondás benyújtásakor e költséget nem kellett figyelembe venni. A végrehajtás megszüntetése folytán azonban ezen a végrehajtói iratokkal igazoltan felmerült költség viseléséről rendelkezni kell, azt az Fmhtv. 32. § (2) bekezdése szerint az adós viseli. További, az ellentmondásig felmerült végrehajtási költségekről a végrehajtó nem tett nyilatkozatot, így azokról e döntésben nem kellett rendelkezni. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a közjegyző végzését a költségek tekintetében részben megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

[7] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint a törvényszék és a közjegyző végzése ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével és 28. cikkével.

[8] Az indítványozó álláspontja szerint a törvényszék a fellebbezésében előadott két érvelését egyáltalán nem vizsgálta, holott álláspontja szerint ezekben önmagukban is döntő jelentőségű kérdéseket vetett fel. A másodfokú bíróság végzéséből ki kellett volna derülnie, miként kell értelmezni az Fmhtv. 32. § (2) bekezdését, ezt az értelmezést pedig a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglaltak szerint lett volna köteles megadni, figyelembe véve a miniszteri indokolást. A miniszteri indokolással nyíltan szembe helyezkedő bírósági álláspont értelemszerűen indokolásra szorul, ezért a bíróság köteles lett volna indokolni, miért kellett azt figyelmen kívül hagyni. Az olyan indokolás, mely sérti az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogszabályértelmezési kötelezettséget, sérti az indítványozó indokolt bírói döntéshez való jogát, mert a végzésből egyáltalán nem derül ki, hogy miért kellett a miniszteri indoklással semmiképpen nem összeegyeztethető módon értelmezni az Fmhtv. 32. § (2) bekezdését. Az indítványozó szerint mivel a bíróság nem indokolta, miért helyezkedett szembe a miniszteri indokolásból egyértelműen következő jogszabályértelmezéssel, megsértette az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, az indokolt bírói döntéshez való részjogosultságát. Az indokolás hiánya továbbá igazolja azt is, hogy a bíróság nem bírálta el érdemben és teljeskörűen a fellebbezést, amivel önmagában megsértette a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.

[9] Az indítványozó előadta, hogy az ügy szempontjából jelentős jogi kérdés megválaszolásának elmulasztása azt jelenti, hogy a bíróság önkényesen választotta meg, hogy mivel akart foglalkozni, ám ez a bírósági eljárás önkényes voltát jelenti, ezért a másodfokú bíróság végzése sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. Különösen tisztességtelen volt az eljárás, mert a kifejezett hivatkozása ellenére sem foglalkozott a jelentős jogi kérdéssel.

[10] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.

[11] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozó határidőben nyújtotta be. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXVIII. cikk (1) bekezdése, 28. cikk], a támadott bírói döntést, a Fővárosi Törvényszék 73.Pkf.632.950/2025/7. számú végzését, továbbá kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.

[12] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont, Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont], hogy az indítványozó a panaszban valamely Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikke az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, ezért ennek állított sérelme nem vetheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét {például: 3096/2025. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [14]}.

[13] A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény 28. cikkére hivatkozó elemeiben nem felel meg az Abtv. 26–27. §-ában írt törvényi feltételnek.

[14] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[15] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés

d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára […] {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó valójában egyet nem értését fejezte ki a bíróság döntésével, azok érvelésével, indokolásával kapcsolatban. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az indítványozó alkotmányjogi panasza valójában a bírói döntés felülmérlegelésére irányul.

[16] Az előbbiek mellett az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Jelen ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróság a döntés szempontjából releváns kérdéseket vizsgálata tárgyává tette, és követhetően számot adott döntése indokairól. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indítványozó ezzel összefüggésben bírói mérlegelési, jogalkalmazási kérdéseket kifogásol. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el" {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a panaszban megjelölt alapjogok megsértésének kételye nem merül fel.

[17] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek.

[18] 4. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a és 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/562/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3034/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.184/2025/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (Szabóné dr. Sipos Gabriella ügyvéd) útján eljárva alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.

[2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria Pfv.I.21.184/2025/2. számú végzése és az Egri Törvényszék 2.Pf.20.005/2025/6. számú ítélete ellen, azok alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó álláspontja szerint a végzés és az ítélet ellentétes az Alaptörvény XIII. cikkével, XXIV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.

[3] 1.1. A perbeli alperes indítványozó korlátolt felelősségű társaság 2020. évben nem rendelkezett könyvvizsgálóval, ezért a 2020. december 31. napjával végződő üzleti évre vonatkozó mérleget nem tudta közzétenni 2021. május 31. napjáig. Az indítványozó 2021. november 12. napján könyvvizsgálati szerződést kötött a felperes könyvvizsgálóval a 2020. december 31. napjával végződő üzleti évre vonatkozó, a számviteli törvény előírásával összhangban elkészített egyszerűsített éves beszámolójának könyvvizsgálatára és arról könyvvizsgálói jelentés kibocsátására. A szerződés szerint a tevékenység elvégzéséért járó díj 400 000 forint/üzleti év, amely összeg nem tartalmazza a mindenkori általános forgalmi adót. A felek megállapodtak abban, hogy a díjat a társaság a könyvvizsgálói jelentés kibocsátását követően fizeti meg a felperes részére és késedelmes teljesítés esetén 2% mértékű késedelmi kamatot köteles fizetni. A tartalma alapján a szerződés nem tartós megbízás volt, hanem egyetlen feladat ellátására jött létre. A felperes az éves beszámoló könyvvizsgálatát elvégezte, a könyvvizsgálói jelentés kibocsátásra került, a mérleget 2021. december 4. napján közzétették. A felperes a szerződésben foglaltakat teljesítette, 2021. június 8. napjára visszadátumozva független könyvvizsgálói jelentést készített, korlátozott véleményt adott és a könyvvizsgálat ellátását követően 2021. december 7. napján számlát állított ki 400 000 forint+ÁFA, azaz bruttó 508 000 forint összeggel könyvvizsgálói szolgáltatásról. Az indítványozó a számlán szereplő megbízási díjat nem fizette meg.

[4] A felperes keresetében 508 000 forint megbízási díj, valamint ezen összeg után 2021. december 17. napjától a kifizetés napjáig járó évi 2%-os mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az indítványozót. Arra hivatkozott, hogy a könyvvizsgálati szerződés alapján elvégezte a 2020. december hó 31. napjával végződő üzleti évre vonatkozó, a számviteli törvény előírásaival összhangban elkészített éves beszámoló könyvvizsgálatát és a könyvvizsgálói jelentést. A megbízási szerződés érvényesen létrejött, az indítványozónak ugyan valóban állandó könyvvizsgálót kellett volna alkalmaznia, azonban ez az indítványozó kötelezettsége volt, a felperes terhére nem eshet. A felperes csak egyedi megbízást tudott vállalni arra, hogy bár késedelmesen, de elvégezze azt a könyvvizsgálói feladatot, amit korábban az indítványozónál más nem végzett el. A könyvvizsgálat során a felperes azt állapította meg, hogy az indítványozó nyereségesen működik, az indítványozónak semmilyen kárt nem okozott. Az indítványozó a kereset elutasítását, felperes perköltségben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a peres felek között érvényes szerződés nem jött létre, annak tartalma hatályos jogszabályba ütközik és teljesítése sem volt szakszerű a felperes részéről. Előadta, hogy az indítványozói társaság 2020. évi üzleti mérlegének könyvvizsgálata kötelező volt, tehát nem eseti könyvvizsgálatról van szó. A könyvvizsgálót minden esetben a gazdasági társaság legfőbb szerve jelöli ki, azonban a taggyűlés a felperest nem választotta meg. Az indítványozó szerint kógens tartalmú jogszabályhelyek rendezik az állandó könyvvizsgálóval kötendő megbízási szerződés és az állandó könyvvizsgálói feladatok teljesítésének szabályait. A felperessel megkötött szerződés nem felel meg ezeknek a jogszabályi rendelkezéseknek. Hivatkozott arra is, hogy amennyiben a felperes szakszerűen végezte volna el a megbízást, úgy észlelnie kellett volna a könyvelési anyagból és a gyanús pénzmozgásokból az indítványozó terhére elkövetett bűncselekményeket.

[5] Az elsőfokú bíróság a keresetet alaposnak találta és kötelezte az indítványozót, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 508 000 forintot, valamint ezen összeg után 2021. december 17. napjától a kifizetés napjáig járó évi 2% késedelmi kamatot, továbbá 335 480 forint perköltséget.

[6] Az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a felek között 2021. november 12. napján érvényes megbízási szerződés jött létre. Megalapozottnak találta a felperes azon érvelését, hogy bár az indítványozónak valóban állandó könyvvizsgálót kellett volna alkalmaznia, az ezzel kapcsolatos kötelezettségének elmaradása a felperes terhére nem eshet. Miután az indítványozó a 2020. évre vonatkozó beszámolójának könyvvizsgálatát és a könyvvizsgálói jelentés kibocsátását nem tette meg, azért a felperes csak egyedi, speciális megbízási szerződés alapján tudta elvégezni a könyvvizsgálói feladatot. A felperes a szerződést az indítványozó képviselőjével, a kft. ügyvezetőjével kötötte meg, nem eshet a terhére, hogy az indítványozói taggyűlés nem választotta meg a könyvvizsgálót. Az indítványozó saját felróható magatartására, azaz arra, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:130. §-ában írt szabályokat nem tartotta be, nem hivatkozhat annak érdekében, hogy a megbízási szerződésből eredő kötelezettségei alól mentesüljön. Az elsőfokú bíróság szakértői vélemény alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes a megbízási szerződésben foglaltakat teljesítette, a megbízási díjat pedig a piaci ár alatt határozta meg.

[7] Az ítélettel szemben az indítványozó nyújtott be fellebbezést, amelyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a felperesi kereset elutasítását és a felperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Előadta, hogy az indítványozó által felhívott és a könyvvizsgáló kijelölésére vonatkozó jogszabályi előírás a Ptk. 3: 130. § (1) és (2) bekezdése kógens, ettől érvényesen nem lehet eltérni. Ilyen kógens jogszabályi előírásoknak megfelelően a kötelező könyvvizsgálatot két együttes feltétel mellett lehet és kell elvégezni. Az első feltétel az adott társaság legfőbb szervének a könyvvizsgálót kijelölő határozata, a második feltétel a legfőbb szerv által kijelölt könyvvizsgálóval a társaság vezető tisztségviselője által kötött megbízási szerződés. A felperest az indítványozói társaság nem jelölte ki, nem választotta meg, a megbízási szerződés megkötésére sem ő, sem az indítványozói társaság ügyvezetője nem volt jogosult, ezért a joghatása a szerződésnek tiltott, a szerződés kógens jogszabályba ütközött, így semmis, arra a felperes jogosultságot nem alapíthat, a szerződés, azaz a keresetének teljesítését nem kérheti. Érvényes szerződés hiányában a felperes követelése jogalap nélküli.

[8] A másodfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta az elsőfokú ítéletet.

[9] A jogerős ítélet ellen az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, amelyhez a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet csatolt. Az indítványozó a felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását kérte. Másodlagos felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult. A Ptk. 6:58. §-a, 6:95. §-a, 3:130. § (1) és (2) bekezdései, valamint a Pp. 237. § (3) és (4) bekezdései, továbbá az 1/2005. (VI. 15.) PK vélemény és a 2/2010. (VI. 28.) PK vélemény 4. *a)* helyesen megállapított tényállásból helytelen jogkövetkeztetéssel hagyta helyben az elsőfokú ítéletet. Felülvizsgálati kérelmét azon az alapon is előterjesztette, hogy a jogerős ítélet jogkérdésben eltér a Kúria Pfv.21.265/2017/8., Gfv.30.474/2023/6., Pfv.21.056/2008/10., Pfv.20.807 /2003/5. számú precedenshatározataitól. Az alperes a felülvizsgálat engedélyezését a Pp. 409. § (3) bekezdése és a 409. § (2) bekezdés *b)* pontja alapján kérte.

[10] A Kúria az indítványozó felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét visszautasította. Kérelmében az indítványozó idézte az általa hivatkozott precedenshatározatok szövegét, konkrét elvi jelentőségű jogkérdést – és arra vonatkozó eltérést – azonban nem mutatott ki. Ezen tartalmi hiány önmagában kizárta, hogy a Kúria a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapított hivatkozását érdemben vizsgálja. Az indítványozó kérelmében a jogkérdés különleges súlyára és társadalmi jelentőségére egyaránt hivatkozott, de ezekkel összefüggésben nem jelölt meg olyan körülményeket, amelyek alapján az engedélyezés ténylegesen kért oka beazonosítható lenne. Nem adott elő a jogkérdés különleges súlyára, illetve társadalmi jelentőségére alapított eltérő okokhoz tartozó, ezért szükségszerűen eltérő tartalmú adekvát szöveges indokolást. A kérelme teljes egészében nélkülözi a felülvizsgálati kérelemmel támadott jogerős ítéletben álláspontja szerint felvetett jogkérdések megjelölését. Mindezekre tekintettel a Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontja egyik fordulata alapján sem volt lehetséges a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem érdemi elbírálása.

[11] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint a kúriai végzés ellentétes az Alaptörvény XIII. cikkével, XXIV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.

[12] Az indítványozó álláspontja szerint az első- és másodfokú bíróságok ítéletei ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikkében foglaltakkal, ugyanis a bíróságok az indítványozó tulajdonát, pénzeszközeit vonták el, illetve sajátították ki jogellenesen.

[13] Az indítványozó előadta, hogy az első- és másodfokú bíróságok nem tettek eleget a jogszabályi kötelezettségeiknek, ezért az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való joga egyértelműen sérült, az első- és másodfokú bíróságok önkényes jogértelmezésükkel *contra constitutionem* jogértelmezési hibát követtek el.

[14] Az indítványozó szerint a Kúria nem tett eleget a jogszabályi kötelezettségének azzal, hogy nem fogadta be az indítványozó felülvizsgálati indítványát (amely felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem alakilag és tartalmilag egyaránt megfelelt a jogszabályi előírásoknak), ezért az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt joga sérült, a Kúria önkényesen, *contra constitutionem* értelmezte a vonatkozó jogszabályt.

[15] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.

[16] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozó határidőben nyújtotta be. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XIII. cikk, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése], a támadott bírói döntéseket, a Kúria Pfv.I.21.184/2025/2. számú végzését és az Egri Törvényszék 2.Pf.20.005/2025/6. számú ítéletét, továbbá kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.

[17] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel {3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3102/2015. (V. 26.) AB végzés, Indokolás [24], 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Az indítvány az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével kapcsolatban az alaptörvényi rendelkezést csak említi az alapügy részletes leírásán túl, illetve alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem fűz hozzá.

[18] Az indítványozónak az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos kifogása kapcsán az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy „nem vonható az alkotmányos tulajdonvédelem alá minden olyan ügy, melyben az indítványozó állítása szerint jogsértő bírósági határozatok eredményeként pervesztes lett, és ezért vagyonvesztést szenvedett el (vagyoni követeléséhez nem jutott hozzá). Az alkotmányjogi panasz a tulajdonjog sérelmén keresztül nem lehet eszköze vagyonjogi perekben a bíróságok által elkövetett, egyéb alkotmányossági kérdést fel nem vető, egyszerű törvénysértések orvoslásának” {3120/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [40], 3007/2015. (I. 12.) AB végzés, Indokolás [19]}.

[19] A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XIII. cikkére és XXIV. cikk (1) bekezdésére hivatkozó elemeiben nem felel meg az Abtv. 26–27. §-ában írt törvényi feltételnek.

[20] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[21] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek állított sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára […] {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó valójában egyet nem értését fejezte ki a bíróság döntésével, azok érvelésével, indokolásával kapcsolatban. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az indítványozó alkotmányjogi panasza valójában a bírói döntések felülmérlegelésére irányul.

[22] Az előbbiek mellett az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Jelen ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróság a döntés szempontjából releváns kérdéseket vizsgálata tárgyává tette, és követhetően számot adott döntése indokairól. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indítványozó ezzel összefüggésben bírói mérlegelési, jogalkalmazási kérdéseket kifogásol. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a panaszban megjelölt alapjogok megsértésének kételye nem merül fel.

[23] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek.

[24] 4. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a és 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/714/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3035/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.275/2025/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.

[2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria Pfv.I.21.275/2025/4. számú végzése és a Fővárosi Törvényszék 67.Pf.631.107/2025/11. számú ítélete ellen, azok alaptörvény-ellenessége megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó álláspontja szerint a végzés és az ítélet ellentétes az Alaptörvény XV. cikkével, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel és 28. cikkével.

[3] 1.1. A perbeli alperes indítványozó 1/1 arányú tulajdonosa a perben érintett társasházi lakóingatlannak. Az ingatlan közös költségét az indítványozó nem a társasház szervezeti és működési szabályzatának megfelelően fizette, hanem eltérő időszakokban és eltérő összegeket teljesített, emiatt hátralékai keletkeztek. A felperes társasház képviseletében eljáró ügyvédi iroda 2023. február 20-án fizetési felszólító levelet küldött az indítványozónak, melyben felszólította, hogy a 2023. január 31-i nyilvántartott hátralékos összeget, vagyis 91 385 forintot, valamint annak kamatait 8 naptári napon belül fizesse meg a felperes részére, ha nem ért egyet a levélben foglaltakkal, akkor forduljon a társasház közös képviseletéhez. A felszólító levelet az indítványozó átvette, azonban annak nem tett eleget.

[4] A felperes kérelmére a közjegyző fizetési meghagyást bocsátott ki, és kötelezte az indítványozót, hogy 116 679 forintot és ennek törvényes kamatait, valamint a jogosult perköltségét fizesse meg. A felperes a fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem indokai között nem jelölte meg a hátralékos időszak kezdő és befejező időpontját sem. A fizetési meghagyás ellen az indítványozó ellentmondással élt, melyben előadta, hogy a 2023. szeptember 15-ig terjedő időszakra a felperes álláspontjával ellentétesen a tartozása nem 116 679 forint, hanem 96 321 forint volt, mely összeg erejéig a felperes követelését és az erre jutó perköltségrészt nem vitatja, a meghaladó rész tekintetében azonban ellentmondással él. Az elismert összegre részletfizetés engedélyezését kérte.

[5] A felperes többször módosított, végleges kereseti kérelmében a 2019. augusztus 1. és 2024. május 31. közötti időszakra 3 735 forint megfizetésére kérte az alperes kötelezését. Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint keresetváltoztatásnak az adott pertípusban nincs helye. A felperes több különféle összegszerűséget jelölt meg, számításai nem követhetőek, a felperes nem tett eleget bizonyítási kötelezettségének. Hivatkozott arra, hogy a felperes tévesen vezette a folyószámla nyilvántartását. Hivatkozott arra is, hogy a felperes a fizetési meghagyásos eljárásban 2024. augusztus 29-én kelt nyilatkozatában elismerte, hogy a fizetési meghagyás szerinti 116 679 forint összeget az indítványozó már megfizette, és mivel keresetváltoztatásnak nincs helye, ezért az eljárás megszüntetésének, ennek hiányában, a kereset elutasításának van helye.

[6] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. A társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény (a továbbiakban: Tht.) 24. § (1) és (2) bekezdés *c)* pontjára, (3) bekezdésére, 43. § (1) bekezdés *c)* pontjára, valamint a szervezeti és működési szabályzat egyes rendelkezéseire utalással kifejtette, hogy a közös képviselet köteles közölni és beszedni a tulajdonostársakat terhelő közös költséghez való hozzájárulás összegét. Az igényérvényesítés fizetési felszólítások kiküldését és a bírósági út igénybevételét jelenti. Ha a fizetési felszólítás eredménytelen, a társasházközösség fizetési meghagyás kibocsátására irányuló nem peres eljárásban vagy polgári perben érvényesítheti a közösség igényét. Az indítványozó nem vitathatóan okot adott a fizetési meghagyás kibocsátására irányuló kérelem benyújtására, hiszen közösköltség-tartozása alakult ki, mely veszélyeztette a társasház működőképességét. A fizetési meghagyással szembeni ellentmondásában az indítványozó sem vitatta, hogy nem fizette a közös költséget időben és rendszeresen, mellyel a közös képviseletet állandó feladat elé állította. Abban az esetben, ha az egyik tulajdonostárs fizetési kötelezettségének nem a Tht. és a szervezeti és működési szabályzat szerint tesz eleget, a közös képviseletnek el kell járnia, melynek első lépcsője a fenti jogszabályhelyek alap-

ján küldendő írásbeli fizetési felszólítás, azaz a fizetési meghagyásos vagy peres eljárás megindításának előfeltétele a fizetési felszólítás kiküldése. Ilyen felszólító levél a felperestől az indítványozó irányába nem érkezett, és ezt az ügyvédi iroda által küldött, és az indítványozó által nem vitásan átvett levél sem helyettesíti. A szervezeti és működési szabályzat a közös képviselőt feljogosítja, hogy a társasház nevében a peres ügyekben a társasház képviseletét ellátó jogi képviselőt bízzon meg, azonban nem hatalmazza fel arra, hogy a per előtti felszólításokhoz is ügyvédi segítséget vegyen igénybe, emellett annak igazolása sem történt meg, hogy a felperes és a közös képviseletet ellátó jogi személy közötti megbízási keretszerződés lehetővé teszi a pert megelőző fizetési felszólítások kiküldését az ügyvédi iroda által a felperes nevében. A bíróság az indítványozó érvelését elfogadva arra az álláspontra helyezkedett, hogy a fizetési felszólítás hiányában a kereset elutasítandó volt.

[7] A felperes fellebbezésében kérte az ítélet megváltoztatását és az indítványozó marasztalását a kereseti kérelemben foglaltak szerint. A másodfokú bíróság szerint helytállóan hivatkozott a felperes fellebbezésében arra, hogy a fizetési felszólítás nem előfeltétele a fizetési meghagyásos eljárás, illetve a peres eljárás megindításának. Az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta a Tht. 24. § (2) bekezdés *c)* pontját, a pert megelőző fizetési felszólítás elmaradása a kereset elutasítását nem eredményezheti. A felperes helytállóan hivatkozott fellebbezésében arra, hogy az összegszerűség körében az elsőfokú bíróság okszerűtlenül mérlegelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, mivel a felperes az indítványozó által vitatott körben a bizonyítási kötelezettségének eleget tett. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 353. § (2) bekezdése alapján megváltoztatva az indítványozót a kereset szerint 3 735 forint tőkekövetelésben marasztalta.

[8] A jogerős ítélet ellen az indítványozó terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyhez felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet csatolt. A Kúria a felülvizsgálatot megtagadta. Az indítványozó engedélyezés iránti kérelmét összesen nyolc pontra bontotta, ezek közül azonban hat pont esetében ténylegesen nem jelölt meg jogkérdést. A Kúria ezért – az engedélyezés iránti kérelem tartalmi hiányossága miatt – a kérelem ezen pontjai vonatkozásában nem engedélyezhette a felülvizsgálatot. A fennmaradó két pont esetében a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet nem vetette fel az indítványozó által megjelölt jogkérdéseket, így az engedélyezés iránti kérelem ezért e jogkérdések vonatkozásában alaptalan, a felülvizsgálat egyik – indítványozó által megjelölt – ok alapján sem volt engedélyezhető.

[9] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszában előadta, hogy álláspontja szerint a kúriai végzés és a törvényszéki ítélet ellentétes az Alaptörvény XV. cikkével, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel és 28. cikkével.

[10] Az indítványozó álláspontja szerint a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet a Pp. 410. § (2) bekezdésében foglalt valamennyi tartalmi követelmény maradéktalan teljesítésével nyújtotta be, így a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme minden pontjában eleget tett a törvényi követelményeknek, hiszen követve a jogalkotó szándékát, pontosan a Pp. 410. § (2) bekezdés *c)* pont *cd)* alpontja szerinti törvényi szöveg szerint megjelölte azon kúriai közzétett határozatok számát, valamint azoknak azon részét, amelyben foglalt jogkérdésekben a másodfokú bíróság a Kúria álláspontjától eltért.

[11] Az indítványozó szerint a kúriai végzés sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésében biztosított jogát, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő, hiszen annak ellenére, hogy felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme megfelelt a Pp. 410. § (2) bekezdésében foglalt követelményeknek, más polgári peres felektől eltérően nem bírálta el a Kúria érdemben teljes egészében a kérelmet.

[12] A Kúria végzése továbbá sérti az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jogát, hiszen azáltal, hogy a Kúria a Pp. 411. §-ában foglalt kötelezettsége ellenére érdemben nem bírálta el a felülvizsgálat engedélyezés iránti kérelme minden pontjában foglaltakat, sérült a másodfokú bíróság ítéletével szembeni jogorvoslati lehetőséghez való joga.

[13] Az indítványozó szerint a kúriai végzés továbbá sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljárás lefolytatásához való jogát is, mivel a törvényi követelményeknek megfelelően benyújtott felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelme érdemben nem került elbírálásra teljes terjedelemben, nem érvényesülhettek maradéktalanul a Pp. alapján biztosított eljárási jogai.

[14] Az indítványozó álláspontja szerint a Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelem egyes pontjaiban foglaltakkal kapcsolatos állásfoglalása során az Alaptörvény 28. cikkében foglalt azon rendelkezéstől eltérően, hogy a jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni, nem volt figyelemmel a Tht. 24. § (2) bekezdés *c)* pontjához fűzött törvényi indokolásra, amely szerint a javaslat meghatározza a közös képviselő feladatait a közös költség hátralék megfizetése érdekében, és megjelöli a feladatok sorrendiségét (határidő tűzésével az adós tulajdonostárs felszólítása; a felszólítás eredménytelensége esetén a bíróságtól fizetési

meghagyás kibocsátásának kérése; a földhivataltól jelzálogjog bejegyzésének kérése). A részletes szabályokat a szervezeti és működési szabályzatnak kell tartalmaznia.

[15] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.

[16] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozó határidőben nyújtotta be. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XV. cikk, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései, 28. cikk], a támadott bírói döntéseket, a Kúria Pfv.I.21.275/2025/4. számú végzését és a Fővárosi Törvényszék 67.Pf.631.107/2025/11. számú ítéletét, továbbá kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.

[17] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont, Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont], hogy az indítványozó a panaszban valamely Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikke az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, ezért ennek állított sérelme nem vetheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét {például: 3096/2025. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [14]}.

[18] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány érdemi elbírálásának akadálya, ha az indokolás hiányosságai miatt a kérelem nem felel meg a határozottság követelményének, illetve nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a sérelmezett döntéssel {3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11], 3102/2015. (V. 26.) AB végzés, Indokolás [24], 34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Az indítvány az Alaptörvény XV. cikkének állított sérelmével kapcsolatban az alaptörvényi rendelkezést csak említi az alapügy részletes leírásán túl, illetve alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem fűz hozzá.

[19] A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XV. cikkére és 28. cikkére hivatkozó elemeiben nem felel meg az Abtv. 26–27. §-ában írt törvényi feltételnek.

[20] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[21] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek állított sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra a következetes gyakorlatára, hogy az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján az ítéleteknek kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálata során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, azonban nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazásának felülbírálatára […] {3212/2015. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [11]}. Az Alkotmánybíróság ugyancsak hangsúlyozza, hogy a tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]}. Az alkotmányjogi panaszban az indítványozó valójában egyet nem értését fejezte ki a bíróság döntésével, azok érvelésével, indokolásával kapcsolatban. Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Az indítványozó alkotmányjogi panasza valójában a bírói döntések felülmérlegelésére irányul.

[22] Az előbbiek mellett az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Jelen ügyben megállapítható, hogy az eljáró bíróság a döntés szempontjából releváns kérdéseket vizsgálata tárgyává tette, és követhetően számot adott döntése indokairól. A bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}. Az indítványozó ezzel összefüggésben bírói mérlegelési, jogalkalmazási kérdéseket kifogásol. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint viszont nem vizsgálja,

hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e {lásd például: 3095/2021. (III. 12.) AB végzés, Indokolás [26]}. „Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]}. Az alkotmányjogi panaszban felhívott érvek alapján a panaszban megjelölt alapjogok megsértésének kételye nem merül fel.

[23] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek állított sérelme vonatkozásában nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, így az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek.

[24] 4. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-a és 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/977/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3036/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VI.37.645/2025/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. Az indítványozó Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (Dr. Sobor Dávid Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Kúria Kfv.VI.37.645/2025/2. számú végzése ellen, annak alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó szerint a kifogásolt végzés sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit.

[2] A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) a […] számú ügyben hozott határozatában mások mellett az indítványozó esetében is megállapította, hogy közbeszerzési eljárás során versenykorlátozó magatartást tanúsított, ezért vele szemben bírságot szabott ki. Ezen túlmenően a GVH elutasította az indítványozó bírság mellőzése, illetve csökkentése iránti kérelmeit. Az indítványozó keresettel élt a GVH határozata ellen.

[3] A második megismételt eljárásban az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszék 105.K.700.098/2025/6. számú ítéletében az indítványozónak a Kúria Kfv.37.359/2023/11. számú ítéletével hatályában fenntartott rendelkezését meghaladóan is elutasította az indítványozó keresetét. Ezt követően az indítványozó felülvizsgálati kérelemmel élt az elsőfokú ítélet ellen, a Kúria Kfv.VI.37/645/2025/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta.

[4] A Kúria arra tekintettel nem fogadta be az indítványozó felülvizsgálati kérelmét, mert az indítványozó nem indokolta meg, hogy a Tpvt. 78/A. § (7) bekezdés *b)* pontjának értelmezésével kapcsolatos kúriai joggyakorlaton miért kellene változtatni, mi az a tény, vagy körülmény, ami ezt indokolja, továbbá nem hivatkozott arra sem, hogy a Kúria újonnan meghozandó elvi tartalmú döntése az adott ügyben nem szereplő jogalanyok elvi helyzetére jogi hatást gyakorolna, valamint az elsőfokú ítélet esetében az sem volt megállapítható, hogy uniós jog értelmezését igénylő kérdést vetne fel. Mindezekre tekintettel a Kúria a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés *b)* pontja szerinti befogadási okot nem tartott megállapíthatónak, ezért a Kp. 118. § (2) bekezdése alapján megtagadta a felülvizsgálati kérelem befogadását.

[5] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. §-a alapján azt kifogásolta, hogy a Kúria nem adott érthetően számot a felülvizsgálati kérelme befogadásának megtagadásáról, valós indokairól, így különösen arról, hogy miért nem valósult meg alapvető eljárási jogainak sérelme, továbbá miért alkalmazandó a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpvt.) 78/A. § (7) bekezdés *b)* pontjának *ba)*, *bb)* és *bc)* alpontjaiban foglalt együttműködés a versenyfelügyeleti eljárás megindulását megelőzően benyújtott engedékenységi kérelemre és miért nem alkalmazandók ezen rendelkezések a későbbi tényleges együttműködésre.

[6] Az indítványozó szerint a Kúria végzése kapcsán megállapítható indokolási hiányosság sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, valamint az Alaptörvény 26. cikkében biztosított bírói függetlenséget.

[7] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét megjelölte, azonban e tekintetben nem adott elő indokolást.

[8] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.

[9] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[10] A testület megállapította, hogy az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

[11] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezésként az Abtv. 27. §-át.

[12] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit és a 26. cikket jelölte meg, valamint indítványában kizárólag a Kúria végzését kifogásolta.

[13] Az Alkotmánybíróság elöljáróban hangsúlyozza, hogy „az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek puszta felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására […]" {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Ekként az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése megsértését állító, az Alaptörvény ezen rendelkezésének puszta felsorolását tartalmazó indítványelem nem volt érdemben értékelhető.

[14] Az indítványozó az Alaptörvény 26. cikkének megsértésére is hivatkozott, azonban ezen rendelkezés nem biztosít az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így e panaszelemek befogadására – a törvényi feltételek hiányában – nincs lehetőség {3302/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [30]}.

[15] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.

[16] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja szerint a kérelem akkor tekinthető határozottnak, ha alkotmányjogi panasz esetén egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve az *e)* pont szerint egyértelműen indokolni kell, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint az *f)* pont szerint kifejezett kérelmet kell előterjeszteni a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára.

[17] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja szerinti indokolást.

[18] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében alapvető feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.

[19] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látta, hogy állítása szerint a Kúria nem indokolta megfelelően a felülvizsgálati kérelme befogadásának megtagadásáról szóló végzését.

[20] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30], 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.

[21] Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy gyakorlata szerint nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó bizonyítékértékelési, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.

[22] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga […] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti szuperbíróság szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. […] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza" {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [13]–[15]}.

[23] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy „a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak. A jogszabályok értelmezése a bíróságok feladata, míg az Alkotmánybíróság hatásköre a bírói jogértelmezés alkotmányos kereteinek kijelölésére terjed ki. Ez a hatáskör azonban nem eredményezheti azt, hogy az Alkotmánybíróság negyedfokon ismételten felülbírálná a Kúria felülvizsgálati eljárásban meghozott határozatát. Az Alkotmánybíróság gyakorlata töretlen abban, hogy a tényállás feltárása, az eljárás során előadott érvek, illetve beszerzett bizonyítékok értékelése, a következtetések mérlegelés alapján való levonása, illetve a tényállás megalapozottságának vizsgálata a jogalkalmazó bíróságok számára fenntartott feladatok, így kívül esnek az Alkotmánybíróság vizsgálódási körén {lásd: 7/2013. (III. 1.) AB

határozat, Indoklás [33], 3207/2015. (X. 27.) AB végzés, Indoklás [12], 3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indoklás [11], 3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indoklás [18], 3151/2018. (V. 7.) AB végzés, Indoklás [14]}" {3382/2018. (XII. 5.) AB végzés, Indokolás [21]; egyik legutóbbi megerősítése: 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [34]}.

[24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria végzésében részletesen, gyakorlatának megjelölésével megindokolta, hogy a felülvizsgálati kérelem milyen tartalmú hiányosságai vezetnek arra, amely a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadását eredményezi {kúriai végzés [19]–[32]}.

[25] Mindezekre tekintettel a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos indítványozói érvelés kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában azt vitatja, hogy a Kúria nem találta befogadásra alkalmasnak a felülvizsgálati kérelmét.

[26] Az indítványozó a támadott végzés alaptörvény-ellenességét egyebekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.

[27] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva – az Abtv. 27. § (1) bekezdésére, 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjaira tekintettel visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/492/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3037/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.VI.21.063/2025/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Kincses István ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Kúria Pfv.VI.21.063/2025/3. számú végzése és a Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.528/2025/6. számú ítélete ellen, azok alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó szerint a kifogásolt határozatok sértik az Alaptörvény I. cikkét, XV. cikkét, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, valamint 25. és 28. cikkeit.

[2] Az indítványozó mint az alapügy felperese gépjármű adásvételi szerződés érvénytelenségét kérte megállapítani az alperes megtévesztő magatartása miatt, másodlagosan szavatossági igényt kívánt érvényesíteni.

[3] Az első fokon eljáró Kazincbarcikai Járásbíróság 2.P.20.234/2023/68. számú ítéletével elutasította az indítványozó elsődleges keresetét, másodlagos kereseti kérelmét részben alaposnak találta.

[4] A másodfokon eljáró Miskolci Törvényszék 2.Pf.20.528/2025/6. számú ítéletével teljes egészében elutasította az indítványozó keresetét.

[5] A Kúria Pfv.VI.21.063/2025/3. számú végzésével a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 411. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálatot megtagadta. Határozata elvi tartalma szerint „[a] Kúria Polgári Kollégiumának véleményei a közzétett határozattól jogkérdésben való eltérésre alapított felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben nem hivatkozhatóak olyan határozatként, mint amelyektől a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat eltért. Ha a fél a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét a Pp. 409. § (3) bekezdésére alapítja, nem elegendő az engedélyezés iránti kérelemben a Kúria határozata elvi tartalmának elvi összefoglalóját szó szerint idézni, vagy a Kúria határozatáról kiadott sajtótájékoztató szövegére hivatkozni, hanem nélkülözhetetlen annak részletes kifejtése, hogy magától a határozattól milyen jogkérdésben és mennyiben tért el a felülvizsgálattal támadott határozat {kúriai végzés, Indokolás [29]–[30]}.

[6] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. §-a alapján azt kifogásolta, hogy a per alperese tudott arról, hogy az indítványozó által megvásárolt gépjármű kilométeróráját visszatekerték, ám az indítványozó számára azt a tájékoztatást adta, hogy a kilométeróra meghibásodása miatt került sor annak cseréjére.

[7] Az indítványozó szerint sérti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, hogy a másodfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy bűncselekmény áldozata lett, és azt állapította meg, hogy elvárható lett volna, hogy előzetesen szakszervizben átvizsgáltassa a gépjárművet.

[8] A kúriai végzés kapcsán azt kifogásolta az indítványozó, hogy nem fogadta el az 1/2012. (VI. 21.) PK véleményre történő hivatkozását, ezzel a bűncselekmény áldozatának érdekét nem vette figyelembe.

[9] Ezen túlmenően az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül olyan tényállási elemeket változtatott meg, amelyhez szükséges lett volna az indítványozó személyes meghallgatása.

[10] Álláspontja szerint az eljáró bíróságok bűncselekmény áldozataként sértették meg az alapjogait, az Alaptörvény I. cikkének, XV. cikkének, XXIV. cikkének, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek, 25. és 28. cikkeinek, valamint a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvénynek és az Európai Unió Alapjogi Chartájának a megsértésére is hivatkozott.

[11] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.

[12] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi

panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[13] A testület megállapította, hogy az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

[14] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezésként az Abtv. 27. §-át.

[15] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként az Alaptörvény I. cikkének, XV. cikkének, XXIV. cikkének, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseinek, 25. és 28. cikkeinek, valamint a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvénynek és az Európai Unió Alapjogi Chartájának a megsértésére is hivatkozott.

[16] Az Alkotmánybíróság elöljáróban leszögezi, hogy az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvénynek és az Európai Unió Alapjogi Chartájának a megsértését hatáskör hiányában nem vizsgálja.

[17] Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül akkor vizsgálja a korábban, határidőben előterjesztett önálló alkotmányjogi panasszal meg nem támadott, az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg.

[18] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy „az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek puszta felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására […]” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}. Ekként az Alaptörvény XV. cikke, XXVIII. cikk (7) bekezdése megsértését állító, az Alaptörvény ezen rendelkezésének puszta felsorolását tartalmazó indítványelem nem volt érdemben értékelhető.

[19] Az indítványozó az Alaptörvény I. cikkének és 25. cikkének megsértésére is hivatkozott, azonban ezen rendelkezések nem biztosítanak az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így e panaszelemek befogadására – a törvényi feltételek hiányában – nincs lehetőség {3091/2016. (V. 12.) AB határozat, Indokolás [43]–[44]}.

[20] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédszabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.

[21] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.

[22] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pontja szerint a kérelem akkor tekinthető határozottnak, ha alkotmányjogi panasz esetén egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve az *e)* pont szerint egyértelműen indokolni kell, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint az *f)* pont szerint kifejezett kérelmet kell előterjeszteni a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára.

[23] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése nem a bírósági eljárásra, hanem a közigazgatási hatósági eljárásra vonatkozik. Mivel azonban az indítvány a bíróságok eljárásával és döntéseivel kapcsolatban tartalmaz indokokat a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vonatkozóan, ezért az Alkotmánybíróság ezt az indítványi elemet tartalma szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét állító indítványi elemként bírálta el.

[24] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja szerinti indokolást.

[25] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében alapvető feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.

[26] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látta, hogy a másodfokú bíróság nem értékelte megfelelő súllyal, hogy bűncselekmény áldozata, valamint a személyes meghallgatása nélkül változtatta meg a tényállást, a Kúria eljárása tekintetében pedig azt kifogásolta, hogy nem fogadta el a PK véleményre hivatkozását a felülvizsgálat alapjaként.

[27] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.

[28] Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy gyakorlata szerint nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó bizonyítékértékelési, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.

[29] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga […] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. […] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés; Indokolás [14]–[15]}.

[30] Az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy „a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak. A jogszabályok értelmezése a bíróságok feladata, míg az Alkotmánybíróság hatásköre a bírói jogértelmezés alkotmányos kereteinek kijelölésére terjed ki. Ez a hatáskör azonban nem eredményezheti azt, hogy az Alkotmánybíróság negyedfokon ismételten felülbírálná a Kúria felülvizsgálati eljárásban meghozott határozatát. Az Alkotmánybíróság gyakorlata töretlen abban, hogy a tényállás feltárása, az eljárás során előadott érvek, illetve beszerzett bizonyítékok értékelése, a következtetések mérlegelés alapján való levonása, illetve a tényállás megalapozottságának vizsgálata a jogalkalmazó bíróságok számára fenntartott feladatok, így kívül esnek az Alkotmánybíróság vizsgálódási körén {lásd: 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indoklás [33], 3207/2015. (X. 27.) AB végzés, Indoklás [12], 3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indoklás [11], 3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indoklás [18], 3151/2018. (V. 7.) AB végzés, Indoklás [14]}” {3382/2018. (XII. 5.) AB végzés, Indokolás [21]; egyik legutóbbi megerősítése: 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [34]}.

[31] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a másodfokú bíróság ítéletét részletesen indokolta, valamint a Kúria végzésében részletesen, gyakorlatának megjelölésével megindokolta, hogy a felülvizsgálati kérelem milyen tartalmú hiányosságai vezetnek arra, amely a felülvizsgálati kérelem befogadásának megtagadását eredményezi (kúriai végzés [9]–[30]).

[32] Mindezekre tekintettel a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal kapcsolatos indítványozói érvelés kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó valójában azt vitatja, hogy a másodfokú bíróság elutasította a keresetét, valamint a Kúria megtagadta a felülvizsgálatot.

[33] Az indítványozó a támadott határozatok alaptörvény-ellenességét egyebekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.

[34] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva – az Abtv. 27. § (1) bekezdésére, 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjaira tekintettel visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/542/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3038/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.112/2025/4. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük (dr. Babos Péter ügyvéd, Szendrői & Babos Ügyvédi Társulás) útján – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz. Indítványukban a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.112/2025/4. számú közbenső ítélete, valamint a Fővárosi Ítélőtábla 6.Pf.20.385/2024/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.

[2] Álláspontjuk szerint a bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény 28. cikkével, XIII. cikkével, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdésével.

[3] Az indítvány benyújtását megelőző bírósági eljárásnak az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.

[4] A lakossági hitelezési tevékenységet folytató gazdasági társaság (a továbbiakban: hitelező) 2008-ban japán jen alapú kölcsönszerződéssel forintkölcsönt nyújtott hitelkiváltás céljából az adós magánszemélyeknek. A kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg a hitelező mint zálogjogosult és az egyik adós mint zálogkötelezett között „Jelzálogszerződés önálló zálogjog alapítására" elnevezésű szerződés jött létre (a továbbiakban: zálogszerződés), amely szerint a zálogkötelezett hozzájárult ahhoz, hogy a kizárólagos tulajdonában lévő ingatlanra a zálogjogosult javára a kölcsön és járulékai erejéig önálló zálogjogot jegyezzenek be az ingatlan-nyilvántartásba. Ugyanazon a napon a hitelező átruházta „az önálló zálogjog szerződésből eredő valamennyi jogát és kötelezettségét" annak a pénzintézetnek (a továbbiakban: bank), amellyel refinaszírozási jogviszonyban állt. A hitelező 2012-ben azonnali hatállyal felmondta a kölcsönszerződést. Ezt követően a zálogkötelezett eladta a perbeli ingatlan meghatározott tulajdoni hányadát – többek között – az indítványozóknak (alapul szolgáló bírósági eljárásban: II., III. és V. rendű alperesek), amelyre tekintettel a zálogszerződés felmondásra került. Az önálló zálogjogot többszöri átruházás útján az alapul szolgáló bírósági eljárás felperese szerezte meg.

[5] A felperes a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvényre (a továbbiakban: régi Ptk.) alapított keresetében az alpereseket mint egyetemleges kötelezetteket annak tűrésére kérte kötelezni, hogy a felperes a tulajdonukban álló perbeli ingatlanból – önálló zálogjoga érvényesítésére – a fennálló követelését kielégítse. Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték, mivel annak jogalapját és összegszerűségét egyaránt vitatták.

[6] A Fővárosi Törvényszék a 2024. május 10-én kelt, 39.P.20.345/2024/6. számú ítéletében elutasította a keresetet. Az elsőfokú ítélet indokolása szerint az önálló zálogjog átruházása során a közbenső jogszerző az ingatlanon nem szerzett zálogjogot, így azt átruházni sem lett volna jogosult, másrészt az ingatlanra nem önálló zálogjogot, hanem jelzálogjogot alapítottak, amely csak a kölcsönszerződésből származó követeléssel együtt lett volna átruházható, továbbá nem bizonyított a közbenső jogszerző és a bank között létrejött hitelszerződés alapján, hogy a kölcsönszerződésből eredő követelés a refinanszírozással megfizetésre került. Az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy önálló zálogjog, mivel a közbenső jogszerző javára nem jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba, a régi Ptk. 259. § (5) bekezdése alapján alkalmazandó régi Ptk. 262. § (1) bekezdésére tekintettel nem jöhetett létre és – a származékos jogszerzés elve alapján – nem volt átruházható. A zálogjoggal nem rendelkező jogosulttól szerző felperes zálogjogának ingatlan-nyilvántartásba történt bejegyzése ellenére ténylegesen nem rendelkezik önálló zálogjoggal és az alperesekkel szemben ezen az alapon követelés érvényesítésére sem jogosult. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a zálogszerződéssel a szerződő felek ténylegesen nem önálló zálogjogot, hanem jelzálogjogot alapítottak, amely a régi Ptk. 251. § (4) bekezdése alapján csak a követeléssel együtt ruházható át. A zálogszerződés nem volt elválasztható a kölcsönszerződéstől, a zálogjogot a kölcsönszerződéshez kapcsolódóan, biztosítéki célból alapították, amely lehetővé tette a járulékos minőségének, a biztosított követeléshez való kapcsolódásának megállapítását.

[7] A Fővárosi Ítélőtábla a 2024. november 12-én kelt, 6.Pf.20.385/2024/6. számú közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és megállapította, hogy a felperes a perbeli ingatlan tulajdoni lapjára bejegyzett önálló zálogjog alapján az indítványozók meghatározott tulajdoni hányadából kielégítést kereshet. A másodfokú bíróság ítéletének indokolásában mindenekelőtt arra mutatott rá, hogy a felek ingatlanra alapítottak zálogjogot, ezért az szükségszerűen jelzálognak minősül. A régi Ptk. 262. § (1) bekezdésének – a régi Ptk. 265. § (5) bekezdése szerint az önálló zálogjogra is megfelelően alkalmazandó – szabálya szerint ugyanis ingatlant csak jelzálog alapítása útján lehet elzálogosítani. Ez azonban – a másodfokú bíróság szerint – az alapított zálogjog önálló zálogjog jellegén nem változtatott. A zálogszerződésben a felek a zálogszerződés és nem az önálló zálogjog felmondásáról rendelkeztek, de az önálló zálogjog felmondásának a régi Ptk. 269. § (2) bekezdésében meghatározott szabályaitól egyébként is eltérhettek. A másodfokú bíróság ezért nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak azzal az álláspontjával, hogy a szerződés jelzálogjogra utalásából, valamint a felmondás szerződésben megállapított szabályaiból okszerűen az következne, hogy a felek nem önálló zálogszerződést, hanem jelzálogszerződést kívántak kötni, amely járulékos jellegű. Kiemelte, hogy az önálló zálogjog a biztosítéki célú alapítása esetén sem járulékos kötelezettség, jogi sorsa nem függ a biztosított követelés jogi sorsától. A biztosítéki célból fakadó következmények annyiban válnak a felek jogviszonyának részévé, hogy a jogosult a dologi jogosultságait csak a biztosítéki célból fakadó korlátokkal, a zálogjoggal biztosított követelés érvényesítése érdekében gyakorolja. A biztosítéki célú önálló zálogjog esetében is irányadó a régi Ptk. 251. § (3) bekezdése szerint a zálogtárggyal való felelősség ahhoz a követeléshez igazodik, amelynek biztosítására a zálogtárgy szolgál. A biztosítéki céllal alapított önálló zálogjog átruházásának alapvető indoka az volt, hogy ha az adós nem tesz eleget a kölcsönszerződés szerint a törlesztési kötelezettségének, a refinanszírozó bank közvetlenül tudjon vele szemben a követelés biztosítéka alapján fellépni. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a hitelező jogutóda és az önálló zálogjognak is jogosultja. Az önálló zálogjog átruházási láncolata alapján jogosult a perbeli követelés érvényesítésére az alperesekkel szemben. A refinanszírozási szerződés teljesítése nem szüntette meg sem az adósok kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségét, sem a kötelezettséget biztosító önálló zálogjogot.

[8] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a 2025. november 26-án kelt, Pfv.I.20.112/2025/4. számú ítéletében hatályában fenntartotta a jogerős közbenső ítéletet. A Kúria – a precedens határozataira, valamint az eljárásjogi tárgyú elvi iránymutatásoknak a Pp. hatálybalépése folytán történő felülvizsgálatáról szóló 1/2017. PJE határozatra és a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK véleményre hivatkozással – mindenekelőtt rögzítette a felülvizsgálati eljárás kereteit. Rögzítette – többek között –, hogy a jogerős ítélet csak olyan kérdésben támadható felülvizsgálati kérelemmel, amely az első- és másodfokú eljárásnak is tárgya volt. Ezt követően megállapította, hogy az indítványozók első alkalommal a felülvizsgálati kérelemben hivatkoztak arra, hogy az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 87. §-a szerint a közbenső jogszerzés csak a tulajdonjog vonatkozásában érvényesülhet, ezért nem volt érdemben vizsgálható. A Kúria az indítványozóknak azokat a felülvizsgálati hivatkozásait sem vizsgálhatta, amely szerint a zálogjog az általa biztosított követelés teljesítése folytán megszűnt. A Kúria szerint nem volt érdemben vizsgálható az indítványozóknak a zálogjog téves minősítésével kapcsolatban a zálogszerződés semmisségére és a bank zálogjoga bejegyzésének ezen alapuló érvénytelenségére történt felülvizsgálati hivatkozása, így a régi Ptk. 228. § (3) bekezdése és 239. § (1)–(2) bekezdésének megsértése sem, mert a felülvizsgálati kérelemben foglaltak nem képezték a másodfokú eljárás tárgyát, így e körben a másodfokú bíróság nem követhetett el jogszabálysértést. Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság az ítéletében kifejtettek szerint értelmezhetőnek tartotta a zálogszerződés kikötéseit, nem ítélte azokat a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott okból semmisnek, az indítványozók pedig nem támadták fellebbezésükben az elsőfokú ítélet indokolását arra hivatkozással, hogy a zálogszerződés érvénytelen (semmis).

[9] A Kúria az érdemben vizsgálható hivatkozások tekintetében megállapította, hogy a jogerős közbenső döntés nem jogszabálysértő. A Kúria az indítványozóknak a zálogjog téves minősítésével kapcsolatban előadott hivatkozásaira tekintettel rögzítette, hogy az önálló zálogjog biztosítékként is kiköthető. A Kúria a 2/2021. Polgári jogegységi határozatában kifejtette a biztosítéki céllal alapított önálló zálogjog jogi természetével kapcsolatos álláspontját, amelynek a lényege az, hogy az önálló zálogjog biztosítéki célú alapítás esetén sem járulékos kötelezettség, jogi sorsa nem függ a biztosított követelés jogi sorsától. A Kúria szerint az indítványozók a zálogjog téves minősítése körében előadott felülvizsgálati hivatkozásai nincsenek tekintettel a biztosítéki célú önálló zálogjog fentiek szerinti jogi természetére. A Kúria szerint a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felek önálló zálogjogot alapítottak, az önálló zálogjogot pedig annak jogosultja átruházhatja a régi Ptk. 269. § (3) bekezdése szerint.

[10] A Kúria az indítványozóknak a zálogjog bejegyzése iránti jog átruházása semmisségével és a bank részére bejegyzett önálló zálogjog érvénytelenségével kapcsolatos felülvizsgálati hivatkozását sem ítélte alaposnak. A Kúria szerint a zálogjog bejegyzése iránti jog követelés nélküli átruházása csak abban az esetben ütközhetett volna jogszabályba, ha a perbeli zálogszerződésben a felek jelzálogjogot alapítottak volna, a jelen esetben azonban önálló zálogjogot alapító szerződés jött létre. Az önálló zálogjog bejegyzése iránti jog átruházásának pedig a felülvizsgálati kérelemben előadottak miatt nem volt jogi akadálya.

[11] A Kúria rámutatott arra, hogy a régi Ptk. 269. § (5) bekezdése szerint az önálló zálogjogra megfelelően alkalmazandó régi Ptk. 262. § (1) bekezdése értelmében az ingatlanra vonatkozó önálló zálogjog alapításának két konjunktív feltétele van: egyrészt az erre irányuló szerződés, másrészt a zálogjognak az ingatlan-nyilvántartásba való bejegyzése. A Kúria megállapította, hogy a közbenső jogszerző zálogjogosultként önálló zálogjog alapítására irányuló szerződést kötött, a bejegyzéshez való jogot pedig átruházta a bankra, amely a maga javára önálló zálogjogot jegyeztetett be. A Kúria annyiban pontosította a jogerős közbenső ítéletet, hogy a zálogkötelezett az önálló zálogjogot alapító szerződésben egyértelmű hozzájárulást adott a zálogjogosult részére az önálló zálogjog bejegyzéséhez, mely bejegyzési engedély alapján keletkezett bejegyzéshez való jogát átruházhatta.

[12] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.I.20.112/2025/4. számú közbenső ítélete, valamint a Fővárosi Ítélőtábla 6.Pf.20.385/2024/6. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Abtv. 27. §-a alapján.

[13] Az indítványozók az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tulajdonhoz való jog, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében garantált tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, valamint az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési szabály sérelmére hivatkoztak.

[14] Az indítványozók szerint a bírói döntések azért sértik a tulajdonhoz való jogot, mert az alapul szolgáló bírósági eljárásban becsatolt adásvételi szerződések rendelkezései szerint az indítványozók az ingatlanok tehermentes tulajdonszerzését célozták. Ezzel szemben a bírói döntések tényleges hatásukat tekintve – annak megállapításával, hogy az indítványozók tulajdoni hányadát zálogjog terheli, amely zálogjog alapján a felperes az indítványozók ingatlanaiból kielégítést kereshet – megfosztják az indítványozókat a tulajdonuktól.

[15] Az indítványozók a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme tekintetében előadták, hogy az eljáró bíróságok nem tettek eleget a hatékony bírói jogvédelem követelményének. Álláspontjuk szerint a másodfokú bíróság mellőzte a közrehatási kötelezettségének teljesítését, az anyagi pervezetés megadását, így az indítványozókat nem hozták olyan helyzetbe, hogy az ügy szempontjából a bíróságok által lényegesnek vélt körülmények vonatkozásában nyilatkozatot tudjon tenni, illetve bizonyítási indítványait ki tudja terjeszteni. Mindezek eredményeként a másodfokú eljárásban úgynevezett „meglepetés ítélet” született. Ezen túlmenően a másodfokú bíróságnak hivatalból kellett volna észlelnie a semmisség fennállását. A Kúria pedig jogellenesen leszűkítette az indítványozók felülvizsgálati kérelmét azzal, hogy nem vizsgálta érdemben a kérelmek egy részét.

[16] Az indítványozók az Alaptörvény 28. cikke tekintetében abból indulnak ugyan ki, hogy ez a rendelkezés nem az indítványozók jogát deklarálja, hanem a bíróságokra telepít a jogszabályok értelmezésével kapcsolatos többletkötelezettséget. Ennek ellenére azt kifogásolják, hogy a fenti jogszabályértelmezési szabály az indítványozók „saját ügyében való alkalmazására irányuló jogát” sérti, mivel a bíróságok nem megfelelően értelmezték a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) anyagi pervezetésre vonatkozó rendelkezéseit.

[17] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokait [Abtv. 56. § (3) bekezdés].

[18] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozók jogi képviselője 2026. január 5-én vette át a Kúria közbenső ítéletét, az alkotmányjogi panaszt február 19-én terjesztette elő. Az indítványozók tehát az alkotmányjogi panaszt a Kúria közbenső ítéletével szemben a törvényi határidőn belül terjesztették elő.

[19] Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban megjelölték az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozók jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, a támadott bírói döntéseket, továbbá az indítvány tartalmazza az alaptörvény-ellenességre vonatkozó okfejtést, valamint a kifejezett kérelmet a bírói döntések megsemmisítésére. Az indítványozók a rendelkezésükre álló jogorvoslatokat kimerítették. Ezen túlmenően az indítványozók indítványozói jogosultsága és érintettsége is megállapítható az

Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztettek elő alkotmányjogi panaszt, amelyben saját alapjogaiknak sérelmére hivatkoztak [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés és XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Ugyanakkor az Alaptörvény 28. cikke nem tartalmaz az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszban hivatkozható Alaptörvényben biztosított jogot.

[20] 4. Az Alkotmánybíróság a befogadhatóság törvényi feltételeinek vizsgálata során azonban megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt feltételeknek.

[21] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így fennállásukat az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.

[22] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy a „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének" {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.

[23] Az Alkotmánybíróság a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz {elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3198/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [11]; 3420/2025. (XII. 10.) AB végzés, Indokolás [32]}.

[24] 4.1. Az indítványozók szerint a bírói döntések tényleges hatásukat tekintve – annak megállapításával, hogy az indítványozók tulajdoni hányadát zálogjog terheli, amely zálogjog alapján a felperes az indítványozók ingatlanaiból kielégítést kereshet – megfosztják az indítványozókat a tulajdonuktól.

[25] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozók a tulajdonjog sérelmével összefüggésben valójában a bíróságok hatáskörébe tartozó szakjogi kérdéseket kifogásoltak. Az eljáró bíróságok megállapították, hogy a felperes a hitelező jogutóda és az önálló zálogjognak is jogosultja, valamint az önálló zálogjog átruházási láncolata alapján jogosult a perbeli követelés érvényesítésére. Ezzel szemben az indítványozók abból indultak ki, hogy az indítványozók tulajdoni hányadait olyan dologi kötelezettség terheli, amely a refinanszírozás útján megszűnt.

[26] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XIII. cikkre vonatkozó gyakorlata szerint „[a] tulajdon jogi fogalmát és tartalmát általában nem közvetlenül az Alaptörvény, hanem más jogi normák határozzák meg. Az Alaptörvény által védett jogok körét és tartalmát ugyanakkor az Alaptörvény alapján kell megállapítani. Ez az ellentmondás nehézséget jelent a tulajdonként védett jogosítványok meghatározásakor. Az ellentmondás úgy oldható fel, hogy az Alaptörvény tulajdonhoz való alapjogként a jogszabályok által meghatározott tartalommal elismert, konkrét időpontban fennálló konkrét jogosítványokat védi: a törvényhozás a tulajdonhoz való alapvető jog alapján általában köteles tiszteletben tartani azokat a jogosultságokat, amelyek az alkotmányos értelemben vett tulajdonhoz való alapvető jog összetevői" {25/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [55]}. Az Alaptörvény XIII. cikke védi tehát a megszerzett tulajdont az elvonás ellen, illetőleg annak korlátozása ellen {3115/2013. (VI. 4.) AB határozat, Indokolás [34]}.

[27] Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az eljáró bíróságok hatáskörébe tartozik annak megállapítása, hogy az indítványozók az irányadó jogszabályok alapján milyen kötelezettségekkel terhelten szerezték meg a tulajdonukban álló ingatlanokat.

[28] A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tulajdonhoz való joggal [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése] összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát megalapozhatná.

[29] 4.2. Az indítványozók a tisztességes bírósági eljáráshoz való joguk sérelmével összefüggésben azt kifogásolták alkotmányjogi panaszukban, hogy a másodfokú bíróság mellőzte a közrehatási kötelezettségének teljesítését,

az anyagi pervezetés megadását, ezen túlmenően a másodfokú bíróságnak hivatalból kellett volna észlelnie a semmisség fennállását. A Kúria pedig jogellenesen leszűkítette az indítványozók felülvizsgálati kérelmét azzal, hogy nem vizsgálta érdemben a kérelmek egy részét.

[30] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy hatásköre nem terjed ki a másodfokú bíróság anyagi pervezetésének felülvizsgálatára, valamint annak felülvizsgálatára sem, hogy a Kúria – a Pp. keretei között – a felülvizsgálati kérelem mely hivatkozásait vizsgálhatta érdemben és melyeket nem. A Kúria minden felülvizsgálati hivatkozással összefüggésben kifejtette, hogy azokat miért nem vizsgálhatta érdemben. Az indítványozóknak a zálogjog bejegyzése iránti jog átruházása semmisségével és a bank részére bejegyzett önálló zálogjog érvénytelenségével kapcsolatos felülvizsgálati hivatkozásait pedig érdemben vizsgálta, de azt nem ítélte alaposnak, mivel – az elsőfokú bíróság minősítésével szemben – a másodfokú bíróság jogi minősítését ítélte helytállónak, miszerint a jelen esetben önálló zálogjogot alapító szerződés jött létre, amely nem járulékos kötelezettség, ezért jogi sorsa nem függ a biztosított követelés jogi sorsától. A Kúria hangsúlyozta, hogy a biztosítéki céllal alapított önálló zálogjog jogi természetével kapcsolatos álláspontját részletesen kifejtette a 2/2021. Polgári jogegységi határozatában, a kifogásolt közbenső ítéletében pedig a döntés elvi tartalmaként kiemelte, hogy melyek az ingatlanra vonatkozó önálló zálogjog alapításának feltételei és a konkrét ügyben megvizsgálta, hogy ezek a feltételek fennálltak-e. Annak megítélése, hogy a konkrét ügyben az ingatlanra vonatkozó önálló zálogjog alapításának feltételei fennálltak-e vagy sem, az eljáró bíróságok hatáskörébe tartozó szakjogi kérdés.

[31] Tehát önmagában az, hogy az indítványozók az egyébként megindokolt bírói döntéseket megalapozatlannak, tévesnek és ezekből kifolyólag magukra nézve sérelmesnek tartják, nem tekinthető az eljárás tisztességessége [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] követelményrendszerén belül értékelhető alkotmányossági kérdésnek.

[32] 5. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/786/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3039/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.37.342/2025/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Csernus Tibor ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria Kfv.III.37.342/2025/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve.

[2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a panaszban írtak az alábbiak szerint foglalhatók össze.

[3] 2.1. Az indítványozó mint mikrovállalkozás jövedelemszerzési célú gazdasági tevékenység végzése céljából 2022. július 28-tól bérlője egy ingatlannak (a továbbiakban: felhasználási hely). Az ingatlan tulajdonosa korábban a felhasználási helyre villamos energia vételezésére egyetemes szolgáltatási szerződést kötött az MVM Next Energiakereskedelmi Zrt. egyetemes szolgáltatói engedélyessel (a továbbiakban: engedélyes).

[4] Az indítványozó a felhasználási helyen villamos energia vételezésére szolgáltatási szerződéssel nem rendelkezett, ezért 2022. augusztus 1-jén egyetemes szolgáltatási szerződés megkötését kezdeményezte az engedélyesnél. A kérelmét az engedélyes a veszélyhelyzet ideje alatt az egyetemes szolgáltatásra jogosultak körének meghatározásáról szóló 217/2022. (VI. 17.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R1.) szabályaira hivatkozással elutasította, mert a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 670/2021. (XII. 2.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R2.) hatálybalépésekor – 2022. június 18-án – az indítványozó nem egyetemes szolgáltatás keretében jutott villamos energiához. Az indítványozó 2023. február 24-én panaszt terjesztett elő a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalhoz (a továbbiakban: alperes). Ebben előadta, hogy mikrovállalkozásként jogosult az egyetemes szolgáltatásra, az R1.-ben foglalt feltételeknek megfelel. Az engedélyes eljárását diszkriminatívnak tartotta és kérte az alperest, hogy kötelezze az engedélyest a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény (a továbbiakban: Vet.) 158. § (2) bekezdés *a)* pontja és 159. § (5) bekezdés 2. pontja szerint a jogszabályoknak megfelelő működésre.

[5] Az alperes határozatával az indítványozó panaszát elutasította, mert az indítványozó 2022. június 18-án nem rendelkezett egyetemes szolgáltatási szerződéssel, ezért az R1.-ben foglalt jogszabályi feltételeknek nem felelt meg.

[6] 2.2. Az indítványozó az alperes határozatával szemben keresettel élt, amelynek nyomán a Fővárosi Törvényszék 2024. február 6. napján kelt, 106.K.702.088/2023/12. számú ítéletével az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte. A törvényszék az R1. 2. § (1) és (4) bekezdéseinek együttes értelmezése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó megfelel az R1. 2. § (1) bekezdés *b)* pontjában felsorolt feltételeknek.

[7] 2.3. Az alperes fellebbezése nyomán eljáró Fővárosi Ítélőtábla 2025. február 5. napján kelt, 2.Kf.700.144/2024/6. számú jogerős ítéletével az elsőfokú bíróság döntését megváltoztatta és a keresetet elutasította. Rámutatott, hogy a jogértelmezési módszerek együttesen alkalmasak arra, hogy az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakat megfelelő tartalommal kitöltsék. Az ítélőtábla ezért az Alaptörvény 28. cikke szerinti jogértelmezés érvényre juttatása érdekében az R1. 2. § (4) bekezdésének nyelvtani, logikai, rendszertani, történeti és teleológiai értelmezését is elvégezte. Ennek során arra a következtetésre jutott, hogy a jogalkotó egyetlen személyi körnek, az R1. hatálybalépésekor egyetemes szolgáltatási szerződéssel rendelkezőknek kívánta biztosítani az egyetemes szolgáltatást.

[8] A rendszertani értelmezés körében utalt a Vet. 48. §-ában foglalt szerződéskötési kötelezettség és a Vet. 50. § (3) bekezdése szerinti, az egyetemes szolgáltatáshoz való hozzájutási jog korlátozásának szabályaira. Az R2. még csak az egyetemes szolgáltatásra jogosult felhasználói körre vonatkozóan tartalmazott korlátozó rendelkezést, az R1. 2. § (1) bekezdésében azonban tovább szűkítette a jogosulti kört azzal, hogy szabályozta a mikrovállalkozás fogyasztásának nagyságát is. Az R1. 2. § (4) bekezdése pedig már csak azon mikrovállalkozások számára tette lehetővé a továbbiakban is az egyetemes szolgáltatás igénybevételét, akik az R1. hatálybalépésekor ilyen szerződéssel rendelkeztek. Az elsőfokú bíróság ezért tévesen, kizárólag a második mondatot értékelte és azt nem vetette össze az első mondatban foglaltakkal.

[9] A jogszabályi rendelkezés logikai értelmezése során kifejtette, hogy a kevesebbről a többre következtetés logikájából következően, ha az R1. 2. § (4) bekezdésében foglaltak szerint nem jogosult az egyetemes szolgáltatásra az, aki nem egyetemes szolgáltatási szerződéssel – tehát valamely más, versenypiaci szerződéssel – rendelkezik, akkor még inkább nem lehet jogosult az, aki egyáltalán nem rendelkezik azzal.

[10] Végezetül kitért a normahely történeti és teleológiai értelmezésére is, figyelembe véve az R1. megalkotásának indokait, a történelmi, gazdasági helyzetet. A háború miatti energiaválság az R2. megalkotását szükségessé tevő koronavírus-járvány miatti energiaválságnál elmélyültebb gazdasági nehézséget jelentett, ezért az R1. hatálya alatt még inkább szükséges volt – az energia árának növekedésére figyelemmel – a kedvezményes áron szolgáltatásra jogosultak körének szabályozása, annak szűkítése. Nem lehetett a jogalkotónak célja az, hogy a korábbiakhoz képest még nehezebb energiagazdasági helyzetben a kedvezményes szolgáltatásra jogosultak körét kitágítsa és a már egyetemes szolgáltatási szerződéssel rendelkezők körén kívül az új szerződéskötési igénnyel rendelkezők számára is lehetővé tegye azt.

[11] 2.4. A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és a másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan annak megváltoztatását kérte. Kifejtette, hogy az alperes tévesen értelmezte a felhívott jogszabályokat, hatáskörét nem a jogszabály keretei között gyakorolva járt el. Az elsőfokú bíróság álláspontjával egyetértve hangsúlyozta, a kizárási feltétel helyes nyelvtani értelmezésének kiindulási pontja az, hogy az adott mikrovállalkozás egyáltalán valamilyen szolgáltatás keretében vételezzen villamos energiát. Az a vállalkozás tehát, aki az R1. hatálybalépése napján semmilyen szolgáltatás keretében nem vételez, nem esik ezen rendelkezés alá. A felülvizsgálati kérelem szerint a Fővárosi Ítélőtábla az R1. történeti, rendszertani és logikai értelmezése során teljesen megalapozatlan eredményre jutott.

[12] A Kúria mint felülvizsgálati bíróság a 2025. október 15-én kelt, Kfv.III.37.342/2025/8. számú ítéletével a jogerős döntést hatályában fenntartotta. A Kúria vizsgálta az ítélőtábla jogértelmezését. Ennek eredményeképpen megállapította, hogy a másodfokú bíróság a vizsgált jogszabályhely nyelvtani, logikai, rendszertani, történeti és teleológiai értelmezésével helyes következtetésre jutott.

[13] A Kúria szerint mind az R1. címével, mind a jogszabályhely kettős tagadású megfogalmazásával – és ezáltal állítással – azt határozta meg a jogalkotó, hogy mely jogosulti kör számára biztosítja a kedvezményes egyetemes szolgáltatást. Ez a jogosulti kör pedig azokra terjedt ki, akik az R1. hatálybalépésekor már egyetemes szolgáltatás keretében vételezték a villamos energiát.

[14] A Kúria az Alaptörvény 28. cikkére és a 3179/2018. (VI. 8.) AB határozat megállapításaira utalva abból indult ki, hogy a vitatott jogszabályi rendelkezés értelmezése nem korlátozódhat a nyelvtani értelmezésre. A komplex értelmezésnek szükségképpen ki kell terjednie a rendszertani és teleológiai szempontokra is. Ennek megfelelően rögzítette, hogy amennyiben a normaszöveg nem egyértelmű, a jogalkalmazónak a jogalkotói cél feltárásával kell olyan értelmezést adnia, amely összhangban áll a józan ész, a közjó, valamint az erkölcsös és gazdaságos cél követelményeivel.

[15] A Kúria a vizsgált jogszabályhely tekintetében a jogalkotói célját a szabályozás keletkezési körülményeiből – így különösen az energiaválságra visszavezethető gazdasági helyzetből és a korábbi szabályozáshoz képest bekövetkezett változásokból – vezette le. E körülmények alapján arra a következtetésre jutott, hogy a jogosulti kör meghatározásának másodfokú bíróság általi értelmezése megfelelt a jogalkotói akaratnak, amelyet mind a teleológiai, mind a rendszertani értelmezés alátámaszt.

[16] 2.5. Az indítványozó a fenti előzmények után előterjesztett Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése, a XV. cikk (2) bekezdése, a XXIV. cikk (1) bekezdése, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései, valamint a 28. cikk sérelmére hivatkozva kérte a Kúria ítéletének megsemmisítését.

[17] Az indítványozó álláspontja szerint a támadott kúriai ítélet – téves jogértelmezése okán – az Alaptörvény több rendelkezését, így az egyenlő bánásmód követelményét, a tisztességes eljáráshoz való jogot és a tisztességes gazdasági verseny szabadságát is sérti.

[18] Az indítványozó az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésben foglalt tisztességes gazdasági verseny, XV. cikk (2) bekezdése szerinti diszkrimináció tilalma, valamint a XXIV. cikk (1) és a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való jog sérelmét lényegében azonos indokokra alapítja. Érvelésének kiindulópontja, hogy a Kúria a vonatkozó jogszabályt olyan módon értelmezte, amely az egyetemes szolgáltatásra való jogosultság tekintetében indokolatlan különbséget tesz az azonos helyzetben lévő mikrovállalkozások között aszerint, hogy az R1. hatálybalépésének napján vételeztek-e egyetemes szolgáltatási szerződés alapján energiát. Álláspontja szerint az értelmezés az újonnan piacra lépők kizárását eredményezi a jogosulti körből, amely indokolatlan hátrányos megkülönböztetést valósít meg és olyan versenyhátrányt okoz, amely a tisztességes gazdasági verseny sérelmére vezet.

[19] Érvelése szerint az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését sértő jogértelmezés fenntartása egyúttal a XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes hatósági eljáráshoz, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét is eredményezi. Az indítványozó emellett arra is hivatkozik, hogy a Kúria a jogszabály értelmezése során nem tett eleget az Alaptörvény 28. cikkében foglalt értelmezési követelményeknek, mivel a vonatkozó jogszabályt nem annak céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte. Érvelése szerint a jogszabály nyelvtani értelmezéséből nem következik az újonnan piacra lépő fogyasztók kizárása az egyetemes szolgáltatásból.

[20] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése sérelmét illetően az alkotmányjogi panasz indokolást nem tartalmaz.

[21] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdései alapján mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek megfelel-e.

[22] 3.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó jogi képviselője 2025. november 18. napján töltötte le a Kúria ítéletét, míg az alkotmányjogi panaszt 2026. január 19. napján, azaz a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvankettedik napon terjesztette elő. A határidő utolsó napja – 2026. január 17. (szombat) – munkaszüneti nap volt. Az Ügyrend 28. § (2) bekezdése szerint, ha a határidő utolsó napja munkaszüneti napra esik, a határidő csak az azt követő legközelebbi munkanapon jár le, ezért a panaszt határidőben benyújtottnak kell tekinteni.

[23] Az indítványozó jogi képviselője szabályszerű meghatalmazást csatolt. Az indítványozó jogosult és érintett is, mert a bírósági eljárásban fél volt, saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát. A Kúria ítélete olyan, az ügy érdemében hozott döntés, amellyel szemben helye lehet alkotmányjogi panasz benyújtásának. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.

[24] Az Abtv. 27. §-a szerint az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon.

[25] Az indítvány e feltételnek csak részben felel meg.

[26] Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésében foglalt tisztességes gazdasági verseny biztosítására irányuló állami kötelezettség címzettje nem az indítványozó, nem származik belőle az indítványozó Alaptörvényben biztosított joga, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül erre az előírásra alapítani {3215/2013. (XII. 2.) AB határozat, Indokolás [21]; 3088/2019. (IV. 26.) AB határozat, Indokolás [16]}. Hasonlóan nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, ezért nem lehet alkotmányjogi panasz alapja sem az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédszabály {3192/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [33]}.

[27] 3.2. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglalt kritériumoknak.

[28] Az indítvány a határozott kérelem követelményének nem felel meg.

[29] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog sérelmét állítja, de nem tartalmazza az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont], illetve nem ad elő alkotmányjogi érveléssel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pont].

[30] Az indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése és a XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben tartalmilag egységes, azonban alkotmányjogilag nem értékelhető indokolást adott elő.

[31] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indítvány nem felel meg az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott követelménynek, ha a támadott bírói döntéssel lezárt eljárások leírását és az indítványozó szerint az Alaptörvény sérülni vélt szabályainak idézését tartalmazza, azok tényleges összekapcsolása nélkül {3135/2025. (IV. 25.) AB végzés, Indokolás [11]}.

[32] Az indítványozó azzal érvel, hogy a Kúria az R1. 2. § (4) bekezdését alaptörvény-ellenesen értelmezte, azonban Alaptörvényben biztosított jogai sérelme mibenlétének kifejtésével, és annak alkotmányjogilag is értékelhető indokolásával adós marad. Az indítványozó valójában a támadott bírói döntések megállapításainak tartalmi, és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg. A döntés irányát, a vonatkozó jogszabályok értelmezését sérelmezte.

[33] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozott következetes gyakorlata szerint, a mégoly terjedelmes, szerteágazó területekről összeválogatott szakmai anyagokat vegyítő beadvány sem helyettesítheti a releváns, konkrét (az Alkotmánybíróság által vizsgálható) alkotmányjogi indokolást tartalmazó, és a határozott kérelem Abtv.-ben rögzített kritériumainak megfelelő indítványt {3550/2023. (XII. 21.) AB végzés, Indokolás [45]; 3164/2024. (V. 10.) AB végzés, Indokolás [26]}.

[34] 4. A kifejtettek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában foglalt követelménynek, ezért azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/517/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3040/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.21.215/2025/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján kérte – a Budapest Környéki Törvényszék 7.P.20.096/2024/9. számú és a Fővárosi Ítélőtábla 9.Pf.20.577/2024/7-II. számú ítéletére is kiterjedő hatállyal – a Kúria Pfv.IV.21.215/2025/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.

[2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy előzményei és a panaszban foglaltak az alábbiak szerint foglalhatók össze.

[3] 2.1. Az indítványozó (az előzményi per felperese) munkaviszonyát munkáltatója (az előzményi per alperese, a továbbiakban: alperes) rendes felmondással megszüntette, amelynek közlésekor az indítványozó a munkáltatónál töltött évek alatt általa fejlesztett két szoftver (egy terepmodell-hangoló és egy dokumentumkezelő szoftver) után szerzői vagyoni igényt jelentett be, amit az alperes vitatott. Ezt követően az indítványozó bírósághoz fordult. A közigazgatási és munkaügyi bíróság az indítványozó munkaviszonya jogellenes felmondásának megállapítása és az elmaradt járandósága megfizetése iránti keresetét elutasította, a szerzői jogi igényét alaposnak ítélte. A másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú ítéletet a munkaviszony megszüntetése tekintetében megváltoztatta, és megállapította, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg az indítványozó munkaviszonyát, a szellemi alkotással kapcsolatos felhasználási díjra vonatkozó igény tekintetében megállapította a hatásköre hiányát, és – e körben – a keresetlevelet áttette a Budapest Környéki Törvényszékhez mint elsőfokú bírósághoz. A felülvizsgálati eljárásban a Kúria az Mfv.II.10.155/2015/7. számú ítéletével a másodfokú bíróság ítéletét a munkaviszony jogellenes megszüntetésére vonatkozó részében hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

[4] A szerzői jogi perben a Budapest Környéki Törvényszék a 2019. szeptember 26-án kelt, 10.P.20.944/2014/107. számú részítéletével megállapította, hogy a terepmodell-hangoló és a dokumentumkezelő szoftver az indítványozó szerzői műve, amelyek vonatkozásában az alperes jogsértést valósított meg, akit a jövőre nézve eltiltott a szoftverek használatától, és adatszolgáltatásra kötelezte. Az elsőfokú bíróság részítéletében a gazdagodás tekintetében mellőzte a döntést, mert arra az álláspontra helyezkedett, hogy az összegszerűség csak az alperes által majdan szolgáltatandó adatok birtokában állapítható meg.

[5] Az alperes fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítélőtábla a 2020. január 23-án kelt, 8.Pf.20.944/2019/5. számú részítéletével az elsőfokú döntést részben megváltoztatta; a szoftverek szerzőségének megállapítására és a terepmodell-hangoló szoftvert érintő, a jogsértés megállapítására, az eltiltásra és az adatszolgáltatásra irányuló kereseti kérelmeket elutasította. A dokumentumkezelő szoftverrel kapcsolatos részítéleti rendelkezést hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította. Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján a Kúria 2021. szeptember 8-án kelt, Pfv. IV.20.723/2020/4. számú részítéletével a jogerős részítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését hatályában fenntartotta.

[6] Az indítványozó a Fővárosi Ítélőtábla 8.Pf.20.944/2019/5. számú részítélete és a Kúria Pfv.IV.20.723/2020/4. számú részítélete ellen alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amelyet az Alkotmánybíróság a 3298/2022. (VI. 24.) AB végzésével visszautasított.

[7] 2.2. Az indítványozó a Fővárosi Ítélőtábla 8.Pf.20.665/2022/6. számú, ismételt hatályon kívül helyező végzését követő eljárásban annak megállapítását kérte, hogy az alperes a dokumentumkezelő szoftver vonatkozásában megsértette a nyilvánosságra hozatalhoz való személyhez fűződő jogát, továbbá a többszörözéshez fűződő

szerzői vagyoni jogait. Keresetében kérte továbbá, hogy a bíróság tiltsa el az alperest a további jogsértéstől, kötelezze adatszolgáltatásra, elégtétel adására, rendelje el a határozatának az alperes költségére történő nyilvánosságra hozatalát, valamint kötelezze az alperest az elért gazdagodás megtérítéseként 11 582 636 forint és kamatai megfizetésére.

[8] A Budapest Környéki Törvényszék a 2024. július 10-én kelt, 7.P.20.096/2024/9. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az elsőfokú bíróság a munkaszerződésben, a munkaköri leírásban és a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvényben (a továbbiakban: Szjt.) írtak alapján arra jutott, hogy mivel az indítványozót – általa is elismerten – felettese szóban utasította a dokumentumkezelő szoftver kidolgozására, így annak fejlesztése a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 103. § (1) bekezdés *b)* pontja alapján munkaviszonyból folyó kötelessége volt. A szoftver átadásával az alperes az Szjt. 30. § (1) bekezdésének megfelelően a szerzői vagyoni jogokat megszerezte, ezért a szerzői vagyoni jogok megsértésére alapított kereset alaptalan. Az Szjt. 30. § (5) bekezdése alapján a mű átadása egyben a nyilvánosságra hozatalhoz való hozzájárulásnak is minősül, ezért az alperes nem sérthette meg az indítványozó nyilvánosságra hozatalhoz fűződő szerzői személyhez fűződő jogát.

[9] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítélőtábla a 2025. július 1-jén kelt, 9.Pf.20.577/2024/7-II. számú ítéletével az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta. A másodfokú bíróság kiemelte: a bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a szerzői mű elkészítése az indítványozó munkaköri kötelessége volt-e. E körben lényeges, hogy a munkaköri kötelesség tartalma nem szűkíthető kizárólag a munkaköri leírásban meghatározott munkaköri feladatra, a munkavállalónak kötelessége a munkáltató munkavégzéssel kapcsolatos utasításait is végrehajtani. A konkrét ügyben megállapítható volt, hogy az indítványozó az általa vezetett osztály működésének hatékonyabbá tétele, munkakörének felettesei megelégedésére történő ellátása érdekében döntött a dokumentumkezelő szoftver elkészítéséről, amelyben az alperes is támogatta eszközök, informatikai jogosultságok biztosításával. Az indítványozó munkaviszonyának megszüntetéséig nem jelentett be díjigényt. Ezen peradatokból jutott a bíróság arra a megállapításra, hogy a vezető állású indítványozó a munkaviszonyból eredő kötelessége teljesítéseként fejlesztette ki a dokumentumkezelő szoftvert, amely már egy korábban rendszeresített szoftver funkcióit egészítette ki. A másodfokú bíróság álláspontja szerint azon munkáltatói utasítás, amely ugyan nem konkrétan szoftverfejlesztésre, hanem az indítványozó által vezetett szervezeti egység feladatainak hatékonyabb ellátására vonatkozott, szintén arra mutat, hogy annak elkészítése az indítványozó munkaviszonyból fakadó kötelessége volt.

[10] A jogerős ítélettel szemben az indítványozó által előterjesztett felülvizsgálati kérelem elbírálása során a Kúria a 2026. február 17-én kelt, Pfv.IV.21.215/2025/11. számú ítéletével a jogerős ítéletet a per fő tárgya tekintetében hatályában fenntartotta.

[11] Döntése elvi tartalmaként rögzítette: a munkajogi szabályok alapján lehet állást foglalni abban a kérdésben, hogy a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége volt-e. Önmagában az írásbeliség hiánya nem eredményezi automatikusan a munkavállaló által a munkaköre ellátásához rendelkezésre bocsátott (a munkáltató érdekkörébe eső) alkotás tekintetében a munkavállalót önállóan megillető szerzői jogi védelmet.

[12] A Kúria álláspontja szerint a másodfokú bíróság az Szjt 30. § (1) és (6) bekezdését az Alaptörvény 28. cikkben foglaltaknak megfelelően értelmezte. A Kúria értelmezésében, mivel az Szjt. nem tartalmaz rendelkezéseket a szerző munkaviszonyából folyó kötelezettségének tartalmáról, ezért kizárólag a munkajogi szabályok alapján lehet állást foglalni az Szjt. 30. § (1) bekezdésben foglalt feltétel teljesüléséről, és amennyiben a mű elkészítése a szerző munkaviszonyból folyó kötelessége teljesítésének tekinthető, akkor az Szjt. 30. § (6) bekezdése alapján a művel kapcsolatos jognyilatkozatokat írásba kell foglalni a bizonyítási nehézségek elkerülése végett, ennek elmaradása ugyanis a munkavállaló számára kedvezőbb döntés meghozatalának veszélyével jár (Kúria Pfv.20.998/2020/4).

[13] A Kúria az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét (az észszerű időn belüli elbíráláshoz való jog) állító érvelésére reflektálva megállapította, hogy az általa megjelölt eljárási szabályok alkalmazása során az alapjogi sérelem körébe tartozó tény, bizonyíték nem merült fel, maga az indítványozó sem állította, hogy a bíróságok a *fair* eljárást megsértve mellőzték volna a meghallgatását, vagy bizonyítási indítványát elutasították volna. Önmagában az eljárás hosszú időtartama nem indokolja a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az eljárás újbóli megismétlése ennek orvoslására nem alkalmas. A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem sértette meg a hatályon kívül helyező végzésben számára előírtakat sem, abban foglalt kötelezettségeinek eleget téve alakította ki jogi álláspontját, amely szerint a szoftver szolgálati műnek minősül, így a további utasítások teljesítése szükségtelenné vált.

[14] Az indítványozó indokolási kötelezettség sérelmét állító érvelésére a Kúria az Alkotmánybíróság és a saját gyakorlatát idézve állapította meg, hogy a másodfokú bíróság ezen kötelezettségének eleget téve, részletesen in-

dokát adta a döntésének. Kiemelte: az indokolási kötelezettség nem jelenti a valamennyi érvre történő reflektálást, elegendő a mérlegelési szempontok és jogi álláspont bemutatása, továbbá a döntés érdemi helyessége az indokolási kötelezettség megsértése körében nem vizsgálható.

[15] A másodfokú bíróság ítélete nem sérti az Szjt. 30. § (1) és (6) bekezdésben foglaltakat, jogértelmezése összhangban áll a Kúria gyakorlatával, amely szerint nem kizárt a szerzői mű munkaviszonyból fakadó kötelezettség keretében történő megalkotása a feladat írásba foglalásának elmaradása esetén sem, a munkáltató ebben az esetben sincs elzárva a munkaviszony tartalmának bizonyításától.

[16] A Kúria az indítványozó bizonyítékértékelést támadó kifogásai kapcsán rögzítette: jelen ügyben sem kívánt eltérni gyakorlatától, amely szerint nincs helye a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, értékelésének, csak akkor, ha a korábbi mérlegelés kirívóan okszerűtlen, nyilvánvalóan iratellenes, vagy ellentétes a logika alapvető szabályaival (Kúria Pfv.20.430/2022/6.; Pfv.IV.21.281/2022/5.).

[17] Az eljáró bíróságok bizonyítékértékelő tevékenysége pedig annak ellenére nem volt kirívóan okszerűtlen, hogy az alperes a perben éveken keresztül vitatta a szoftver szolgálati műként történő minősítését, nem volt ugyanis jogszabályi akadálya az ellenkérelem megváltoztatásának, az erre vonatkozó jogszabálysértést az indítványozó a felülvizsgálati kérelmében sem jelölte meg. Az alperes ellenkérelmének megváltoztatása – a rendelkezésre álló peradatok szerint – eltérő következtetés levonására nem adott alapot.

[18] A fentiek alapján a másodfokú bíróság okszerűen és az általános élettapasztalatnak is megfelelően állapította meg a tényállást a felek előadása és a rendelkezésre álló bizonyítékok egybevetésével, az ügy érdemére kiható lényeges eljárási jogszabálysértést nem követett el, a jogerős ítélettől eltérő következtetés a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem vonható le. A mű átadásával az alperes a vagyoni jogokat az indítványozó jogutódjaként megszerezte, így az eljáró bíróságok az Szjt. 4. § (1) bekezdésének, a 9. § (1) bekezdésének, valamint a 16. § (1) és (6) bekezdésének sérelme nélkül következtettek arra, hogy az indítványozó szerzői vagyoni jogok érvényesítése iránti keresete alaptalan.

[19] 3. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti panaszában az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére, a III. cikk (1) bekezdésére, a VI. cikk (3) bekezdésére, a XII. cikk (1) bekezdésére, a XIII. cikk (1) bekezdésére, a XVII. cikk (1) bekezdésére, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére, valamint a 28. cikkre hivatkozva állította a támadott ítéletek alaptörvény-ellenességét.

[20] Az indítványozó érvelése szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság és jogbiztonság követelményét, mivel az eljáró bíróságok egy perben, lényegében változatlan tényállás és bizonyítékok mellett jutottak egymásnak ellentmondó következtetésre anélkül, hogy az eltérő jogi megítélésnek részletes indokát adták volna. A bíróságok egy megismételt eljárásban, a hatályon kívül helyező végzés iránymutatásaitól eltérően jutottak arra a következtetésre, hogy a szoftver szolgálati műnek minősül, anélkül, hogy a munkajogi kereteket meghatározták volna. A jogbiztonság szempontjából különösen aggályos az indítvány szerint, hogy az alperes az általa konzekvensen képviselt álláspontot (vitatta a szoftver szolgálati műként történő minősítést) egy harmadjára megismételt eljárásban minden következmény nélkül visszavonhatta.

[21] Az indítványozó olvasatában az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdésében foglalt szolgaság tilalmának sérelmét jelenti a bíróság azon értelmezése, amely szerint a munkáltatót megilleti a korlátlan utasítási jogkör (gazda-szolga viszony), s amely szabad emberek közt értelmezhetetlen. A Kúria pedig még a korábban eljáró bíróságoknál is mélyebb szolgasági viszonyt állapított meg, amelyben az indítványozó nemcsak minden képességével köteles az alperest szolgálni, de minden észlelt problémát utasítás nélkül is megoldani.

[22] Az indítványozó érvelése szerint az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdését sérti, hogy a Kúria 2026-ban, húsz évre visszamenőleg módosította az indítványozó személyes adatát azzal a megállapítással, hogy 2006-ban az indítványozó munkaköri kötelessége volt a szoftver fejlesztése, amely sem a munkaszerződésében, sem a munkaköri leírásában nem szerepelt. A személyes adatok védelme körében a személyes adatok pontosságát is biztosítani kell, amelynek a Kúria nem tett eleget.

[23] Az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésében biztosított munka és foglalkozás szabad megválasztásához való jogát sérti az indítványozó álláspontja szerint az, hogy a bíróságok a munkakörét utólag, a munkaszerződésben és a munkaköri leírásban foglaltakon túlmenően kiterjesztették olyan speciális alkotótevékenységre, amely annak nem képezte részét, ekként a munkaviszony tartalmát visszamenőlegesen és önkényesen kiterjesztették.

[24] A tulajdonhoz való jogának sérelmét az indítványozó abban látja, hogy a szoftver szolgálati műnek minősítésével a bíróságok – a szerzői- és munkajogi keretek meghatározása nélkül – elvonták annak lehetőségét, hogy a saját szellemi alkotásával rendelkezzen, és ezzel a szerzői vagyoni jogok gyakorlását önkényesen és aránytalanul engedték át az alperes részére. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésének sérelme szoros összefüggésben

áll a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmével, mivel a bíróságok önkényes jogértelmezése eredményezte a szerző vagyoni jogosultságainak elvonását. Kiemelte az indítványozó: a Kúria választott jogértelmezése a munkavállaló szerzői jogai kiüresítésének veszélyét hordozza, mivel lehetővé teszi a munkáltatónak, hogy utóbb bármely kreatív teljesítményt szolgálati műnek minősítsen.

[25] Az Alaptörvény XVII. cikk (1) bekezdésében biztosított együttműködési kötelezettség alkotmányos elvével ellentétes, és sérti a munkaviszonyban elvárt kölcsönös bizalom és együttműködés elvét is, hogy a bíróság az eredetileg nem vitatottan munkakörön kívüli alkotótevékenységet évekkel később a munkaviszony körébe vonhatja.

[26] A tisztességes eljáráshoz való jogot sérti a bíróságok kirívóan okszerűtlen bizonyíték-értékelő tevékenysége és az indokolási kötelezettség megsértése. A Kúria döntésében nem számolt el az indítványozó által hivatkozott, és az ügy érdemére kiható bizonyítékokkal és perbeli nyilatkozatokkal, de a sérelmet nem pusztán a hiányos indokolás okozza, hanem annak az önkényes, *contra legem* jellegű jogalkalmazással való összekapcsolódása, amely a Kúria kiterjesztő jogértelmezésében öltött testet.

[27] Az indítványozó érvelése szerint a rendelkezésére álló rendes és rendkívüli jogorvoslatok az ügyében nem biztosították az érdemi jogvédelmét, ezáltal sérült a jogorvoslathoz való joga.

[28] Az Alaptörvény 28. cikkének megsértését a panasz megjelöli, de az indítványozó ezen alaptörvényi rendelkezéssel kapcsolatban indokolást nem adott elő.

[29] 4. Az Abtv. 56. § (1)–(2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.

[30] 4.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében megállapított határidőn belül nyújtotta be.

[31] A Kúria ítélete eljárást befejező döntés, amelyben a felülvizsgálati kérelemről érdemben döntött, így az Ügyrend 32. § (5) bekezdése alapján a kúriai határozat, és azon keresztül a jogerős ítélet alaptörvény-ellenessége vizsgálható.

[32] Az indítványozó az alkotmányjogi panasszal támadott ügyben felperes volt, így jogosultnak és érintettnek is tekintendő. Jogorvoslati lehetőségét kimerítette, mivel a Kúria felülvizsgálati ítéletével szemben a jogorvoslat kizárt, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.

[33] 4.2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontja szerint alkotmányjogi panasz az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának megsértése esetén nyújtható be.

[34] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményének sérelmére csak kivételesen, a visszaható hatály tilalmának és a kellő felkészülési idő követelményének sérelme esetén alapítható alkotmányjogi panasz {lásd például: 3062/2021. (II. 19.) AB végzés, Indokolás [18]; 3456/2021. (XI. 3.) AB végzés, Indokolás [17]}. Jelen esetben az indítványozó nem ezen esetekkel összefüggésben hívta fel az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését – annak sérelmét a jogállamiság és a jogbiztoság követelményével összefüggésben állította –, ezért ezen indítványelem érdemi elbírálásra nem alkalmas.

[35] Az Alaptörvény XVII. cikk (1) bekezdése nem Alaptörvényben biztosított jogot rögzít, a munkavállalók és a munkaadók együttműködéséről szól, vagyis az indítványozó természetes személy munkavállaló Alaptörvényben biztosított jogait illetően nem tartalmaz közvetlen rendelkezést {lásd például: 3399/2024. (XI. 8.) AB végzés, Indokolás [17]; 3451/2024. (XII. 13.) AB végzés, Indokolás [11]}.

[36] Hasonlóan nem tartalmaz az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, ezért nem lehet alkotmányjogi panasz alapja sem az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segédszabály {lásd például: 3192/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [33]}.

[37] Az Alaptörvény III. cikk (1) bekezdése, a VI. cikk (3) bekezdése, a XII. cikk (1) bekezdése, a XIII. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz, így az indítvány e körben megfelel a törvényben írtaknak.

[38] 4.3. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia.

[39] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek csak részben felel meg. Az indítvány az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezéseit, illetve a sérelmezett bírói döntéseket, és kifejezetten kéri a megsemmisítésüket.

[40] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja alapján a kérelem akkor határozott, ha megfelelő indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a kifogásolt jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért és mennyiben ellentétes az Alaptörvény indítványban megjelölt rendelkezéseivel.

[41] Ezen feltétel teljesülésének vizsgálata kapcsán az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit illetően. Az indítványozó kizárólag a pervesztességét, az általa fejlesztett szoftver szolgálati műnek minősítését sérelmezi, alkotmányjogilag is értékelhető indokolást azonban – ügyének részletes ismertetésén és már a bírósági eljárás során is megfogalmazott és valamennyi bírói fórum előtt hangoztatott érvein túl – egyik alaptörvényi rendelkezéssel kapcsolatban sem adott elő.

[42] Az indítvány azt célozza, hogy az Alkotmánybíróság a bíróságok által eldöntött tény- és jogkérdéseket felülbírálati bíróságként vizsgálja felül, és a támadott döntésektől eltérően értékelje. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint azonban „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

[43] Az Alkotmánybíróság emlékeztet továbbá a bíróságok jogértelmezését támadó alkotmányjogi panaszok kapcsán kialakított következetes gyakorlatára, miszerint: „Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor” {3346/2022. (VII. 21.) AB végzés, Indokolás [71]}.

[44] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a panaszában kizárólag a bírósági eljárásban már előadott, az eljáró bíróságok által részletesen vizsgált és értékelt érveit és kifogásait ismételte meg. Az általa megjelölt, valamennyi megsérteni vélt alaptörvényi rendelkezés esetében csak a korábbi érvelését ismételte meg, alkotmányjogilag is értékelhető indokolást egyik rendelkezés tekintetében sem adott elő, a sérelem mibenlétének alkotmányjogi szempontú kifejtésével adós maradt. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ilyen indokolás hiányában az indítvány nem alkalmas érdemi elbírálásra {lásd például: 3272/2018. (VII. 20.) AB végzés, Indokolás [34]; 3201/2019. (VII. 16.) AB végzés, Indokolás [16]}.

[45] 5. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában írt törvényi feltételeknek, ezért az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése szerint eljárva – figyelemmel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésére, az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Ligeti Miklós Zoltán s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Nemessányiné dr. Chronowski Nóra Edit s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1335/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3041/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

bírói kezdeményezés visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének a megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 146. § (1) bekezdés *a)* pontja alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. A Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság – az Abtv. 25. §-a és 32. §-a alapján, a folyamatban lévő eljárásai felfüggesztése mellett – a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 146. § (1) bekezdés *a)* pontjának „a szabadság tartamára" szöveg alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását, megsemmisítését, továbbá az előtte folyamatban lévő 1.Mf.31.070/2026. számú ügyben az alkalmazásának kizárását kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítvány az Alaptörvény XVII. cikk (3)–(4) bekezdése, XX. cikk (1) bekezdése, a VI. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1)–(2) és (4)–(5) bekezdéseinek, valamint az ILO 132. számú egyezménye 7. cikk (1) bekezdésének a sérelmére hivatkozott (Indítvány [61]).

[2] 2. Az alapul fekvő per szabadság idejére járó díjazás iránt indult a bírói kezdeményezés szerint. A folyamatban lévő per lényege az alábbiak szerint foglalható össze.

[3] 2.1. Az alperes Magyarországon működő légitársaság, amelynek alkalmazásában állnak a felperesek légiutas-kísérő/kabinfelügyelő munkakörben. A felperesek munkaszerződésében rögzítésre kerültek a bérelemek azzal, hogy a munkavállaló tudomásul veszi, hogy személyi alapbére tartalmazza a havi 16 egyirányú járatláb (szektor) teljesítésének ellenértékét és csak az alapbérben szereplő 16 szektoron felül teljesített szektorok tekintetében jogosult az alább meghatározott úgynevezett *„sector pay"* díjazásra. A felek megállapodnak abban, hogy a munkáltató minden olyan tervezett és teljesített egyirányú járatláb (szektor) után, amelyet a munkavállaló a hónapban az első 16 egyirányú járatlábon (szektor) felül teljesít, a vonatkozó szabályoknak megfelelően úgynevezett *„sector pay"* kifizetését garantálja. A felek továbbá megállapodnak abban, hogy a *„sector pay"* nem minősül bérpótléknak és annak mértéke úgy került kiszámításra, hogy az egyben költségtérítésnek is minősül, így a munkavállaló részére külön napidíj nem kerül kifizetésre.

[4] A bírósági eljárásban rögzített adatok szerint a szektordíj fizetésnek különböző típusai vannak (S-től XXL-ig), amelyek a különböző hosszúságú blokkidők tekintetében eltérő szorzókkal operálnak. A szektordíj kifizetésének módja az, hogy a repült szektorok számát kell megszorozni a szektorárral és ennek értéke a munkakör rangja szerint növekszik junior kabinfelügyelő/légiutas-kísérőtől egészen az oktatóig. A szektordíjakra vonatkozó számításra az alperes a belső intranetes felületén angol nyelvű ún. „*guide*"-okat tett közzé. Az alperes minden évben új *guide*-ot adott ki a szabadságok és betegszabadságok tekintetében is.

[5] Az alperes 2023. december 31. napjáig a szabadságok és betegszabadságok idejére járó távolléti díjba a szektordíjat nem számolta be, hanem az alapbér 7,5%-os megemelésével számította a távolléti díjat. „A fizetett szabadság kompenzációs gyakorlatának Magyarországon 2024. április 1-től hatályos átfogó felmérést követően az éves szabadság (HP) napi díjazása 6 hónapos referencia időszakra számított napi bruttó átlagra módosult", vagyis az alperes 2024. január 1. napját követően a szabadságok és betegszabadságok idejére járó távolléti díjat a munkavállalók alapbérének és a szektordíjnak a figyelembevételével számítja ki (Indítvány [4]).

[6] 2.2. A felperesek kereseti kérelmükben távollétidíj-hátralék megfizetésére kérték kötelezni az alperest a 2023. december 31. napját megelőző peresített időszakra. Hivatkozásképpen előadták, hogy az alperes a szabadság, illetve a betegszabadság idejére az őket jogosan megillető munkabér helyett alacsonyabb munkabért fizetett részükre, ami így nem felelt meg a fizetett szabadság jogszabályi követelményeinek, mivel a felperesek kevesebbet kerestek a szabadságuk, betegszabadságuk ideje alatt, mint a tényleges munkavégzés során. Az al-

peres felszámítási gyakorlata aggályos, mivel csupán az alapbért vette alapul, és a távolléti díjba történő beszámítás során más, a munkavégzéshez kötődő, annak ellátásáért rendszeresen járó szektordíjat nem adta hozzá. Mivel az alperes a blokkidő hosszától tette függővé a munkavállalóknak járó szektordíj mértékét, teljesítménybérezést alkalmazott.

[7] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozásképpen előadta, hogy a munkaszerződésben rögzítették a felek, hogy a szektordíj nem minősül bérpótléknak, ideértve a távolléti díj számításánál figyelembe vehető tételeket, és az magában foglalja a munkavállalónak egyébként fizetendő napidíjat is. Az Mt. 148. § (1) bekezdése határozza meg, hogy a távolléti díj számítása során milyen tételeket szükséges figyelembe venni, a távolléti díj ennek megfelelően került meghatározásra. A szektordíj nem minősül a munkaszerződés, illetve annak módosításai részét képező bérelemnek, sem pedig a távolléti díj számítása során kötelezően figyelembe veendő teljesítménybérnek.

[8] Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetének helyt adva távollétidíj-hátralék megfizetésére kötelezte az alperest. Az indokolása az Mt. szabályai [Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pont, 148. § (1) bekezdés, a 150. § (1) bekezdés, 137. § (3) bekezdés] alapján megállapította, hogy a teljesítménybér csak két esetben része a távolléti díjnak: ha a munkavállaló kizárólag teljesítménybérben kapja az alapbérét, illetőleg ha a munkavállalót időbérrel vegyes rendszerben díjazzák, de az időbér nem éri el az alapbér összegét. Egyéb esetekben a teljesítménybér nem része a távolléti díjnak, ha az alapbér egésze időbér és ezen felül kap a munkavállaló valamilyen, teljesítményhez kötött díjazást.

[9] Az előtte fekvő ügyben azt állapította meg, hogy a felperesek díjazását időbér és teljesítménybér összekapcsolásával állapították meg, és a szektordíj teljesítménybérnek minősíthető. Mivel a munkabérbe minden olyan változó elem beletartozik, amellyel a munkavállaló alappal számolhatott, mivel azt az elvégzett munkáért cserébe ellentételezésként rendszeresen kapott. A felperesek munkakörében a szektordíj bár formailag teljesítménybérnek minősül, valójában egy olyan változó munkabérelem, amelyet a repülési utak teljesítéseként az elvégzett munka ellentételezéseként fizetett a munkáltató, ezért a távolléti díj meghatározása során figyelembe veendő. Ezzel ellentétes értelmezés esetén sérülne az az elv, hogy szabadság idején is ugyanolyan mértékű juttatásban részesüljön a munkavállaló, mintha munkát végezne. Ezt a bírósági jogértelmezést támasztja alá a keresetlevélben részletesen bemutatott Európai Uniós joggyakorlat is.

[10] Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett.

[11] 3. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése, valamint a 32. § (1)–(2) bekezdése alapján előterjesztett indítvány érdemi indokolása a következő volt:

[12] Ismertette az Mt. alkalmazandó rendelkezéseit. Ezt követően az Alaptörvény E) cikk (2) és (3) bekezdését, a 2/2019. (III. 5.) AB határozatát, az EUMSZ 4. cikk (3) bekezdését, az Európai Parlament és a Tanács 2003/88/EK irányelvének (2003. november 4.) 7. cikk (1) bekezdését, valamint az Európai Alapjogi Charta 31. cikke (1) és (2) bekezdését idézte fel. Ezek után az EUB-nak az Irányelvvel összefüggő döntéseit ismertette (Indítvány [27]–[35]).

[13] Az indítvány a magyar bírói gyakorlatból a Kúria Mfv.10.181/2019/7. számú ítéletét és a Fővárosi Ítélőtábla Mf.31.054/2023/8. számú, a jogkérdést illetően egybevágó ítéletét idézte fel. A Kúria határozatának elvi tartalma szerint, ha a munkavállaló időbérben és teljesítménybérben is részesült, akkor a távolléti díjat az alapbér és a teljesítménybér együttes összegével kell számítani (Indítvány [36]).

[14] 3.1. A megsértett alaptörvényi rendelkezéseket illetően (Abtv. 25. §) a következő volt az indítványi érvelés:

[15] Az indítvány az Alaptörvény következő rendelkezéseit idézte fel, mint amelyek sérelmet szenvedtek: XVII. cikk (3)–(4) bekezdése, I. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1)–(2) bekezdése és a (4)–(5) bekezdése (Indokolás [37]–[44] bekezdés). Ezek után egy jogirodalmi műből idéz arra vonatkozóan, hogy az alkotmánybírósági gyakorlatban hogyan értelmezik, és milyen más alapjogokkal hozzák összefüggésbe az Alaptörvény XVII. cikkének rendelkezéseit (Indítvány [45]–[46]). Összefoglalóan ismerteti a munkavállalókat megillető pihenéshez való jogokkal foglalkozó három alkotmánybírósági határozatot {849/B/1992. AB határozat, 74/2006. (XII. 15.) AB határozat, 12/2020. (VI. 22.) AB határozat), s azok egyikéből idézi a megállapítást, mely szerint „[a] pihenéshez való jog biztosítása elengedhetetlen az egészséget tiszteletben tartó munkafeltételek garantálásához, mert az a rendszeres munkavégzés során elhasznált erőforrások, a fizikai és szellemi energia pótlását, a munkavállaló testi és lelki regenerálódását biztosítja." (Indítvány [47]–[50]).

[16] Az indítvány ezek után az Mt. rendelkezéseit [Mt. 150. §, 151. §, 148. § (1) bekezdés, 137. § (3) bekezdés, 150. § (3) bekezdés, 148. § (1) bekezdés *a)* pontja, 150. § (5) bekezdése] idézi fel és értelmezi, s a következőkre jut: „a nyelvtani értelmezés szerint csak a „klasszikus" teljesítménybér számít bele a távolléti díjba, de pl. olyan

teljesítménybér jellegű ösztönző elemek, mint pl. a prémium, bónusz, jutalék, amelyek egyébként gyakran meghatározó részét képezik a munkabérnek, már nem. Bár a magyar bírói gyakorlat két esetben ettől eltérő jogértelmezést alkalmazott, a munkáltatók az Mt. normaszövege és annak nyelvtani értelmezése alapján fizetik a szabadság idejére járó távolléti díjat." Ebből – a bírói gyakorlattól eltérő – saját értelmezéséből, illetve a munkáltatóknak általában tulajdonított értelmezésből vezeti le azt, hogy „a munkavállaló szabadsága idején sok esetben jelentősen kevesebb összegű díjazásban részesül, mintha ténylegesen dolgozna, amely hátráltatja a szabadság igénybevételét, korlátozza az éves fizetett szabadsághoz való jogát, mely elsődlegesen az egészséges és biztonságos munkakörülmények követelményéből fakad, a pihenéshez, rekreálódáshoz, a testi-lelki egészséghez való jogát, a magánszférához való jogát." A fizetett szabadsághoz való jog két elemét emeli ki: a pihenéshez való jogot és ennek az időnek a megfelelő díjazottságát. Az utóbbi elégtelensége visszatarthatja a munkavállalót a szabadság igénybevételétől, holott „[a] szabadság ideje alatt a munkavállalók jellemzően többet költenek, mint amikor nincsenek szabadságon és dolgoznak." Érvelése szerint „az a szabály, mely szerint a szabadság idejére akár jelentősen kevesebb összeg illeti meg a munkavállalót, mint az átlagkereset, rendes munkabére, nem felel meg" az Alaptörvény XVII. cikk (3) és (4) bekezdésének, a XX. cikk (1) bekezdésének, valamint a VI. cikk (1) bekezdésének (Indítvány [51]–[53]).

[17] Az indítvány a következőkben a jogegyenlőség kérdésével foglalkozik az Mt. 152. § (1) bekezdés viszonylatában. Ismerteti az Mt. 152.§ (1) bekezdését, amely arról szól, hogy miképpen számolható a távolléti díj, ha az irányadó időszakban (a távolléti díj esedékességét megelőző hat hónap) nem volt munkabérfizetés az esetleges fizetés nélküli szabadság, keresőképtelenség miatt. Ezek után az Alkotmánybíróság gyakorlatából idéz a jogegyenlőség tartalmát illetően, majd rögzíti, hogy ez a jogszabályi rendelkezés sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését és korlátozza a XVII. cikk (4) bekezdése szerinti alapjogot is (Indítvány [54]–[57]).

[18] 3.2. A nemzetközi szerződésbe ütközést illetően (Abtv. 32. §) a következő volt az indítványi érvelés:

[19] Az indítvány szerint „Magyarország által a 2000. évi LXVI. törvénnyel ratifikált, a fizetett éves szabadságról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1970. évi 54. ülésszakán elfogadott 132. számú Egyezmény 7. cikke szerint minden személy, aki a jelen Egyezmény szerint szabadságot vesz ki, az egész szabadság időtartamára jogosult szokásos vagy átlagkeresete folyósítására (beleértve a természetben fizetett bármely javadalmazás pénzbeli ellenértékét is, amennyiben ilyenben részesül, feltéve, ha nem olyan állandó jellegű juttatásról van szó, amelyet a jogosult szabadságától függetlenül is élvez), amelyet az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott módon kell kiszámítani.

[20] Az Mt. szabadság idejére járó távolléti díjra vonatkozó szabálya egyértelműen nem felel meg az Egyezmény szabályainak, mert a szabadság díjazása nem a szokásos- vagy átlagkeresettel, hanem távolléti díjjal történik, mely jellemzően jelentősen kevesebb összeg, mint az átlagkereset." (Indítvány [58]–[59]).

[21] Az indítvány itt egyébiránt felidézi a Ptk.-nak, valamint az Mt.-nek a kártérítéssel kapcsolatos szabályait is, bár azt nem fejti ki, hogy ennek akár az alaptörvény-ellenesség, akár a nemzetközi szerződésbe ütközés viszonylatában mi volna a jogi jelentősége (Indítvány [60]).

[22] 4. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az Alaptörvényben és az Abtv.-ben lefektetett formai és tartalmi kritériumoknak {a feltételekkel kapcsolatos gyakorlatot lásd például: 3242/2017. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [7]; 3102/2018. (IV. 9.) AB határozat, Indokolás [18]; 7/2020. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [9]}.

[23] Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezheti az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b)* pontja alapján a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának a kizárását, ha az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. Az Abtv. 32. § (1)–(2) bekezdése szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezheti az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f)* pontja alapján a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés nemzetközi szerződésbe ütközésének a vizsgálatát, ha az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli.

[24] A fentiekből következően elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy az indítvány olyan jogszabályi rendelkezés vizsgálatát kezdeményezi-e, amely az adott eljárásban a bíróságnak alkalmaznia kell. E tekintetben az volt megállapítható, hogy a bíróságnak a perben az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontját alkalmaznia kell.

[25] 5. Az Alkotmánybíróságnak ezt követően azt kell vizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés teljesíti a határozott kérelemmel szemben támasztott feltételeket (Abtv. 52. §). Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét, amelynek keretében az indítvány elbírálandó. Megjelöli azt a jogszabályi szövegrészt, amelynek az alaptörvény-ellenességét, illetve nemzetközi szerződésbe ütközését állítja. Megjelöli az Alaptörvény, a nemzetközi szerződés megsértett rendelkezéseit. Ezek után azt kellett vizsgálni, hogy az indítvány tartalmaz-e az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja szerinti indokolást.

[26] 5.1. Az Abtv. 32. §-a szerinti indítványrész indokolása egyrészt felidézi a Magyarország által a 2000. évi LXVI. törvénnyel ratifikált, a fizetett éves szabadságról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1970. évi 54. ülésszakán elfogadott 132. számú Egyezménye 7. Cikkének (1) bekezdését: „Minden személy, aki a jelen Egyezmény szerint szabadságot vesz ki, az egész szabadság időtartamára jogosult szokásos vagy átlagkeresete folyósítására (beleértve a természetben fizetett bármely javadalmazás pénzbeli ellenértékét is, amennyiben ilyenben részesül, feltéve, ha nem olyan állandó jellegű juttatásról van szó, amelyet a jogosult szabadságától függetlenül is élvez), amelyet az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott módon kell kiszámítani." Másrészt a következő indokolását adja az indítványnak: „Az Mt. szabadság idejére járó távolléti díjra vonatkozó szabálya egyértelműen nem felel meg az Egyezmény szabályainak, mert a szabadság díjazása nem a szokásos- vagy átlagkeresettel, hanem távolléti díjjal történik, mely jellemzően jelentősen kevesebb összeg, mint az átlagkereset." (Indítvány [59]).

[27] Az Abtv. 32. §-a szerinti alkotmányossági problémát egy olyan nemzetközi szerződés rendelkezésével összefüggésben veti fel, amely Magyarországot kötelezi, amely a magyar jogrendszer része. Az indítvány azonban itt nem jelöli meg az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt rendelkezést, hanem arra csak ideérthetően utal azzal, hogy „az Mt. szabadság idejére járó távolléti díjra vonatkozó szabálya" ütközik a nemzetközi szerződésbe. Meghivatkozza ugyan az Egyezmény 7. Cikk (1) bekezdésében használt „szokásos vagy átlagkereset" kifejezést, de nem adja annak magyarázatát, hogy a magyar jogban használt „távolléti díj" tartalmilag miért ne volna megfeleltethető az Egyezmény 7. Cikk (1) bekezdés szerinti rendelkezésnek. Mindeközben éppen az Egyezmény 7. Cikk (1) bekezdésének utolsó fordulata bízza azt az adott országra, hogy a számítási módot meghatározza. Az indokolás hiányában nem világos, hogy miként kell érteni az indítványbeli kifogást. Úgy érthető ez, hogy az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontja és az Egyezmény 7. Cikk (1) bekezdése szerint eltérő szóhasználattal van probléma, vagy az Mt. más rendelkezéseinek valamelyikében meghatározott számítási mód az, amely a nemzetközi szerződésbe ütközhet. Az indítvány valójában nem indokolja meg, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés-rész („a szabadság tartamára") mennyiben és miért ütközik a nemzetközi szerződésbe. Meg kell jegyezni, hogy az Egyezmény az eredeti nyelven a „*normal and avarage renumaration*" szavakat használja, amely csak megerősíti azt, hogy ez nem a fizetett szabadság idejére járó díjazás elnevezésére szab meg kötelezettséget, hanem arra, hogy ez a díjazás tartalmilag a szokásos és átlagos díjazás legyen. Ebből viszont az is következik, hogy önmagában abból, hogy a fizetendő díjat az Mt. 146. § (1) bekezdése „távolléti díjnak" nevezi, még semmi nem következik arra vonatkozóan, hogy a fizetett szabadságra járó díjazás számításának módja tartalmilag megfelel-e vagy sem a nemzetközi egyezménynek. Az, hogy az indítványozó szerint nyelvtanilag helyesebb lett volna akár a szokásos vagy átlagkereset szavak használata a szabadságra járó díjazás megnevezésében, nyilvánvalóan nem alapozza meg annak megállapítását, hogy a „szabadság tartamára" jogszabályi szövegrész nemzetközi szerződésbe ütközik. Meg kell jegyezni, hogy a törvényhozó által megalkotott és használt jogi műszó, a „távolléti díj" a díjazás azon lényegi jellegét láttatja, hogy ez a díjazás olyan időtartamra jár, amikor a munkavállaló tényleges munkát nem végez. Ebből azonban sehogy se következik az, hogy a szabadság idejére járó díjazás számításának a módja nem felel meg annak, hogy a „távolléti díj" a munkavállaló szokásos- és átlagos díjazásának megfelelő mértékű legyen. A számítási módot ugyanis nem az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontja, hanem az Mt. egyéb – az indítvánnyal nem támadott – rendelkezései határozzák meg.

[28] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában foglaltaknak megfelelő indokolást nem tartalmaz. Erre tekintettel az Abtv. 32. §-a alapján előterjesztett indítványt a rendelkező rész szerint visszautasította [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja, Abtv. 64. § *d)* pontja].

[29] 5.2. Az Abtv. 25. §-a szerinti indítványrész indokolása „a szabadság tartamára" jogszabályi szöveg alaptörvény-ellenességének a lényegét úgy foglalja össze, hogy „az a szabály, mely szerint a szabadság idejére akár jelentősen kevesebb összeg illeti meg a munkavállalót, mint az átlagkereset, rendes munkabére", az nem felel meg az Alaptörvény VII. cikk (3)–(4) bekezdésének, a XX. cikk (1) bekezdésének, valamint a VI. cikk (1) bekezdésének (Indítvány [51]–[53]).

[30] Az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdése az a rendelkezés, amely a munkavállalónak az éves fizetett szabadsághoz való alapjogáról rendelkezik. Miután ezt az alapjogot az Alaptörvény kifejezetten nevesíti, ezért az ezzel összefüggésbe hozható egyéb alapjogok – Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdése, a XX. cikk (1) bekezdése, a VI. cikk – nem képezhetik az önállóan, önmagában és különállóan elbírálandó alapjait a fizetett szabadsággal összefüggő indítványnak. Az indítvány ezen hivatkozásai – és a felidézett jogirodalom, EUB döntések – a XVII. cikk (4) bekezdése mögött és mellett álló alkotmányos összefüggéseket világítják meg, amelyek végső soron magába a XVII. cikk (4) bekezdésébe, az e szerinti alapjog tartalmába értendők bele: milyen alapjogokból eredeztethető, és mivel függ össze a fizetett szabadsághoz való – kifejezetten és önállóan nevesített – alapjog.

[31] Az Alkotmánybíróság nem foglalkozhatott érdemben az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésének állított sérelmével. Az indítvány ugyanis a jogegyenlőséggel kapcsolatos érveket (Indítvány [54]–[57]) kifejezetten az Mt. 152. § (1) bekezdésével összefüggésben adja elő. A kérelem azonban az Mt. ezen rendelkezését nem támadja, nem kéri annak megállapítását, hogy ez alaptörvény-ellenes, nem állítja azt sem, hogy ezt alkalmaznia kellene, de az előzményi ismertetésben sincs annak nyoma, hogy ennek az alkalmazására sor került volna. A lényeg az, hogy az Mt. 152. § (1) bekezdésére vonatkozó, az Abtv. 52. §-a szerinti kérelmet az indítvány nem tartalmaz. Ezért az ezzel kapcsolatos indítványi érvelésnek az Alkotmánybíróság jogi jelentőséget nem tulajdoníthatott.

[32] Az Alkotmánybíróság ezek után azt vizsgálta, hogy indokolta-e és miként indokolta az indítvány azt, hogy az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontja („a szabadság tartamára") miért sérti az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdését. Az indítvány azonban ennek megokolásával adós marad. Az indítvány az Mt. rendelkezéseit [Mt. 150. §, 151. §, 148. § (1) bekezdés, 137. § (3) bekezdés, 150. § (3) bekezdés, 148. § (1) bekezdés *a)* pontja, 150. § (5) bekezdése] felidézve és értelmezve jut arra a következtetésre, hogy „a nyelvtani értelmezés szerint csak a „klasszikus" teljesítménybér számít bele a távolléti díjba, de pl. olyan teljesítménybér jellegű ösztönző elemek, mint pl. a prémium, bónusz, jutalék, amelyek egyébként gyakran meghatározó részét képezik a munkabérnek, már nem." (Indítvány [51]–[53]). Az indokolás ilyen módon az Mt. egyéb rendelkezéseinek az általa kialakított nyelvtani értelmezésével lényegében azt állítja, hogy az Mt. felhívott szakaszai alapján végezhető számítási móddal a munkavállaló nem juthat hozzá a fizetett szabadsága idején a szokásos és átlagos díjazásához. A díjazás nem megfelelőségét ténylegesen a számítási módból vezeti le. Csakhogy a kérelemmel támadott törvényi rendelkezés éppen az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésének tesz eleget, mert – az Alaptörvénnyel összhangban – elrendeli azt, hogy a szabadság idején is díjazásban részesüljön a munkavállaló. Amennyiben az Alkotmánybíróság megsemmisítené az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontját, abban az esetben éppen az a rendelkezés tűnne el a törvényből, amely a fizetett szabadságot törvényi szinten biztosítja, innentől kezdve nem volna olyan rendelkezése a törvénynek, amely alapján a szabadság idejére díjazást számolhatnának el.

[33] Összefoglalóan: nem annak van jelentősége, hogy a törvényhozó minek nevezi el ezt a díjazást, hanem annak, hogy a díjazásra megszabott számítási mód – amiről az Mt. más szabályai rendelkeznek – alkalmas-e arra, hogy a munkavállaló a fizetett szabadsága idején is hozzájusson a szokásos és átlagos díjazáshoz. Az indítvány azonban az Mt. ezen rendelkezéseinek egyikét sem támadja, azokból egyikre vonatkozóan sem állítja az alaptörvény-ellenességet. Az indítvány maga hivatkozik arra, hogy a Kúria irányadó gyakorlata (Mfv.10.181/2019/7. számú ítélet) szerint a távolléti díjat az alapbérrel egyező összegű időbér és a teljesítménybér együttes összegével kell számítani. Ez arra utal, hogy lehetséges és szükséges is az Mt. rendelkezéseit úgy értelmezni, hogy a szabadság idejére elszámolandó díjazás megfeleljen a munkavállaló szokásos és átlagos díjazásának. Itt van jelentősége annak, hogy a bírónak a magyar jogszabályokat kell alkalmaznia, s a jogszabályok szövegét – a bevett jogértelmezési technikák használatán túl – az Alaptörvény 28. cikk szerint kell értelmezni: „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak."

[34] A jelen indítvány azt a kérdést veti fel, hogy összhangban áll-e az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésével az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontja, amely szerint a szabadság tartamára a munkavállalót távolléti díj illeti meg. Annak azonban nem adja indokát, hogy ez a rendelkezés miért volna alaptörvény-ellenes, hanem annak adja indokát, hogy – a saját nyelvtani értelmezése szerint – az Mt. egyéb rendelkezései által meghatározott számítási mód nem biztosítja a szabadság idejére a szokásos és átlagos díjazást. Ilyen módon azonban az indítvány indokolása nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjának. Erre tekintettel az Abtv. 25. §-a alapján előterjesztett indítványt a rendelkező rész szerint visszautasította [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja, Abtv. 64. § *d)* pontja].

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/1896/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3042/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

bírói kezdeményezés visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének a megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 146. § (1) bekezdés *a)* pontja alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. A Fővárosi Ítélőtábla mint másodfokú bíróság – az Abtv. 25. §-a és 32. §-a alapján, a folyamatban lévő eljárásai felfüggesztése mellett – a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 146. § (1) bekezdés *a)* pontjának, „a szabadság tartamára” szöveg alaptörvény-ellenességének és nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását, megsemmisítését, továbbá az előtte folyamatban lévő 1.Mf.31.098/2026. számú ügyben az alkalmazásának kizárását kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítvány az Alaptörvény XVII. cikk (3)–(4) bekezdése, XX. cikk (1) bekezdése, a VI. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (1)–(2) és (4)–(5) bekezdéseinek, valamint az ILO 132. számú egyezménye 7. cikk (1) bekezdésének a sérelmére hivatkozott (Indítvány [61]).

[2] 2. Az alapul fekvő per szabadság idejére járó díjazás iránt indult a bírói kezdeményezés szerint. A folyamatban lévő per lényege az alábbiak szerint foglalható össze.

[3] 2.1. Az alperes Magyarországon működő légitársaság, amelynek alkalmazásában állnak a felperesek repülőgépvezető munkakörben. A munkaszerződésük rendelkezett arról, hogy részükre távolsági díjat és leszállási díjat kell fizetni. A távolsági díj, valamint a leszállási díj jogosultsági feltételeit és számítás módját az alperes belső szabályzata határozza meg. E szerint a távolsági díjra a pilóták jogosultak aktív fedélzeti személyzetként való feladatellátásuk esetén a repülési távolság után kilométerenként számítva, a leszállási díj pedig leszállásonként jár. Az alperes a peresített időszakban a felperesek számára úgy számolta ki a szabadságuk, illetve a betegszabadság idejére járó távolléti díjat, hogy abba nem számította bele a távolsági és a leszállási díjat. A felperesek panasza nyomán az alperes 2024. január 1-jétől a felperesek által helyesnek tartott elvek szerint számította a távolléti díjat (Indítvány [1]–[2]).

[4] 2.2. A felperesek kereseti kérelmükben a peresített időszakra járó fizetett szabadságra és betegszabadságra járó távollétidíj-hátralék iránti igényt érvényesítettek. Hivatkozásképpen előadták, hogy az alperes a peresített időszakban az Mt.-be, illetve az alapul fekvő uniós jogi előírásokba ütköző módon számította a felperesek szabadsága idejére járó távolléti díjukat, továbbá a betegszabadság idejére járó távolléti díj 70%-át. A jogellenesség abban állt, hogy a távolléti díj alapba nem számította be a távolsági díjat, valamint a leszállási díjat, melyek az Mt. 137. § (1) bekezdése szerinti teljesítménybérnek minősülnek.

[5] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozásképpen előadta, hogy a távolsági díj, valamint a leszállási díj nem számít teljesítménybérnek, de még ha a bíróság annak is tekintené, az Mt. 148. § (1) bekezdése alapján a távolléti díjba csak az Mt. 150. § szerinti teljesítménybér számítandó be. Az Mt. 150. § (1) bekezdése a 137. § (3) bekezdésére való utalással egyértelművé teszi, hogy a távolléti díjba csak akkor kell beszámítani a teljesítménybért, ha a munkavállaló kizárólag teljesítménybérezésben részesül, vagy vegyes bérezés esetén oly módon kapja a díjazását, hogy az időbér rész nem éri el az alapbér mértékét. Kifejtette, hogy a felperesek munkaszerződése is kifejezetten utal arra, hogy a távolsági díj, valamint a leszállási díj nem vehető figyelembe olyan juttatás alapjaként, amely a munkavállalónak olyan időszakokra jár, amikor nem teljesít repülési feladatot.

[6] Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetének helyt adva távollétidíj-hátralék és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezte az alperest.

[7] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a távolléti díj funkciója, hogy egyes olyan időszakokra, amelyekben a munkavállaló jogszerűen van távol, – azaz a beosztott munkaidejében nem tesz eleget munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettségének – megközelítőleg olyan díjazásban részesüljön, amilyenben akkor részesülne, ha dolgozna. Az Mt. 148. §-ában foglalt számításmód helyes értelmezésének feltárásánál ezt a funkciót kell figyelembe venni. Ezzel összhangban az Mt. indokolása utal arra, hogy a távolléti díj számításának szabálya megfelel a távolléti díj rendeltetésének, a rendszeres bérpótlékot és a munkaszerződésben rögzített teljesítménybért kell figyelembe venni. Az elsőfokú bíróság az Alaptörvény 28. cikke szerinti szempontok szem előtt tartásával rögzítette, hogy az indokolásból az a jogalkotói cél tárul fel, hogy a munkaszerződésben foglalt teljesítménybérek feltétlenül a távolléti díj részei legyenek.

[8] Az elsőfokú bíróság utalt az Európai Unió Bírósága joggyakorlatára, az ILO fizetett éves szabadságról szóló 132. számú egyezmény 7. cikk 1. bekezdésére (Indítvány [8]–[9]).

[9] Az ítélet ellen az alperes fellebbezett. A felperesek csatlakozó fellebbezéssel éltek a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása és felemelése érdekében. Fellebbezési ellenkérelmükben kérték az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását. Hivatkozásképpen előadták, hogy az elsőfokú bíróság a Kúria kötelező jogértelmezését, valamint az Alaptörvény 28. cikke folytán a jogszabály célja szerinti, illetve az Alaptörvénnyel összhangban történő, továbbá az uniós jognak megfelelő jogértelmezést követett.

[10] 3. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése, valamint a 32. § (1)–(2) bekezdése alapján előterjesztett indítvány érdemi indokolása a következő volt:

[11] Ismertette az Mt. alkalmazandó rendelkezéseit (Indítvány [12]–[18]). Ezt követően az Alaptörvény E) cikk (2) és (3) bekezdését, a 2/2019. (III. 5.) AB határozatát, az EUMSZ 4. cikk (3) bekezdését, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 31. cikk (1)–(2) bekezdését, az Európai Parlament és a Tanács 2003/88/EK irányelvének (2003. november 4.) 7. cikk (1) bekezdését, valamint az Európai Légitársaságok Szövetsége (AEA), az Európai Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szövetsége (ETF), az Európai Közforgalmi Pilóták Szövetsége (ECA), az Európai Regionális Légitársaságok Szövetsége (ERA) és a Légiszállítók Nemzetközi Szövetsége (IACA) által kötött, a polgári repülésben dolgozó utazó munkavállalók munkaidejének szervezéséről szóló európai megállapodásról szóló, 2000. november 27-i 2000/79/EK tanácsi irányelvhez csatolt megállapodás 3. szakaszát idézte fel. Ezek után az EUB-nak az Irányelvvel összefüggő döntéseit ismertette (Indítvány [19]–[33]).

[12] Az indítvány a magyar bírói gyakorlatból a Kúria Mfv.10.181/2019/7. számú ítéletét és a Fővárosi Ítélőtábla Mf.31.054/2023/8. számú, a jogkérdést illetően egybevágó ítéletét idézte fel. A Kúria határozatának elvi tartalma szerint, ha a munkavállaló időbérben és teljesítménybérben is részesült, akkor a távolléti díjat az alapbér és a teljesítménybér együttes összegével kell számítani (Indítvány [34]).

[13] 3.1. A megsértett alaptörvényi rendelkezéseket illetően (Abtv. 25. §) a következő volt az indítványi érvelés:

[14] Az indítvány az Alaptörvény következő rendelkezéseit idézte fel, mint amelyek sérelmet szenvedtek: XVII. cikk (3)–(4) bekezdése, I. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1)–(2) bekezdése és a (4)–(5) bekezdése (Indokolás [35]–[42] bekezdés). Ezek után egy jogirodalmi műből idéz arra vonatkozóan, hogy az alkotmánybírósági gyakorlatban hogyan értelmezik, és milyen más alapjogokkal hozzák összefüggésbe az Alaptörvény XVII. cikkének rendelkezéseit (Indítvány [44]–[45]). Összefoglalóan ismerteti a munkavállalókat megillető pihenéshez való jogokkal foglalkozó három alkotmánybírósági határozatot {849/B/1992. AB határozat, 74/2006. (XII. 15.) AB határozat, 12/2020. (VI. 22.) AB határozat), s azok egyikéből idézi a megállapítást, mely szerint „[a] pihenéshez való jog biztosítása elengedhetetlen az egészséget tiszteletben tartó munkafeltételek garantálásához, mert az a rendszeres munkavégzés során elhasznált erőforrások, a fizikai és szellemi energia pótlását, a munkavállaló testi és lelki regenerálódását biztosítja." (Indítvány [46]–[48]).

[15] Az indítvány ezek után az Mt. rendelkezéseit [Mt. 150. §, 151. §, 148. § (1) bekezdés, 137. § (3) bekezdés, 150. § (3) bekezdés, 148. § (1) bekezdés *a)* pontja, 150. § (5) bekezdése] idézi fel és értelmezi, s a következőkre jut: „a nyelvtani értelmezés szerint csak a »klasszikus« teljesítménybér számít bele a távolléti díjba, de pl. olyan teljesítménybér jellegű ösztönző elemek, mint pl. a prémium, bónusz, jutalék, amelyek egyébként gyakran meghatározó részét képezik a munkabérnek, már nem. Bár a magyar bírói gyakorlat két esetben ettől eltérő jogértelmezést alkalmazott, a munkáltatók az Mt. normaszövege és annak nyelvtani értelmezése alapján fizetik a szabadság idejére járó távolléti díjat" (Indokolás [49]). Ebből – a bírói gyakorlattól eltérő – saját értelmezéséből, illetve a munkáltatóknak általában tulajdonított értelmezésből vezeti le azt, hogy „a munkavállaló szabadsága idején sok esetben jelentősen kevesebb összegű díjazásban részesül, mintha ténylegesen dolgozna, amely hátráltatja a szabadság igénybevételét, korlátozza az éves fizetett szabadsághoz való jogát, mely elsődlegesen az egészséges és biztonságos munkakörülmények követelményéből fakad, a pihenéshez, rekreálódáshoz, a tes-

ti-lelki egészséghez való jogát, a magánszférához való jogát." A fizetett szabadsághoz való jog két elemét emeli ki: a pihenéshez való jogot és ennek az időnek a megfelelő díjazottságát. Az utóbbi elégtelensége visszatarthatja a munkavállalót a szabadság igénybevételétől, holott „[a] szabadság ideje alatt a munkavállalók jellemzően többet költenek, mint amikor nincsenek szabadságon és dolgoznak." Érvelése szerint „az a szabály, mely szerint a szabadság idejére akár jelentősen kevesebb összeg illeti meg a munkavállalót, mint az átlagkereset, rendes munkabére, nem felel meg" az Alaptörvény XVII. cikk (3) és (4) bekezdésének, a XX. cikk (1) bekezdésének, valamint a VI. cikk (1) bekezdésének (Indítvány [50]–[51]).

[16] Az indítvány a következőkben a jogegyenlőség kérdésével foglalkozik az Mt. 152. § (1) bekezdés viszonylatában. Ismerteti az Mt. 152.§ (1) bekezdését, amely arról szól, hogy miképpen számolható a távolléti díj, ha az irányadó időszakban (a távolléti díj esedékességét megelőző hat hónap) nem volt munkabérfizetés az esetleges fizetés nélküli szabadság, keresőképtelenség miatt. Ezek után az Alkotmánybíróság gyakorlatából idéz a jogegyenlőség tartalmát illetően, majd rögzíti, hogy ez a jogszabályi rendelkezés sérti az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdését és korlátozza a XVII. cikk (4) bekezdése szerinti alapjogot is (Indítvány [53]–[55]).

[17] 3.2. A nemzetközi szerződésbe ütközést illetően (Abtv. 32. §) a következő volt az indítványi érvelés:

[18] Az indítvány szerint „Magyarország által a 2000. évi LXVI. törvénnyel ratifikált, a fizetett éves szabadságról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1970. évi 54. ülésszakán elfogadott 132. számú Egyezmény 7. cikke szerint minden személy, aki a jelen Egyezmény szerint szabadságot vesz ki, az egész szabadság időtartamára jogosult szokásos vagy átlagkeresete folyósítására (beleértve a természetben fizetett bármely javadalmazás pénzbeli ellenértékét is, amennyiben ilyenben részesül, feltéve, ha nem olyan állandó jellegű juttatásról van szó, amelyet a jogosult szabadságától függetlenül is élvez), amelyet az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott módon kell kiszámítani. Az Mt. szabadság idejére járó távolléti díjra vonatkozó szabálya egyértelműen nem felel meg az Egyezmény szabályainak, mert a szabadság díjazása nem a szokásos vagy átlagkeresettel, hanem távolléti díjjal történik, mely jellemzően jelentősen kevesebb összeg, mint az átlagkereset." (Indítvány [58]–[59]).

[19] Az indítvány itt egyébiránt felidézi a Ptk.-nak, valamint az Mt.-nek a kártérítéssel kapcsolatos szabályait is, bár azt nem fejti ki, hogy ennek akár az alaptörvény-ellenesség, akár a nemzetközi szerződésbe ütközés viszonylatában mi volna a jogi jelentősége (Indítvány [60]).

[20] 4. Az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy az indítvány megfelel-e az Alaptörvényben és az Abtv.-ben lefektetett formai és tartalmi kritériumoknak {a feltételekkel kapcsolatos gyakorlatot lásd például: 3242/2017. (X. 10.) AB határozat, Indokolás [7]; 3102/2018. (IV. 9.) AB határozat, Indokolás [18]; 7/2020. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [9]}.

[21] Az Abtv. 25. §-a szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezheti az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b)* pontja alapján a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának a kizárását, ha az előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította. Az Abtv. 32. § (1)–(2) bekezdése szerint a bíró – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – abban az esetben kezdeményezheti az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *f)* pontja alapján a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés nemzetközi szerződésbe ütközésének a vizsgálatát, ha ez előtte folyamatban lévő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek nemzetközi szerződésbe ütközését észleli.

[22] A fentiekből következően elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy az indítvány olyan jogszabályi rendelkezés vizsgálatát kezdeményezi-e, amely az adott eljárásban a bíróságnak alkalmaznia kell. E tekintetben az volt megállapítható, hogy a bíróságnak a perben az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontját alkalmaznia kell.

[23] 5. Az Alkotmánybíróságnak ezt követően azt kell vizsgálnia, hogy a bírói kezdeményezés teljesíti a határozott kérelemmel szemben támasztott feltételeket (Abtv. 52. §). Az indítvány megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét, amelynek keretében az indítvány elbírálandó. Megjelöli azt a jogszabályi szövegrészt, amelynek az alaptörvény-ellenességét, illetve nemzetközi szerződésbe ütközését állítja. Megjelöli az Alaptörvény, a nemzetközi szerződés megsértett rendelkezéseit. Ezek után azt kellett vizsgálni, hogy az indítvány tartalmaz-e az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja szerinti indokolást.

[24] 5.1. Az Abtv. 32. §-a szerinti indítványrész indokolása egyrészt felidézi a Magyarország által a 2000. évi LXVI. törvénnyel ratifikált, a fizetett éves szabadságról szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1970. évi

54. ülésszakán elfogadott 132. számú Egyezménye 7. Cikkének (1) bekezdését: „Minden személy, aki a jelen Egyezmény szerint szabadságot vesz ki, az egész szabadság időtartamára jogosult szokásos vagy átlagkeresete folyósítására (beleértve a természetben fizetett bármely javadalmazás pénzbeli ellenértékét is, amennyiben ilyenben részesül, feltéve, ha nem olyan állandó jellegű juttatásról van szó, amelyet a jogosult szabadságától függetlenül is élvez), amelyet az adott ország illetékes hatósága vagy e célra alkalmas eljárása által meghatározott módon kell kiszámítani." Másrészt a következő indokolását adja az indítványnak: „Az Mt. szabadság idejére járó távolléti díjra vonatkozó szabálya egyértelműen nem felel meg az Egyezmény szabályainak, mert a szabadság díjazása nem a szokásos vagy átlagkeresettel, hanem távolléti díjjal történik, mely jellemzően jelentősen kevesebb összeg, mint az átlagkereset." (Indítvány [59]).

[25] Az Abtv. 32. §-a szerinti alkotmányossági problémát egy olyan nemzetközi szerződés rendelkezésével összefüggésben veti fel, amely Magyarországot kötelezi, amely a magyar jogrendszer része. Az indítvány azonban itt nem jelöli meg az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt rendelkezést, hanem arra csak ideérthetően utal azzal, hogy „az Mt. szabadság idejére járó távolléti díjra vonatkozó szabálya" ütközik a nemzetközi szerződésbe. Meghivatkozza ugyan az Egyezmény 7. Cikk (1) bekezdésében használt „szokásos vagy átlagkereset" kifejezést, de nem adja annak magyarázatát, hogy a magyar jogban használt „távolléti díj" tartalmilag miért ne volna megfeleltethető az Egyezmény 7. Cikk (1) bekezdés szerinti rendelkezésnek. Mindeközben éppen az Egyezmény 7. Cikk (1) bekezdésének utolsó fordulata bízza azt az adott országra, hogy a számítási módot meghatározza. Az indokolás hiányában nem világos, hogy miként kell érteni az indítványbeli kifogást. Úgy érthető ez, hogy az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontja és az Egyezmény 7. Cikk (1) bekezdése szerint eltérő szóhasználattal van probléma, vagy az Mt. más rendelkezéseinek valamelyikében meghatározott számítási mód az, amely a nemzetközi szerződésbe ütközhet. Az indítvány valójában nem indokolja meg, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés-rész („a szabadság tartamára") mennyiben és miért ütközik a nemzetközi szerződésbe. Meg kell jegyezni, hogy az Egyezmény az eredeti nyelven a „*normal and avarage renumaration*" szavakat használja, amely csak megerősíti azt, hogy ez nem a fizetett szabadság idejére járó díjazás elnevezésére szab meg kötelezettséget, hanem arra, hogy ez a díjazás tartalmilag a szokásos és átlagos díjazás legyen. Ebből viszont az is következik, hogy önmagában abból, hogy a fizetendő díjat az Mt. 146. § (1) bekezdése „távolléti díjnak" nevezi, még semmi nem következik arra vonatkozóan, hogy a fizetett szabadságra járó díjazás számításának módja tartalmilag megfelel-e vagy sem a nemzetközi egyezménynek. Az, hogy az indítványozó szerint nyelvtanilag helyesebb lett volna akár a szokásos vagy átlagkereset szavak használata a szabadságra járó díjazás megnevezésében, nyilvánvalóan nem alapozza meg annak megállapítását, hogy a „szabadság tartamára" jogszabályi szövegrész nemzetközi szerződésbe ütközik. Meg kell jegyezni, hogy a törvényhozó által megalkotott és használt jogi műszó, a „távolléti díj" a díjazás azon lényegi jellegét láttatja, hogy ez a díjazás olyan időtartamra jár, amikor a munkavállaló tényleges munkát nem végez. Ebből azonban sehogy se következik az, hogy a szabadság idejére járó díjazás számításának a módja nem felel meg annak, hogy a „távolléti díj" a munkavállaló szokásos és átlagos díjazásának megfelelő mértékű legyen. A számítási módot ugyanis nem az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontja, hanem az Mt. egyéb – az indítvánnyal nem támadott – rendelkezései határozzák meg.

[26] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjában foglaltaknak megfelelő indokolást nem tartalmaz. Erre tekintettel az Abtv. 32. §-a alapján előterjesztett indítványt a rendelkező rész szerint visszautasította [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontja, Abtv. 64. § *d)* pontja].

[27] 5.2. Az Abtv. 25. §-a szerinti indítványrész indokolása „a szabadság tartamára" jogszabályi szöveg alaptörvény-ellenességének a lényegét úgy foglalja össze, hogy „az a szabály, mely szerint a szabadság idejére akár jelentősen kevesebb összeg illeti meg a munkavállalót, mint az átlagkereset, rendes munkabére", az nem felel meg az Alaptörvény VII. cikk (3)–(4) bekezdésének, a XX. cikk (1) bekezdésének, valamint a VI. cikk (1) bekezdésének (Indítvány [51]).

[28] Az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdése az a rendelkezés, amely a munkavállalónak az éves fizetett szabadsághoz való alapjogáról rendelkezik. Miután ezt az alapjogot az Alaptörvény kifejezetten nevesíti, ezért az ezzel összefüggésbe hozható egyéb alapjogok – Alaptörvény XVII. cikk (3) bekezdése, a XX. cikk (1) bekezdése, a VI. cikk – nem képezhetik az önállóan, önmagában és különállóan elbírálandó alapjait a fizetett szabadsággal összefüggő indítványnak. Az indítvány ezen hivatkozásai – és a felidézett jogirodalom, EUB döntések – a XVII. cikk (4) bekezdése mögött és mellett álló alkotmányos összefüggéseket világítják meg, amelyek végső soron magába a XVII. cikk (4) bekezdésébe, az e szerinti alapjog tartalmába értendők bele: milyen alapjogokból eredeztethető, és mivel függ össze a fizetett szabadsághoz való – kifejezetten és önállóan nevesített – alapjog.

[29] Az Alkotmánybíróság nem foglalkozhatott érdemben az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésének állított sérelmével. Az indítvány ugyanis a jogegyenlőséggel kapcsolatos érveket kifejezetten az Mt. 152. § (1) bekezdésével összefüggésben adja elő. A kérelem azonban az Mt. ezen rendelkezését nem támadja, nem kéri annak megállapítását, hogy ez alaptörvény-ellenes, nem állítja azt sem, hogy ezt alkalmaznia kellene, de az előzményi ismertetésben sincs annak nyoma, hogy ennek az alkalmazására sort került volna. A lényeg az, hogy az Mt. 152. § (1) bekezdésére vonatkozó, az Abtv. 52. §-a szerinti kérelmet az indítvány nem tartalmaz. Ezért az ezzel kapcsolatos indítványi érvelésnek az Alkotmánybíróság jogi jelentőséget nem tulajdoníthatott.

[30] Az Alkotmánybíróság ezek után azt vizsgálta, hogy indokolta-e és miként indokolta az indítvány azt, hogy az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontja („a szabadság tartamára") miért sérti az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdését. Az indítvány azonban ennek megokolásával adós marad. Az indítvány az Mt. rendelkezéseit [Mt. 150. §, 151. §, 148. § (1) bekezdés, 137. § (3) bekezdés, 150. § (3) bekezdés, 148. § (1) bekezdés *a)* pontja, 150. § (5) bekezdése] felidézve és értelmezve jut arra a következtetésre, hogy „a nyelvtani értelmezés szerint csak a „klasszikus" teljesítménybér számít bele a távolléti díjba, de pl. olyan teljesítménybér jellegű ösztönző elemek, mint pl. a prémium, bónusz, jutalék, amelyek egyébként gyakran meghatározó részét képezik a munkabérnek, már nem." (Indítvány [49]). Az indokolás ilyen módon az Mt. egyéb rendelkezéseinek az általa kialakított nyelvtani értelmezésével, lényegében azt állítja, hogy az Mt. felhívott szakaszai alapján végezhető számítási móddal a munkavállaló nem juthat hozzá a fizetett szabadsága idején a szokásos és átlagos díjazásához. A díjazás nem megfelelőségét ténylegesen a számítási módból vezeti le. Csakhogy a kérelemmel támadott törvényi rendelkezés éppen az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésének tesz eleget, mert – az Alaptörvénnyel összhangban – elrendeli azt, hogy a szabadság idején is díjazásban részesüljön a munkavállaló. Amennyiben az Alkotmánybíróság megsemmisítené az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontját, abban az esetben éppen az a rendelkezés tűnne el a törvényből, amely a fizetett szabadságot törvényi szinten biztosítja, innentől kezdve nem volna olyan rendelkezése a törvénynek, amely alapján a szabadság idejére díjazást számolhatnának el.

[31] Összefoglalóan: nem annak van jelentősége, hogy a törvényhozó minek nevezi el ezt a díjazást, hanem annak, hogy a díjazásra megszabott számítási mód – amiről az Mt. más szabályai rendelkeznek – alkalmas-e arra, hogy a munkavállaló a fizetett szabadsága idején is hozzájusson a szokásos és átlagos díjazáshoz. Az indítvány azonban az Mt. ezen rendelkezéseinek egyikét sem támadja, azokból egyikre vonatkozóan sem állítja az alaptörvény-ellenességet. Az indítvány maga hivatkozik arra, hogy a Kúria irányadó gyakorlata (Mfv.10.181/2019/7. számú ítélet) szerint a távolléti díjat az alapbérrel egyező összegű időbér és a teljesítménybér együttes összegével kell számítani. Ez arra utal, hogy lehetséges és szükséges is az Mt. rendelkezéseit úgy értelmezni, hogy a szabadság idejére elszámolandó díjazás megfeleljen a munkavállaló szokásos és átlagos díjazásának. Itt van jelentősége annak, hogy a bírónak a magyar jogszabályokat kell alkalmaznia, s a jogszabályok szövegét – a bevett jogértelmezési technikák használatán túl – az Alaptörvény 28. cikk szerint kell értelmezni: „A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak."

[32] A jelen indítvány azt a kérdést veti fel, hogy összhangban áll-e az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésével az Mt. 146. § (1) bekezdés *a)* pontja, amely szerint a szabadság tartamára a munkavállalót távolléti díj illeti meg. Annak azonban nem adja indokát, hogy ez a rendelkezés miért volna alaptörvény-ellenes, hanem annak adja indokát, hogy – a saját nyelvtani értelmezése szerint – az Mt. egyéb rendelkezései által meghatározott számítási mód nem biztosítja a szabadság idejére a szokásos és átlagos díjazást. Ilyen módon azonban az indítvány indokolása nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pontjának. Erre tekintettel az Abtv. 25. §-a alapján előterjesztett indítványt a rendelkező rész szerint visszautasította [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *e)* pont, Abtv. 64. § *d)* pont].

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/2489/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3043/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.IV.37.783/2025/2. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. A dr. Dora Márta ügyvéd által képviselt indítványozók alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő.

[2] Az indítványozók az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Kfv.IV.37.783/2025/2. számú végzése és a Miskolci Törvényszék 21.K.700.296/2025/9 számú ítélete, valamint a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Kormányhivatal Miskolci Járási Hivatala (a továbbiakban: alperes) BO-08C/GY/05511-16/2024. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték. Az indítványozók másodlagosan kérték, hogy „az Alkotmánybíróság – az Abtv. 28. §-a alapján eljárva – vizsgálja meg a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (a továbbiakban: NM rendelet) 11/A. § *eb)* pontjának alaptörvény-ellenességét, és állapítsa meg, hogy az – a jelen ügyben alkalmazott értelmezés szerint – sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság követelményét, valamint a XVI. cikkben biztosított szülői jogokat, mivel alkalmas arra, hogy a törvényi szintű garanciákat kiüresítve, a veszélyeztetettség fennállását egyedi vizsgálat nélkül, megdönthetetlen vélelemként alapozza meg.” Az alkotmányjogi panasz az NM rendelet rendelkezésének megsemmisítésére irányuló határozott kérelmet mindazonáltal nem tartalmaz.

[3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek a törvényszék által megállapított tényállása szerint az indítványozók kiskorú gyermeke, aki az alapüggyel érintett időszakban 7. évfolyamos gimnáziumi tanuló volt, nem kapta meg sem a 6. évfolyamon esedékes kötelező ismétlő dTap elleni, sem a 7. évfolyamon esedékes Hepatitis B elleni védőoltást. Az alperes mint gyámhatóság a kötelező védőoltások beadásának elmaradása miatt – melyek beadását gyermeküknek az indítványozók többször is megtagadták, illetve a tértivevényes oltási behívóra nem reagáltak – 2024. október 16. napján hivatalból megindította a védelembe vételi eljárást. Az eljárás során a felperesek lakóhelyén elkészített környezettanulmány a kötelező védőoltás megtagadása mint kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény okán, mely által súlyos elhanyagolás valósul meg, a védelembe vétel elrendelésére tett javaslatot, mivel a kötelező védőoltás beadásának megtagadásával a szülők a gyermeküket és a környezetüket is veszélyeztetik. Az alperes erre figyelemmel a 2024. december 18. napján kelt BO-08C/GY/05511-16/2024. számú határozattal a gyermek védelembe vételét rendelte el és gyermekjóléti intézményt jelölt ki a védelembe vételhez kapcsolódó gyermekjóléti szolgáltatási feladatok esetmenedzselésének ellátására.

[4] Az indítványozók az alperesi határozatot keresettel támadták, elsődlegesen kérve, hogy az alperes azt saját hatáskörben vonja vissza, másodlagosan kérték annak megsemmisítését azzal, hogy a bíróság ne rendeljen el új eljárást. Kérték, hogy abban az esetben, ha a bíróság az alperest új eljárásra kötelezi, úgy kötelezze a tényállás teljeskörű tisztázására, e körben arra, hogy tárja fel, hogy az oltásoknak milyen egészségkárosító hatása van, dokumentumokkal támassza alá, hogy az oltások milyen emberi kísérleteken alapulnak, az oltások milyen kockázattal járnak, milyen maradandó egészségkárosodást okoztak, esetlegesen történt-e haláleset.

[5] A Miskolci Törvényszék 21.K.700.296/2025/9 számú jogerős ítéletével a keresetet mint alaptalant elutasította. A jogerős ítélet rögzítette, hogy az eljárás tárgyát az alperesi határozat törvényességének felülvizsgálata képezte a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) által szabályozott közigazgatási per keretében {Lásd: a jogerős ítélet indokolásának [34] bekezdését}. A jogerős ítélet rögzítette, hogy az alperesi gyámhatóság a védelembe vételi eljárást a kötelező védőoltás elmaradása okán indította és folytatta le, valamint arra figyelemmel állapította meg a kiskorú veszélyeztetettségét, hogy a kötelező védőoltásokat a gyermek nem kapta meg és annak beadását a szülők ellenzik. Az alperes a védelembe vételi eljárás során a kiskorú veszélyeztetettségét vizsgálja; a védelembe vétel elrendelésének nem előfeltétele az oltás népegészségügyi hatóság általi kötelező elrendelése, tekintettel arra, hogy a kötelező oltások felvételének jogszabályi kötelezettsége enélkül is fennáll, a kötelező oltás beadásának megtagadása tehát a kiskorú veszélyeztetettségét önmagában

is megalapozhatja. A jogerős ítélet az indítványozók eljárási és anyagi jogi sérelmei teljeskörű vizsgálatának eredményeként megállapította, hogy az alperesi határozat nem volt sem eljárásjogi, sem anyagi jogi kereseti hivatkozások mentén jogsértő, az indítványozók keresete ennélfogva nem volt megalapozott.

[6] A jogerős ítélettel szemben az indítványozók felülvizsgálati kérelmet terjesztettek elő. A Kúria Kfv.IV.37.783/2025/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) és (2) bekezdése alkalmazásával megtagadta.

[7] Az indítványozók ezt követően fordultak alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozók – az Alkotmánybíróság főtitkárának felhívására kiegészített – alkotmányjogi panasza mindenekelőtt az összes, az ügyben született döntés alaptörvény-ellenességét állítja az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján. Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntések sértik „a tisztességes eljáráshoz való jogot [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés]", „a gyermek testi integritásához és egészségéhez fűződő jogot (Alaptörvény II. cikk és az ENSZ Gyermekjogi Egyezmény 3. cikke)", valamint „a jogbiztonságot [Alaptörvény B) cikk (1) bekezdés]".

[8] Az alkotmányjogi panasz szerint a tisztességes eljáráshoz való jogot sérti, hogy az eljáró bíróság hiányos tényállásra alapította döntését, nem tett eleget indokolási kötelezettségének, a jogszabályokat önkényesen értelmezte, és nem vizsgálta az állami beavatkozás szükségességét és arányosságát. Az alperes súlyosan túllépte hatáskörét, mivel az alkotmányjogi panasz szerint az alperes a kötelező védőoltások beadásának elmaradását nem vizsgálhatta volna, veszélyeztető körülménynek nem minősíthette volna. Sérelmezi, hogy a bíróság nem állapította meg az alperes hatáskörének a hiányát, hanem „egy ilyen hatáskört túllépő, egyértelműen jogszabálysértő kötelezést nyilvánított megalapozottnak és utasította el a keresetet". Kifogásolja ennek kapcsán, hogy sem az alperes, sem az eljáró bíróság „nem tett eleget a tényállás felderítési kötelezettségének." A panasz szerint „az indítványozók ügye nem részesült valós, érdemi bírói felülvizsgálatban, amely sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz való jog lényeges tartalmát."

[9] Az alkotmányjogi panasz szerint „az Alaptörvény XVI. cikkében biztosított szülői jogok lényeges tartalmát, valamint a családi élet tiszteletben tartásának alkotmányos követelményét" sérti, hogy ügyükben az alperesi „intézkedés nem egy valós, a gyermek fejlődését közvetlenül veszélyeztető helyzet kezelésére irányult, hanem arra, hogy az indítványozókat egy másik hatóság hatáskörébe tartozó eljárás kimenetelének befolyásolására ösztönözze. A gyermekvédelmi intézkedés így funkcióját vesztette, és az állami oltási kötelezettség közvetett kikényszerítésének eszközévé vált." Sérelmezi, hogy „a hatóság és a bíróság a gyermekvédelmi eszközrendszert rendeltetésével ellentétes módon alkalmazta, és a szülői autonómiát indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul korlátozta."

[10] Az alkotmányjogi panasz szerint a támadott bírói döntés sérti „az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogállamiság és jogbiztonság követelményét, mivel az ügyben alkalmazott jogértelmezés a jogszabályi hierarchiát felborítja, és a jogalkalmazást kiszámíthatatlanná teszi." Az alkotmányjogi panasz azzal érvel, hogy az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) és a végrehajtására kiadott jogszabályok egyértelműen meghatározzák, hogy a kötelező védőoltásokkal kapcsolatos intézkedések – ideértve az oltás elrendelését, annak végrehajtását, valamint a mentesítési kérelmek elbírálását – a népegészségügyi hatóság hatáskörébe tartoznak. Ezzel szemben az alkotmányjogi panasz szerint a gyermekvédelmi szabályozás általános, keretszerű rendelkezéseket tartalmaz a veszélyeztetettség fogalmára vonatkozóan, amelyet az NM rendelet egy alsóbb szintű normában azzal egészít ki, hogy a kötelező védőoltás elmaradását „kiemelt veszélyeztető körülményként" nevesíti. Az alkotmányjogi panasz sérelmezi, hogy a támadott bírói döntés ezt a rendeleti szintű szabályt abszolút, megdönthetetlen vélelemként értelmezte, és ezzel ténylegesen felülírta a magasabb szintű törvényi rendelkezések garanciális szabályait. Ezért a támadott bírói döntés és az annak alapjául szolgáló hatósági gyakorlat „felborítja a jogszabályi hierarchiát, egymással ellentétes hatósági elvárásokat teremt, kiüresíti a törvényi garanciákat, és kiszámíthatatlanná teszi a jogkövető magatartás következményeit." Mindez pedig sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében rögzített jogállamiság és jogbiztonság követelményét.

[11] Az alkotmányjogi panasz szerint továbbá a Kúria támadott végzése „a felülvizsgálati kérelem visszautasításával szintén megsértette az Alaptörvényben biztosított jogaikat, különösen a XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, a XVI. cikk szerinti szülői jogokat, valamint a B) cikk (1) bekezdéséből fakadó jogbiztonság követelményét." Az alkotmányjogi panasz sérelmesnek tartja, hogy „a Kúria a felülvizsgálati kérelmet visszautasította anélkül, hogy érdemben vizsgálta volna az indítványozók által felvetett, nyilvánvalóan alapjogi jelentőségű kérdéseket, így különösen: a mentesítési eljárás joghatásainak figyelmen kívül hagyását, a tényállás-felderítési kötelezettség súlyos megsértését, a jogszabályi hierarchia felborítását, valamint a szülői autonómia aránytalan korlátozását." Az alkotmányjogi panasz szerint „a Kúria döntése következtében az indítványozók számára a jogorvoslati rendszer formálissá vált. Bár elvileg rendelkezésre állt a felülvizsgálat lehetősége, annak tényleges igénybevétele nem vezetett érdemi vizsgálathoz. […] Ez ellentétes a tisztességes el-

járás és a hatékony bírói jogvédelem alkotmányos követelményével.” Az alkotmányjogi panasz szerint továbbá a Kúria ilyen módon „a jogbizonytalanság fennmaradásához”, illetve „a szülői jogok sérelméhez is hozzájárult”.

[12] Az alkotmányjogi panasz kérelmet tartalmaz arra vonatkozóan, hogy az Alkotmánybíróság „az Abtv. 53. § (4) bekezdése alapján – figyelemmel az Abtv. 61. § (1) bekezdés *a)* pontjára – az alkotmányjogi panaszban támadott alperesi döntést az eljárás befejezéséig felfüggeszteni szíveskedjen!”

[13] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. §, illetve 26. § (1) bekezdése szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

[14] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozók a sérelmezett kúriai végzéssel zárult ügyben felperesek voltak, az alapügyben a felperesek a jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, magánszemélyként indítványozói jogosultsággal rendelkeznek, érintettségük fennáll.

[15] 2.2. Az indítványozók panaszukban a Kúria felülvizsgálat befogadását megtagadó végzését és a Miskolci Törvényszék 21.K.700.296/2025/9 számú ítéletét is támadták.

[16] Az Alkotmánybíróság korábban már állást foglalt a tekintetben, hogy a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így a Kúria döntése megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésben foglaltaknak, ezért alkotmányjogi panasszal támadható {lásd például: 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [14]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [11]}.

[17] Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése alapján a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi végzése alkotmányjogi panasszal az általános szabályok szerint önállóan is támadható. Ilyen esetben az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül csak akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg. Az indítványozók a Miskolci Törvényszék 21.K.700.296/2025/9 számú ítéletét külön alkotmányjogi panasszal nem támadták meg, ugyanakkor a Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdésére alapított döntése mérlegelési jogkörben hozott döntésnek minősül. Minderre tekintettel a Kúria végzése és azon keresztül a Miskolci Törvényszék ítéletének állított alaptörvény-ellenessége is vizsgálható jelen eljárásban {lásd például: 3032/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [29]–[31]}.

[18] Az indítványozók az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszukban az alperes határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is indítványozták. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz. Az Abtv. 27. §-a közigazgatási szerv határozatával szemben alkotmányjogi panasz benyújtását nem teszi lehetővé.

[19] 2.3. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak. A bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai végzéssel szemben az indítványozók az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat.

[20] 2.4. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pont], hogy a panaszos Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható {3386/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [14]; 3550/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [10]; 3138/2022. (IV. 1.) AB végzés, Indokolás [10]}. A jelen indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget.

[21] Az indítványban hivatkozott jogbiztonság önmagában nem alapjog, az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás tilalma és a felkészülési idő hiánya esetén lehet alapítani {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]}. Az alkotmányjogi panasz a fentiek szerint

megjelölt egyik kivételes eset tekintetében sem tartalmaz indokolást. Erre figyelemmel megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem az indítványozók Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozott, így érdemi vizsgálatra e tekintetben nincs lehetőség.

[22] 2.5. Az alkotmányjogi panasz „az ENSZ Gyermekjogi Egyezmény 3. cikke" sérelmére is hivatkozik, jóllehet az indítvány nem tartalmaz jogszabály nemzetközi egyezménybe ütközése vizsgálatára vonatkozó indítványt, és ilyen indítványt a természetes személy indítványozók nem is terjeszthetnének elő [lásd Abtv. 32. § (2) bekezdése].

[23] 2.6. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részleteit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.

[24] A határozott kérelem követelménye az Alkotmánybíróság gyakorlatában magában foglalja, hogy az indítványozónak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pont]. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya {lásd pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya" {lásd például: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]}. Visszautasításra ad okot az is, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak {lásd például: 3077/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [17]; 3022/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [18]–[19]}.

[25] Az Abtv. 27. §-ára alapított, a támadott bírói döntésekkel szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz nem tartalmaz indokolást arra vonatkozóan, hogy az Alaptörvény alkotmányjogi panaszban felhívott II. cikkét a támadott bírói döntések miért sértik. Ezért az indítvány kapcsán azt kellett megállapítani, hogy az Alaptörvény II. cikkét csak megjelölte, de nem hivatkozott olyan pontosan körülírt, releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott alaptörvény-ellenességre, amelyet az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálat tárgyává tehetett volna.

[26] Az Abtv. 27. §-ára alapított, a támadott bírói döntésekkel szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése, illetve XVI. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozó részében eleget tesz a határozott kérelem követelményének: az alkotmányjogi panasz megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont], valamint indokolást tartalmaz az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét illetően [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont].

[27] 2.7. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

[28] Az alkotmányjogi panasz szerint az alapügyben sérült az indítványozóknak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való joga, mert a bíróság hiányos tényállásra alapította döntését, nem tett eleget indokolási kötelezettségének, a jogszabályokat önkényesen értelmezte, nem vizsgálta az állami beavatkozás szükségességét és arányosságát, az indítványozók ügye nem részesült valós, érdemi bírói felülvizsgálatban. Az alkotmányjogi panasz szerint „az Alaptörvény XVI. cikkében biztosított szülői jogok lényeges tartalmát, valamint a családi élet tiszteletben tartásának alkotmányos követelményét" sértette, hogy „a hatóság és a bíróság a gyermekvédelmi eszközrendszert rendeltetésével ellentétes módon alkalmazta, és a szülői autonómiát indokolatlanul, szükségtelenül és aránytalanul korlátozta". Kifogásolja továbbá, hogy a Kúria az indítványozó felülvizsgálati kérelme befogadását megtagadta.

[29] Az alkotmányjogi panaszban támadott jogerős ítélet leszögezi, hogy az „eljárás tárgyát az alperesi végzés törvényességének felülvizsgálata képezte a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) által szabályozott közigazgatási per keretében {Lásd: a jogerős ítélet indokolásának [34] bekezdését}. Rögzíti továbbá, hogy a Kp. 85. § (1) és (2) bekezdése szerint a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között vizsgálja. {Lásd: a jogerős ítélet indokolásának [35] bekezdését}. A jogerős ítélet rögzíti azt is, hogy a „perben a bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalni, miszerint alperes ke-

resettel támadott határozata, mellyel felperesek gyermekének védelembe vételéről rendelkezett kötelező védőoltások elmaradása okán, jogsértő-e." {Lásd: a jogerős ítélet indokolásának [37] bekezdését}.

[30] Ezt követően a jogerős ítélet – az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, illetve a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet, továbbá az NM rendelet vonatkozó szabályai alkalmazásával – az indítványozó felperesek kereseti kérelmét, a keresetben foglalt „eljárási és anyagi jogi vitatásokat" is teljes körűen vizsgálta. A bíróság vizsgálata eredményeként arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperesi határozat nem volt sem eljárásjogi, sem anyagi jogi kereseti hivatkozások mentén jogsértő, a felperesek keresete nem volt megalapozott, ezért azt a Kp. 88. § (1) bekezdése *a)* pontja alapján elutasította.

[31] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]}. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel" {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon […]." {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}.

[32] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére és XVI. cikkére alapított indítványi érvekkel szemben az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a bíróságok jogkörébe tartozó – így nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági – kérdésnek tekinti a releváns jogszabályi rendelkezéseknek az ügyben való megfelelő értelmezését és alkalmazását. Annak megítélése, hogy a meghozott ítélet megfelel a jogszabályoknak, nem része az Alkotmánybíróság vizsgálatának {3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [55]; 3017/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [28]}. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntés érvelését tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés, és nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megállapíthatóságára {3299/2020. (VII. 17.) AB végzés, Indokolás [19]; 3017/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3017/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására" {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és XVI. cikke sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítvány valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem az eljáró bíróság jogértelmezését, a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó törvényességi kérdéseket vitatott.

[33] Figyelemmel a fentiekre, az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a közigazgatási perben hozott támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.

[34] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz egyrészt nem felelt meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglaltaknak, másrészt hiányosságai folytán nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában írt feltételeknek, egyebekben pedig nem felelt meg a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/203/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3044/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.III.37.718/2025/2. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. A dr. Dora Márta ügyvéd által képviselt indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.

[2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria Kfv.III.37.718/2025/2. számú végzése és a Győri Törvényszék 1.K.700.256/2025/6. számú ítélete, valamint a Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal Győri Járási Hivatala GY-02/NEO/00929-22/2024. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.

[3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek a törvényszék által megállapított tényállása szerint az indítványozót (az alapügy felperese) az alperesi kormányhivatal támadott határozatával egészségügyi bírság megfizetésére kötelezte, mivel kiskorú gyermeke életkorhoz kötött kötelező védőoltások beadatására vonatkozó jogszabályi kötelezettségének az indítványozó nem tett eleget (jóllehet jogerős ítélettel törvényesnek minősített hatósági határozat már megállapította a védőoltások beadatására vonatkozó kötelezettségének fennállását gyermeke vonatkozásában). Az indítványozó az egészségügyi bírság megfizetésére kötelező alperesi határozattal szemben keresetet terjesztett elő, melyet mint alaptalant a Győri Törvényszék 1.K.700.256/2025/6. számú jogerős ítéletével elutasított. A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria Kfv.III.37.718/2025/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) és (2) bekezdése alkalmazásával megtagadta.

[4] Az indítványozó ezt követően fordult alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó – az Alkotmánybíróság főtitkárának felhívására kiegészített – alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmére hivatkozott. Az alkotmányjogi panasz szerint a jogerős ítélet „több ponton is súlyosan sérti a hatályos jogszabályokat, és a jogállamiság alapvető garanciáit. A keresetben kifejtett, több semmisségi okokat nemhogy a Kp. 85. § (3) bekezdése alapján hivatalból, még a kereseti kérelem ellenére sem vette figyelembe, úgy tett, mintha nem is hivatkoztunk volna rá, vagy azt teljesen félremagyarázta, amellyel a keresethez kötöttség elvét is megsértette.” Az alkotmányjogi panasz állítja, hogy az alperesnek nem állt jogában megbírságolni az indítványozót, mivel jogszabálysértés nem történt, illetve az alperesnek hatásköre sem lett volna rá, s mindezt a bíróságnak meg kellett volna állapítania. Állítja továbbá, hogy az alperes kétszer bírságolta ugyanazon cselekményért, s ezzel „megsértette kétszeres értékelés tilalmát”. Az alkotmányjogi panasz szerint az alperes az eljárásban „megsértette az Ákr. összes alapelvét és az összes ügyféli jogokat, indítványozó lényegében nem is kezelte az eljárásban ügyfélként.” Az alkotmányjogi panasz sérelmezi, hogy az alperes az indítványozó számára „semmilyen ügyféli jogot” nem biztosított, illetve az ügyintézési határidőt túllépte, s ennek következményeit az eljáró bíróság „[n]em vizsgálta, nem értékelte, és nem is indokolta, miért hagyja figyelmen kívül.” Sérelmezi továbbá, hogy az alperes „nem tett eleget tényállás felderítési kötelezettségének, s a már rendelkezésre álló adatok közül, indítványozó felelősségének a hiányát egyáltalán nem kívánta vizsgálni, sőt azokat egyenesen eltagadta.” Kifogásolja továbbá, hogy az alperes „a bírság kiszabásakor említést sem tesz azon felróhatóságot, illetve bűnösséget kizáró körülményről, miszerint indítványozó gyermekének az oltásainak a halasztásáról a kezelőorvos határozott, amelynek a felülbírálatára alperes nem jogosult, jogszabály halasztás tekintetében az alperesnek csak tudomásulvételi jogot biztosít”. Kifogásolja azt is, hogy az alperes „mérlegelési jogkörében olyan körülményeket értékelt súlyosbító körülményként, amit jogszabály nem enged, illetve, olyan körülményt nem értékelt, amit jogszabály kötelezően írt elő neki, melyre tekintettel megsértette a mérlegelési jogát, indokolatlanul magas bírságot szabott ki.”

[5] Az alkotmányjogi panasz a fentiekkel összefüggésben sérelmezi, hogy a jogerős ítélet az indítványozó keresetét úgy utasította el, hogy „a kereseti kérelmet nem merítette ki, a keresetben hivatkozott jogszabályi rendelkezések megalapozottságát nem cáfolta, nem indokolta, az alperes ügy lényegére kiható anyagi és eljárásjogi jog-

szabálysértéseit elbagatellizálta, figyelmen kívül hagyta, a jogszabálysértések hiányát iratellenesen és jogszabálysértően állapította meg, sőt maga is súlyos jogszabálysértéseket követett el az eljárásában." Az alkotmányjogi panasz szerint a jogerős ítélet „az alperes ügy lényegére kiható jogszabálysértéseit figyelmen kívül hagyta, ennek érdekében jogszabálysértéseket követett el, a Kp. alapelveit kirívóan sértette, amely jogszabálysértések révén az alábbiak szerint sérült az indítványozó Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott alapvető joga". Az alkotmányjogi panasz állítja, hogy „a Törvényszék eljárása és ítélete több, egymással összefüggő okból sérti az Alaptörvény XXVIII. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz való jogot, valamint a (7) bekezdés szerinti jogorvoslathoz való jogot. E sérelmek lényege nem pusztán abban áll, hogy a bíróság esetlegesen téves jogi következtetésre jutott, hanem abban, hogy az eljárás egésze nem felelt meg azoknak az alkotmányos követelményeknek, amelyek a bírói jogvédelem érdemi, hatékony jellegét biztosítják." Az alkotmányjogi panasz azzal érvel, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog „egyik központi eleme az indokolt bírói döntéshez való jog, amely az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint megköveteli, hogy a bíróság a felek által előterjesztett, az ügy érdemére kiható lényeges érveket megvizsgálja, és azokra érdemi, okszerű indokolást adjon. Jelen ügyben az indítványozó részletesen hivatkozott több olyan jogszabálysértésre – különösen az ügyintézési határidő túllépésére, a kétszeres értékelés tilalmának megsértésére, a hatáskör hiányára, valamint a szankcióalkalmazás törvényi feltételeinek hiányára –, amelyek önmagukban is alkalmasak lettek volna a vitatott hatósági döntés megsemmisítésére. A Törvényszék azonban ezekre az érvekre nem adott érdemi választ: egyeseket teljesen figyelmen kívül hagyott, másokat indokolás nélkül elutasított, illetve olyan módon értelmezte a tényállást, amely az iratok tartalmával ellentétes. Az indokolás hiánya vagy nyilvánvaló elégtelensége az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét eredményezi, mert a döntés ilyen esetben nem ellenőrizhető és nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy a bíróság valóban mérlegelte-e a felek érveit."

[6] A jogorvoslathoz való jog sérelmét az alkotmányjogi panasz ekként indokolja: „Az Alaptörvény nem csupán formális jogorvoslati lehetőséget garantál, hanem tényleges, hatékony jogvédelmet. Ha a bíróság nem vizsgálja érdemben az indítványozó kifogásait, nem ad rájuk indokolt választ, és nem biztosít valós lehetőséget a hatósági döntés felülvizsgálatára, akkor a jogorvoslat pusztán látszólagos marad. A jelen ügyben indítványozó ugyan igénybe vehette a bírósági utat, azonban a bíróság eljárása – az indokolás hiánya, a lényeges érvek figyelmen kívül hagyása és a jogszabályok önkényes értelmezése miatt – nem biztosított valós esélyt a jogsértés orvoslására. Ezt a helyzetet tovább·súlyosbítja, hogy a felülvizsgálati eljárás sem vezetett érdemi kontrollhoz, így a jogorvoslati rendszer egésze nem tudta betölteni alkotmányos funkcióját."

[7] Az alkotmányjogi panasz szerint a Kúria befogadást visszautasító végzése szintén sérti az Alaptörvényben biztosított alapvető jogokat, különösen az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében foglalt jogokat. A Kúria támadott végzése kapcsán előadja, hogy az alapügyben az „indítványozó nem pusztán jogértelmezési vitát terjesztett elő, hanem olyan kifogásokat, amelyek a közigazgatási határozat érvényességét alapjaiban érintik, és amelyek vizsgálata a bíróság számára törvényi kötelezettség. Ilyen esetben a Kúria befogadást megtagadó döntése azt eredményezi, hogy ezek a súlyos jogsértések érdemi bírói kontroll nélkül maradnak. Ez a helyzet ellentétes a tisztességes eljáráshoz való joggal, mert a bírósági rendszer nem biztosítja a jogsértések korrigálásának lehetőségét, és ezáltal a jogvédelem ténylegesen nem valósul meg." Az alkotmányjogi panasz állítja továbbá, hogy a „jogorvoslathoz való jog sérelme ebben az összefüggésben még nyilvánvalóbb. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy a jogát vagy jogos érdekét sértő döntéssel szemben jogorvoslattal éljen. Ez a jog azonban nem pusztán a jogorvoslat formális megnyitását jelenti, hanem azt is, hogy a jogorvoslat alkalmas legyen a sérelem orvoslására. Amennyiben a Kúria úgy utasítja vissza a felülvizsgálat befogadását, hogy közben az alsóbb fokú bíróság eljárása súlyos, az ügy érdemére kiható hibáktól szenved, a jogorvoslat ténylegesen kiüresedik. Indítványozó hiába élt a törvény által biztosított rendkívüli jogorvoslattal, az nem vezetett érdemi vizsgálathoz, így nem biztosított számára valós jogvédelmet."

[8] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. §, illetve 26. § (1) bekezdése szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

[9] 2.1. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az in-

dítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai végzéssel zárult ügyben felperes volt, az alapügyben a felperes a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, magánszemélyként indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.

[10] 2.2. Az indítványozó panaszában a Kúria felülvizsgálat befogadását megtagadó végzését és a Győri Törvényszék 1.K.700.256/2025/6. számú ítéletét is támadta.

[11] Az Alkotmánybíróság korábban már állást foglalt a tekintetben, hogy a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó végzése a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, így a Kúria döntése megfelel az Abtv. 27. § (1) bekezdésben foglaltaknak, ezért alkotmányjogi panasszal támadható {lásd például: 3245/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [14]; 3188/2020. (V. 27.) AB végzés, Indokolás [11]}.

[12] Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése alapján a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi végzése alkotmányjogi panasszal az általános szabályok szerint önállóan is támadható. Ilyen esetben az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül csak akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg. Az indítványozók a Győri Törvényszék 1.K.700.256/2025/6. számú ítéletét külön alkotmányjogi panasszal nem támadták meg, ugyanakkor a Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdésére alapított döntése mérlegelési jogkörben hozott döntésnek minősül. Minderre tekintettel a Kúria végzése és azon keresztül a Győri Törvényszék ítéletének állított alaptörvény-ellenessége is vizsgálható jelen eljárásban {lásd például: 3032/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [29]–[31]}.

[13] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszban az alperes határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is indítványozta. Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz. Az Abtv. 27. §-a közigazgatási szerv határozatával szemben alkotmányjogi panasz benyújtását nem teszi lehetővé.

[14] 2.3. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésével szemben nincs helye jogorvoslatnak. A bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai végzéssel szemben az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.

[15] 2.4. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részleteit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.

[16] A határozott kérelem követelménye az Alkotmánybíróság gyakorlatában magában foglalja, hogy az indítványozónak egyértelműen elő kell adnia az eljárás megindításának indokait, alkotmányjogi panasz esetén az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, továbbá indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés, bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével [vesd össze: Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pont]. „Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya {lásd pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya” {lásd például: 3353/2019. (XII. 6.) AB végzés, Indokolás [21]}. Visszautasításra ad okot az is, ha az indítványozó érvelése nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást. Az alkotmányossági összefüggéseket tehát be kell mutatnia az indítványozónak {lásd például: 3077/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [17]; 3022/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [18]–[19]}.

[17] Az Abtv. 27. §-ára alapított, a támadott bírói döntésekkel szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére hivatkozó részében eleget tesz a határozott kérelem követelményének: az alkotmányjogi panasz megjelöli az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont], valamint indokolást tartalmaz az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét illetően [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* pont].

[18] 2.5. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.

[19] Az alkotmányjogi panasz szerint az alapügyben sérült az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt tisztességes eljáráshoz való joga, a panasz tartalma szerint voltaképpen az indokolt döntéshez való jog sérelme miatt. Az alkotmányjogi panasz ugyanis lényegében azt sérelmezi, hogy a bíróság hiányos tényállásra alapította döntését, nem tett eleget indokolási kötelezettségének, nem indokolta kellőképpen az állított jogszabálysértések hiányát, nem derül ki a támadott bírói döntésből, hogy a bíróság mérlegelte a felek érveit. Hasonló okokból állítja az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése által biztosított jogorvoslathoz való jog sérelmét is, mivel arra hivatkozik, hogy a bírósági eljárás az indokolás hiánya, a felperesi érvek figyelmen kívül hagyása és a jogszabályok önkényes értelmezése miatt nem biztosított lehetőséget a hatósági döntés felülvizsgálatára, az állítólagos jogsértések orvoslására. Hasonló okokból kifogásolja azt is, hogy a Kúria az indítványozó felülvizsgálati kérelme befogadását megtagadta.

[20] Az alkotmányjogi panaszban támadott jogerős ítélet leszögezi, hogy a bíróság a „perben – a kereseti kérelem korlátai között – azt vizsgálta, hogy jogszerűen járt-e el az alperes, amikor a 2024. december 19. napján kelt, GY-02/NEO/00929-22/2024. számú határozatával a felperest 100.000 forint egészségügyi bírság megfizetésére kötelezte." {Lásd: a jogerős ítélet indokolásának [10] bekezdését}. Rögzíti azt is a jogerős ítélet, hogy a „perben a védőoltás beadatására vonatkozó kötelezettség fennállása és egyben a GY-02/NEO/00929-5/2024. számú határozat jogszerűsége már nem vitatható. A bíróság a felperes hazai védőoltások rendszerével kapcsolatos ellenérzéseit tartalmazó kereseti érvelését erre tekintettel nem vizsgálta." {Lásd: a jogerős ítélet indokolásának [11] bekezdését}. A jogerős ítélet világosan állást foglal arról, hogy „téves az a felperesi álláspont, mely szerint az egészségügyi bírság kiszabásával az alperes elvonta a végrehajtást foganatosító hatóság hatáskörét. Az egészségügyi bírság kiszabására az Ehitv. 13/A. § (1) bekezdés *h)* pontja teremt hatáskört az alperes részére azzal, hogy kimondja, hogy ha az egészségügyi államigazgatási szerv a hatáskörében eljárva megállapítja, hogy a fertőző betegségek és járványok megelőzése vagy a járványveszély elhárítása érdekében szükséges járványügyi előírásokra vonatkozó jogszabályi rendelkezésekben foglaltakat megsértették, egészségügyi bírságot szab ki." Miután pedig egészségügyi államigazgatási hatáskörben eljáró szervként az alperes a GY-02/NEO/00929-5/2024. számú határozatában a fenti jogsértést megállapította, s a határozat jogszerűségét a Győri Törvényszék 1.K.700.715/2024/9. számú jogerős ítéletével szintén megállapította, az indítványozó „védőoltás beadatására vonatkozó jogszabályi kötelezettségének elmulasztása miatt az alperes az Ehitv. 13/A. § (1) bekezdés *h)* pontja alapján saját hatáskörben egészségügyi bírságot szabhat ki." {Lásd: a jogerős ítélet indokolásának [18]–19] bekezdését} Az ügyintézési határidővel, illetve a kétszeres értékelés tilalmával kapcsolatban pedig a jogerős ítélet kifejti, hogy az indítványozó „a GY-02/NEO/00929-5/2024. számú védőoltás beadatására kötelező határozatot 2024. május 13. napján vette át, azzal szemben 2024. június 7. napján terjesztette elő keresetlevelét. A Kp. 39. § (6) bekezdése alapján azonban még a keresetlevél benyújtásának sincs a közigazgatási cselekmény hatályosulására halasztó hatálya. A keresetlevél halasztó hatályának elrendelése azonnali jogvédelem keretében a bíróságtól kérhető. A Győri Törvényszék az 1.K.700.715/2024. számú eljárásában elrendelte a felperes kérelmére a keresetlevél halasztó hatályát, amelynek időbeli hatálya az eljárást befejező határozat jogerőre emelkedéséig állt fenn." Minderre tekintettel a jogerős ítélet szerint „helytálló az az alperesi érvelés, hogy a GY-02/NEO/00929-5/2024. számú határozatban meghatározott 30 napos teljesítési határidő 2024. május 13. napját követően a keresetlevél benyújtásáig is telt, az azonnali jogvédelem időbeli hatálya ugyanis a Kp. rendelkezése folytán csak a keresetlevél benyújtására tekintettel, a benyújtás időpontjától számítottan váltja ki azt a joghatást, hogy a teljesítési határidő a keresetlevél benyújtásától az érdemi határozat jogerőre emelkedéséig nyugszik. A bíróság megállapította, hogy a határozat átvételétől a keresetlevél benyújtásáig 24 nap már eltelt a teljesítési határidőből. A Pp. 358. § (2) bekezdése szerint a bíróság ítélete 2024. december 5. napján, annak meghozatalakor jogerőre emelkedett, azok a határidők azonban, amelyeket a határozat jogerőre emelkedésétől kell számítani, a határozatnak a féllel történt közlésétől kezdődnek. A felperes a bíróság ítéletét 2024. december 12. napján vette át, így a határozatban foglaltaknak 2024. december 18. napjáig tehetett volna eleget. Mindezekre tekintettel a bíróság megállapította, hogy az alperes jogszerűen – a teljesítési határidő eredménytelen elteltét követően – hozta meg a határozatát 2024. december 19. napján." {Lásd: a jogerős ítélet indokolásának [22]–[23] bekezdését}.

[21] Mindezt figyelembe véve az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]}. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel" {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv.

27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon" {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}.

[22] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésére alapított indítványi érvekkel szemben az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy a bíróságok jogkörébe tartozó – így nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági – kérdésnek tekinti a releváns jogszabályi rendelkezéseknek az ügyben való megfelelő értelmezését és alkalmazását. Annak megítélése, hogy a meghozott ítélet megfelel a jogszabályoknak, nem része az Alkotmánybíróság vizsgálatának {3027/2018. (II. 6.) AB határozat, Indokolás [55]; 3017/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [28]}. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírósági döntés érvelését tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés, és nem ad alapot a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megállapíthatóságára {3299/2020. (VII. 17.) AB végzés, Indokolás [19]; 3017/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3017/2025. (I. 21.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „[ö]nmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására" {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}.

[23] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése által garantált jogorvoslathoz való jog sérelmére is hivatkozik. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét mindenek előtt amiatt állította, mert szerinte az alperesi súlyos jogsértések érdemi bírói kontroll nélkül maradtak, illetve a Kúria érdemben nem vizsgálta az indítványozó felülvizsgálati kérelmét. A jogerős ítélet előbbiekben idézett indokolása alapján mindazonáltal megállapítható, hogy az indítványozó által felvetett állítólagos jogsértések bírói felülvizsgálata megtörtént. A felülvizsgálati eljárást érintő sérelmek kapcsán pedig az Alkotmánybíróság utal következetes gyakorlatára, miszerint: „A jogorvoslathoz való jog – mint alapvető jog – így csak a rendes jogorvoslatra vonatkozik. Az Alkotmánybíróság álláspontja értelmében a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely nem hozható összefüggésbe az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével. Rendkívüli jogorvoslatra (felülvizsgálatra) senkinek sincs az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből levezethető alapjoga" {3002/2025. (I. 21.) AB határozat, Indokolás [34]; 3404/2025. (XII. 10.) AB végzés, Indokolás [37]}.

[24] Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítvány valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem az eljáró bíróság jogértelmezését, a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó törvényességi kérdéseket vitatott.

[25] Figyelemmel a fentiekre, az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a közigazgatási perben hozott támadott bírói döntésekkel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.

[26] 3. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem tett eleget a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/231/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3045/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 57. § (2) bekezdésével és 58. §-ával szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. A dr. Pál-Szántó Ágnes ügyvéd által képviselt kiskorú indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő.

[2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panasza szerinti kérelme arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvény-ellenességét, és azokat az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg.

[3] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. §-ára való hivatkozás nélkül „támadott bírói döntések”-ként megjelölve kifogásolja a Szegedi Törvényszék 2025. március 18-án kelt 11.K.700.684/2025/11 számú ítéletét, valamint a Kúria mint felülvizsgálati bíróság 2026. január 8-án kelt Kfv.I.37.822/2025/2. számú végzését, de a bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló határozott kérelmet nem tartalmaz.

[4] A fentiek figyelembevételével az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt annak tartalma alapján az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványként értékelte, s ennek megfelelően vizsgálta.

[5] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek a törvényszék által megállapított tényállása szerint a kiskorú indítványozó (az alapügy felperese) törvényes képviselői által meghatalmazott jogi képviselője útján 2025. április 19-én kelt beadványában harmadik alkalommal kérte […] Vármegyei Kormányhivatal […] Járási Hivatalától (az alapügy alperese), hogy a kiskorú indítványozó részére az életkorhoz kötött kötelező védőoltások alól mentességet adjon az Eütv. 58. § (3) bekezdése alapján. Kérelmében egyúttal indítványozta a mentesítési eljárás felfüggesztését arra hivatkozva, hogy az iskolaorvos ellen polgári pert kezdeményezett szakvélemény pótlása iránt.

[6] Az alperes 2025. június 4. napján kelt határozatával az indítványozó harmadik alkalommal előterjesztett, kötelező védőoltások alóli mentesítésre irányuló kérelmét elutasította, mivel az eljárás során a felperes hiánypótlási felhívásra sem csatolta az Eütv. 58. § (3a) bekezdése szerinti, a kezelőorvos által adott szakvéleményt. Az eljárás felfüggesztése iránti kérelemmel kapcsolatban rögzítette, hogy az iskolaorvos nem minősül az indítványozó kezelőorvosának, így az ellene indított polgári per nem minősül a mentesítési eljárás előkérdésének, ezért a felfüggesztés iránti kérelemnek nem adott helyt. Rámutatott, hogy az Eütv. 58. § (3a) bekezdésének helyes értelmezése szerint a mentesítési eljárás megindításakor már be kell nyújtani a kérelem alátámasztását szolgáló szakvéleményt, tehát azzal a kérelem benyújtásakor a kérelmezőnek már rendelkeznie kell, a szakvélemény utólagos beszerzése érdekében az eljárás szüneteltetése, felfüggesztése nem indokolt.

[7] Az indítványozó az alperes határozata ellen közigazgatási pert indított, keresetében vitatta az alperes határozatának jogszerűségét, pontosított keresetében kérte annak megsemmisítését és az alperes új eljárásra kötelezését.

[8] A Szegedi Törvényszék 2025. szeptember 16. napján kelt 11.K.700.684/2025/11. számú ítélete (a továbbiakban: jogerős ítélet) az indítványozó keresetét mint alaptalant elutasította, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 88. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján. Megállapította, hogy az alperes határozata a keresetben megjelölt okból nem jogszabálysértő. A jogerős ítélet indokolásában rögzítette, hogy az Eütv. 58. § (3a) bekezdésének helyes értelmezése alapján a mentesítési eljárás megindításakor a szakvéleménynek már rendelkezésre kell állnia, hiszen azt a kérelmezőnek a kérelemhez kell csatolnia, azt nem a mentesítési eljárás során kell beszereznie. Alaptalannak ítélte a felperes indítványozó azon hivatkozását, hogy a

szakvélemény csatolása nem a kérelem benyújtásához kötött jogszabályi feltétel, így annak pótlására irányuló polgári peres eljárás a hatósági eljárásban előkérdésként értékelhető.

[9] A jogerős ítéletben a törvényszék az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. §-ának rendelkezése alapján vizsgálta, hogy az alperes megsértette-e a tényállástisztázási kötelezettségét. Az Ákr. 62. § (2) és (5) bekezdésére figyelemmel rámutatott, hogy az Eütv. 58. § (3a) bekezdése kötelező bizonyítási eszközt előíró törvényi rendelkezést tartalmaz, a mentesítési kérelem alapján indult eljárásban a kezelőorvos által adott szakvéleménnyel kell igazolni a kérelem indokoltságát, s a bizonyítási teher a kérelmezőre esik. A hatóság és a bíróság ezen szakvélemény alaposságát ellenőrzi eljárása során. Figyelemmel arra, hogy a felperes indítványozó az eredetileg benyújtott kérelméhez és az alperes felhívására a mentesítést alátámasztó, kezelőorvostól származó szakvéleményt nem csatolt, ezért a mentesítési kérelemnek nem lehetett helyt adni.

[10] A jogerős ítélettel szemben a felperes indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria Kfv.I.37.822/2025/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) és (2) bekezdése alkalmazásával megtagadta.

[11] Ezt követően az indítványozó alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszban az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény több rendelkezésére [I. cikk (3) bekezdése, II. cikke, XV. cikk (2) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdése] hivatkozással kérte.

[12] Az alkotmányjogi panasz általánosságban, konkrét jogszabályi rendelkezésre utalás nélkül „a kötelező oltások rendszere" kapcsán sérelmezi, hogy a gyermekeket „kényszerítik egy olyan orvosi beavatkozásra, amelynek ismert kockázata a halál". Az alkotmányjogi panasz szerint az „állam ezzel a legvédtelenebbeket – a gyermekeket – teszi ki a legnagyobb kockázatnak, és ezzel megsérti az Alaptörvény II. cikkében foglalt emberi méltóságot, a XVI. cikkben rögzített gyermekvédelmi kötelezettséget és a XV. cikk (2) bekezdésében szereplő hátrányos megkülönböztetés tilalmát." Az alkotmányjogi panasz – konkrét jogszabályi rendelkezéssel való összefüggésre utalás nélkül – állítja: „[a] test feletti önrendelkezés elvének megsértése, különösen akkor, ha az idegen genetikai vagy biológiai anyagok testbe juttatásával történik, az emberi méltóság egyik legsúlyosabb megsértése, amelynek erkölcsi súlya a beleegyezés nélküli szexuális cselekményhez hasonlítható. Mindkettő lényege, hogy az egyén testét akarata ellenére használják, megsértve a legbelső emberi határt – a testhez való jogot. A magyar állam e gyakorlat révén sérti az emberi méltóságot, az élethez való jogot, valamint a gyermekek testi integritásához való alkotmányos védelmet". Az alkotmányjogi panasz egyebekben a bíróságok, illetve a Kúria joggyakorlatát kifogásolja, s úgy véli, hogy a „bírói gyakorlat" „nem az igazság szolgálatában áll, hanem az emberellenes állami erőszak legitimálásában".

[13] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendben meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. §, illetve 26. § (1) bekezdése szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.

[14] 3.1. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *c)* pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a kúriai végzéssel zárult ügyben felperes volt, jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, magánszemélyként indítványozói jogosultsággal rendelkezik.

[15] 3.2. Megállapítható, hogy az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésével szemben az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben terjesztette elő az alkotmányjogi panaszát.

[16] 3.3. Az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozással az indítványozó az Eütv. 57. § (2) bekezdése és 58. §-a Alaptörvénnyel való összhangjának vizsgálatát kérte. Az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán bekövetkező Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet hivatkozni. Jelen esetben megállapítható, hogy az Eütv. indítványban megjelölt 57. § (2) bekezdésére, mely a fertőző betegségek kapcsán kötelező védőoltás rendeleti előírására ad felhatalmazást, az alapügyben – a kötelező védőoltások alóli mentesítésre irányuló kérelem tárgyában hozott határozat mint közigaz-

gatási cselekmény jogszerűségének vizsgálatára indított közigazgatási jogvitában – eljáró bíróságok döntésükben nem alkalmazták.

[17] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján jogszabály ellen előterjesztett alkotmányjogi panasz feltétele, hogy a támadott jogszabályt az ügyben folytatott bírósági eljárásban alkalmazzák. Ha ez nem állapítható meg, akkor a panasz visszautasításának van helye. A jelen esetben az Eütv. alkotmányjogi panasszal támadott 57. § (2) bekezdését az ügyben folytatott bírósági eljárásban nem alkalmazták. Ennélfogva az Abtv. 26. § (1) bekezdésére hivatkozással előterjesztett indítvány e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti feltételeknek {lásd hasonlóan: 3331/2023. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [38]}.

[18] 3.4. A határozott kérelem feltételeit az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *a)–f)* pontjai rögzítik, melyeknek az alkotmányjogi panasz az Eütv. 58. §-át érintően nem felel meg.

[19] Megállapítható, hogy az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó alaptörvényi és törvényi rendelkezéseket; megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezést, továbbá az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit; tartalmaz kifejezett kérelmet a támadott jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére.

[20] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjai szerint az alkotmányjogi panasznak meg kell jelölnie az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, illetve egyértelmű indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény indítványban felhívott rendelkezéseivel. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Eütv. 58. §-ával szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz e követelménynek nem tesz eleget, mert nem tartalmaz alkotmányossági érvelést magában foglaló egyértelmű indokolást azt érintően, hogy miért tartja az Eütv. 58. §-ának egészét az Alaptörvény indítványban megjelölt egyes rendelkezéseibe ütközőnek.

[21] Az Eütv. 58. § (1) bekezdése a kötelező védőoltás elhalasztásáról rendelkezik. Ehhez kapcsolódóan a (2) bekezdés, illetve a (2a) bekezdés az elhalasztott kötelező védőoltás pótlását, illetve minderről az egészségügyi államigazgatási szerv írásbeli értesítését teszi kötelezővé. Az Eütv. 58. § (3) bekezdése, illetve (3a) bekezdése szerint az illetékes egészségügyi államigazgatási szervnél meghatározott feltételek esetén kérelmezni lehet a kötelező védőoltás alóli mentesítést, s e kérelemhez csatolni kell a mentesítés indokoltságát alátámasztó, a kezelőorvos által adott szakvéleményt. A kezelőorvos a szakvélemény kiadása tekintetében az egészségügyi államigazgatási szerv közreműködőjének minősül, a kezelőorvos által adott szakvélemény vagy a szakvélemény kiadásának megtagadása a (3) bekezdés szerinti eljárásban hozott véglegessé vált döntéssel szemben indított közigazgatási perben, kizárólag a támadott döntéssel összefüggésben vitatható. A perre a Fővárosi Törvényszék kizárólagosan illetékes. Az Eütv. 58. § (4) bekezdése előírja, hogy a mentesítési eljárás alatt az adott védőoltás elrendelésének vagy a védőoltás igénybevételére vonatkozó kötelezettségre irányuló írásbeli felszólításnak nincs helye, s a mentesítési eljárás alatt a védőoltást korábban elrendelő határozat sem hajtható végre. Az Eütv. 58. § (5)–(6) bekezdése nyilvántartási, illetve értesítési kötelezettséget állapít meg. Az Eütv. 58. § (7) bekezdése előírja, hogy ha a védőoltás igénybevételére köteles személy e kötelezettségének írásbeli felszólításra sem tesz eleget, az egészségügyi államigazgatási szerv a védőoltást elrendeli; az egészségügyi államigazgatási szerv pedig közvetlen járványveszély fennállása esetén – a veszélyhelyzet szerint meghatározott védőoltások köre tekintetében – a határozatot azonnal végrehajthatóvá nyilváníthatja. Az Eütv. 58. § (8) bekezdése a védőoltásról igazolás kiadását teszi kötelezővé. Az Eütv. 58. § (9) bekezdése szerint a védőoltás hatékonyságának megállapítása céljából elrendelhető a beoltott személy orvosi vizsgálata, illetve vizsgálati anyag szolgáltatása. Az Eütv. 58. § (10) bekezdése az állam kártalanítási kötelezettségét állapítja meg a védőoltás adásával összefüggésben. Az Az Eütv. 58. § (11) bekezdése pedig meghatározza, hogy a (7) bekezdés alkalmazásában mi minősül közvetlen járványveszélynek.

[22] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem tartalmaz önálló, alkotmányjogilag releváns összefüggést bemutató érvekkel alátámasztott indokolást arra nézve, hogy az Eütv. indítványban támadott 58. §-ának egésze, vagy annak egyes rendelkezései az előbbiekben ismertetett, több részkérdésre kiterjedő szabályozással, miért sérti az Alaptörvény indítványban felhívott egyes rendelkezéseit [I. cikk (3) bekezdése, II. cikk, XV. cikk (2) bekezdése, XVI. cikk (1) és (2) bekezdése]. Ezért az indítvány, az Eütv. 58. §-ának egészét támadó részében nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában foglalt követelménynek, így – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlatának megfelelően – „annak elbírálására nincs lehetőség” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.

[23] 4. Miután az indítvány egyrészt nem felelt meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglaltaknak, másrészt az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában írt feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1071/2026.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3046/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pécsi Ítélőtábla Pkf.III.25.001/2026/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Pécsi Ítélőtábla Pkf.III.25.001/2026/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Szekszárdi Törvényszék 12.Pkf.20.312/2025/5. számú végzésére, a Szekszárdi Törvényszék 12.Pkf.20.312/2025/3. számú végzésére, valamint a Paksi Járásbíróság 7.Pk.50.081/2024/38. számú végzésére kiterjedő hatállyal. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott végzések ellentétesek az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdéseivel, a IV. cikk (1) bekezdésével, a XIII. cikk (1) bekezdésével, a XVI. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel.

[2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügynek az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei – a támadott bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalhatók össze.

[3] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tárgya a különélő szülővel való elmaradt időszakos kapcsolattartás végrehajtása volt. A felek között a panasz megtételekor szülői felügyelet rendezése iránti per van folyamatban. A Paksi Járásbíróság 7.Pk.50.081/2024/12. számú végzésében megállapította, hogy az indítványozó – az alapügy kérelmezettje – a Paksi Járásbíróság 5.P.20.170/2023/33. számú végzésében szabályozott kapcsolattartásra vonatkozó határozatban foglalt kötelezettségét megszegte. A bíróság felhívta az indítványozót, hogy az elmaradt kapcsolattartást a legközelebbi megfelelő időpontban, de legkésőbb 2024. augusztus 30. napjáig pótolja.

[4] A kapcsolattartás ismételt elmaradása miatt az alkotmányjogi panaszban támadott 7.Pk.50.081/2024/38. számú végzésében a Paksi Járásbíróság akként rendelkezett, hogy a határozat jogerőre emelkedését követően feljelentést tesz a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 210. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt.

[5] Az elsőfokú bíróság végzésének indokolásában hivatkozott a nemperes eljárás során felhasznált szakértői véleményre, amely megállapította, hogy az indítványozó a gyermeket elidegenítette az édesapjától. A szakértő szerint az indítványozó idézte elő azt a helyzetet, amelynek következtében a gyermek huzamosabb ideje nem kíván találkozni az édesapjával, annak ellenére, hogy a kapcsolattartást igényli, és az a gyermek érdekében is áll. Az indítványozó nemcsak kialakította ezt a magatartást a gyermekben, hanem nem is járul hozzá ahhoz, hogy a gyermek az édesapjával való kapcsolattartáshoz pozitívan viszonyuljon.

[6] A bíróság az eset összes körülményét figyelembe véve arra a következtetésre jutott, hogy az elmaradt kapcsolattartás pótlására már nincs lehetőség, a pótlás a gyermek érdekeivel ellentétes lenne. A bíróság az indítványozó gyermeke érdekeit súlyosan sértő magatartása miatt azonban indokoltnak tartotta a rendelkező részben foglalt feljelentés tételét arra tekintettel, hogy a kapcsolattartás kikényszerítése érdekében alkalmazott pénzbírságok kiszabását követően is önhibájából akadályozta a kapcsolattartást. A bíróság döntésében kötelezte az indítványozót, hogy 15 napon belül fizessen meg a kérelmezőnek 15 000 forint + 27% ÁFA perköltséget, megállapítva, hogy az eljárás során felmerült és feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

[7] 1.2. Az indítványozó fellebbezése alapján másodfokon eljáró Szekszárdi Törvényszék 12.Pkf.20.312/2025/3. számú végzésében a Paksi Járásbíróság 7.Pk.50.081/2024/38. számú végzését egészében megváltoztatta. Döntésében mellőzte a határozat jogerőre emelkedését követően feljelentés tételét a Btk. 210. § (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő kiskorúval való kapcsolattartás akadályozása vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt, valamint mellőzte az indítványozó kötelezését arra, hogy fizessen a kérelmezőnek 15 000 forint

+ 27% ÁFA perköltséget. A bíróság arról is döntött, hogy a másodfokú eljárásban a felmerült költségeiket a felek maguk viselik, valamint kötelezte a kérelmezőt arra, hogy fizessen meg az államnak 7 000 forint meg nem fizetett fellebbezési illetéket.

[8] A másodfokú bíróság a tényállást kiegészítette és arra a következtetésre jutott, hogy a kapcsolattartás pótlására megjelölt időpontok a nyári szünidőre estek, így a gyermek átvétele a kérelmező által meghatározott időpontban a tartózkodási helyén nem volt végrehajtható. Ennek következtében pedig az önkéntes teljesítés elmaradásáról és annak következményeinek alkalmazásáról sem lehetett szó.

[9] A másodfokú bíróság az egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bnptv.) 22/D. § (2) bekezdésében foglalt jogkövetkezmény alkalmazásának mellőzését azzal indokolta, hogy a feljelentéstől eredmény nem várható a gyermek és a kérelmező kapcsolatának előmozdításában, legfeljebb a szülők közötti konfliktus elmélyítését, nem pedig azok konszolidációját szolgálja.

[10] 1.3. A másodfokú bíróság 12.Pkf.20.312/2025/3. számú jogerős végzése ellen az elsőfokú eljárással érintett perköltség vonatkozásában az indítványozó a Bnptv. 1. § (1) bekezdése és (5) bekezdése alapján alkalmazandó polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) a 352. § (1) bekezdése, 356. § (2) bekezdése, 355. § (1) és (3) bekezdése, továbbá a 354. § (1) és (3) bekezdése alapján a végzés kijavítása és kiegészítése, továbbá kiigazítása iránti kérelmet terjesztett elő. Kérelmét akként terjesztette elő, hogy a bíróság kijavítás útján mellőzze a rendelkező részből a „másodfokú eljárásban a felmerült költségeiket a felek maguk viselik” rendelkezést és a végzés rendelkező részét azzal egészítse ki, hogy a „másodfokú bíróság kötelezi a kérelmezőt, hogy 15 nap alatt fizessen meg az kérelmezettnek 100 000 forint (egyszázezer forint) másodfokú perköltséget”.

[11] A másodfokú bíróság az indítványozó kérelmét 12.Pkf.20.312/2025/5. számú végzésével elutasította. Döntésében rámutatott, hogy az eljárást befejező határozat nem szenved olyan hiányosságban, amely miatt kijavításra, kiigazításra, vagy kiegészítésre szorulna. Az eljárást befejező határozat tartalmaz a perköltség viselésére vonatkozó rendelkezést (kiegészítésre nem szorul), abban nincs névcsere, hibás névírás, szám- vagy számítási hiba, illetőleg más hasonló elírás (kijavításra sem szorul), kiigazítás pedig a Pp. 354. §-a értelmében kizárólag ítéletre vonatkozhat.

[12] 1.4. Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Pécsi Ítélőtábla a másodfokú bíróság döntését a Pkf.III.25.001/2026/3. számú végzésében a kijavítás és kiegészítés iránti kérelmet elutasító részében helybenhagyta, valamint kötelezte az indítványozót, hogy tizenöt napon belül fizessen meg a kérelmezőnek 44 450 forint Ítélőtábla előtti eljárásban felmerült perköltséget.

[13] 2. Az indítványozó ezt követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát. Álláspontja szerint a sérelmezett bírósági döntések azok perköltségre vonatkozó részei tekintetében sértik az Alaptörvény I. cikk (1)–(3) bekezdéseit, a IV. cikk (1) bekezdését, a XIII. cikkét, a XVI. cikk (1) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit a következők szerint.

[14] Az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt bírói pártatlanság sérült a panaszban foglaltak alapján azáltal, hogy a Szekszárdi Törvényszék nem szerezte be a Paksi Járásbíróságtól a teljes ügy iratanyagát, ezáltal nem tárta fel a perköltséggel kapcsolatos tényekkel összefüggő döntő elemeket. Az indítványozó meglátása szerint meghatározó jelentősége lett volna annak, hogy a felek a kapcsolattartás elrendelése iránti eljárásban a perköltségre vonatkozóan milyen iratokat, dokumentumokat, kérelmeket terjesztettek elő. Kifogásolta a panaszos azt is, hogy a Bnptv. 22/D. § (1) bekezdése alapján történt jogkövetkezmény iránti eljárást külön másik ügyszámra történő iktatás nélkül utóiratként bírálták el. Az ügykiosztás szelekciója ezáltal nem érvényesülhetett, a feleknek nem kellett a perköltség iránti igényüket külön megjelölniük és igazolniuk. Kifogásolta az indítványozó a Pécsi Ítélőtábla döntésével összefüggésben, hogy az nem adott tájékoztatást arról, hogy a fellebbezést mikor fogja elbírálni, sem arról, hogy az indítványozó a kérelmező fellebbezési észrevételére mennyi időn belül nyújthat be észrevételt. Ezáltal a fellebbezési eljárásban irányadó kontradiktórius eljárás nem érvényesülhetett, mert az általa előterjesztett beadványt a bíróság figyelmen kívül hagyta a döntése meghozatalánál. Ennek következtében a kérelmező javára történő perköltség megítélése az Alaptörvény XXVIII. cikkében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát sértette. Az indítványozó XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jogának sérelmét jelentette az, hogy az általa előterjesztett kijavítási kérelmet elutasították, mivel ennek folytán még biztosítható lett volna az alkotmányjogi panasz eljárásban állított alapjogi sérelmek bekövetkezésének elmaradása.

[15] Az alkotmányjogi panasz szerint az eljáró bíróságok nem derítették fel a perköltség tekintetében kellően a tényállást, valamint elmulasztották az indokolási kötelezettségüket is. A Szekszárdi Törvényszék végzése ugyanis nem tartalmaz semmilyen tényállást, sem indokolást azon döntésének alátámasztására, hogy miért maguk a felek viselik a másodfokú eljárásban a felmerült költségeiket. Az indítványozó szerint ez nyilvánvaló elírás, tekintettel arra, hogy az indítványozó pernyertes lett. Ebből következően súlyos alaptörvény-ellenességet idéz elő, hogy az erre alapozott kijavítási kérelmet elutasították arra tekintettel, hogy a Pp. 352. § (4) bekezdése szerint a fellebbezés lehetősége kizárólag a rendelkező részt érintő kijavítási kérelem tárgyában áll rendelkezésre.

[16] Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésének, valamint IV. cikk (1) bekezdésének sérelmét okozta az, hogy az indítványozót a Pécsi Ítélőtábla alaptalanul kötelezte 44 450 forint perköltség viselésére, mert a fentiek szerint a bíróság nem vette figyelembe az indítványozó eljárással kapcsolatban keletkezett költségeit.

[17] A döntés a panasz szerint nyilvánvalóan sérti a gyermeknek az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében foglalt megfelelő testi, szellemi, erkölcsi fejlődéséhez való jogát.

[18] Az indítványozó az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogának sérelmét abban látja, hogy a kérelmező pervesztessége ellenére perköltség fizetésére köteles.

[19] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.

[20] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz indítványokat az Abtv.-ben meghatározott határidőn belül nyújtotta be, a főtitkári hiánypótlási felhívásra is határidőben válaszolt, a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

[21] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

[22] Az Abtv. 27. §-a szerinti panasz befogadásának feltétele, hogy az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés okozza az indítványozó alapjogának sérelmét. E rendelkezésből az következik, hogy a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján benyújtott alkotmányjogi panasznak {lásd például: 3262/2018. (V. 22.) AB végzés, Indokolás [9]; 3173/2018. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés Indokolás [18]}. Az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező bírói döntések körét. Az Alkotmánybíróságnak tehát esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés az Abtv. 27. § tárgyi hatálya alá tartozik-e {3168/2018. (V. 16.) AB végzés, Indokolás [40]}.

[23] Az Alkotmánybíróság az érdemi határozatok körének megállapításakor korábban például a végrehajtási kifogás intézményével foglalkozott, és megállapította, hogy mivel az Abtv. 27. §-a szerint alkotmányjogi panaszt csak az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés – azaz csak a jogalkotó által meghatározott döntések, és nem minden döntés – ellen lehet előterjeszteni, az általában nem kifogásolható alkotmányjogi panasz útján {3179/2013. (X. 9.) AB végzés, Indokolás [9]; 3252/2014. (X. 14.) AB végzés, Indokolás [5]; 3168/2018. (V. 16.) AB végzés, Indokolás [43]; 3364/2018. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [24]}.

[24] A jelen ügyben támadott döntést illetően az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a bírósági nemperes eljárás tárgya a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása volt.

[25] Az indítványozó ugyanakkor alkotmányjogi panaszában a kapcsolattartás végrehajtására irányuló döntéseknek is csupán járulékos elemét vitatta, a konkrét eljárásban a perköltségigényt. Az indítványozó által támadott legutolsó bírói döntés (a Pécsi Ítélőtábla Pkf.III.25.001/2026/3. számú végzése) pedig kizárólag a perköltséggel összefüggésben bírálta el az indítványozó kijavítás és kiegészítés iránti kérelmét. A támadott végzések perköltségre vonatkozó része a kapcsolattartás végrehajtásának elbírálására érdemi kihatással nem bír. Maga az indítványozó is hangsúlyozta alkotmányjogi panaszában, hogy nem a bíróságok érdemi döntése, hanem kizárólag csak a perköltség tekintetében kéri az alkotmányossági vizsgálat lefolytatását, és az alaptörvény-ellenesség megállapítása mellett a sérelmezett bírósági döntéseknek csak a perköltségre vonatkozó részét kéri megsemmisíteni. Ennek körében az Alkotmánybíróság azt is hangsúlyozza, hogy a perköltség összegének mikénti viselése, összegének mérlegelése a bíróság hatáskörébe tartozó kérdés, „ugyanis nincs alkotmányossági mércéje [annak], hogy a (perköltség-) fizetési kötelezettség a peres felekre milyen mértékű terhet ró” {3002/2013. (I. 15.) AB végzés, Indokolás [12]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a perköltséggel kapcsolatos döntések

(jelen esetben a Szekszárdi Törvényszék 12.Pkf.20.312/2025/5. számú végzése) nem minősülnek sem az ügy érdemében hozott döntésnek, sem pedig az eljárást befejező döntésnek, így azok nem felelnek meg az Abtv. 27. §-ában meghatározott feltételnek {legutóbb hasonlóan például: 1101/2026. (III. 6.) AB végzés, Indokolás [17]}. Ugyancsak nem felelnek meg az Abtv. 27. §-a szerinti követelménynek a kijavítás, kiegészítés tárgyában hozott bírósági döntések, ugyanis azok sem minősülnek sem az ügy érdemében hozott döntésnek, sem pedig az eljárást befejező döntésnek {lásd például: 3171/2016. (IX. 13.) AB végzés, Indokolás [20]}.

[26] Az indítványozó a jogorvoslathoz való joga sérelmét azzal indokolta, hogy a perköltség vonatkozásában nem volt biztosított számára a fellebbezés lehetősége, azonban ezzel összefüggésben jogszabályi rendelkezésre külön nem hivatkozott, jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét nem kifogásolta alkotmányjogi panaszában.

[27] Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Pécsi Ítélőtábla Pkf.III.25.001/2026/3. számú végzése nem minősül sem a bírósági eljárás érdemében hozott döntésnek, sem pedig az eljárást befejező döntésnek, így ez ellen nincs helye az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz előterjesztésének.

[28] 4. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontjában foglalt törvényi feltételnek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/3159/2025.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3047/2026. (X. 30.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bpkf.84/2026/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet 121. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

[1] 1. A személyesen eljáró indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) alapján. Indítványában az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdéseinek, valamint a III. cikk (1) bekezdésének sérelmére hivatkozva kérte a Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 24.Bv.1394/2025/5. számú végzése és a Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Bpkf.84/2026/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.

[2] Az indítványozó kérte továbbá a szabadságvesztés, az elzárás, az előzetes letartóztatás és a rendbírság helyébe lépő elzárás végrehajtásának részletes szabályairól szóló 16/2014. (XII. 19.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 121. §-a alaptörvény-ellenességének és a jogalkotó általi mulasztás megállapítását.

[3] 1.1. Az alkotmányjogi panasszal érintett ügy lényege a következő.

[4] A Jász Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2008. február 19-én kihirdetett 6.Fk.956/2006/112. számú – a Debreceni Ítélőtábla mint másodfokú bíróság Bf.I.452/2008/31. számú ítélete folytán 2009. január 19-én jogerős – ítéletével bűnösnek mondta ki az indítványozót társtettesként elkövetett emberölés bűntettében [1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdés, (2) bekezdés *a)*, *b)*, *d)* és *f)* pont]. Ezért őt életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélte, azzal, hogy a büntetésből legkorábban 30 év letöltése után bocsátható feltételes szabadságra. Az indítványozó 2006. február 15. napjától előzetes fogvatartásban volt, majd a szabadságvesztés büntetést 2009. január 20. napjától folyamatosan tölti.

[5] Az indítványozó 2025. december 1-jén kártalanítási igényt terjesztett elő az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt a Szegedi Fegyház és Börtönben 2019. augusztus 1-től 2025. november 12-ig végrehajtott fogvatartási időszakra vonatkozóan. Az indítványozó kérelmében a fogvatartási körülmények vonatkozásában, a jogszabályban előírt élettér biztosításának hiányán túl egyéb, alapvető jogokat sértő körülményként a nem megfelelő szellőzést és fényviszonyokat, a büntetés-végrehajtási intézet rovarfertőzöttségét, valamint az illemhely fertőtlenítésének hiányát is sérelmezte a büntetések, intézkedések, egyes kényszerintézkedések és szabálysértési eljárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) alapján.

[6] A Szegedi Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 2026. január 19-én meghozott 24.Bv.1394/2025/5. számú végzésével 460 800 forint kártalanítást ítélt meg az indítványozónak a 2020. október 16. napjától 2025. november 12. napja között fogvatartásban töltött időszakból összesen 384 nap tekintetében, az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt.

[7] Az elsőfokú bíróság indokai szerint 2020. október 16-tól 2024. október 23-ig biztosítva volt az indítványozó részére a jogszabályoknak megfelelő élettér (közös elhelyezés esetén 4 négyzetméter, míg egyéni elhelyezés esetén 6 négyzetméter). Erre tekintettel a bíróság megállapította, hogy az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények 2020. október 16-án történt megszűnéséhez képest – figyelemmel a Bv. tv. 75/B. § (5) bekezdésében meghatározott hat hónapos jogvesztő határidőre – a kártalanítási kérelem elkésett az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények megszűnését megelőző, 2019. augusztus 1-től 2020. október 15-ig terjedő időszak vonatkozásában.

[8] Az elsőfokú bíróság a szellőzés és a világítás elégtelenségével kapcsolatos sérelem vonatkozásában megállapította, hogy a Szegedi Fegyház és Börtön valamennyi zárkájában a szellőzés nyitható nyílászáróval megoldott,

melyet a fogvatartottak szabadon használhatnak a zárka szellőztetésére. A rovarfertőzöttséggel kapcsolatos sérelem vonatkozásában megállapította továbbá az elsőfokú bíróság, hogy a Szegedi Fegyház és Börtönben a rovar- és rágcsálóirtást a mindenkor hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelő gyakorisággal, illetve szükség esetén soron kívül végzik.

[9] Az elsőfokú bíróság végzése ellen az elítélt jelentett be fellebbezést.

[10] A Szegedi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2026. február 3-án meghozott 1.Bpkf. 84/2026/3. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

[11] A másodfokú bíróság szerint helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a kártalanítási kérelem alapján a 2020. október 16. napjától 2025. november 12. napjáig tartó időszak vizsgálható érdemben, továbbá az elsőfokú bíróság helyesen és a törvénynek megfelelően járt el akkor is, amikor megállapította, hogy az elítélt ezen időszakban összesen 384 napon át volt olyan zárkában elhelyezve, ahol az IM rendelet által előírt nagyságú 4 négyzetméter életteret a büntetés-végrehajtási intézet nem biztosította.

[12] 1.2. Ezt követően fordult az indítványozó az Alkotmánybírósághoz.

[13] Az indítványozó az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte a támadott bírósági döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását, kérte továbbá az IM rendelettel kapcsolatos jogalkotó általi mulasztás megállapítását az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdése alapján.

[14] Az indítványozó szerint a bíróságok figyelmen kívül hagyták, hogy a jogszabályok nem lehetnek nemzetközi szerződéssel ellentétesek, ezért a bíróságoknak a kártalanítási kérelemben megjelölt teljes időszak vonatkozásában meg kellett volna állapítaniuk az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények fennálltát [vö. Indítvány, 3. oldal 4. bekezdés]. Ezzel összefüggésben az indítványozó arra hivatkozott, hogy az IM rendelet 121. §-a nincs összhangban az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: EJEE) 3. cikkével és az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) gyakorlatával [EJEB 5741/10. számú ítélet; 15707/10. számú ítélet; EJEB 64586/13. számú ítélet]. Indokai szerint az IM rendelet hiányos, mert nem rendelkezik a kötelező berendezési tárgyak által elfoglalt területről. Álláspontja szerint emiatt az Alaptörvény III. cikkének (1) bekezdése is sérül.

[15] Az Alkotmánybíróság főtitkára hiánypótlására az indítványozó kiegészítette az indítványát.

[16] Az indítvány-kiegészítésben az indítványozó megjelölte az Abtv. 26. § (1) bekezdését is és arra hivatkozott, hogy álláspontja szerint a minimális élettérre vonatkozó szabályozás – annak korábbi módosítását követően – sem biztosítja a nemzetközi jog és magyar jog összhangját, így sérti az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdését, valamint III. cikkét, továbbá az EJEE 3. cikkét (vö. Indítvány-kiegészítés, 3. oldal 6. bekezdés).

[17] Az indítványozó az indítvány-kiegészítésében továbbra is hivatkozott arra, hogy álláspontja szerint hiányos a hatályos jogi szabályozás, mert nem rendelkezik a kötelező berendezési tárgyak által elfoglalt terület figyelmen kívül hagyásáról az egy főre jutó 4 négyzetméter élettér kiszámításakor (vö. Indítvány-kiegészítés, 4. oldal 3. bekezdés).

[18] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek, különösen a 26–27. § szerinti érintettség, a jogorvoslat kimerítése, valamint a 29–31. § szerinti követelményeknek.

[19] 2.1. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerinti határidőn belül nyújtotta be. Az Alkotmánybíróság főtitkárának felhívására az indítványozó határidőben kiegészítette az indítványt.

[20] Az indítványozó számára további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésre, érintettsége – a kártalanítási kérelmet előterjesztő elítéltként – fennáll a támadott végzésekkel összefüggésben. Az eljáró bíróságok – a végzésekből kitűnően – alkalmazták az IM rendelet támadott rendelkezését.

[21] 2.2. Az indítvány megjelölte az indítványozó jogosultságát és az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés *a)* pont]; az Abtv. 26. § és 27. §-ában foglalt hatáskörben kérte az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntéseket és jogszabályi rendelkezést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *c)* pont], valamint az Alaptörvény indítványozó szerint sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *d)* pont].

[22] 2.3. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó nem indokolta, hogy a támadott bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény III. cikkével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pont]. Az indítványozó továbbá kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy álláspontja szerint a hatályos szabályozás alkalmazásával eljáró bíróságok nem sértettek sem anyagi jogi, sem eljárásjogi szabályokat (vö. Indítvány, 2. oldal 7. bekezdés).

[23] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó – az indítványból és annak kiegészítéséből kitűnően – valójában részint a támadott jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközését (vö. Indítvány 5. oldal, utolsó bekezdés; Indítvány-kiegészítés, 3. oldal utolsó bekezdés), részint a támadott jogszabály hiányosságát állítja {vö. Indítvány, 6. oldal 2. bekezdés; Indítvány-kiegészítés, 4. oldal 3–4 bekezdései}, ugyanakkor nem tartalmaz kifejezett kérelmet a jogszabályi rendelkezés megsemmisítésére.

[24] 2.4. Az indítványozó az IM rendelet 121. §-ának alaptörvény-ellenességét az EJEE 3. cikke sérelmére hivatkozással állította, indítványában hivatkozva az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdéseire is.

[25] Rögzíti az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó az Abtv. 32. §-a alapján nem tartozik a nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatának kezdeményezésére jogosultak körébe, így ezen indítványi elem arra nem jogosulttól származó {vö.: 3548/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [32]}. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság utal arra is, hogy az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdései nem minősülnek Alaptörvényben biztosított jognak {3348/2025. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [38]}, így ezen indítványi elem érdemi vizsgálatra nem alkalmas.

[26] 2.5. Rögzíti továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az indítvány kifejezetten arra hivatkozott, hogy az IM rendelet élettér számításra vonatkozó szabályai hiányosak (vö.: Indítvány-kiegészítés, 4. oldal 3. bekezdés).

[27] Ehhez képest azonban – utalva az indítványozó által is megjelölt – Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdéseire, a vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlat szerint az Abtv. hatálybalépése óta nincs jogszabályi lehetőség a jogalkotó általi mulasztással előidézett alaptörvény-ellenesség fennállásának megállapítására irányuló indítvány előterjesztésére {vö.: 3009/2012. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [62]; 3169/2022. (IV. 12.) AB végzés, Indokolás [24]}.

[28] 2.6. Ennélfogva az Alkotmánybíróság visszautasította az indítványozó Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát {vö.: 3548/2021. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [32]}.

[29] 3. Ekként az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1) és (2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdése alapján eljárva – az Abtv. 26. § (1) bekezdésére, 27. §-ára, 52. § (1b) bekezdésére, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c*)* és *h)* pontjaira tekintettel visszautasította.

Budapest, 2026. október 20.

Dr. Márki Zoltán s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kozma Ákos s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szomora Zsolt Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/814/2026.

• • •

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg.
A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, anonimizált változatú szövegét tartalmazza.
Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen,
díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu
A szerkesztésért felel: dr. Szabó Attila, az Alkotmánybíróság főtitkára
layout: www.escom.hu
Kiadja az Alkotmánybíróság Hivatala, 1015 Budapest, Donáti u. 35-45.
Felelős kiadó: dr. Szabó Attila, az Alkotmánybíróság főtitkára
Internet: www.alkotmanybirosag.hu • E-mail: tajekoztatas@mkab.hu
HU ISSN 2062–9273